

ภาคสอง

นโยบายต่างประเทศของไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2489 - 2497 : การ
ให้ความร่วมมือสนับสนุนสหประชาชาติ และการร่วมมือกับตะวันตก
ต่อต้านคอมมิวนิสต์

บทที่ ๖

ประเทศไทยกับสงครามเกาหลี๖.๑ สถานการณ์ทั่วไปก่อนเกิดสงครามเกาหลี

การแตกแยกกันระหว่างสหรัฐ ฯ และสหภาพโซเวียตภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้การเมืองระหว่างประเทศแบ่งแยกกันออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายตะวันตกและฝ่ายคอมมิวนิสต์ หลังจากการแตกแยกกันนี้เองจึงก่อให้เกิดการนำสงครามเย็นซึ่งเริ่มสงครามที่ทั้งสองมหาอำนาจจะพยายามใช้วิธีการทุกอย่างจนแล้วเสร็จปรมาวุธเพื่อที่จะเอาชนะฝ่ายตรงข้าม * ในกลางปี พ.ศ. ๒๔๘๑ สงครามเย็นในยุโรปได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น เมื่อเวลาอันถึงนี้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้จัดตั้งองค์การพันธมิตรทางทหาร คือ องค์การแอตแลนติกเหนือ ซึ่งเรียกกันย่อๆว่า องค์การนาโต (NATO) มีระบอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในยุโรปตะวันตกรวม ๑๔ ประเทศ และเมื่อเริ่มการขยายได้การจัดตั้งองค์การนาโต สหภาพโซเวียตจึงได้รวมกลุ่มประเทศในยุโรปตะวันออกตั้งเป็นองค์การพันธมิตรทางทหารขึ้นในปี ๒๔๘๔ ซึ่งเรียกกันย่อๆว่าองค์การสนธิสัญญาวอร์ซอ (Warsaw Pact) มี

* กรม. กองบรรณาธิการ วิชาการเมืองระหว่างประเทศ คำนิยามชาย
สัมพันธ์ทางใจ ในสมัยทวิภาคีสันติ จากของกรมมหาวิทยาลัย พระเจ้ามหาวิทยาลัย ๒๐๐๘

Smith and Zurcher ได้อธิบายคำว่า สงครามเย็นไว้ว่า "Cold war is international tension following World War II between the U.S.S.R. and Soviet satellite States, on the one hand and Western European States and the United States and Canada, on the other. The "cold war" resulted chiefly from the expansion of Russian influence into central Europe through the creation of Communist controlled governments in disregard of agreements that the peoples of that area should exercise free choice in establishing their postwar constitutions; and it has been characterized by diplomatic deadlock and military reprisals." From Dictionary of American Politics, BARNES & NOBLE, INC., 1961, p. 98

สมาชิกรวม ๔ ประเทศ และจากผลของสงครามเย็นที่อุบัติขึ้นในยุโรปนี้เอง ผลนั้นก็ได้อแผ่ขยายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะเมื่อการขยายอิทธิพลของสหภาพโซเวียตในยุโรปประสมกับการชะงักงันเพราะการรวมมือกันต่อต้านทั้งทางทหารและเศรษฐกิจอย่างแข็งขันจากประเทศในยุโรปตะวันตกซึ่งมีสหรัฐ ฯ เป็นหัวแรงสำคัญในการจัดให้มีการรวมกลุ่มดังกล่าวนี้ สงครามเย็นทางยุโรปจึงบรรเทาลงแต่ก็กลับยิ่งไปทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะกับบรรดาประเทศกึ่งพัฒนา จึงอาจกล่าวได้ว่าภูมิภาคเอเชียนี้ได้เผชิญกับกระแสของสงครามเย็นอย่างหนักตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นต้นมา เพราะในต้นปีนั้นสหภาพโซเวียตได้ทำการทดลองระเบิดปรมาณูครั้งแรกเป็นผลสำเร็จ ^๒

เมื่อสงครามเกาหลีเกิดขึ้นในเดือนมิถุนายน ๒๔๘๓ นั้น สหรัฐ ฯ ก็เริ่มตระหนักว่าเป็นเพราะความสำเร็จของนโยบายสกัดกั้น (Containment Policy) การขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในยุโรป ซึ่งสหรัฐ ฯ นำมาใช้ครั้งแรกปี ๒๔๘๐ โดยนาย George F. Kennen นักการทูตคนสำคัญของสหรัฐ ฯ ได้เสนอให้มีขึ้นในปีนั้น โดยมีรากฐานมาจากลัทธิทรูแมนและแผนการมาเวลล์ คอมมิวนิสต์จึงได้พยายามหาทางขยายอิทธิพลเข้ามาถึงดินแดนในภูมิภาคเอเชียแทน โดยการใช้กำลังอาวุธและวิธีการอื่น ๆ เท่าที่จะอำนาจได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสงครามเกาหลีเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากสงครามเย็นที่แผ่ขยายตัวจากยุโรปเข้ามาในภูมิภาคเอเชียนั่นเอง และเป็นสงครามที่ทำให้สหรัฐ ฯ ต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายแต่เดิมของตนที่มีต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เสียใหม่ ซึ่งผู้เขียนจะได้บรรยายถึงในตอนที่เกี่ยวข้องในบทต่อไป แต่ในที่นี้จะขอกล่าวถึงมูลเหตุและวิวัฒนาการที่ก่อให้เกิดสงครามเกาหลีก่อน

๖.๒ มูลเหตุและวิวัฒนาการที่ก่อให้เกิดสงครามเกาหลี

เนื่องจากเกาหลีตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ ถ้ามองดูอย่าง

^๒ John Lukacs, A History of the cold war, Anchor Books Double day & Company, 1962, p. 72

^๓ เรื่องเดียวกัน หน้า ๖๖ - ๖๗

ประเทศโลกใต้เกาหลีไว้ทั้งหมด ย่อมเป็นประโยชน์แก่ประเทศนั้น และประเทศที่อาศัย
เกาหลีก็คือ จีน ไชเวียต และญี่ปุ่น ด้วยเหตุผลทางยุทธศาสตร์นี้เอง ญี่ปุ่นจึงทำสงคราม
กับจีน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ และกับไชเวียตเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ และในที่สุดญี่ปุ่นก็ผนวกเอา
เกาหลีเป็นอาณานิคมของตนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓

ตามคำแถลงการณ์กรุงไคโร เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ เซอร์ซีอี
เจียงไคเช็ก และโรสเวลต์ ประกาศว่าภายหลังจากสงครามและเมื่อถึงเวลาสมควร เกาหลี
จะได้เอกราชและมีเสรี ในขณะนั้นไชเวียตยังไม่ได้ประกาศสงครามกับญี่ปุ่น จึงไม่เป็น
ภาคีของคำแถลงการณ์นี้ ต่อมาในการประชุมกรุงมอสโคว์ระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศ
ไชเวียต อังกฤษและสหรัฐ ฯ ได้ออกคำแถลงการณ์ว่า จะให้เกาหลีเป็นเอกราชตามหลัก
ประชาธิปไตย คำแถลงการณ์นี้ออกภายหลังที่ญี่ปุ่นยอมแพ้แล้ว และความตกลงกรุง
มอสโคว์ สหรัฐ ฯ และไชเวียตได้ตกลงกันว่า ฝ่ายสหรัฐ ฯ จะเข้ายึดครองทางเกาหลีใต้
และไชเวียตจะเข้ายึดครองเกาหลีเหนือ ผลก็คือเท่ากับตกลงแบ่งเกาหลีออกเป็นสองภาค
โดยใช้เวลาเพียง ๓๕ วัน เป็นเส้นแบ่งพรมแดน ฉะนั้น เมื่อญี่ปุ่นยอมแพ้ ไชเวียตจึงรับส่ง
ทหารเข้ายึดครองภาคเหนือของเกาหลีทันที^๔ และได้ดำเนินการร่วมมือกับรัฐบาลเกาหลี
เหนือไม่ยอมให้ความร่วมมือกับสหรัฐ ฯ เพื่อปฏิบัติตามความตกลงกรุงมอสโคว์ พ.ศ. ๒๔๗๘
ถึงเช่นเมื่อสมัชชาสหประชาชาติลงมติตั้งคณะกรรมการชั่วคราว ประกอบด้วยผู้แทนสหประชา
ชาติจีนชาติ เวลชาอวาคอร์ ฝรั่งเศส อินเดียน ฟิลิปปีนส์ ซีเรีย และสหภาพโซเวียต
เพื่อพิจารณาปัญหาเกาหลีและควบคุมการเลือกตั้งซึ่งจะมีขึ้นภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๐
ให้เป็นไปโดยยุติธรรม อันจะนำไปสู่การจัดตั้งรัฐบาลชาติ รับโอนอำนาจการปกครองจาก
ฝ่ายที่ยึดครองทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ และจัดการให้ทหารไชเวียตและสหรัฐ ฯ ซึ่ง
ยึดครองอยู่ถอนตัวออกไปภายใน ๙๐ วันนับแต่วันตั้งรัฐบาล^๕ ไชเวียตและพวกประเทศ
บริวารถึงคเวนไม่ออกเสียงสนับสนุนมตินี้ ผู้บัญชาการทหารไชเวียตในเขตเกาหลีเหนือ
ไม่ยอมอนุญาตให้คณะกรรมการดังกล่าวซึ่งเดินทางไปปฏิบัติงานในเกาหลีในเดือนกุมภาพันธ์
๒๔๘๑ เขาไปสำรวจในเกาหลีเหนือ สมัชชา ฯ จึงได้ดำเนินการเลือกตั้งทั่วไปเฉพาะใน

^๔ John Lukacs, p. 87 - 88

^๕ ถึเรก ชัยนาม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, โรงพิมพ์ของธนาคาร
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์แห่งประเทศไทย, ทรชนกร, ๒๕๐๘, หน้า ๒๖๖

เขตปฏิบัติการได้ ก็ในเกาหลีใต้

ในที่สุดได้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ มีการตั้งรัฐบาล โดยลลทเซอร์ซิงมันน์ (Syngman Rhee) ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี สมัชชาแห่งชาติด้วยคะแนนเสียง ๔๔ ต่อ ๖ รัฐบาลเกาหลีซึ่งตั้งขึ้นเป็นรัฐบาลที่รอบคอบตามกฎหมาย ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ สหรัฐฯ ประกาศให้การรับรองรัฐบาลเกาหลีใต้ และถอนกำลังมีประเทศอื่น ๆ อาทิ จีนคณะชาติ อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม ออสเตรเลีย ซิซิลิปปินส์ ทางด้านเกาหลีเหนือ ฝ่ายสหภาพโซเวียตก็เริ่มจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นบ้าง เลือกตั้งรัฐบาลเกาหลีเหนือขึ้น ซึ่งประเทศบริวารโซเวียตก็รับให้การรับรองรัฐบาลเกาหลีเหนือโดยทันที และต่อมาเมื่อสหรัฐฯ ถอนทหารออกไปหมดในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ แล้ว ก็ได้มีการปะทะกันโดยประปรายอยู่เสมอระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้^๖

สำหรับมูลเหตุที่เกาหลีเหนือเปิดการโจมตีเกาหลีใต้ด้วยกำลังอาวุธ เพื่อผนวกเข้ามาอยู่ในอิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์เมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ นั้น เชื่อกันว่าได้มีการสมรภูมิตัดกระเตรียมแผนการกันมาเป็นอย่างดีแล้วระหว่างผู้นำโซเวียต จีนคอมมิวนิสต์ และเกาหลีเหนือ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นต้นมา กล่าวคือในระยะนั้นเป็นระยะที่ผู้แทนเกาหลีเหนือไปร่วมประชุม World Federation of Trade Unions Meeting ที่ปักกิ่ง จึงได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษากับเมาเซตุงซึ่งก็ได้รับความเห็นชอบด้วย เพราะขณะนั้นกำลังกองทัพเกาหลีใต้อ่อนแอมาก เมาเซตุงรับที่จะนำเรื่องนี้ไปปรึกษาด้วยความตกลงกับสตาลินผู้นำสหภาพโซเวียต และแล้วในเดือนต่อมาทั้งโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์ก็เริ่มให้ความช่วยเหลือทางด้านอาวุธแก่เกาหลีเหนือ ประจวบกับเมื่อ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๓ นายคีน แอชเชสัน (Dean Acheson) รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯฯ ได้แถลงถึงแนวป้องกันของสหรัฐฯฯ ในภาคพื้นแปซิฟิกว่ามีญี่ปุ่น เกาหลี และฟิลิปปินส์ เท่านั้นที่อยู่ในอาณาบริเวณที่สหรัฐฯฯ จะป้องกันโดยตรง ส่วนแนวเขตด้านตะวันตกของแนวป้องกันสหรัฐฯฯ ซึ่งมี เกาหลีใต้ ไต้หวันและเวียดนามใต้เป็นบริเวณที่สหรัฐฯฯ พร้อมจะดำเนินการป้องกันตามพันธกรณีที่ได้บัญญัติไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ ถ้อยแถลงดังกล่าวของนายคีน แอชเชสัน

^๖ John Lukacs, pp. 88 - 89

จึงเท่ากับกล่าวเปิดทางให้ขบวนการคอมมิวนิสต์ซึ่งดำเนินการอยู่แล้วในประเทศเหล่านี้
 ดำเนินการลึกลับยิ่งขึ้น^๕ ประจวบกับข้อเสนอของโซเวียตเมื่อ ๑๓ มกราคม ๑๙๕๓ ที่เรียกร้อง
 ให้อสหประชาชาติรับจีนคอมมิวนิสต์เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติแทนจีนคณะชาติประธาธิบดี
 ความล้มเหลวของโซเวียตจึงได้เริ่มดำเนินการขัดขวางการดำเนินงานของ
 สหประชาชาติด้วยการส่งไมโครโฟนของตนเข้าร่วมประชุมในคณะมนตรีความมั่นคง ซึ่ง
 เป็นที่ทราบกันดีในขณะนั้นว่าโซเวียตดำเนินการไปเพราะเข้าใจว่าการขาดประชุมคณะมนตรี
 ความมั่นคงของผู้แทนโซเวียตจะทำให้สหประชาชาติดำเนินงานไม่ได้ และเป็นมาตรการที่
 สามารถป้องกันการคอมมิวนิสต์ของสหประชาชาติต่อการรุกรานเกาหลีใต้ของเกาหลีเหนือซึ่ง
 จะมีขึ้นไต่ควย ทั้งนี้ เพราะนายตัน แอชชีสัน โฆษกของฝ่ายเปิดเผยแล้วว่า การป้องกัน
 เกาหลีใต้อยู่ในความรับผิดชอบของสหประชาชาติ ก็เป็นที่แน่นอนเหลือเกินว่า หากเกิดมี
 การรุกรานเกาหลีใต้ขึ้น สหประชาชาติก็จะเป็นผู้รับภาระเป็นอันดับแรก ซึ่งถ้าไม่ได้รับความ
 ความร่วมมือจากโซเวียตแล้ว สหประชาชาติก็คงจะไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ซึ่งย่อมหมายถึง
 ถึงว่าสหรัฐ ฯ จะไม่สามารถดำเนินการป้องกันตามพันธะที่ได้บัญญัติไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ
 ไต่ควย เมื่อไต่ควยความเข้าใจดังที่กล่าวแล้วเช่นนี้ ทั้งโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์ต่าง
 ก็เห็นการส่งความช่วยเหลือทางทหารไปให้เกาหลีเหนือมากยิ่งขึ้น และแล้วในวันที่ ๒๕
 มิถุนายน ๑๙๕๓ เกาหลีเหนือก็ได้ใช้กำลังทหารรุกรานเกาหลีใต้ ซึ่งมีกำลังทหารด้อยกว่า
 กว่าอย่างเปิดเผย^๖

^๕ Harold C. Hinton, Communist China in World Politics,
 Houghton Mifflin Company, Boston, 1966, p. 206 - 207

^๖ เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๐๘

๖.๑ บทบาทของประเทศไทยซึ่งผ่านทางสหประชาชาติในสงครามเกาหลี

เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๑๙๕๓ เลขาธิการสหประชาชาติได้รับแจ้งจากสหรัฐอเมริกา และคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยเกาหลีว่า กองทัพอากาศเกาหลีเหนือได้รุกรานเกาหลีใต้อีก ในวันนั้น ในวันเดียวกันนั้นเองคณะมนตรีความมั่นคงก็ได้เรียกประชุมและได้มีมติโดยคะแนนเสียง ๙ ต่อ ๐ ขงออกเสียง ๑ (ยูโกสลาเวีย) และขาดประชุม ๑ (สหภาพโซเวียต) ว่า การโจมตีด้วยกำลังอาวุธนั้นเป็นการละเมิดสันติภาพ คณะมนตรีความมั่นคงได้มีมติอย่างฉับพลันเมื่อ ๒๕ มิถุนายน เรียกร้องให้มีการยุติการสู้รบกันโดยทันที พร้อมทั้งเรียกร้องให้ทหารเกาหลีเหนือถอยไปยังเส้นขนานที่ ๓๘ และขอให้ประเทศสมาชิกทั้งหมดให้ความช่วยเหลือทุกประการแก่สหประชาชาติในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามมติ และให้ละเว้นจากการให้ความช่วยเหลือแก่ฝ่ายเกาหลีเหนือ ^{๘๗}

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน สกเดียวกัน คณะมนตรีความมั่นคงได้รับรองร่างข้อมติของสหรัฐฯ แนะนำให้ประเทศสมาชิกให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นแก่สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อปราบปรามการโจมตีด้วยกำลังอาวุธ และเพื่อให้สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในอาณานิเวศนั้นได้กลับคืนมา ^{๘๘} มติในเรื่องนี้ได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบ ๙ เสียง ถัดกัน ๑ (ยูโกสลาเวีย) ขาดประชุม ๑ (สหภาพโซเวียต) อียิปต์และอินเดียนั้นไม่ได้ออกเสียงเลย แต่ต่อมาทั้งสองประเทศแถลงว่าตนงดออกเสียง (Abstention) ^{๘๙}

---

^{๘๗} สำหรับข้อความโดยสมบูรณ์ของร่างมติที่แก้ไขแล้ว ให้อ่าน Security Council Document S/1501

^{๘๘} Security Council Resolution, 27th June 1950.
Security Council Document S/1511

^{๘๙} Official of Public Information of the United Nations, Everyman's United Nations (New York, 1959), p. 116.

การตอบสนองของประเทศไทยเป็นไปอย่างฉับพลัน รัฐบาลไทยให้การสนับสนุนคณะกรรมการความมั่นคงอย่างแข็งขัน และใค้อสาโดยทันทีที่จะให้ความช่วยเหลือประเพณี เช่น ชาวแกนสารณรัฐเกาหลี^{๑๒} ในทัศนะของไทยถือว่า "กรณีที่แน่ชัดแห่งการรุกรานของคอมมิวนิสต์ ได้เกิดขึ้นแล้ว"^{๑๓} เกาหลีเหนือได้เลือกเอาการใช้อาวุธเป็นการฉีกข้อคำสั่งแล้วฆ่าเลาของคณะกรรมการความมั่นคง และเป็นการละเมิดอย่างแท้จริงซึ่งบทบัญญัติในกฎบัตร การฉีกข้อนี้ จะยอมให้เป็นไปไม่ได้หากจะต้องการรักษาเกียรติภูมิขององค์การสหประชาชาติเอาไว้ บรรดาประเทศสมาชิกจะต้องร่วมมือกันองค์การฯ และให้ความช่วยเหลือทั้งหลายเท่าที่จะช่วยได้ในการต่อสู้เพื่อก่อให้เกิดสันติภาพ ประเทศไทยไม่มีข้อสงสัยใดๆ ในข้อที่เกี่ยวกับความไม่ชอบธรรมอันเนื่องมาจากการรุกรานของเกาหลีเหนือ และความชอบธรรมในการกระทำต่อต้านของมวลสมาชิกสหประชาชาติเพื่อรักษาไว้ซึ่งสันติภาพของโลก โดยการทำตามคำสั่งของคณะกรรมการความมั่นคง

หลังจากที่คณะกรรมการความมั่นคงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน แล้วนั้นเอง สหรัฐฯ ก็ประกาศว่าคำสั่งให้กองทัพอากาศและกองทัพเรือสหรัฐฯ ที่ประจำอยู่ที่ญี่ปุ่นช่วยกองทัพของสาธารณรัฐเกาหลีแล้ว และในวันที่ ๓๐ มิถุนายน สหรัฐฯ ก็ได้แจ้งให้คณะกรรมการความมั่นคงทราบต่อไปว่า คำสั่งปิดล้อมฝั่งทะเลเกาหลีทางเรือกับได้มอบอำนาจให้ใช้กำลังกองทัพบกเพื่อสนองตอบข้อมติลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ของคณะกรรมการความมั่นคงด้วยแล้ว

^{๑๒} โทรเลขของรัฐมนตรีต่างประเทศไทยถึงเลขาธิการสหประชาชาติ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๘๓, Security Council Document S/1547

^{๑๓} พระคำรัสของพระองค์เจ้าวรรณไวทยากร เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฎกกับนักหนังสือพิมพ์สหรัฐฯ ที่ต้องการทราบเรื่องประเทศไทยสังทหาร ๘,๐๐๐ คน ไปช่วยรบในเกาหลีเมื่อ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๓ จากหนังสือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กรมการเขียนฯ พญา นายกรัฐมนตรี ที่ น.๑๕๑๑๖/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๔๘๓ เย็นมาของแผนกเก็บ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แล้มีบันทึกเสร็จเรื่องการสังทหารไทยไปร่วมรบในเกาหลี

การดำเนินการของคณะกรรมการความมั่นคงครั้งนี้ มีประเทศสมาชิกถึง ๔๖ ประเทศ (สมาชิกในขณะนั้นมีอยู่ ๕๘ ประเทศ) ที่สนับสนุน มีกักกัน ๕ ประเทศ รวมทั้งสหภาพโซเวียต นอกจากนี้จีนคอมมิวนิสต์กับเกาหลีเหนือก็คัดค้านโดยอ้างว่า ข้อมติเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ของคณะกรรมการความมั่นคงไม่ครอบคลุมกฎหมาย

สำหรับข้อโต้แย้งของประเทศคอมมิวนิสต์และประเทศบริวารเกี่ยวกับความไม่ชอบธรรมแห่งปฏิบัติการของสหประชาชาติ มีพื้นฐานมาจากข้อกล่าวหา ๔ ประการ คือ ประการแรก ข้อมติของคณะกรรมการความมั่นคงไม่มีผล เพราะสมาชิกถาวรของคณะกรรมการความมั่นคงคือผู้แทนสหภาพโซเวียตขาดประชุมไปประเทศหนึ่ง ประการที่สอง เกาหลีเหนือไม่ได้เป็นผู้รุกราน แต่เกาหลีใต้เป็นผู้รุกราน ประการที่สาม ข้อพิพาทเป็นเรื่องภายในของเกาหลี และเหตุสู้รบที่เกิดขึ้นก็เป็นไปในรูปสงครามกลางเมือง ซึ่งสหประชาชาติไม่มีสิทธิ์ที่จะเข้าไปสอดแทรก และประการที่สี่ สหรัฐฯ ได้ใช้กำลังกองทัพอากาศก่อนหน้าที่จะมีมติของคณะกรรมการความมั่นคงเมื่อ ๒๗ มิถุนายน ๑๙๕๓

เมื่อพิจารณาข้อโต้แย้งเหล่านี้ของฝ่ายคอมมิวนิสต์แล้ว ก็จะเห็นได้ว่ามีพื้นฐานจากหลักกฎหมายและความเป็นจริงแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะที่ต้นข้างต้นนี้อาจกล่าวได้ดังต่อไปนี้ ประการแรก ได้เป็นที่ยอมรับกันโดยปฏิบัติของคณะกรรมการความมั่นคงแล้วว่าการขาดประชุมโดยเจตนาจะต้องนับเป็นการไม่ออกเสียงไม่ใช่เป็นการใช้สิทธิยับยั้ง ประการที่สอง ข้อโต้แย้งของกลุ่มคอมมิวนิสต์ได้ถูกปฏิเสธอย่างชัดแจ้งแล้วจากรายงานของคณะกรรมการธิการร่วมในเกาหลี (The United Commission in Korea) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกของชาติที่เป็นกลาง ซึ่งกล่าวไว้ว่า :

๑๔ ๖ Security Council Documents S/1517, S/1579 และ A/1596 Rev. รัฐบาลสหภาพโซเวียตเป็นผู้เสนอ และที่ S/1523 รัฐบาลเดนมาร์กเป็นผู้เสนอ และที่ S/1545 รัฐบาลโปแลนด์เป็นผู้เสนอ

๑๕ ๖ Supar หน้า ๕ (จาก Fracha หน้า ๑๓๕)

"การบุกรุกดินแดนของสาธารณรัฐเกาหลีโดยการใช้อำนาจอาวุธของเกาหลีเหนือเมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ เป็นการบุกรุกซึ่งกระทำโดยไม่มี การ เตือนล่วงหน้า และโดยไม่มี การ ยั่วยุ จึงเป็นการปฏิบัติการตามแผนที่โคกระเตรียมเอาไว้เป็นอย่างดีแล้ว" ๑๖

ประการที่สาม ทั้งเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ต่างได้ขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ จึงสามารถถือได้ว่าเป็นรัฐแยกกันต่างหาก และประการที่สี่ การกระทำของรัฐบาลสหรัฐอเมริกายังถือว่าถูกต้อง ทั้งนี้ เพราะตามมาตราที่ ๕๑ ของกฎบัตรโคให้สิทธิในการป้องกันตนเองทั้งโดยลำพังตนเองหรือโดยการรวมกำลังกันก็ตาม ถ้าหากว่าสหรัฐอเมริกามีได้กระทำการที่ล่วงล้ำที่ย่อมแน่นอนเหลือเกินว่าทหาร เกาหลีเหนือกองเข้าครอบครอง เกาหลีใต้ได้ทั้งหมดเป็นแน่ ดังนั้น ข้อโต้แย้งของกลุ่มคอมมิวนิสต์จึงตกไปทั้งหมดเมื่อได้พิจารณาในคำกฎหมายและความจริงอย่างถี่ถ้วนแล้ว

สำหรับการตัดสินใจส่งทหาร ไปช่วยสหประชาชาติในเกาหลีของประเทศไทยได้กระทำไปตามคำขอร้องของเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งได้มีโทรเลขลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๔๙๓ ถึงรัฐมนตรีต่างประเทศไทยขอทราบเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือทางทหารแก่สาธารณรัฐเกาหลีมีข้อความสำคัญว่า ตามที่รัฐบาลไทยได้แจ้งให้ความช่วยเหลือในเรื่องอาหารแก่สาธารณรัฐเกาหลีไปยังองค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน แล้วนั้น เลขาธิการองค์การสหประชาชาติขอขอบคุณในความช่วยเหลือดังกล่าวเป็นอย่างมากและใครจะแนะนำว่า

๑๖

"The invasion of the territory of the Republic of Korea by the armed forces of North Korean authorities, on June 25, 1950 was an act of aggression, initiated without warning and without provocation, in execution of a carefully prepared plan." From General Assembly Official Records, 5th Sess., no. 16 (United Nations Doc. A/1350) p. 32

เพื่อให้บรรลุผลตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงเมื่อ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ในขณะที่ยังมี
ความต้องการอย่างรีบด่วนที่จะได้มาซึ่งความช่วยเหลืออันมีประสิทธิภาพและปริมาณมาก
จึงขอให้รัฐบาลไทยพิจารณาหาทางช่วยเหลือในเรื่องกำลังรบเฉพาะกำลังทางภาคพื้นดิน
เท่าที่อยู่ในวิสัยความสามารถ หากพิจารณาช่วยเหลือในกรณีนี้ได้ก็ให้แจ้งไปยังเลขาธิการ
สหประชาชาติในหลักการทั่วไป ส่วนรายละเอียดนั้นไว้ตกลงกับกองบัญชาการผสม ^{๑๗}

ในการประชุมสภาป้องกันราชอาณาจักร ครั้งที่ ๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม
๒๕๕๓ ที่ประชุมได้พิจารณาคำแนะนำของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติแล้วมีความเห็น

- " ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ
ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ รวมทั้งข้อผูกพันทางด้านทหาร
เมือง การเศรษฐกิจ และการทหาร ที่จะต้องยึดมั่นอยู่ทางกายประชาสัมพันธ์
ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญก็คือ นโยบายของรัฐบาลที่
บ่งชี้ว่าให้ทหารสนับสนุนการดำเนินงานของสหประชาชาติและฝ่ายประชา
ชาติไทย เพื่อประโยชน์ในการป้องกันราชอาณาจักรของประเทศไทยในอนาคต
ขณะเมื่อประเทศไทยถูกคุกคามด้วยภัยคอมมิวนิสต์อันหลีกเลี่ยงมิได้ ที่ประชุม
ได้พิจารณาเหตุผลทางใดและทางเสียโดยรอบคอบทุกประการแล้ว จึงมีมติ
เป็นเอกฉันท์รับหลักการที่จะให้ความช่วยเหลือทางทหาร เฉพาะกำลังรบพื้นดิน

^{๑๗} รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ดูได้จากโทรเลขของเลขาธิการสหประชาชาติ
ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย ในรายการเลข
เอกสารหมายเลข ๑๖

ในกรณีสงครามเกาหลีตามที่เลขาธิการองค์การสหประชาชาติแนะนำมา
ด้วยกำลัง ๑ กรมผสม (1 Combat team)^{๑๘}
ซึ่งต่อมาเมื่อ ๒๐ กรกฎาคม คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเรื่องนี้และลงมติเป็นเอกฉันท์
เห็นชอบตามมติของสภาป้องกันราชอาณาจักรตั้งกล่าวข้างตน^{๑๙}

นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว การตัดสินใจส่งทหารไทยไปปฏิบัติการในเกาหลี
ครั้งนี้ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ยังได้อ้างในที่ประชุมสภาความร่วมมือ
และสมาชิกสภาผู้แทนเมื่อ ๒๒ กรกฎาคม ด้วยว่า ถัดสนใจไปตามขบวนการที่มีอยู่ในรัฐธรรมนู
แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๙ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า รัฐพึงร่วมมือกับนานาประเทศในภาวะรักษา
ความยุติธรรมระหว่างประเทศและค้ำจุนสันติสุขของโลก และว่า รัฐบาลได้แถลงนโยบายไว้
ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๔๙๒ แล้วว่า จะร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในบรรดา
กิจการต่าง ๆ เพื่อความยุติธรรมและสันติสุขของโลก และทั้งประเทศไทยก็เป็นสมาชิกของ
องค์การสหประชาชาติ จึงมีหน้าที่ต้องยึดมั่นและปฏิบัติอยู่ในหลักอันปรากฏอยู่ในกฎบัตรสหประชา
ชาติ รวมทั้งข้อผูกพันทางด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และการทหาร^{๒๐}

^{๑๘} หนังสือเลขาธิการสภาป้องกันราชอาณาจักรถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ ๑๙๖๕/๒๔๙๓ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๔๙๓ เอกสารของแผนกเก็บ สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี แฟ้มเบ็คเสร็จเรื่องการส่งทหารไทยไปรวมรบในเกาหลี

^{๑๙} หนังสืออนายกรัฐมนตรีถึงประธานรัฐสภา ที่ น.๕๔๔๖/๒๔๙๓ ลงวันที่
๒๑ กรกฎาคม ๒๔๙๓ เอกสารของแผนกเก็บ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี
แฟ้มเบ็คเสร็จเรื่องการส่งทหารไทยไปรวมรบในเกาหลี

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน

การตัดสินใจของรัฐบาลในครั้งนั้นได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นส่วนใหญ่ และจากสมาชิกวุฒิสภาในการประชุมร่วมกันในอีกสองวันต่อมา ซึ่งสมาชิกฝ่ายค้านบางคนจะเตือนรัฐบาลให้ระงับนโยบายคอบัญชีเหตุการณ์ไปก่อน (wait and see policy) ก็ตาม และสิ่งเกตุเสียก่อนว่าประเทศสมาชิกอื่น ๆ มีปฏิกิริยาต่อข้อเรียกร้องของคุณมนตรีความมั่นคงอย่างไร ^{๒๑} และแล้วในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม รัฐบาลไทยก็แจ้งแก่เลขาธิการสหประชาชาติว่า ประเทศไทยพร้อมที่จะส่งทหารและนายทหารจำนวน ๔,๐๐๐ คนไปร่วมในกองบัญชาการผสมเพื่อต่อต้านการรุกรานของเกาหลีเหนือ ^{๒๒}

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๔๙๓ รัฐบาลไทยได้ประกาศให้เรือกำลังทหาร เรือและกำลังทหารอากาศสมทบเข้าร่วมปฏิบัติการกับกำลังทหารทางพื้นดินที่ได้ประกาศไปแล้ว วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๔๙๓ โดยให้เหตุผลการเพิ่มเติมความช่วยเหลือทางทหารแก่องค์การสหประชาชาติครั้งนี้ว่า เนื่องจากในการร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติในกรณีสงครามเกาหลีนี้ทางราชการทหารจำเป็นต้องจัดส่งทหารทางพื้นดินจากประเทศไทยไปยังประเทศเกาหลีเหนือ ตลอดจนจำเป็นต้องใช้กำลังทหารเรือ และกำลังทหารอากาศลำเลียงขนส่ง และปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้กำลังรบประเภทอื่น ๆ อันจำเป็นแก่การปฏิบัติการสงครามเกาหลี อันรวมถึงการที่อาจต้องทำการรบไปในตัวอีกด้วย จึงให้กำลังทหารเรือ และกำลังทหารอากาศไปร่วมปฏิบัติการกับองค์การสหประชาชาติในกรณีสงครามเกาหลีด้วย ^{๒๓}

^{๒๑} คำกล่าวของ นายควง อภัยวงศ์ ในระหว่างการประชุมสมัชชาโลก สำหรับคำกล่าวทั้งหมดและรายละเอียดการอภิปรายเกี่ยวกับการส่งทหารไทยไปเกาหลี ให้ดูบันทึกรายงานการประชุมสามัญแรกของสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งประชุมตั้งแต่ ๑๐.๑๐ - ๑๖.๕๐ น. (การประชุมในครั้งนั้นเป็นการลับตามที่สมาชิกเสนอ)

^{๒๒} โทรเลขของรัฐมนตรีต่างประเทศไทยลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๑๙๕๓

United Nations Document, UNS/1622

^{๒๓} ราชกิจจานุเบกษา "ประกาศให้เรือกำลังทหารเพื่อการรบ" เล่มที่ ๖๘ ตอนที่ ๕๒, ฉบับพิเศษ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๔๙๓ หน้า ๑ - ๒

ในเดือนตุลาคม ๒๔๙๓ รัฐบาลไทยได้ประกาศให้ข้าวจำนวน ๔๐,๐๐๐ ตัน เกิน
 เกาหลีใต้ ^{๒๔} ล้อมารัฐมาดักประกาศสงนางขนาด ๓๐ คน และเรือเว่ยรบ ๒ ลำ (เรือ
 หลวงประแสงและเรือหลวงบางปะกง) พร้อมด้วยเรืออ่าเลี้ยงหนึ่งลำ (เรือหลวงสีจิง) ไป
 รวมรบในกองบัญชาการผสมสหประชาชาติ ^{๒๕} การอุทิศให้แก่การปฏิบัติการของสหประชาชาติ
 ในครั้งนี้รัฐบาลไทยในขณะนั้นกระทำไป โดยคำนึงถึง เหตุผลดังต่อไปนี้คือ. -

เหตุผลที่สำคัญที่สุดก็คือว่า รัฐบาลไทยเห็นว่าการต่อสู้ในสงครามเกาหลีเป็นโอกาส
 ให้ฝึกปฏิบัติและให้การรับรองแก่ระบบความมั่นคงร่วมกันขององค์การสหประชาชาติตามที่บัญญัติไว้ใน
 ในกฎบัตร สถานการณ์พิเศษในขณะนั้นได้อำนวยให้คณะมนตรีความมั่นคงปฏิบัติการได้อย่างเต็มที่
 และถ้าหากไม่ได้รับการสนับสนุน องค์การสหประชาชาติเองก็ต้องเสียเกียรติภูมิอย่างมาก
 และอาจจะประสบความล้มเหลวกับสันนิบาตชาติ ประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกผู้ร่วม
 แฉ่งและชื่อสัตย์ของสหประชาชาติ จึงเห็นว่าการจำเป็นโดยนัยแห่งกฎหมายและศีลธรรมเบื้องต้นที่จะ
 ต้องมีส่วนร่วมในมาตรการที่กระทำร่วมกัน ซึ่งถ้าหากละเว้นเสียแล้วก็จะ เป็นค้ำค้ำก้าวร้าวของ
 สหระองค์วรรษา ที่ว่า "รัฐเล็ก ๆ รัฐแล้วรัฐเล็กลก็คงจะตกเป็นเหยื่อแห่งการรุกราน" ^{๒๖}

^{๒๔} การกระทำเช่นนี้นับเป็นการอุทิศให้อย่างมากของฝ่ายไทย เพราะจำนวนข้าว
 ดังกล่าวคิดเป็นเงิน ๔๔ ล้านบาท ทั้งนี้ โดยไม่คิดถึงค่ากระสอบบรรจุข้าวด้วย

^{๒๕} หนังสือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่
 น.๑๕๑๖๒/๒๔๙๓ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๔๙๓ และได้มีการโฆษณาเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ
 โดยกรมโฆษณาการ เมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๙๓ เอกสารของแผนกเก็บ สำนักเลขาธิการคณะ
 รัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเบ็ดเสร็จเรื่องการค้าสงทหารไทยไปรวมรบในเกาหลี

๒๖

"Small states, one after another, were likely to become victims of aggression." from General Assembly Official Records, 1st Sess., 429th Mtg., 22 January 1951, p. 527.

ยิ่งไปกว่านั้น การที่เข้าร่วมในมาตรการนี้จะต้องให้กำลังเต็มที่ ประเทศไทยเข้าไปก็เพื่อผลประโยชน์และความมั่นคงของประเทศไทยเอง ทั้งนี้ เพราะการให้ความช่วยเหลือแก่เกาหลีใต้ในภาวะที่ถูกรุกราน ทำให้เกิดเป็นตัวอย่างหนึ่งจะต้องมีการกระทำตามลักษณะประเทศไทยเองถูกรุกรานบ้าง ^{๒๗} นอกจากนี้การที่อยู่ใกล้กับจีนคอมมิวนิสต์โดยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยจึงรู้สึกว่ามีส่วนได้เสียอยู่ในการต่อสู้ครั้งนี้ ความล้มเหลวหรือความผิดพลาดขององค์การสหประชาชาติในการต่อต้านการรุกรานในเกาหลี อาจจะมีอันตรายต่อตัวอย่างร้ายแรงแก่ประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งขณะนั้นมีความเคลื่อนไหวและความเห็นอกเห็นใจคอมมิวนิสต์อยู่มาก และโดยเหตุเหล่านี้ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศไทยล่อแหลมต่อการคุกคามและแทรกซึมของฝ่ายคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้ ผู้นำทางทหารของไทยยังเห็นว่าสงครามเกาหลีเป็นโอกาสที่ทหารไทยจะได้มีประสบการณ์ในสงครามสมัยใหม่และได้คุ้นเคยกับอาวุธและเครื่องมือเครื่องใช้แบบใหม่ ^{๒๘}

๖.๔ มติมหาชนและหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยเกี่ยวกับการร่วมมือกับสหประชาชาติในสงครามเกาหลี

ทัศนคติของชาวไทยโดยส่วนใหญ่ในขณะนั้น เห็นด้วยกับรัฐบาลในนโยบายการร่วมมือกับสหประชาชาติในสงครามเกาหลี การสนับสนุนระดมความคิดเห็นแสดงออกอย่างเห็นได้ชัดในเมื่อรัฐบาลออกประกาศรับสมัครชายฉกรรจ์ไปรบในสมรภูมิเกาหลี เพราะปรากฏว่ามีชายฉกรรจ์ไทยถึง ๑๑,๒๒๙ คนพากันไปขอสมัคร และอาสาไปปฏิบัติราชการสงคราม ณ ประเทศเกาหลี ^{๒๙} นสท. ไทยในขณะนั้นก็ได้ร่วมกับกล่าวขวัญนโยบายของรัฐบาลในการร่วมมือกับสหประชาชาติและปฏิบัติตามมติสหประชาชาติ โดยการให้ความช่วยเหลือทั้งทางเศรษฐกิจและทางทหาร

^{๒๗} หนังสือนายกรัชมณเฑียรถึง ประชากรรัฐสภา ที่ น.๕๔๔๖/๒๔๕๓ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๔๕๓ เอกสารของแผนกเก็บ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักนายกรัชมณเฑียร แม่พิมพ์เสร็จเรื่องการส่งทหารไทยไปรวมรบในเกาหลี

^{๒๘} ดู บ.ส.ส. สยามรัฐ ฉบับที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๔๕๓ บทความเรื่อง "การส่งทหารไทยไปเกาหลี" หน้า ๓

^{๒๙} ดู บ.ส.พ. แสงศบการศ ฉบับที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๕๓ หน้า ๔

บทความในหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ ฉบับ ๒๐ สิงหาคม ๒๔๙๑ ไว้ในเรื่อง "การส่งทหารไทยไปเกาหลี" กล่าววิจารณ์ว่า : "บัดนี้ก็เป็นทีที่เห็นประจักษ์กันอยู่ทั่วไปแล้วว่า การตัดสินใจของรัฐบาลไทยที่จะส่งทหารไปช่วยรบในเกาหลีนั้น เป็นยลที่ต่างจากจิตใจแก่ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติในเอเชียไกล ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่เริ่มดำเนินการในอันที่จะให้มติขององค์การสหประชาชาติเป็นความจริงจริงจังขึ้นมา และเมื่อว่าวนั้นแปรสัณฐานไปทั่วโลก ก็ปรากฏว่ามีประเทศอื่น ๆ อีกมากหลายประเทศได้ยืนยันว่าจะปฏิบัติตามทางหรืออย่างอันดีของประเทศไทย ทั้งนี้ว่ารัฐบาลไทยได้ทำประโยชน์ให้แก่โลกมนุษย์ โดยก่อให้เกิดความแน่นอนขึ้นในโลกอันแสดงที่จะเรรวนแปรปรวนนี้" บทบรรณาธิการของ แสงนภา กล่าวว่า : "ในฐานะสมาชิกสหประชาชาติ ย่อมเป็นหน้าที่อันหลีกเลี่ยงไม่ได้ของประเทศไทยที่จะต้องกระทำการใด ๆ ซึ่งอยู่ในอำนาจ ในอันที่จะสนับสนุนมติของสหประชาชาติ"^{๓๐}

บางกอกโพสต์ ยกย่องการตัดสินใจของรัฐบาลไทยที่ได้ให้ความช่วยเหลือทางทหารและทางเศรษฐกิจว่า "เป็นการกระทำที่กล้าและอาจหาญ ซึ่งจะช่วยให้เกียรติภูมิของประเทศไทยในสายตาของประเทศที่รักเสรีภาพทั้งหลายอย่างมากมาย"^{๓๑}

^{๓๐} "As a member of the United Nations, it is Thailand's inescapable duty to perform whatever service that lies in her power to support the United Nations resolution" จาก น.ศ.ด. แสงนภา ฉบับ ๑ กรกฎาคม ๒๔๙๑ หน้า ๔

^{๓๑} "a bold and courageous act which will increase considerably the prestige of Thailand in the eyes of Freedom loving nations." จาก บางกอกโพสต์ ฉบับ ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๙๑ หน้า ๔

อย่างไรก็ตามมีเสียงหนึ่งสื่อถึงส่วนน้อย ซึ่งเห็นระบอบเสียงของพรรคไทยรักไทย ได้วิพากษ์วิจารณ์การตัดสินใจของรัฐบาลที่ส่งทหารไป โดยกล่าวว่า "ในสถานะที่ยังมีกำลัง เพื่อการป้องกันอันอ่อนแอ ประเทศไทยไม่ควรจะทำการให้ตั้งอ่อนแอต่อไปอีก" ^{๓๒} สหประชาชาติการ สวามินกร ได้วิพากษ์วิจารณ์การส่งทหารไปโดยกล่าวว่า :-

" รมย์ในหลักการและความตั้งใจดีของรัฐบาลที่จะก่อตั้งสนับสนุนมติของสหประชาชาติ แต่การสนับสนุนที่ควรจำกัด เฉพาะอยู่แค่เรื่องข้าว ผลประโยชน์ของชาติจะต้องได้รับการพิจารณาเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด" ^{๓๓}

เมื่อมีเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาลดังเช่นได้กล่าวมาแล้ว จึงมีการกล่าววิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความล่าช้าในการส่งทหารไทยไปรบเกาหลีซึ่งยังไม่ออกเดินทางไปเกาหลี จนกระทั่งเดือนกันยายน ๒๕๕๓ รัฐบาลได้แก้รถควาหาโดยอธิบายถึงความล่าช้าว่า

" กองกำลังทัพไทยมีไว้เพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันประเทศชาติ เมื่อถึงคราวที่จะต้องส่งทหารไปรบนอกประเทศจึงจำเป็นต้องอยู่เองที่จะต้องตระเตรียมตัวกันบ้าง " ^{๓๔}

ส่วนใหญ่ของผู้ที่เข้าใจเรื่องราวก็ต่างก็เห็นด้วยกับการส่งความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและอย่างอื่น ๆ ที่มีใจทางทหาร แต่ขอรัฐบาลส่งข้าวไปมากเข้า จนมีจำนวนในปีสูงถึง ๔๐,๐๐๐ ตัน ^{๓๕} ก็ได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ไม่น้อยว่า รัฐบาลทำเกินฐานะไป โดยเฉพาะในเมื่อฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนั้นยังอ่อนแออยู่

^{๓๒} สวามินกร ฉบับ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ หน้า ๑

^{๓๓} สวามินกร ฉบับ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ หน้า ๔

^{๓๔} ออกจากอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๓ รายละเอียดให้ดูคำให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ของนายกรัฐมนตรีนึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารของวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ฉบับ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ หน้า ๑

^{๓๕} ประมาณค่าเป็นเงินดอลลาร์รวม ๔,๓๖๔,๐๐๐ เหรียญ ปี Year Book of the United Nations (1950), p. 227

นโยบายไทยในเรื่องสงครามเกาหลีขณะนั้น กล่าวได้ว่าเป็นไปตามนโยบาย
ของประมุขส่วนมากในสหประชาชาติที่สนับสนุนมติ ขอมให้นายพลแมคอาเธอร์เพอร์มิตอำนาจ
ข้ามเขตเส้นขนานที่ ๓๘ ไปได้ ๓๖ ทั้งนี้ เพราะต้องการที่จะเห็นเกาหลีทั้งสองประเทศ
รวมกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั่นเอง และเนื่องจากชัยชนะทางทหารของสหประชาชาติ
ในระยะหลัง ๆ รัฐบาลไทยจึงหวังว่าคงจะมีการเจรจาเกี่ยวกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ และหวัง
ว่าเมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์ตระหนักว่าการคุกคามของตนได้รับการต่อต้านอย่างเข้มแข็ง เช่นนี้แล้ว
ก็คงจะละทิ้งนโยบายตั้งกล่าวเสีย ๓๗

ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางทหารและทางเศรษฐกิจแก่
ปฏิบัติการของสหประชาชาติในเกาหลีอย่างเต็มที่ก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ปิดหนทาง
อื่น ๆ ทั้งหมดในอันที่จะแก้ปัญหาสงครามในเกาหลีโดยสันติวิธี ประเทศไทยได้คอยเฝ้าดู
ติดตามความพยายามของจีนเกี่ยวกับการแสวงหาสันติภาพด้วยความสนใจ และรู้สึกเสียใจ
เมื่อความพยายามนั้นไม่ได้เป็นผล นอกจากนั้นหลังจากที่จีนคอมมิวนิสต์ได้เข้ามาแทรกแซง
แล้ว ๓๘ ประเทศไทยก็ยังคงเต็มใจที่จะให้ประเทศมหาอำนาจในสหประชาชาติไปมาทำ
ความตกลงกันอย่างสันติกับจีนคอมมิวนิสต์ และได้ให้ความสนับสนุนแก่ร่างข้อมติของกลุ่ม
ประเทศเอเชีย - แอฟริกา รวม ๑๓ ประเทศ ซึ่งได้เสนอให้จัดตั้งกลุ่มดำเนินการจัดการ
หยุดยิงขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ ๓ นาย มีประธานใหญ่สมัชชาสหประชาชาติ ผู้แทนจาก
อินเดียและแคนาดา ทำหน้าที่เสนอแนะการจัดให้มีการหยุดยิงหนึ่ง เป็นที่ยอมรับได้ของทุกฝ่าย

๓๖

General Assembly Resolution 376 (V), October 7, 1950

๓๗

บางกอกโพสต์ ฉบับ ๔ ต.ค. ๒๕๕๓ หน้า ๖

๓๘

Joint draft resolution, United Nations Document

A/C1/641

กับจีนคอมมิวนิสต์^{๓๙} การหยุดยั้งจะเป็นก้าวแรกในการเจรจาทันอย่างแท้จริงระหว่างประเทศที่ร่วมสงคราม ซึ่งในทัศนะของไทยแล้วสหประชาชาติจะต้องยืนยันหลักการที่ระบุไว้ในข้อมติ ๓๓๖ (๗) เป็นพื้นฐานในการเจรจา ข้อมตินี้คือ การสร้างสันติภาพขึ้นมาใหม่ และการสถาปนารัฐบาลที่เป็นปึกแผ่น เป็นอิสระและเป็นประชาธิปไตยขึ้นในเกาหลี

การเข้าแทรกแซงในเกาหลีและการรุกรานระคมยิงเกาะรอบ ๆ ใต้วิงเอง จีนคอมมิวนิสต์ได้ทำให้ปัญหายุ่งยากยิ่งขึ้นไปอีก ประเทศไทยถือว่าการเข้ามาปฏิบัติการของทหารจีนคอมมิวนิสต์ในเกาหลีเป็นความพยายามที่จะช่วยผู้รุกรานและเพื่อชักจูงความพยายามของสหประชาชาติที่จะสถาปนาสันติภาพขึ้นในภูมิภาคส่วนนี้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงไม่อาจจะยอมรับข้อโต้แย้งของรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ที่ว่า จีนคอมมิวนิสต์ก็มีกฎคล้าย ๆ กับลัทธิหมินไรในสำหรับบริเวณที่มีพรมแดนติดต่อกับจีนคอมมิวนิสต์เช่น เกาหลี และว่าชาวจีนต้องถูกบังคับให้เข้าทำสงครามครั้งนี้ อย่างไรก็ดี ประเทศไทยยังคงเห็นด้วยกับความคิดที่จะจำกัดเขตของสงคราม และมีความเห็นต่อไปว่า จะต้องคำนึงการทุกอย่างด้วยความระมัดระวังเพื่อที่จะไม่ให้สงครามแผ่พันดินแดนเกาหลีออกไป^{๔๐}

---

^{๓๙} จีนคอมมิวนิสต์เริ่มส่งกำลังทหารข้ามแม่น้ำยาลูเข้ามาแทรกแซงในสงครามเกาหลีเมื่อ ๑๕ - ๑๖ ตุลาคม ๑๙๔๓ และส่งทหารเข้ามาเป็นจำนวนมากภายในเดือนต่อมา การกระทำดังกล่าวของจีนคอมมิวนิสต์ดำเนินไปเมื่อกองทัพเกาหลีเหนือต้องล่าถอย และทหารสหรัฐฯ ในนามของกองกำลังสหประชาชาติกำลังรุกเลยเส้นขนานที่ ๓๘ ขึ้นไป การกระทำของจีนคอมมิวนิสต์ครั้งนี้ย่อมขัดต่อการรักษารัฐธรรมนูญของเกาหลีเหนือไว้เป็นรัฐกึ่งอิสระตามลักษณะของมหาอำนาจทั่วไป และเป็นการกระทำที่อยู่ในความต้องการของสหภาพโซเวียตด้วย

จาก Harold C. Hinton pp. 212 - 213

^{๔๐} ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเมื่อ ๒๒ พฤษภาคม ๑๙๕๔ รายละเอียดได้จากเอกสารเผยแพร่ของกรมโฆษณาการ ออกวันเดียวกันนั้น หน้า ๑

การเข้าแทรกแซงในเกาหลีของจีนคอมมิวนิสต์ก่อให้เกิดความหวาดกลัวขึ้นใน
 ประชาชนบางกลุ่มของประเทศไทย คนเหล่านี้ก็กลัวว่าสงครามในเกาหลีจะลุกลามออกไป
 ไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะในเกาหลีและจะกลายเป็นสงครามใหญ่ ซึ่งอาจจะคุกคามต่อความมั่นคง
 และสันติสุขของเอเชียทั้งหมด และด้วยเหตุนี้เองจึงได้มีการพิมพ์หนังสือพิมพ์บางฉบับในไทยเรียก
 รัฐบาลให้หาทางทำการเจรจาทกลงในเรื่องนี้กับจีนคอมมิวนิสต์^{๔๑} หนังสือพิมพ์การเมือง
 เมืองรายสัปดาห์ฉบับหนึ่งได้ดำเนินการเพื่อหาสายลับสันติภาพจากประชาชน ซึ่งก็สามารถ
 รวบรวมได้ประมาณ ๔,๐๐๐ รายในระยะเวลา ๒ สัปดาห์^{๔๒} และเพราะเหตุนี้เองชว
 กับทัศนะที่แสดงออกโดยหนังสือพิมพ์บางฉบับ ก็ได้ปรากฏในรายงานของยูเอ็นเอ เพรสว่า
 "ประเทศไทยเป็นประเทศตะวันออกเพียงประเทศเดียวที่เห็นชอบกับการเอาใจจีนคอมมิวนิสต์"^{๔๓}
 รายงานนี้รัฐบาลไทยได้รับปฏิเสธโดยทันที สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกแถลงการณ์ว่า
 ชาวที่เสนอโดยสำนักข่าวยูเอ็นเอ เพรส จากโตเกียวที่ว่าประเทศไทยเป็นเพียงประเทศเดียว
 ในเอเชียที่ถองการเอาใจจีนคอมมิวนิสต์นั้น "ไม่ตรงความจริงอย่างยิ่ง และไม่มีหลักฐานพอ"^{๔๔}

ในระยะเดียวกันนั้น กลุ่มเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีการหยุดยิง ๓ นายของ
 สหประชาชาติก็ไม่สามารถทำความตกลงกับจีนคอมมิวนิสต์ได้แต่อย่างใด และไม่สามารถจัด
 ให้มีการตกลงหยุดยิงอันเป็นที่น่าพอใจได้ ทั้งนี้ เพราะจีนคอมมิวนิสต์ได้แสดงออกซึ่งพิพาท

^{๔๑} Donald E. Heuchterlein, Thailand and the Struggle for Southeast Asia, Cornell University Press, Ithaca, New York, 1965, p. 12

^{๔๒} ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อ ๒๐ ธันวาคม ๑๙๕๑
 รายละเอียดดูได้จากเอกสารเผยแพร่ของกรมโฆษณาการ ออกวันเดียวกันนั้น หน้า ๑

^{๔๓} "Thailand is the only Eastern nation favoring the appeasement with Red China" จาก วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ออกอากาศ
 เมื่อ ๑๕ ธันวาคม ๑๙๕๑ เอกสารเผยแพร่ หน้า ๑

^{๔๔} แลตุนคาร์ก ฉบับ ๒๓ ธันวาคม ๑๙๕๑ หน้า ๖

เป็นศัตรูและไม่ร่วมมือกับสหประชาชาติ ใช้อำนาจที่เรียกว่า "อาสาสมัคร" (Volunteers) ทำสงครามต่อต้านสหประชาชาติด้วยวิธีที่โหดเหี้ยมและป่าเถื่อน และนี่เองจึงเป็นที่มาให้ประเทศไทยร่วมกับประเทศอื่น ๆ ในสหประชาชาติดำเนินการประณามจีนคอมมิวนิสต์ว่าเป็นผู้รุกรานและเรียกร้องเสนอแนะให้คณะกรรมการมาตรการร่วมกัน (The Collective Measures Committee) ใช้นาครการเพิ่มเติมกับจีนคอมมิวนิสต์^{๔๕} และแล้วรัฐชาติไทยจึงเชื่อว่าจีนคอมมิวนิสต์มีเจตนารุกรานที่ก่อให้เกิดความสนับสนุนแก่คณะกรรมการธิการดังกล่าวในเวลาต่อมา ในอันที่จะให้ยกเลิกการส่งวัสดุทางยุทธปัจจัยไปให้จีนคอมมิวนิสต์^{๔๖}

น. ส. พ. ลีเบอร์ตี ซึ่งใจชอบกล่าวว่า "การแข่งขันจีน" ได้กล่าวให้การสนับสนุนการแข่งกันทางเศรษฐกิจแก่จีนคอมมิวนิสต์ของสหประชาชาติในครั้งนี้สรุปได้ว่า เป็นทางออกทางเดียวที่เหลืออยู่ หลังจากที่โคลัมเบียดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์เข้าใจในทัศนะที่กองการจรใจไวซึ่งสันติภาพขององค์การสหประชาชาติ และเชื่อว่า

---

^{๔๕} มติสมัชชาใหญ่ที่ ๔๔ (V) วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๔ มตินี้กล่าวไปทั่วทั้ง ๆ ที่ผู้แทนอินเดียได้เตือนว่ารัฐบาลอินเดียได้รับทราบมาจากมหาอำนาจว่า เมื่อใดที่สหประชาชาติประณามรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์โดยนอกรอบแล้ว ก็จะไม่มีความหวังว่าจะสามารถเจรจากันได้อีก General Assembly Official Records, 5th Sess., 1st Cttee, 435th Mtg., 29 January 1951, p. 580

^{๔๖} มติสมัชชาใหญ่ที่ ๕๐๐ (V) วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๔๔๔

การใ้มาตรการดังกล่าวจะทำให้กองกำลังของจีนคอมมิวนิสต์ในเกาหลีอ่อนลงไปมาก

สถานการณ์ในตอนนี้อาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญสำหรับประเทศไทยมาก เพราะการใ้มาตรการที่แข็งแกร่งกับประเทศมหาอำนาจเช่นจีนคอมมิวนิสต์ในครั้งนี้นับได้ว่าเป็นการตรงกันข้ามกับการใ้วิธีละมุนละม่อมประนีประนอม เพื่อก่อให้เกิดการตกลงกันโดยวิธีวิธีที่ประเทศไทยได้เคยไขว่คว้ามาหลายครั้งหลายหนที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความเชื่อมั่นแนบแน่นของประเทศไทยที่ว่า การเจรจาคือ ๆ ไปกับจีนคอมมิวนิสต์ในระยะนี้นั้นคงจะไม่เป็นผล

๘๗ "Every effort launched by the Conciliation Committee headed by Indian delegate had failed to bring about an understanding between the Security Council and Communist China. The ouster of General MacArthur from the Korean scene had kindled home hope in certain quarters that the Peking authorities might take it as a gesture of peace and accordingly soften their attitude towards the West. With this in mind, the Arab - Asian bloc once more took up the work of negotiating with the Communist authorities, but its effort met with the same rebuff as before. New Red China forces are now regrouping to launch a new offensive. With every avenue of achieving peace thus closed the only way open to the United Nations is to impose a strategic embargo on Communist China and to implement it is the shortest possible time. The proposed embargo will undoubtedly weaken the Communist forces in Korea"

จากหนังสือพิมพ์ น.ส.น. ดิเบอรัค ฉบับ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ หน้า ๘.

ทั้งนี้ เพราะความพยายามครั้งก่อน ๆ โดยการกำเนินการของดินเคียวได้ก็พิสูจน์ได้เต็มแล้วว่า ไม่สัมฤทธิ์ผล ดังนั้นจากจิตวิทยาของจีนคอมมิวนิสต์เอง จึงทำให้ประเทศไทยเกิดได้ว่า กำลัง กองกอดานควยกำลัง และการ เจรจาจะเป็นผลสำเร็จได้จะต้องทำควบคู่กันไปกับการแสดง ความแข็งแกร่งให้ปรากฏ

ประเทศไทยจึงมีบทบาทที่สำคัญในความพยายามของสหประชาชาติที่จะนำสันติภาพ และความมีระเบียบทางเศรษฐกิจมาสู่เกาหลี ประเทศไทยอยู่ในจำนวนบรรดาประเทศแรก ๆ ที่ให้การสนับสนุนแก่ปฏิบัติการของสหประชาชาติในเกาหลี ในฐานะประเทศในเอเชีย ประเทศไทยได้สนใจในปัญหาเรื่องเอกราชและความเป็นปึกแผ่นของเกาหลีมาตั้งแต่ปี ๒๔๕๐ เมื่อ รัฐบาลเกาหลีได้จัดตั้งขึ้นภายหลังจากการเลือกตั้งโดยมีคณะกรรมการชั่วคราวของสหประชาชาติ ไปสังเกตการณ์ ประเทศไทยก็ได้แสดงให้เห็นถึงความเต็มใจในการสนับสนุนเกาหลีได้ให้ได้ เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และคงจะได้ออกเสียงให้แก่เกาหลีได้หากคณะกรรมการ ความมั่นคงให้ความเห็นชอบแล้ว ผู้แทนไทยทำหน้าที่เป็นสมาชิกอยู่ในคณะกรรมการสหประชาชาติ เพื่อการบูรณะและการรวมประเทศเกาหลี (The United Nations Commission for the Unification and Rehabilitation of Korea) ซึ่งมีชื่อเรียกอย่างย่อว่า "UNCKOM" นอกจากนั้น พระองค์วรวงศ์ฯ ก็ได้ทำหน้าที่เป็นประธานคนหนึ่งของการประชุมเจนีวาว่าด้วย เรื่องเกาหลีเมื่อปี ๒๔๕๗ ดังนั้น ในทัศนะของไทยแล้ว สงครามเกาหลีถึงแม้ว่าจะยังไม่บรรลุ ถึงจุดมุ่งหมายประการสุดท้าย ก็คือการให้กำเนิดประเทศเกาหลีที่เป็นอิสระและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และถึงแม้ว่าองค์การสหประชาชาติจะมิได้แสดงออกได้เป็นที่ประจักษ์ชัดถึงประสิทธิภาพว่า จะเป็นสิ่งที่พึ่งพาอาศัยได้ในทางความช่วยเหลือที่ได้รับจากการรุกรานอันจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตก็ตาม

^{๔๘} ระหว่างการประชุมสมัยที่สองประเทศไทยได้ออกเสียงให้เสียงarda "ปัญหา เอกราชของเกาหลี" ในสมัชชาใหญ่ จาก General Assembly Official Records, 2 nd Plen. Sess., 91 st Mtg., 23 September 1947, p. 299

ผลของการดำเนินงานขององค์การสหประชาชาติในระยะนี้ก็นับได้ว่าเป็นการปฏิบัติภารกิจ
 เกาหลีใต้ให้รอดพ้นจากการถูกเข้าครอบครอง และเป็นการเชิดชูเกียรติภูมิของสหประชาชาติ
 ในสายตาของประเทศที่รักเสรีภาพและความเป็นอิสระทั้งหลายทั่วโลก การปฏิบัติภารกิจ
 ออกมาในรูปคำให้การต่อต้านการรุกรานร่วมกัน ซึ่งเป็นผลสำเร็จเป็นครั้งแรก นับว่าเป็น
 สิ่งช่วยชี้แจงการรุกรานที่จะหึ่งเกิดขึ้นในที่อื่น ๆ ใดอีก ทหารไทยซึ่งได้เดินทางไปร่วม
 ภายใต้ธงสหประชาชาติในเกาหลีพากันเดินทางกลับประเทศ ^{๔๙} และนำความมั่นใจมา
 สู่ประชาชนชาวไทย ดังคำคำรัสของพระองค์วรราชา ที่ว่า

"ความมั่นคงร่วมกันหมายถึงสันติภาพของโลก และหมายถึงว่าการรุกรานไม่
 ว่าจะในส่วนใด ๆ ของโลกจะต้องได้รับการต่อต้านและตีโต้กลับไป " ^{๕๐}

---

^{๔๙} สงครามเกาหลีสิ้นสุดลงเมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์เห็นว่า การรบต่อไปไม่ได้ผล
 เพราะฝ่ายสหประชาชาติรวมกันเป็นปึกแผ่น จึงแสดงหาที่ยินดีจะทำสัญญาสันติภาพ วันที่
 ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๘ นายมาลิก ผู้แทนโซเวียตประจำสหประชาชาติกล่าวทางวิทยุกระจาย
 เสียงในนครนิวยอร์กว่า โซเวียตยินดีจะส่งเสริมให้มีการระงับการรบพุ่งในเกาหลี ต่อมา
 ได้มีการติดต่อกันระหว่างผู้บัญชาการทหารสูงสุดสหประชาชาติกับผู้บัญชาการทหารเกาหลีเหนือ
 เพื่อเจรจาในเรื่องนี้ แม้กระนั้นก็ดี กว่าจะตกลงทำสัญญาสงบศึกก็ใช้เวลาอีกสองปีและได้
 ลงนามสงบศึกเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ รวมเวลาที่ใช้ในการทำศึกเกาหลีครั้งนี้ ๑ ปี
 กับ ๑ เดือน จาก Harold C. Binton pp. 218 - 222

^{๕๐} "That collective security means to world peace and
 how it means that aggression in any part of the world will be resisted
 and repelled" จาก General Assembly Official Records, 7 th Plen.
 Sess., 431 st Mtg., 28 August 1953, p. 746

สำหรับตัวเลขความเสียหายอย่างเห็นฉางการของทหารไทยในเกาหลี คือ
 ทาย ๔๐ คน บาดเจ็บ ๓๐๘ คน หายไป ๔ คน รวมทั้งหมด ๓๕๒ คน จาก Year Book
 of the United Nations. (1951) p. 258.

๖.๕ ผลของสงครามเกาหลีที่มีต่อนโยบายต่างประเทศของสหรัฐ ฯ และ ของประเทศไทย

ก่อนที่จะกล่าวถึงผลของสงครามเกาหลีที่มีต่อนโยบายต่างประเทศของสหรัฐ ฯ และของประเทศไทย จำเป็นอยู่เองที่จะต้องทราบถึงนโยบายต่างประเทศของประเทศทั้งสองที่ดำเนินอยู่ก่อนที่จะเกิดสงครามเกาหลีว่ามีแนวนโยบายอย่างไร เพราะมีฉะนั้นแล้ว ก็จะเป็นการยากที่จะอธิบายว่าเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรภายหลังจากที่เกิดสงครามเกาหลีแล้ว และด้วยเหตุนี้เองที่ผู้เขียนจึงจะขอกล่าวถึงนโยบายต่างประเทศของสหรัฐ ฯ ก่อนเกิดสงครามเกาหลีก่อน โดยจะเริ่มจากต้นปี ๒๔๘๒ เป็นต้นมา ทั้งนี้ เพราะนโยบายของสหรัฐ ฯ ก่อนหน้านั้นเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า สหรัฐ ฯ ให้ความสำคัญกับการคุกคามของคอมมิวนิสต์ในยุโรปเป็นอย่างมาก และยังไม่ค่อยให้ความสนใจกับการคุกคามของคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่าไรนัก เพราะในระบอบนี้ภัยจากลัทธินี้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังไม่ค่อยเริ่มจะมารุนแรงเอาทีไรเมื่อจีนคอมมิวนิสต์สามารถจัดตั้งรัฐบาลปกครองแผ่นดินใหญ่ได้เป็นผลสำเร็จ สำหรับนโยบายต่างประเทศของไทยที่ผู้เขียนจะนำมากล่าวก็เช่นกัน จะเริ่มต้นในระยะเดียวกับที่สหรัฐ ฯ เริ่มเคลื่อนไหวเพื่อหาทางสกัดกั้นการคุกคามของคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจะพยายามพิจารณาถึงมูลเหตุแห่งการนำไปสู่การสงบของยอมให้ความร่วมมือกับสหรัฐ ฯ ของผู้นำไทยในขณะนั้น ตลอดจนจึงจะพิจารณาไปถึงผลของสงครามเกาหลีที่มีต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของประเทศทั้งสองว่าก่อให้เกิดวิวัฒนาการในการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ไปอย่างไร

๖.๕.๑ นโยบายต่างประเทศของสหรัฐ ฯ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อนเกิดสงครามเกาหลี

สหรัฐ ฯ เริ่มให้ความสนใจแก่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อจีนคอมมิวนิสต์มีชัยชนะเหนือแผ่นดินใหญ่ และจากการที่โซเวียตได้ให้การรับรองรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ตั้งขึ้นโดยคอมมิวนิสต์วันเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๒ โดยทันที^{๕๑} อันนำไปสู่การทำสนธิสัญญาระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับโซเวียตซึ่งลงนามกันเมื่อ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๓ มีใจความสำคัญว่า "ประเทศทั้งสองจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อต้านการรุกรานของญี่ปุ่นและของประเทศอื่นใดซึ่งอาจจะร่วมกับญี่ปุ่นโดยทางตรงหรือโดยปริยายคำเป็นกลาง

^{๕๑} New York Times, October 2, 1949

จีนเป็นการรุกราน "๕๒ ก็ยิ่งทำให้สหรัฐ ฯ ตระหนักชัดยิ่งขึ้นว่า จีนได้ตกเข้าไปอยู่
กับฝ่ายโซเวียตแล้ว และย่อมจะเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์สากล

เมื่อจีนคอมมิวนิสต์และ เวียดนามเหนือสามารถติดต่อกันได้ สหรัฐ ฯ ก็ยิ่ง
เห็นถึงภัยอันจะ เกิดแก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการแทรกซึมของฝ่ายคอมมิวนิสต์
จึงได้กระตุ้นใจขยายลัทธิทรูแมนและนโยบายสกัดกั้นซึ่งกำลังไร้ไค้ด้อยอยู่ในยุโรปเข้ามาใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ "๕๓ และด้วยเหตุนี้เองสหรัฐ ฯ จึงได้กระตุ้นใจที่จะช่วยเหลือ
ประเทศเสรีทั้งหลายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับการ เสริมสร้างกำลัง เพื่อต่อต้าน
การรุกรานหรือบีบบังคับจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ การตัดสินใจครั้งนี้เป็นการอนุวัตตามแนว
นโยบายใหม่ของสหรัฐ ฯ ที่เรียกว่า "total - diplomacy " ซึ่งสหรัฐ ฯ ได้ประกาศ
ว่าจะ " เติญกับการคุกคามของโซเวียตทุกกรณีไม่ว่าที่ไหนที่อาจจะมีขึ้น " และจะ " วาง
เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและจิตวิทยา ที่สามารถเสริมสร้างความมั่นใจ
ในการดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย " "๕๔

การที่สหรัฐ ฯ ในระยะนี้ยังมีไค้เสนอที่จะให้หลักประกันทางทหาร เพื่อความ
มั่นคงของอาณาบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเชื่อว่าจีนคอมมิวนิสต์และโซเวียต
คงยังไม่กล้าเสี่ยงที่จะขยายการรุกรานคว่ำกำลังอาวุธ จึงเสนอให้แต่ความช่วยเหลือทาง
เศรษฐกิจ ดังนั้น ก่อนที่จะเกิดสงครามเกาหลี สหรัฐ ฯ จึงเชื่อเหลือเกินว่าปัญหาที่
ประเทศทั้งหลายในเอเชียกำลังเผชิญอยู่ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้โดยวิถีทางการทหาร "๕๕

๕๒ สมจิต อุนนาราชอน , "จีนคอมมิวนิสต์", สารานุกรม, ฉบับที่ ๓๖
๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ , หน้า ๑๑ - ๓๙

๕๓ ลัทธิทรูแมนได้รับการประกาศโดยประธานาธิบดีทรูแมนเมื่อ ๑๒ มี.ค.๒๕๕๐
ประธานาธิบดี ฯ ได้แถลงลัทธินี้แก่รัฐสภาสหรัฐ ฯ เพื่อเรียกร้องให้ประชาชนชาวอเมริกัน
ให้ความสนับสนุนโครงการต่อต้านการคุกคามของคอมมิวนิสต์ในกรีซและเตอร์กี ซึ่งรัฐสภา
สหรัฐ ฯ ในขณะนั้นกำลังดำเนินการอยู่

๕๔ ประโยคนี้แปลมาจากสุนทรพจน์ตอนหนึ่งของนายคีน แอชชีสัน ซึ่งกล่าว
เมื่อ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จาก Department of State Bulletin, March 20,
1950 p. 428

๕๕ Department of State Bulletin, January 23, 1950, p.116

ดังคำกล่าวของนายคีน แอสวีสันที่ว่า " ปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นล้วนสืบเนื่องมาจากความ
อ่อนแอของประเทศไทยในภาคพื้นแปซิฟิก จนทำให้มีการรบกวนทำลายและการแทรกซึม
เกิดขึ้น ซึ่งไม่อาจยุติลงได้ด้วยวิธีทางการทหาร" ^{๕๖}

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ คณะกรรมาธิการกลุ่มประเทศในเครือจักรภพได้จัดให้มีการ
การประชุมเตรียมวางแผนโครงการ เศรษฐกิจสำหรับเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ขึ้น อันมีรากฐานอยู่บนหลักการที่ให้แต่ละประเทศช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
เป็นสำคัญ สหรัฐ ฯ ได้ส่งสาส์นลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๔๘๔ ไปแสดงความยินดีและได้
กำนันทว่าพร้อมที่จะทุ่มเทความพยายามทั้งหมดเพื่อสนับสนุนความพยายามอันนี้ของกลุ่มประเทศ
ในเครือจักรภพ ^{๕๗}

หลักการปฏิบัติของสหรัฐ ฯ ที่กล่าวทั้งหมดนี้ เห็นได้อย่างกระจ่างชัดว่าทำไป
เพื่อประโยชน์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยแท้ เพราะฉะนั้นหน้าที่ประเทศ
เหล่านี้จะรับความช่วยเหลือจากสหรัฐ ฯ ด้วยความสำนึกในบุญคุณ แต่เหตุการณ์กลับเป็น
ไปในทางตรงกันข้าม ทั้งนี้เพราะมีประเทศที่เกิดใหม่บางประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียง
ใต้สงสัยว่าเบื้องหลังความช่วยเหลือของสหรัฐ ฯ อาจจะมีเจตนาที่จะเข้าครอบครองประเทศ

^{๕๖} "These problems, arose out of the susceptibility of many countries in the Pacific area to subversion and penetration and could not be stopped by military means" "จากเรื่องเดียวกัน หน้า ๑๐๖

^{๕๗} Department of State Bulletin, (January 30, 1950), p. 170
ต่อมาความพยายามร่วมกันนี้ได้เป็นที่รู้จักกันในนามว่า แผนการโคลอมโบ
เริ่มดำเนินงานเมื่อปี ๒๔๘๕ สหรัฐ ฯ ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างมากมายทั้งทางการเงิน
และวิชาการแก่การดำเนินงานของแผนการนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับความช่วยเหลือ
สหรัฐ ฯ ให้แก่แผนการโคลอมโบได้จาก A.C. Minkes, The Colombo Plan : An
Economic Survey, (New York : Institute of Pacific Relations, 1954).

ในภูมิภาคแถบนี้แดงอยู่ด้วย ความสงสัยของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อเจ๊กนา
ของสหรัฐ ฯ ส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากอำนาจทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางการที่
สหรัฐ ฯ มีอยู่อย่างมหาศาลนั่นเอง นอกจากนั้นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ก๊กกั๊กศรีของสหรัฐ ฯ
ในสายตาของประเทศในเอเชียค่อยลงไม้ก็คือ ที่ทำอันเป็นที่น่าสงสัยของสหรัฐ ฯ เกี่ยวกับ
เรื่องอาณานิคม ซึ่งมีสาเหตุมาจากการร่วมมือของสหรัฐ ฯ กับประเทศล่าอาณานิคมในยุโรป
ที่ประเทศเกิดใหม่ในเอเชียยังมีความสงสัยอยู่นั่นเอง เรื่องนี้เจ้าหน้าที่สหรัฐ ฯ ก็ยอมรับ
ว่าสหรัฐ ฯ กำลังถูกลดสงสัยจากประเทศที่เกิดใหม่บางประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
และก็ได้แสดงความเชื่อมั่นว่าจะสามารถแสวงหากวามไว้นใจเชื่อใจจากประเทศทั้งหมด
ในเอเชียได้ในที่สุด ในเดือนมกราคมนั้นเอง นายคีน แอชชีสัน ก็ได้ประกาศว่าสหรัฐ ฯ
จะให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศที่ต้องการรับความช่วยเหลือ
เท่านั้น ๕๘

ในเดือนมกราคม ๒๕๑๓ นายคีน แอชชีสัน รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ ฯ
ได้ประกาศถึงยุคใหม่สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างชาวอเมริกันกับชาวเอเชีย อันมีรากฐาน
อยู่บน " ความนับถือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน " ๕๙ และพยายามชี้ให้เห็นว่า การ
ต่อต้านคอมมิวนิสต์ของสหรัฐ ฯ ก็มิได้ว่าเป็นที่ล่องรองจากความสนใจของสหรัฐ ฯ ที่จะ
ส่งเสริมสวัสดิภาพและความมั่นคงของประชาชาติทั้งหลายในภูมิภาคนี้

---

๕๘ Kramol Tongdhumachart, "American Policy in Southeast Asia : With Special Reference to Burma, Thailand and Indochina 1945 - 1960," A dissertation Presented to the Graduate Faculty of the University of Virginia in Candidacy for the Degree of Doctor of Philosophy (Woodrow Wilson Department of Foreign Affairs, 1961) pp. 168 - 169

๕๙ Department of State Bulletin, January 23, 1950, p.118

ในการแถลงถึงนโยบายในภายหลังต่อมา ซึ่งกระทำเมื่อเดือนมีนาคม ๒๔๘๒ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ ฯ ได้พยายามที่จะกำจัดความไม่ไว้วางใจของชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อความรู้สึกที่ว่าสหรัฐ ฯ เป็นประเทศจักรวรรดินิยมให้หมดสิ้นไป และได้พยายามเน้นถึงความสนใจของสหรัฐ ฯ ในการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เป็นเครื่องฉุดของระบอบจักรวรรดินิยมโซเวียต ซึ่งได้ก่อความเสียหายให้แก่การปฏิวัติเพื่อประชาธิปไตยที่แท้จริง ๖๐

การแถลงเจตนารมณ์และเหตุผลของรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ ฯ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายแห่งนโยบายของสหรัฐ ฯ ในการให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเมื่อพิจารณาแล้วน่าจะไปช่วยสร้างความประทับใจที่ว่า สหรัฐ ฯ มีความสนใจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกนอกเหนือจากที่จะต่อต้านคอมมิวนิสต์ แต่อย่างไรก็ตามการแถลงออกของสหรัฐ ฯ ในครั้งนั้น ก็ไม่สามารถรักษาความประทับใจไว้ได้ ฉะนั้น จึงยังคงมีประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางประเทศ เช่น พม่า คงมีความสงสัยในเจตนาของสหรัฐ ฯ อยู่ต่อไป

---

๖๐ Department of State Bulletin, March 27, 1950 p. 472

๖.๕.๒ นโยบายทางประเทศของไทยก่อนเกิดสงครามเกาหลี

ในระยะที่สหรัฐฯ กำลังเริ่มไหวตัวให้ความสนใจแก่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกำลังแสวงหาความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคแถบนี้เพื่อป้องกันการแข่งขันของลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น เป็นระยะที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม กลับมามีอำนาจในทางการเมืองในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง โดยคณะทหารภายใต้การนำของ พลโท ผิน จุฑะวัน และ พันเอก กาจ กาจสงคราม ได้ก่อการรัฐประหารล้มล้างรัฐบาลพลเรือนของพลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นผลสำเร็จ เมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ เมื่อก่อการรัฐประหารสำเร็จแล้วคณะทหารก็ได้ไปเชิญจอมพล ป. พิบูลสงคราม ให้มาร่วมด้วยในฐานะผู้นำคนสำคัญในคณะทหาร ๒๑ และจากการรัฐประหารของคณะทหารในคราวนี้เอง นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งกล่าวได้ว่ามีอิทธิพลยิ่งอยู่ในขณะนั้น ในฐานะที่เคยเป็นหัวหน้าขบวนการเสรีไทยภายในประเทศดำเนินการหาทางให้ประเทศไทยรอดพ้นจากฐานะประเทศผู้แพ้สงคราม รวมทั้งผู้นำนักการเมืองพลเรือนฝ่ายเสรีนิยมของไทยก็ได้หลบหนีการจับกุมของคณะทหารออกนอกประเทศโดยทางเรือ และไปปรากฏตัวที่สิงคโปร์ในอีกไม่กี่วันต่อมา ซึ่งความข่าวลือในขณะนั้นว่า การหลบหนีของนายปรีดี ฯ ครั้งนั้นได้รับความช่วยเหลือจากเรือรบอังกฤษ ๒๒ ฐานะของฝ่ายทหารในขณะนั้นจึงไม่สู้จะมั่นคงนัก ทั้งนี้ เพราะนอกจากวิธีการรัฐประหารจะได้รับการคัดค้านจากประเทศประชาธิปไตยทางตะวันตกซึ่งไม่นิยมการทำรัฐประหาร เพราะถือว่าผิดวิถีทางประชาธิปไตยแล้ว คณะทหารในขณะนั้นยังหวั่นเกรงอิทธิพลของนักการเมืองพรรคพวกของนายปรีดี ฯ ซึ่งประกอบด้วย ทหารในกองทัพเรือบางหน่วย อดีตกำลังพลพรรคใต้ดิน

๒๑ รายละเอียดในเรื่องนี้ได้จาก "ประมวลเหตุการณ์สำคัญแห่ง เอเชียอาคเนย์" ของประพัฒน์ ศรีณรงค์ อุดมศึกษา พระนคร, พ.ศ. ๒๔๙๘ หน้า ๖๐๑ - ๖๐๒

๒๒ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ประจุมนิพนธ์ "เบื้องหลังประวัติศาสตร์" ทางหุ้นส่วนจำกัดรวมสาส์น พ.ศ. ๒๕๐๘ หน้า ๑๖๐

ของเสรีไทย และบุคคลชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเคยดำเนินงานเสรีไทยร่วมกับ นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งในขณะนั้นยังคงลอบติดต่อกับนายปรีดีฯ และหาช่องทางอยู่ดูขณะที่จะ ให้นำนายปรีดีฯ กลับมาใช้อำนาจในประเทศไทยอีก ^{๖๓} และด้วยความไม่แน่ใจในฐานะของตน ว่าจะเป็นที่นิยมของประชาชนหรือไม่ คณะทหารซึ่งมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม อยู่หลังจาก จึงได้พยายามหาพรรคพวกช่วยการฉีกกำลัง เข้ากับพรรคประชาธิปัตย์ เสด็จนายควง อภัยวงศ์ และ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช โดยอนัสนุนให้นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อ จัดตั้งรัฐบาลพลเรือนขึ้นเมื่อ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ ต่อจากรัฐบาลของ พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ^{๖๔} ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือแก่ประเทศมหาอำนาจในขณะนั้น โดย เฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ และอังกฤษ อันจะได้นำไปสู่การรับรองรัฐบาลไทยขณะนั้นในที่สุด และเมื่อคณะทหารสามารถควบคุมสถานการณ์โดยทั่วไปในขณะนั้นไว้ได้มั่นคงพอสมควรแล้ว จึงได้ดำเนินการหาทางเข้าบริหารประเทศ โดยให้คณะทหารกลุ่มหนึ่ง ^{๖๕} ไปบังคับให้นายควง อภัยวงศ์ ให้ลาออกเมื่อ ๖ เมษายน ๒๔๘๑ ต่อจากนั้น จอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้เข้าบริหารประเทศเมื่อ ๕ เมษายน ๒๔๘๑ ^{๖๖} ดังนั้น ถ้าพิจารณาถึงฐานะของ จอมพล ป. พิบูลสงครามในขณะนั้นแล้วก็ทำให้รู้สึกว่าไม่ค่อยจะมั่นคงนักเนื่องจากไม่สามารถฉีกกำลัง เข้ายึดกุมการเบื้องโตในประเทศไทยได้เลย คงมีแต่กำลังทหารและตำรวจเท่านั้น

^{๖๓} รายละเอียดในเรื่องนี้ดูได้จากเรื่องเดียวกัน หน้า ๖๐๓ - ๓๖๖

^{๖๔} มนูญ บริสุทธี คณะรัฐมนตรี พิมพ์ที่โรงพิมพ์สำนักข่าวเป็นมนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๔๖๖ หน้า ๑๘๗

^{๖๕} ประกอบด้วย ๑) พลโท กำนัน จ้านงภูมิเวท ๒) พลตรี สวัสดิ์ สวัสดิ์กรณะชัย สวัสดิ์เกียรติ ๓) พันเอก ชุนศิลป์กรชัย ๔) พันโท ละม้าย อุทยานนท์ จาก " ประมวล เหตุการณ์สำคัญแห่งเอเชียอาคเนย์" ของ ประพัทธ์ ตรีณรงค์ หน้า ๖๑๖ - ๖๑๗

^{๖๖} มนูญ บริสุทธี หน้า ๑๖๖

ที่ถอยหนุบหลังอยู่ นอกจากนั้น มหาอำนาจตะวันตกก็ไม่ค่อยจะไว้ใจในตัวจอมพล ป. พิบูลสงคราม นัก เพราะเคยดำเนินนโยบายเป็นปฏิปักษ์กับฝ่ายตะวันตกในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองมาแล้ว และด้วยเหตุแวดล้อมดังกล่าวนี้เอง รัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในขณะนั้นจึงได้ดำเนินนโยบายเอาอกเอาใจประเทศมหาอำนาจมา กิจ จะเห็นได้จากการประกาศยอมรับที่จะคืนดินแดนที่ได้มาโดยสนธิสัญญากรุงโตเกียว เมื่อ ๘ พฤษภาคม ๒๔๔๔ ให้กับฝรั่งเศส และจากการกระทำของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในครั้งนั้น ฝรั่งเศสจึงเป็นประเทศตะวันตกประเทศแรกที่ได้ให้การรับรองรัฐบาลของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ^{๒๗} นอกจากนั้นรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ยังให้ความร่วมมือกับอังกฤษอย่างแข็งขันในการปราบโจรจีนมลายูซึ่งเข้ามาอาศัยเขตแดนไทยเป็นที่ ลี้ภัย และจากการร่วมมือของรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดังกล่าวแล้วนี้เอง รัฐบาล อังกฤษจึงได้ให้การรับรองแก่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เช่นเดียวกับที่ฝรั่งเศส และ สหรัฐฯ ได้ให้ไปแล้ว ^{๒๘}

ในขณะที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เข้ามาบริหารประเทศอีกเป็นครั้งที่สองนี้ เป็นระยะเวลาที่ภัยคอมมิวนิสต์กำลังแผ่ขยายเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประเทศไทยก็ได้พลอยได้รับภัยจากการรุกรานของคอมมิวนิสต์ในครั้งนี้ด้วย โดยลี้ภัยนี้ได้แพร่ขยาย อยู่ใ้หน่อกันจีนในประเทศไทย ครูชาวจีนและสมาชิกในสหภาพกรรมกรจีนหลายคนได้แสดง ออกซึ่งความไม่เห็นอกเห็นใจขบวนการคอมมิวนิสต์จีนภายใต้การนำของ เมาเซตุง ซึ่งกำลัง ดำเนินการรุกรมอย่างได้ผลอยู่ในประเทศจีนขณะนั้น การโฆษณาชวนเชื่อเพื่อสนับสนุน คอมมิวนิสต์จีนในหมู่หนังสือพิมพ์จีนที่ออกในประเทศไทยมีเพิ่มมากขึ้น ^{๒๙}

^{๒๗} Fifield p. 245

^{๒๘} Nuechterlein p. 104 สำหรับสหรัฐฯ ได้ให้การรับรองแก่รัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อ ๓ พฤษภาคม ๒๔๕๑ จาก Frank C. Darling p.66

^{๒๙} Nuechterlein p.101

นโยบายของจอมพล ป. พิบูลสงครามในขณะนั้นจึงดำเนินไปในรูปที่มุ่งขยายบทบาทอิทธิพลของชาวจีนในประเทศไทย โดยเฉพาะอิทธิพลทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้ทำโดยสนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีนปี ๒๔๘๔ โดยมีใ้ช้ชื่อก้าวว่าจะเป็นฝ่ายไทย นาย สแตนตัน เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทยได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในตอนนี้ว่า " although the Prime Minister knew of the guerrilla campaigns being carried out in the countries surrounding Thailand and something of the Communist activities within his own country, he did not at that time take the matter seriously..... He was thinking more of the threat posed by a large Chinese minority population in Thailand to the economy of his country and the livelihood of the people." ๗๐

นโยบายใหม่ของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่นำมาใช้ในขณะนั้นจึงก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนกับชาวจีนทั้งที่นิยมคอมมิวนิสต์และที่นิยมก๊กมินตั๋ง โรงเรียนวันและสมาคมจีนหลายแห่งถูกตรวจค้น ผู้นำจีนในประเทศไทยหลายร้อยคนถูกจับ ส่วนจากนั้นรัฐบาลไทยก็สนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์การกรรมกรซึ่งอยู่ในความควบคุมของรัฐบาลจีนเพื่อแข่งขันกับกลุ่มสหภาพกรรมกรจีน พร้อมทั้งออกคำเตือนแก่หนังสือพิมพ์จีนที่ออกในประเทศไทยไม่ให้เสนอบทความที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล ลจจำนวนคนต่างก้าวเข้าเมืองจากที่เคยตั้งไว้ปีละ ๑๐,๐๐๐ คน ให้เหลือเพียง ๒๐๐ คน การกระทำของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในครั้งนี้สามารถจำกัดอิทธิพลของชาวจีนในประเทศและควบคุมสถานการณ์ได้เป็นผลสำเร็จในปลายปี ๒๔๘๖ นั้นเอง ๗๑

๗๐

Edwin Stanton, Brief Authority, London, 1957, pp. 221

๗๑

Muechterlein pp. 101 - 102

การที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในขณะที่ดำเนินนโยบายออกมาในรูปภาวะ
 ราวจีนมากกว่าที่จะใช้นโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ นี้ผู้กล่าวกันว่า เป็นการดำเนินนโยบายที่
 ฉลาดมาก เพราะการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อาจนำไปสู่การขัดกับโซเวียตได้ ^{๗๒}
 นโยบายของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในขณะที่จึงดำเนินไปในการต่อต้านทั้งราวจีน
 ก๊กมินตั๋งและจีนคอมมิวนิสต์ เพื่อมิให้มีช่องทางที่โซเวียตจะค้ำหน้าได้ ^{๗๓}

การดำเนินนโยบายต่อต้านราวจีนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงแผ่ไป
 ซึ่งการต่อต้านคอมมิวนิสต์ไปด้วยในตัว เพราะในระยะนั้นถ้าไม่พิจารณาถึงภัยอันตราย
 จากคอมมิวนิสต์ที่อาจเกิดขึ้นจากราวจีนและราวญวนที่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ของไทยแล้ว ภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เกิดมาจากการกระทำของชาวไทยด้วยกันเองยัง
 น้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ในเอเชียมากนัก ทั้งนี้ เพราะโดยทั่วไปแล้วประชาชนคนไทยไม่
 จะมีความสนใจกับแนวความคิดนี้ที่แพร่มาจากตะวันตกเท่าใดนัก และด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้
 ประเทศไทยรอดพ้นจากการดำเนินงานขององค์การคอมมิวนิสต์สากลที่เรียกว่า "Cominform"
 ซึ่งพยายามเผยแพร่ลัทธินี้เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ๑๙๕๑ ในขณะที่ประเทศ
 อื่น ๆ ต่างก็รับเอาไว้ เหตุผลที่ไทยรอดพ้นจากการคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ในระยะนี้
 เนื่องมาจากการเป็นเอกราชมาเป็นเวลานาน การมีสถาบันกษัตริย์ การเคารพผู้ใหญ่

---

^{๗๒} ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า ในระยะกลับขึ้นมาใช้อำนาจใหม่เป็นครั้งที่สองของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีนโยบายเอาใจมหาอำนาจมาก และตัวอย่างก็ได้
 เกิดขึ้นมาแล้ว เมื่อครั้งประเทศไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ โซเวียตจึง
 เงื่อนโซกับรัฐบาลไทยในขณะนั้นให้ประนามนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลไทย
 จุกจิก ๆ

^{๗๓} Virginia Thompson and Richard Adloff, The Left Wing in Southeast Asia, New York, 1950, p. 68

และปรัชญาบางอย่างของไทย จึงทำให้ลัทธิคอมมิวนิสต์ไม่ค่อยจะมีโอกาสเผยแพร่ในประเทศไทย และได้รับความสนใจไม่ค่อยมากนัก แม้ในหมู่ปัญญาชน ^{๗๕} ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายต่อต้านชาวจีนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงเท่ากับเป็นการต่อต้านคอมมิวนิสต์ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดความขัดใจกับโซเวียตนั่นเอง

รัฐบาลไทยได้เริ่มเห็นภัยของลัทธิคอมมิวนิสต์ตั้งแต่จีนคอมมิวนิสต์ประกาศชัยชนะเหนือแผ่นดินจีนใหญ่ในเดือนตุลาคม ๒๔๙๒ แล้ว และเนื่องจากความที่ถึงรัชกาลลาว จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นจึงได้ประกาศเตือนชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการในทางการเมืองและการสงครามของจีนไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ตาม ทั้งนี้โดยให้เหตุผลในการสั่งห้ามครั้งนั้นว่า ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอยู่ในฐานะแขก (guests) ดังนั้น จึงไม่ต้องการให้มีการระเมิดกฎหมายไทย และไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ชาวจีนในประเทศไทยจะรักษาของจีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งรัฐบาลยังไม่กล้าให้การรับรอง

ในขณะที่กำลังใช้นโยบายรอดูสถานการณ์ (wait and see policy) อยู่นั่นเอง รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้เสนอให้ไทยเข้าร่วมในการตั้งแนวค้ำทาน ซึ่งมีเกาหลีใต้ จีนคณะชาตินิยมอนุควบ แต่ก้ได้รับการปฏิเสธจากไทย โดยให้เหตุผลว่าจะเข้าร่วมก็ต่อเมื่อชาติเอกราชในเอเชียอื่น ๆ เข้าร่วมด้วยและสมัครฯ ให้การสนับสนุนในด้านกำลังอาวุธ ^{๗๕}

---

^{๗๕} รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้การดำเนินงานของขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยไม่ค่อยได้ผล ดูได้จาก David Wilson, Frank Trager (ed.), Marxism in Southeast Asia, Stanford, Calif., 1959.

pp. 59 - 101

^{๗๕} Muechterlein p. 104

ในเดือนมกราคม ๒๕๕๓ วิทญ์กั๊งได้เริ่มโจมตีรัฐบาลจ๋องพล ป. ธิบูลสงคราม
 ว่าเป็นรัฐบาลที่กดขี่ชนเผ่าม้งซึ่งมีชนชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย พร้อมกับหันก็เรียก
 ร้องให้รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะเลิกสนับสนุนนโยบายกั๊งแล้ว และจากคำที่ที่แสดงออกของ
 จันคอมมิวนิสต์ในครั้งนี้เอง ทำให้จอมพล ป. ธิบูลสงคราม เริ่มคิดที่จะเปลี่ยนนโยบายที่
 ต่อจันคอมมิวนิสต์เสียใหม่ ประจวบกับระยะนั้นเป็นเวลาเดียวกับที่สหรัฐฯ กำลังเริ่มประเมิน
 นโยบายของตนในตะวันออกไกลอยู่ จึงทำให้ จอมพล ป. ธิบูลสงคราม ได้คิดว่านโยบายต่อ
 ถานคอมมิวนิสต์ย่อมจะได้รับควานสนับสนุนจากสหรัฐฯ ^{๗๖} แต่เนื่องจากขณะนั้นสหรัฐฯ ยัง
 ดำเนินการปรับปรุงนโยบายของตนในตะวันออกไกลยังไม่เสร็จ รัฐบาลไทยจึงยังมีได้แสดง
 หน้าใจ ๗ ออกมา และเข้าสังเกตความเคลื่อนไหวของสหรัฐฯ ซึ่งกำลังดำเนินไปเพื่อต่อต้าน
 การคุกคามของคอมมิวนิสต์ในขณะนั้นด้วยความสนใจยิ่ง เพราะระยะนี้เป็นระยะที่รัฐบาลไทย
 เริ่มตระหนักแล้วว่า สหรัฐฯ เท่านั้นที่สามารถมีบทบาทต่อต้านการคุกคามของสหิคอมมิวนิสต์
 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ ^{๗๗}

ส่วนอังกฤษและฝรั่งเศสก็ยังคงดำเนินสงครามต่อต้านพวกก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
 ในประเทศอาณานิคมของตนอยู่ทั่วไป และเพื่อเป็นการเอาใจอังกฤษ จอมพล ป. ธิบูลสงคราม
 จึงได้ให้ความร่วมมือกับอังกฤษในการปราบโจรจ๋องมลายูซึ่งได้กั๊งแล้ว สำหรับกรณีการต่อสู้ระหว่าง
 ฝรั่งเศสกับขบวนการชาตินิยมในอินโดจีนนั้น รัฐบาล จอมพล ป. ธิบูลสงคราม ระบ้กระวังใน
 การแสดงออกมาก ในระยะแรกจอมพล ป. ธิบูลสงคราม ให้การสนับสนุนแก่ ลาว กัมพูชา
 และเวียดนาม โดยไม่พยายามป้องกันการลักลอบขนส่งอาวุธข้ามฝั่งแม่น้ำโขงไปให้พวกนี้เลย

Donald S. Huechterlein ให้เหตุผลในการกระทำเช่นนั้นของรัฐบาล
 จอมพล ป. ธิบูลสงครามว่า น่าจะเนื่องมาจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อฝรั่งเศสซึ่งมีอยู่

^{๗๖} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๘๒

^{๗๗} Frank C. Darling p. 67

ในจิตใจของคนไทย ทั้งนี้ เพราะการที่ฝรั่งเศสจะเอาสิทธิยับยั้งประเทศไทยในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ การที่จอมพล ป. พิบูลสงครามเชื่อว่าทหารเวียตมินห์เอง-- โอจินห์จะเป็นฝ่ายที่มีชัยแก่ฝรั่งเศสในที่สุดก็ได้ทำให้รัฐบาลไทยขณะนั้นคิดว่าไม่เป็นการฉลาดนักที่จะแสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อเวียตมินห์ แต่ทั้งนี้ก็ต้องดูคำที่ของสหรัฐฯ และยังดูก่อนว่าจะสนับสนุนฝรั่งเศสขนาดไหน ^{๗๕}

ในปี ๑๙๕๑ ความไม่มั่นคงในเอเชียเริ่มก่อรูปขึ้น จอมพล ป. พิบูลสงครามและรัฐมนตรีบางนายในคณะรัฐบาลก็เริ่มตระหนักแล้วว่า จีนคอมมิวนิสต์เป็นภัยคุกคามต่อทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ประเทศไทยในขณะนั้นก็ยังมิได้ตัดสินใจจะไปได้เป็นที่แน่นอนแต่อย่างใดไม่ แต่สำหรับจอมพล ป. พิบูลสงครามนั้น ชอบที่จะรวมอยู่ในกลุ่มมหาอำนาจตะวันตกมากกว่าที่จะดำเนินนโยบายเป็นกลาง เพราะการดำเนินนโยบายเป็นกลางตามทัศนะของจอมพล ป. พิบูลสงคราม แล้วเห็นว่า เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้จีนคอมมิวนิสต์แทรกแซงนโยบายต่าง ๆ ของไทยได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยที่ชาวจีนผู้นี้มีอยู่เป็นจำนวนมากในไทยเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการแทรกแซง ^{๗๖} ในที่สุดรัฐบาลไทยในขณะนั้นก็ได้ตัดสินใจร่วมมือกับมหาอำนาจตะวันตกเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ เพราะเหตุการณ์ในขณะนั้นได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดแล้วว่า รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งปกครองจีนแผ่นดินใหญ่อยู่นโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศไทย และให้ความช่วยเหลือทางทหารแก่ขบวนการเวียตมินห์และขบวนการลาวอิสระหรือขบวนการปลดปล่อยจีนในตอนนี้ได้กลายเป็นฝ่ายคอมมิวนิสต์ไปแล้ว ขบวนการทั้งสองดังกล่าวได้ให้ความสนับสนุนและความช่วยเหลือโดยตรงต่อกลุ่มแบ่งแยกดินแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยการให้ความอุปถัมภ์ในภูมิภาคแถบนั้นดำเนินการบ่อนทำลายต่าง ๆ ^{๗๗} และเนื่องจากในปี ๑๙๕๑

^{๗๕} Huechterlein pp. 104 - 105

^{๗๖} Kramol p. 206

^{๗๗} Huechterlein p. 105

สหรัฐฯ ได้เริ่มแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดแล้วว่า จะไม่ยอมให้คอมมิวนิสต์ขยายอิทธิพลของตนไป
หัวอาณานิคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อเป็นดังนี้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงรู้สึกว่าการ
จะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของไทยไปในด้านองที่ให้ความสนิทสนมกับมหาอำนาจตะวันตกเมื่อ
ก่อนกับจีนคอมมิวนิสต์ และเชื่อต่อไปว่านโยบายสนับสนุนตะวันตกในแนวใหม่นี้คงจะเป็นประโยชน์
ของคนไทยโดยทั่วไป หากการดำเนินนโยบายดังกล่าวจะนำมาซึ่งการได้รับความช่วยเหลือทาง
เศรษฐกิจและทางทหาร แต่การดำเนินนโยบายดังกล่าวของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้รั
บการคัดค้านไม่เห็นด้วยจากชาวยุโรป สหประชาชาติ รัฐบาลต่างประเทสไทยในขณะนั้น ซึ่งไม่เชื่อว่
การคัดค้านใจผูกมัดตัวเองกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่ประเทศชาติ ^{๘๑}

ปัญหาเรื่องนี้เกิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ๑๙๕๓ ระหว่างนั้นสงครามเกาหลีก็ยังไม่
กำลังดำเนินอยู่ จีนคอมมิวนิสต์ซึ่งยึดครองจีนแผ่นดินใหญ่ได้แล้วก็เริ่มให้ความช่วยเหลือและบวม
การเวียดมินท์ในการต่อสู้กับฝรั่งเศส นโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ในขณะนั้นจึงขึ้นอยู่กับ
ความสำเร็จของฝรั่งเศสในการที่จะรักษาเวียดนามไว้ ประจวบกับขณะนั้นเอกอัครราชทูต
เจสส์ปีเคินทางมาประชุมหัวหน้าคณะทูตสหรัฐฯ ในเอเชีย เพื่อปรับปรุงนโยบายของสหรัฐฯ
ในตะวันออกไกลซึ่งโลกมาแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาถึงอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ซึ่งจะมี
ผลต่อประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแนววิธที่สหรัฐฯ ควรนำมาใช้เพื่อ
ป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่ให้ตกไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ ได้ประชุม
พิจารณาเห็นว่าความช่วยเหลือทางวิชาการต่อประเทศในภูมิภาคแถบนี้เป็นสิ่งสำคัญในระดับที่จะยก
มาตรฐานการครองชีพของประชาชนในภูมิภาคนี้ นอกจากนั้นยังเชื่อว่าความช่วยเหลือทางทหาร
ก็เป็นวิธีการที่สำคัญประการหนึ่งในการสกัดกั้นการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ ^{๘๒}

เอกอัครราชทูตเจสส์ปีเคินได้เข้าพบปะเพื่อปรึกษาหารือเรื่องนี้กับ จอมพล ป.
พิบูลสงครามและผู้นำไทยคนอื่น ๆ พร้อมกันนั้นก็พยายามเร่งเร้าให้ประเทศไทยประกาศ
รับรองรัฐบาลจักรพรรดิเมาไต ซึ่งสหรัฐฯ และอังกฤษเพิ่งให้การรับรองไป โดยเชื่อว่า

^{๘๑} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๐๖

^{๘๒} Stanton op. cit. 234 - 235

หากให้การรับรองรัฐบาลอย่างแข็งขันแล้ว จะสามารถหยุดยั้งกำลังของเวียคตินห์มิให้ยึดครอง
อินโดจีนทั้งหมดได้ เหตุการณ์ในตอนนี้นำไปให้เกิดการแตกแยกกันในรัฐบาลของ จอมพล ป. พิบูล-
สงครามขึ้น กล่าวคือในขณะที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม และผู้นำทางทหารเห็นควรให้การรับ
รองตามคำขอรับรองของสหรัฐฯ นายพจน์ สารสิน รัฐมนตรีต่างประเทศในขณะนั้นกลับคัดค้าน
โดยเชื่อว่าเขาได้คงจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเวียคตินห์ ดังนั้น จึงเป็นการไม่
สมควรที่ประเทศไทยจะรับความกดดันใจเรื่องนี้ควรลอบคบหาต่อไป ^{๘๓} จอมพล ป. พิบูล-
สงคราม ในขณะนั้นกล่าวได้ว่ามีความต้องการอย่างเปิดเผยที่จะให้สหรัฐฯ ให้การปกป้อง
ประเทศไทยและเชื่อว่าการดำเนินนโยบายสนับสนุนตะวันตกจะนำมาซึ่งความช่วยเหลือทาง
เศรษฐกิจเป็นจำนวนมากจากสหรัฐฯ ดังนั้น หลังจากที่ได้มีการถกเถียงเรื่องนี้ของผู้สองสามวัน
ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี รัฐบาลไทยก็ได้ประกาศให้การรับรองแก่รัฐบาลจักรพรรดิเขาได้
รัฐบาลลาวและกัมพูชาที่ฝรั่งเศสตั้งขึ้นเมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓ ซึ่งในวันรุ่งขึ้นคือวันที่
๑ มีนาคม นายพจน์ สารสิน ก็ยื่นใบลาออกจากตำแหน่ง ^{๘๔}

การตัดสินใจของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในครั้งนี้มีผู้เชื่อกันว่า ทั่วไปเพื่อ
ที่จะคลี่คลายมลพิษของคนที่ได้กระทำไว้ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ^{๘๕} และถือเป็นการ
เอาใจสหรัฐฯ ซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม อยู่ในอำนาจต่อไป
นโยบายแสวงหาความร่วมมือของสหรัฐฯ ในระยะนี้จึงนับว่าประสบความสำเร็จในประเทศไทย
ทั้งนี้ เพราะชื่อเสียงของสหรัฐฯ ในประเทศไทยนับได้ว่าเป็นส่วนประกอบให้เกิดการ
ร่วมมือระหว่างประเทศทั้งสองโดยได้รับการกดดันจากฝ่ายค้านเป็นจำนวนน้อยมาก แต่ใน
ขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ และประเทศที่เป็นกลาง
หลายประเทศ ประเทศเหล่านั้นพากันกล่าวหาว่ารัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นรัฐบาลหุ่น
ของสหรัฐฯ แต่กระนั้นก็ตามจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ยังเชื่อว่าการตัดสินใจของตนเป็น

^{๘๓} เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๑๘

^{๘๔} บุญญ บริสุทธิ์ หน้า ๑๗๐

^{๘๕} Krut ol p. 203

การกระทำที่ถูกต้อง จะทำให้รักษาสถานการณ์ในการต่อต้านฝ่ายค้านไว้ได้ ^{๘๖} เป็นสิ่ง
 ตอนนี้ รัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงได้เริ่มเข้มงวดกับการดำเนินกิจกรรมของชาวเวียตนาตาม ^{๘๗}
 ในไทย และพยายามที่จะป้องกันการโจมตีของชาวเวียตนาตามที่นิยมโฮจิมินห์ในกรุงเทพฯ เพราะ

การให้การรับรองแก่รัฐบาลเหาโตของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในครั้งนั้น
 กล่าวได้ว่ามีได้ดำเนินไปเพื่อเป็นการให้การสนับสนุนแก่นโยบายของประเทศฝรั่งเศสใน
 หากแต่ทำให้ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ เป็นที่ตั้ง ทั้งนี้ เพราะจอมพล ป. พิบูล-
 สงครามในขณะนั้นได้นำเอานโยบายต่างประเทศของไทยซึ่งเคยดำเนินอยู่เสมอมาก่อนหน้า
 มาใช้อีกนั่นคือ เมื่อได้รับการรุกรานจากมหาอำนาจประเทศหนึ่ง ประเทศไทยจะพยายามเป็น
 มิตรกับมหาอำนาจอีกประเทศหนึ่ง เพื่อนำมาตามมหาอำนาจที่คุกคามตน แลอย่างไรก็ตาม
 ประชาชนไทยเป็นจำนวนมากในขณะนั้นคงยังไม่ยอมถือว่าสหรัฐฯ จะเต็มใจที่จะใช้อำนาจ
 อิทธิพลของตนป้องกันเอเซียอาคเนย์ให้พ้นจากจักรวรรดินิยมจีนคอมมิวนิสต์ แม้แต่อังกฤษ
 เองก็ยังสงสัยในท่าทีอันนี้ของสหรัฐฯ และก็ได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะดึงสหรัฐฯ เข้ามาเกี่ยวข้องกับ
 การป้องกันเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ^{๘๘}

๖.๕.๓ สงครามเกาหลีกับการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายต่างประเทศ ของสหรัฐฯ และประเทศไทย

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า หลักการปฏิบัติในนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ
 ของมุ่งต่อต้านภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ในเอเซียก่อนเกิดสงครามเกาหลี ได้ดำเนินไปในลักษณะ
 ที่พยายามเน้นถึงความแน่นอน และ แสดงออกซึ่งความมุ่งมั่นอย่างแข็งขันในอันที่จะใช้
 มาตรการทางเศรษฐกิจให้เป็นวิธีทางที่จะต่อสู้กับการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือชาว

^{๘๖} Huechterlein p. 107

^{๘๗} A Report by the Chatham House Study Group,
Collective Defense in South East Asia, Oxford University Press,
 London, 1956, p. 16

กล่าวได้ว่าเป็นการพยายามสนองตอบปัญหาที่ประเทศทั้งหลายในเอเชียกำลังเผชิญอยู่ขณะนี้ ซึ่งผู้เขียนก็ต้องยอมรับว่าเห็นด้วยกับนายคีน อเรสัน รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ที่ว่า การรุดตกลามลงทางทหารของความมั่นคงของเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในขณะนี้ยังไม่ถึงขั้นรุนแรงนัก เพราะจีนคอมมิวนิสต์ยังคงประสบกับความยุ่งยากภายในอยู่ ยิ่งกว่านั้นประเทศคอมมิวนิสต์ก็ไม่เคยใช้วิธีขยายการคุกคามด้วยกำลังอาวุธ และได้แสดงออกว่าชอบที่จะใช้มาตรการแทรกซึมบ่อนทำลายเท่านั้น ซึ่งไม้อาจจะใช้วิธีทางทหารเพียงอย่างเดียวเข้าทำการปราบปรามหรือสกัดกั้นอย่างมีประสิทธิภาพได้ ในเมื่อปัญหาภายใน เช่น ปัญหาการว่างงานในทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมและโรคภัยไข้เจ็บได้เป็นสิ่งที่คุกคามต่อการดำรงอยู่ของประเทศเหล่านั้นอย่างมาก ฉะนั้น การที่จะใช้มาตรการทางเศรษฐกิจอันมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ประเทศต่าง ๆ นั้น ย่อมจะเป็นการดำเนินการที่จะก่อให้เกิดผลอย่างดีที่สุด

อย่างไรก็ดีคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือได้โจมตีเกาหลีใต้เมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ ได้ทำให้สหรัฐฯ เชื่อว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ชอบใจการรุกรานด้วยกำลังอาวุธเป็นวิถีทางขยายอิทธิพลเหมือนกัน ยิ่งกว่านั้นสงครามเกาหลียังมีผลอย่างสำคัญยิ่งต่อยุทธศาสตร์สงครามเย็นของสหรัฐฯ ประธานาธิบดีทรูแมนได้เรียกร้องให้รัฐสภาอนุมัติงบประมาณเพิ่มขึ้นอีก ๒ พันล้านดอลลาร์สำหรับป้องกันประเทศ และอนุมัติเงินจำนวนประมาณ ๔ พันล้านดอลลาร์เพื่อขยายโครงการให้ความช่วยเหลือทางทหาร^{๘๘} สำหรับแนวค่านต่างประเทศสหรัฐฯ ๆ ได้เปลี่ยนแนวนโยบายเดิมจากการสร้างรากฐานทางสังคมและเศรษฐกิจให้มั่นคงถาวร มาเป็นย่ำแย่การเสริมกำลังทหารให้แก่ประเทศเสรีต่าง ๆ เพื่อพร้อมจะเผชิญกับการคุกคามของจีนคอมมิวนิสต์ ตัวอย่างเช่น ตอนที่เริ่มเกิดสงครามเกาหลีนั้น สหรัฐฯ ก็ได้ส่งผู้สังเกตการณ์ทางทหารไปเพื่อ

^{๘๘} Kramol p. 176 (From... The Staff of International Study Group of the Brookings Institution, Major Problems of United States Foreign Policy, 1951 - 1952, p. 6)

เขียนประเทศในเอเชียอาคเนย์ในเดือนกรกฎาคม ๒๔๘๓ เพื่อที่จะได้กำหนดจำนวนอาวุธที่จะส่งมาช่วยเหลือ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการที่จะส่งคณะที่ปรึกษาทางทหารสหรัฐฯ มาประจำอยู่ในประเทศเหล่านี้ ๘๙

ยิ่งกว่านั้น สงครามเกาหลียังเป็นเหตุให้สหรัฐฯ มีท่าทีต่อกติกามิตรไม้นัดอย่างแข็งขันยิ่งขึ้น และพยายามบีบบังคับประเทศเสรีทั้งหลายให้หันมาต่อต้านกลุ่มประเทศจีนคอมมิวนิสต์และโซเวียต ตัวอย่างเช่น ในสหรัฐฯ เอง มีสมาชิกรัฐสภาหัวรุนแรงจำนวนหนึ่งนำโดยวุฒิสมาชิก โจเซฟ แมกคาร์ที (Joseph Mc Carthy) ได้กล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ยางคนอย่างรุนแรง โดยสงสัยว่าให้ความสงคราร เห็นอกเห็นใจแก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์

ในทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๑๙๕๔ รัฐสภาสหรัฐฯ ได้แก้ไขพระราชบัญญัติให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ โดยต้องการให้รัฐบาลเลือกการช่วยเหลือทางการเงินและทางเศรษฐกิจแก่ประเทศใดที่ส่งสินค้าทางยุทธปัจจัยหรือของสหรัฐฯ สิ่งห้ามส่งให้แก่ประเทศคอมมิวนิสต์เพื่อผลประโยชน์ด้านความปลอดภัย ๙๐

สำหรับประเทศไทย สงครามเกาหลีนับได้ว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้การดำเนินตามนโยบายร่วมมือกับสหรัฐฯ ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๓ ดำเนินไปอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น และสงครามในครั้งนี้ก็ได้แสดงให้เห็นประจักษ์ถึงนโยบายอันเด็ดเดี่ยวของสหรัฐฯ ในการใช้กำลังทหารเข้าป้องกันการรุกรานของคอมมิวนิสต์ในเอเชีย ทำให้เกิดความสงสัยที่ทั้งไทยและอังกฤษเคยมีมาแต่เดิมที่ว่า สหรัฐฯ จะไม่เต็มใจที่จะใช้กำลังอาวุธมหาศาลของตนป้องกันเอเชียอาคเนย์ให้พ้นจากจักรวรรดินิยมจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งได้กล่าวหาว่าก่อบรมรเหาสงไป นอกจากนี้ สงครามเกาหลียังเป็นจุดสำคัญยิ่งที่แสดงออกให้เห็นว่าทั้งไทยและสหรัฐฯ พร้อมทั้งจะใช้กำลังที่มีอยู่ป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้พ้นจากการยึดครองของคอมมิวนิสต์ และนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาสหรัฐฯ ซึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับอินโดจีนแอมนี้โดยส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ก็ได้เริ่มเข้ามาให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและทางทหารควบคู่กันไปเพราะตระหนักถึงภัยอันจะเกิดจากลาว

๘๙ New York Times, July 6, 1950

๙๐ Ramol p. 177.

พะเยอพะยานของคอมมิวนิสต์จีน Fifield ได้บรรยายถึงเหตุการณ์ในตอนนั้นว่า เอเชีย-อาคเนย์เปรียบเสมือนดินแดนที่ว่างจากอำนาจต่าง ๆ (power vacuum) ซึ่งทั้งฝ่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายตะวันตกต่างก็มีความกระหายที่จะเข้ามาอิทธิพลโดย "ทั้งฝ่ายตะวันตกและฝ่ายตะวันออกพยายามหาวิธีทางที่จะชักจูงมิให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่สำคัญยิ่งต่อนโยบายรักษากวามมั่นคงในภูมิภาคแถบนี้ของสหรัฐฯ"^{๕๑} ละแวกฉนวนนั้นเองจึงได้มีการทำสนธิสัญญาความช่วยเหลือทาง เศรษฐกิจและวิชาการระหว่างไทยกับสหรัฐฯ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๔๙๑ และในเดือนต่อมาสนธิสัญญาว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางทหารระหว่างประเทศทั้งสองก็ได้ทำขึ้น อนึ่ง ก่อนหน้านั้นในเดือนกรกฎาคมก็ได้มีการทำความตกลงในโครงการแลกเปลี่ยนการศึกษากัน (ข้อตกลงโบลไบล์)^{๕๒} นักศึกษาไทยได้รับทุนให้เดินทางไปศึกษาในสหรัฐฯ และในเวลาเดียวกันนั้น สหรัฐฯ ก็ส่งศาสตราจารย์และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาของตนมาให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการศึกษาในประเทศไทย^{๕๓}

นอกจากนั้นแล้วสงครามเกาหลียังเป็นมูลเหตุอันสำคัญยิ่งในหลาย ๆ จุดสำคัญ ทำให้ไทยตัดสินใจเข้าร่วมเป็นพันธมิตรทางทหารกับประเทศตะวันตกเพื่อป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเวลาต่อมา ทั้งนี้ เพราะดังที่ได้ทราบแล้วว่า ประเทศไทยเป็นประเทศในเอเชียประเทศแรกที่ตอบสนองการขอรองของสหประชาชาติทั้งทาง เศรษฐกิจและทางทหาร และดังที่ทราบแล้วว่าการกระทำในครั้งนั้นของรัฐบาลไทยทำไปก็ด้วยความหวังที่ว่า หากเกิดการรุกรานจากคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทยขึ้นมา ประเทศอื่นก็คงจะให้ความช่วยเหลือเช่นเดียวกับที่ประเทศไทยได้ทำไป สงครามเกาหลีจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นสงครามที่นำประเทศไทยเข้าไปสู่การผูกพันกับฝ่ายตะวันตกมาก และโคจรเข้าไปโดยผ่านทางองค์การสหประชาชาติ

^{๕๑} "A prize that East and West wished to deny the other, and that obviously Thailand was a key country in the security policy of the United States in the area." From... Fifield p. 269

^{๕๒} Muechterlein p. 108

สงครามในครั้งนี้อยู่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนในการสนับสนุนนโยบายต่อต้านการรุกราน
ของคอมมิวนิสต์ ร่วมออกมติประณามจีนคอมมิวนิสต์เมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ว่าเป็นชาติ
ที่ผิดนโยบายรุกราน ๕๓ ทั้งนี้ จึงกล่าวได้ว่าท่าทีที่ไทยแสดงออกกับจีนคอมมิวนิสต์ใน
ครั้งนี้อากแถกการที่จะมีการประสานหรือดัดกันคืนได้ แต่ทั้งหมดที่รัฐบาลทำไปก็ไทยยุค
ประสงค์ที่จะแสวงหาหลักความมั่นคงให้กับประเทศชาติ เพื่อให้รู้สึกแน่ใจได้ว่าหากเกิด
การคุกคามขึ้นในประเทศไทย ประเทศไทยจะได้รับความช่วยเหลือจากสหประชาชาติใน
กรณีสงครามเกาหลี

ก่อนหน้าที่จะเกิดสงครามเกาหลี พรรคฝ่ายค้านในไทยพิจารณาการรับความช่วยเหลือ
ช่วยเหลือทางทหารจากตะวันตกไปในทำนองว่า จะนำไปสู่การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม
คอมมิวนิสต์ แต่เมื่อมีการรุกรานเกาหลีใต้เกิดขึ้น ความกลัวอันนี้ก็ได้สลายไป คงมีแต่ฝ่าย
ค้านบางคนเท่านั้นที่ยังไม่สนับสนุนให้กองทัพไทยรับอาวุธและรับการฝึกจากที่ปรึกษาทาง
ทหารสหรัฐฯ แต่ในขณะนั้นความตกลงช่วยเหลือทางทหารที่สหรัฐฯ ทำกับประเทศไทยใน
ปี ๒๕๕๓ ก็ไม่ได้มีการตกลงอะไรที่นอกเหนือไปจากการให้อาวุธและการช่วยฝึกให้ไม่
เอออกิรราทรสหรัฐฯ เองก็โต้กล่าวถึงสนธิสัญญาฉบับนี้ว่า เป็นสนธิสัญญาที่ไม่มีผลความ
ถึงการเป็นพันธมิตรทางทหารกันหรือให้แลกเปลี่ยนกันในฐานะพันธมิตรอย่างใด เป็นแค่เพียงการ
สนองตอบของสหรัฐฯ ตามข้อเรียกร้องของรัฐบาลไทยในรูปความช่วยเหลือทางทหารเท่านั้น ๕๔
ถ้ากล่าวนี้จึงชี้ให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่าก่อนหน้านี้ และแม้แต่เมื่อสงครามเกาหลีเกิดขึ้นแล้ว
สหรัฐฯ ก็ยังมิได้ให้หลักประกันในทางทหารแก่ประเทศไทยแต่อย่างใด แม้ว่าจอมพล ป.

๕๓ คีเรก ชัยนาม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เล่ม ๑ หน้า ๒๒๖

๕๔ " This agreement was signed that no military
alliance or bases were sought by either side, and that the United
States had only responded to a request from the Thai government
for military aid." From... Department of State Bulletin,
October 30, 1960, p. 793.

และผู้นำไทยคนอื่น ๆ จะต้องการการรับรองและการยืนยันจากสหรัฐฯ เช่นนั้นก็ถาม ๔๕
 ดังนั้นหลังจากสงครามเกาหลีแล้วความช่วยเหลือทางทหารและเศรษฐกิจก็เริ่มหลังไต้หวัน
 สูประเทศไทยและก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นอย่างมาก ในปลายปี ๑๙๕๓
 รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม อยู่ในฐานะทางการเมืองภายในประเทศที่เข้มแข็งมาก
 และได้รับความสนับสนุนอย่างเต็มที่จากทั้งสหรัฐฯและอังกฤษ ซึ่งก่อนหน้านั้นในปี ๑๙๕๑
 ประเทศทั้งสองได้เคยแสดงออกซึ่งความไม่ไว้วางใจในการกลับอำนาจของจอมพล
 ป. พิบูลสงคราม และได้ร้องขอให้การรับรองรัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 ไว้เป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้เองจึงไม่มีใครสามารถปฏิเสธได้ว่าจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 เป็นนักการเมืองที่รู้หลักในการนำเอาสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้นมาเข้าประโยชน์ใ
 การดำเนินนโยบายที่ส่งผลดีให้กับประเทศชาติและสร้างความมั่นคงให้แก่ฐานะของภายใน
 ทางการเมืองทั้งในและนอกประเทศได้เป็นอย่างดี

สรุปแล้วผลของสงครามเกาหลีได้ก่อให้เกิดการร่วมมือกันยิ่งขึ้นระหว่าง
 ไทยกับสหรัฐฯ ทำให้สหรัฐฯ ตระหนักว่า คอมมิวนิสต์นอกจากจะใช้วิธีแทรกซึมและบ่อน
 ทำลายเพื่อเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์แล้ว ยังนิยมใช้วิธีการรุกรานด้วยกำลังอาวุธเพื่อเผยแพร่
 ลัทธิคอมมิวนิสต์อีกด้วย สหรัฐฯ จึงได้เปลี่ยนนโยบายเดิมของตนที่มุ่งให้ความช่วยเหลือ
 เฉพาะทางด้านเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นให้การช่วยเหลือทั้งทางด้านทหาร
 และเศรษฐกิจควบคู่กันไป และจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าวของสหรัฐฯ มีผล
 ประเทศไทยในขณะนั้นก็ได้ดำเนินนโยบายไปในทางให้การสนองตอบด้วยดี อันนำไปสู่การ
 ร่วมมือกันยิ่งขึ้นทั้งโลกแล้ว

บทที่ ๘

การเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ ส.ป.อ.^๑ของประเทศไทย

การตัดสินใจเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ ส.ป.อ. ของประเทศไทยเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๖ กล่าวได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญยิ่งในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศไทย ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากแนวปฏิบัติที่โลกเคยดำเนินกันมาในอดีต ทั้งนี้ เพราะก่อนหน้านี้ประเทศไทยทำเป็นกิจวิสัยทางประเทศไปในรูปแบบที่ไม่ยอมผูกมัดตัวเองเข้ากับค่ายหนึ่งค่ายใดโดยเฉพาะ หรืออย่างที่เราเรียกว่า

^๑ องค์การ ส.ป.อ. มีชื่อเต็มว่า องค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia Treaty Organization) ประเทศสมาชิกประกอบด้วย ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ ปากีสถาน อังกฤษ สหรัฐฯ และไทย รวม ๘ ประเทศ การลงนามได้กระทำกันเมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖ ที่กรุงมานิลา นครหลวงของประเทศฟิลิปปินส์

รัฐบาลไทยได้เสนอให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรทราบ เมื่อ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๖ และในที่สุดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ลงพระปรมาภิไธยในสัปดาห์นั้นสาร เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๖

มีนโยบายเอาใจใส่ไว้ในหลายระลอก^๖ และจากการเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยในครั้งนี้อย่างนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยจึงได้ปรากฏออกมาอย่างเด่นชัดว่า เป็นประเทศที่มีนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์และเป็นพันธมิตรกับสหรัฐ และจากการตัดสินใจของรัฐบาลไทยในครั้งนี้อย่างใดก็ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางจากผู้สนใจในกิจการบ้านเมือง ทั้งภายในประเทศและจากวงการเมืองต่างประเทศ ไปในทำนองที่ว่า การตัดสินใจของบุคคลคนเดียว เข้ากับค่าตัวสะวันคของประเทศไทยในครั้งนั้น เป็นการตัดสินใจที่ดำเนินไปเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้นเพียงใด ภัยจากการรุกรานของคอมมิวนิสต์มีมากจริงดังที่รัฐบาลในขณะนั้นอ้างหรือไม่ และท้ายที่สุดก็ต่อการตัดสินใจ

๖

Siam, as ever, was doing its best to keep its eggs in as many baskets as possible" From J.H. Brimmell, "Communism in South East Asia" Oxford University Press, London, 1959, p.246

Fifield โลกาวถึงนโยบายต่างประเทศของไทยในระยะนั้นว่า "Thai foreign policy underwent a significant change in 1950 when Premier Pibul Songgram departed from the traditional policy of trying to balance the leading powers in South East Asia by aligning his country with the United States" From Russell H. Fifield, The Diplomacy of Southeast Asia : 1945 - 1958, Harper & Brothers, Publishers, New York, 1958, p.267

Kramol โลกาวถึงการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. ว่า "Thai government decided to depart completely from Thailand's traditional policy of accomodation and non - provocation and committed itself to the United States - sponsored SEATO." From Kramol Tongdhum-machart, American Policy in Southeast Asia : With Special Reference to Burma, Thailand and Indochina 1945 - 1960, A dissertation presented to the Graduate Faculty of the University of Virginia in Caudidacy for the Degree of Doctor of Philosophy, Woodrow wilson Department of Foreign Affairs, 1961, p. 290

ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่สูงสุดแก่ประเทศชาติแล้วละหรือ ทั้งนี้ เพราะการตัดสินใจ
ในครั้งนี้ หลายประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเดียเห็นว่า การค้าเป็นนโยบายดังกล่าวของ
รัฐบาลไทยในขณะนั้น เป็นการเดินตามกันสหรัฐฯ เป็นการกระทำที่ยั่วยุก่อให้เกิดความสับสน
เคลือบขุ่นขึ้นในภูมิภาคแถบนี้^๑ และที่สำคัญก็คือไม่เชื่อว่าภัยคุกคามจากฝ่ายคอมมิวนิสต์คือ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และต่อประเทศไทยมี-มากถึงเช่นที่ประเทศไทยและสหรัฐฯ อ้าง
หากแต่อาจขึ้นเพื่อจัดตั้งองค์การนี้ขึ้นมาสำหรับรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายตะวันตกในภูมิภาค
แถบนี้มากกว่า ซึ่งผู้เขียนจะได้พยายามค้นคว้าหาข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาของผู้อ่าน
โดยในบางโอกาสก็จะแทรกความคิดเห็นของผู้เขียนลงไปด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเป็นผู้วินิจฉัย
เองในที่สุดว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวอ้างว่ามีมูลข้อที่จะรับฟังได้หรือไม่ ฉะนั้น การเสนอข้อเท็จจริง
และความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้เขียนซึ่งจะทำ ๗. ที่นี้ จึงดำไปโดยเจตนาเพื่อที่จะให้วิพากษ์วิจารณ์
ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่าพอสมควรเท่านั้น หากได้มีเจตนาที่จะมุ่งคุ้มเสียเหตุการณ์โดยวิธี
ขึ้นมาเพื่อตำหนิติเตียนโดยผู้หนึ่งโดยเฉพาะไม่ และถ้าหากจะมีผู้ใดได้รับความกระทบกระเทือนแล้ว
ผู้เขียนก็ต้องขอประทานอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

โดยที่การตัดสินใจเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ในระยะนั้น รัฐบาลอ้างว่าคำไม่เพื่อ
ร่วมมือกับมิตรประเทศกั้นการ รุกรานและการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งคงหมายถึง
ภัยจากจีนคอมมิวนิสต์และคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือ ดังนั้น เพื่อที่จะให้ผู้อ่านบังเกิดความเข้าใจ
ใจถึงแนวการเสนอเรื่องของผู้เขียนจึงจะกล่าวถึงเค้าโครงการ เสนอเรื่องแต่เพียงย่อ ๆ
ไว้ ณ ที่นี้ว่า จะเริ่มด้วยการพิจารณาถึงบทบาทของจีนคอมมิวนิสต์และสหรัฐฯ ในสงคราม-
อินโดจีนก่อน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงฐานะของฝ่ายตะวันตกว่าได้รับความเสียหายเปรียบในของ ความเป็น
ครั้งนี้มาก สหรัฐฯ ซึ่งเข้ามารับบทบาทในภูมิภาคแถบนี้แทนฝรั่งเศสซึ่งกำลังจะถอนตัวออก

^๑ R.G.Boyd, Communist China's Foreign Policy, Frederick A. Praeger, Publisher, New York, 1962, p.27

จึงได้คิดจัดตั้งองค์การ สปอ. ขึ้นเพื่อสะกิดกันการแพร่ขยายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคแถบนี้ และจากสาเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้นำสหรัฐฯ พยายามกระตุ้นผู้นำของประเทศไทยในระยะนี้ให้ สนองตอบการจัดตั้งองค์การ สปอ. ซึ่งสหรัฐฯ เป็นผู้ริเริ่ม เพราะเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าหาก รัฐบาลไทยในระยะนั้นไม่ให้การสนองตอบแล้ว องค์การ สปอ. จะไม่สามารถจัดตั้งขึ้นมาได้แน่ๆ ต่อจากนั้นก็จะได้พิจารณาไปถึงปัจจัยและสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการสนองตอบของประเทศไทย รวมทั้งข้อคิดเห็นของผู้เขียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นภาคีขององค์การ สปอ. ของประเทศไทยด้วย สำหรับในเรื่องข้อบกพร่องในรูปแบบตลอดจนวิธีการดำเนินงานขององค์การ สปอ. ซึ่งการจะมี การแก้ไขเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันภัยคุกคามแทรกซึมบ่อนทำลายจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ ผู้เขียนจะไม่ขอพิจารณาไปถึง เพราะมีหนังสือและบทความที่กล่าววิจารณ์ถึงเรื่องนี้มากมายอยู่แล้ว

๓.๑ ความเคลื่อนไหวของมหาอำนาจในสงครามอินโดจีนอันนำไปสู่การจัดตั้ง

องค์การ สปอ.

เนื่องจากสาเหตุสำคัญในการจัดตั้งองค์การ สปอ. สืบเนื่องมาจากความขัดแย้งกัน ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับสหรัฐฯ ในอันที่จะเข้ามีอิทธิพลเหนือบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์เองมีเหตุผลหลายอย่าง เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความปลอดภัยที่้องการ ขยายอิทธิพลของตนหรืออิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ให้ครอบคลุมภูมิภาคส่วนนี้ของโลก ในขณะที่ สหรัฐฯ เองก็พิจารณาว่าหากให้อิทธิพลอย่างใดอย่างหนึ่งดังใดแล้วสามารถขยายออกไป ครอบคลุมอาณาบริเวณนี้ได้สำเร็จ แนวป้องกัน (defensive perimeter) ของสหรัฐฯ ทางด้าน เอเชียก็จะเป็นอันตราย จึงได้คิดจัดตั้งองค์การ สปอ. ขึ้นเพื่อสะกิดกันการขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคแถบนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุ่งไปสู่แนวป้องกันในอินโดจีน ดินแดนที่เนื่องจากการ แบ่งปันให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ ตามความตกลงเจนีวาปี พ.ศ. ๒๔๘๘

^๑ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นแหลม และส่วนที่เป็น เกาะ ส่วนที่เป็นแหลมได้แก่ พม่า ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และสิงคโปร์ สำหรับส่วนที่เป็นเกาะได้แก่ หมู่เกาะอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ทั้งสองส่วนนี้มีเนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๑,๙๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์ จาก Kramol, pp. 6 - 7

๓.๑.๑ บทบาทของจีนคอมมิวนิสต์ในสงครามอินโดจีน

ผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์จีนมีความเชื่ออย่างเต็มที่ว่า การล้มโคเปอร์ริชที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์
ในการทำสงครามกลางเมืองกับจีนคณะชาติบนดินแดนคินไห่ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการที่อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์จะขยายออกไปทั่วเอเชีย ดังเช่นที่
คอมมิวนิสต์โซเวียตกลับเป็นฝ่ายโคเปอร์ริชที่สตาลินกราด เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการ
ขยายอิทธิพลของโซเวียตเข้าไปในยุโรปตะวันออก^๕ และจากความเชื่อดังกล่าวนี้เองพรรค
คอมมิวนิสต์จีนจึงเริ่มแนะนำให้ขบวนการคอมมิวนิสต์ในเอเชียที่มีอยู่ในขณะนั้นดำเนินการต่อสู้ด้วย
แนวทางของเม่าเซตุง (The way of Mao Tse - tung) ซึ่งย้ำถึงการล้มโคเปอร์ริชโดย
กำลัง (armed struggle) และจากคำแนะนำนี้ประกอบด้วยความสำเร็จในการต่อสู้โดย
กำลังอาวุธของจีนคอมมิวนิสต์ จึงก่อให้เกิดการต่อสู้ในตนเองเดียวกันนี้ขึ้นในพม่า ลาว
อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์จีนก็ไม่สามารถจะให้ความช่วยเหลือ
แก่ขบวนการคอมมิวนิสต์เหล่านี้ได้มากนัก ถึงแม้จะขึ้นมาใช้อำนาจบนดินแดนคินไห่ในปี พ.ศ.
๒๔๙๒ แล้วก็ตาม แต่ทั้งนี้ต้องยกเว้นกรณีการต่อสู้ระหว่างขบวนการเวียตมินห์^๖ (Viet Minh)

^๕ Harold C. Hinton, Communist China in World Politics,

Houghton Mifflin Company, Boston, 1966, p. 25

^๖ คำว่า Viet Minh ย่อมาจาก Viet Nam Doc Lap Dong Minh แปลว่า
สันนิบาตเพื่อความเป็นเอกราชของเวียดนาม (Vietnam Independence League) ซึ่งจัดตั้ง
ขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๔๑ โดย Ho Chi Minh ร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ลาวทอง (Lao Dong)
การใช้คำว่า Viet Minh โดยเอาตัวต้นและคำท้ายนั้นยังเคยไม่คล้องกับนามของ Ho
Chi Minh ("He who is enlightened") ง่าย จึงถือว่าเป็นมงคลนาม อันที่จริงชื่อสันนิบาตนี้
เปลี่ยนเป็น Lein viet ตั้งแต่ปี ๑๙๕๑ แต่ชื่อเดิมยังคงนิยมใช้กันอยู่ทั่วไป อันอาจจะเป็นเพราะ
เหตุผลนี้ก็ได้

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการกู้ชาติของขบวนการนี้แต่ต้น หาอ่านดูได้จาก
J.H. Briemell, pp. 176 - 185

ภายใต้การนำของโฮจิมินห์กับฝรั่งเศสในอินโดจีนซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๕^๗ ทั้งนี้ เพราะจีนคอมมิวนิสต์มีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ความช่วยเหลือทั้งโดยตรงและทางอ้อม ทำให้ขบวนการนี้สามารถต่อสู้กับฝรั่งเศสด้วยกำลังอาวุธเป็นผลสำเร็จขึ้นมาได้^๘

สำหรับมูลเหตุที่หัวใจจีนคอมมิวนิสต์ให้ความช่วยเหลือแก่ขบวนการเวียดนามนั้น กล่าวได้ว่า เป็นเพราะจีนคอมมิวนิสต์ได้พิจารณาถึงสถานการณ์ในอินโดจีนขณะนั้นแล้วเห็นว่า เพราะขบวนการเวียดนามซึ่งดำเนินการต่อต้านฝรั่งเศสอยู่ในแคว้นอันนัมและกิงเกีย (Tonkin) จะได้ชัยชนะเหนือฝรั่งเศสในที่สุด ทั้งนี้ เพราะนับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สอง ได้สิ้นสุดลงเป็นอันมา ฝรั่งเศสได้แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนว่าต้องการที่จะปิดเวลาการให้เอกราชแก่รัฐต่าง ๆ ในอินโดจีนออกไป คงจะเห็นได้จากการขายเบียงไม่ยอมให้เอกราชโดยสมบูรณ์แก่รัฐต่าง ๆ ในอินโดจีน และสนองคอมการเรียกร้องเอกราชของชาวพื้นเมืองด้วยการมอบแต่เพียงบางส่วนให้ โดยยอมให้เรียกนาม (โคชินไชน่า) ลาว และกัมพูชา มีฐานะเป็น "Associated State" อยู่ในภายใต้อิทธิพลฝรั่งเศส (French Unions) เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม, ๑๙ ๓ กรกฎาคม ๑๙๔๘ และ ๖ พฤษภาคม ๑๙๔๙ ตามลำดับ^๙ ซึ่งจากสภาพการณ์นี้ยิ่งมีผลทำให้ขบวนการเวียดนามโดยขณะนั้นได้รับความสนับสนุนมากยิ่งขึ้นจากชาวอินโดจีนที่มีความรู้สึกในเรื่องชาตินิยม และได้รับการเอื้อในฐานะเป็นขบวนการที่ดำเนินการต่อสู้กับฝรั่งเศสเพื่อกอบกู้เอกราชของชาติ นอกจากนี้แล้วสหภาพ

^๗ คีเรก ชัยนาม, ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, เล่มที่หนึ่ง, โรงพิมพ์องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศแห่งประเทศไทย, ๒๕๐๙, หน้า ๓๑๖

^๘ Harold C. Hinton p. 240

^๙ รายละเอียดในเรื่องรัฐต่าง ๆ เหล่านี้ยังหาไม่เอกราชอย่างแท้จริงตามที่ฝรั่งเศสกล่าวอ้างไม่ กล่าวคือเป็นเพียงเอกราช ภายใต้สหภาพฝรั่งเศสเท่านั้น ความเป็นเอกราชและมีอธิปไตยตามแบบอย่างที่ถูกหมายระหว่างประเทศให้การรับรอง เพิ่งจะมาได้รับหลังจากการประชุมระหว่างประเทศเพื่อยุติการสู้รบในอินโดจีนเมื่อเดือนกรกฎาคม ๑๙๕๔ ดูได้จาก Kr. ๓๐๑ pp. 126 - 152

ทางภูมิศาสตร์คือ การต่อเนื่องกันระหว่างพรมแดนจีนกับอินโดจีนยังเพิ่มความสะดวกในการให้ความช่วยเหลือแก่ฝ่ายเวียดนามหนึ่งคำ เน้นการอยู่ในดินแดนตอนเหนือของอินโดจีนซึ่งได้แก่ลาว เวียดนามและที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้จีนคอมมิวนิสต์ตัดสินใจช่วยขบวนการ เวียดนามก็คือแรงกดดันที่เอง การจะจะมีเขตอิทธิพลในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งความต้องการที่จะสร้างลางรตไว้สำหรับจีน - เวียดนามเหนือ จากยุทธนาการบนดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุในอินโดจีนตอนเหนือซึ่งเชื่อมกับสถานออยและไฮฟอง จีนคอมมิวนิสต์จึงได้ตกลงใจเริ่มให้ความช่วยเหลือทางทหารแก่ขบวนการ เวียดนามเพื่อต่อสู้กับฝรั่งเศสในปี ๑๙๕๐ ๑๐

ความช่วยเหลือที่ขบวนการ เวียดนามได้รับจากจีนคอมมิวนิสต์ในครั้งแรกกล่าวไว้ว่าเป็นผลมาจากการประชุม "World Federation of Trade Unions" ณ ปักกิ่ง ในเดือนพฤศจิกายน ๑๙๔๒ ซึ่งมีผู้แทนคอมมิวนิสต์จากหลายประเทศรวมทั้งผู้แทนเวียดนามเข้าร่วมประชุมด้วย และจากการที่จีนคอมมิวนิสต์ตัดสินใจให้ความช่วยเหลือแก่ขบวนการ เวียดนามในครั้งนี้อย่างความซัดแย้งในอินโดจีนซึ่ง เคยเป็น เรื่องภายในดินแดนอาณานิคมฝรั่งเศสได้ขยายกลายเป็นเรื่องความซัดแย้งระหว่างประเทศไป กล่าวคือฝรั่งเศสในขณะนั้นได้ เริ่มพยายามอย่างจริงจังที่จะจัดตั้งรัฐบาลอิสระขึ้นในเวียดนาม ลาวและกัมพูชา ตลอดจนพยายามก่อตั้งกองทัพนั้ญแจเวียดตามวันเพื่อใช้สำหรับต่อสู้กับขบวนการ เวียดนาม โดยที่ฝรั่งเศสลดหย่อนความสนับสนุนในด้านกำลังอาวุธที่ปรึกษา สงครามจึงได้กลายเป็นการต่อต้านคอมมิวนิสต์สากล แทนที่จะเป็นเพียงการต่อต้านกองโจรฝ่ายซ้ายในเฉพาะท้องถิ่น

ต่อมาวันที่ ๑๕ มกราคม ๑๙๕๓ รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ก็ได้ให้การรับรองแก่รัฐบาลของขบวนการ เวียดนามภายใต้การนำของโฮจิมินห์ และได้พยายามเรียกร้องให้สหภาพโซเวียตให้การรับรองแก่รัฐบาลเวียดนามของโฮจิมินห์ ซึ่งก็เป็นผลสำเร็จในที่สุด โดยโซเวียตได้ให้การรับรองแก่รัฐบาลเวียดนามของโฮจิมินห์เมื่อ ๓๐ มกราคม ๑๙๕๓ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการรับรองครั้งนี่ว่า

กระทำไปโดยคำนึงถึงว่ารัฐบาลเวียดนามภายใต้การนำของโฮจิมินห์เป็นผู้แทนของประชาชนชาวเวียดนามเป็นจำนวนมาก และเพื่อเป็นการสนับสนุนรัฐบาลเวียดนามภายใต้การนำของจักรพรรดิเอนาโตที่ฝรั่งเศสสถาปนาขึ้น สหรัฐฯ และอังกฤษจึงได้ให้การรับรองแก่รัฐบาลดังกล่าว เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๑๙๕๓ ซึ่งเป็นผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและลาตินอเมริกาให้การรับรองเข้ามาเป็นจำนวนมากรวมทั้งประเทศไทยด้วย ^{๑๑} การรับรองนี้ได้รวมไปถึงรัฐบาลลาวและกัมพูชาที่ฝรั่งเศสตั้งขึ้นด้วย โดยหวังว่าจะเป็นผลทำให้รัฐบาลดังกล่าวแล้วเรียกความสนับสนุนจากประชาชนของตนได้ ปัญหาอินโดจีนในขณะนั้นจึงได้กลายรูปเป็นการต่อต้านคอมมิวนิสต์โดยแท้จริงดังได้กล่าวมาแล้ว

ภายหลังได้รับความช่วยเหลือทางทหารจากจีนคอมมิวนิสต์อันเนื่องมาจากการประชุม "World Federation of Trade Unions" ที่กรุงปักกิ่งแล้ว เวียดนามภายใต้การนำของโฮจิมินห์ก็แสดงให้เห็นว่ามีความมั่นใจในชัยชนะ และได้เริ่มดำเนินการเข้าควบคุมกลุ่มชนวนถาวรชาตินิยมในลาวและกัมพูชาที่เอียงซ้าย โฮจิมินห์ซึ่งก่อนหน้านี้กล่าวอยู่เสมอที่จะให้เวียดนามภายใต้การนำของตนรวมอยู่ในสหภาพฝรั่งเศสหากได้รับเอกราชโดยสมบูรณ์ ก็เริ่มหยุดพูดถึง ซึ่งอาจจะหมายความว่าอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์และกองทัพของจีนคอมมิวนิสต์ที่เคลื่อนลงมาปราบปรามทหารจีนขณะนั้นอยู่ต่างแถบคอนไตของจีนบวกกับการที่จะได้รับความช่วยเหลือทางทหารและทางเศรษฐกิจจากจีนได้ทำให้และบังคับให้ โฮจิมินห์ปฏิเสธที่จะผูกพันกับฝรั่งเศสต่อไป ^{๑๒}

จุดประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์ต่ออินโดจีนในระยะนี้ แสดงออกในรูปที่ว่าต้องการจะให้ความช่วยเหลือมาให้เวียดนามภายใต้การนำของโฮจิมินห์หรือเวียดนามเหนือเท่านั้น ไม่ต้องการกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งหน่วยรบเข้ามาเพื่อให้การสนับสนุนเวียดนามเหนือ ยกเว้นใน

^{๑๑} ประเทศเหล่านี้ได้แก่ ออสเตรเลีย เมลเยียม บราซิล ชิลี โกลอมเบีย กรีซ อิตาลี สันถักวาติกัน สุกเซมเบอร์ก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ และ สเปน; ดู Peter Calvocoressi, Survey of International Affairs, 1949-1950, Oxford University Press for the Royal Institute of International Affairs, London, 1953, p. 429

^{๑๒} Harold C. Hinton p. 239

กรณีที่มีเหตุการณ์ซึ่งจำเป็นต้องป้องกันการทำลายเวียดนามเหนือ^{๑๓} อย่างไรก็ดีตาม
จีนคอมมิวนิสต์ในระยะนั้นก็ได้พยายามหาแนวทางที่จะเข้าแทรกแซงสงครามอินโดจีนอยู่เหมือนกัน
กันโดยได้แสดงความสนใจอย่างมากในปัญหาสองประการในเวียดนามเหนือ การปฏิวัติที่ไม่ได้
กลายเป็นธรรมชาติของชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศนี้ และการอาจจะเข้ามาของกำลัง
ทหารจีนคณะชาติซึ่งหนีการกวาดล้างของกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนมา และอาจจะสามารถ
กลับเข้าไปในพรมแดนจีนได้อีกในภายหลัง ดังจะเห็นได้จากคำแถลงของนายกรัฐมนตรีนูเอินโล
เมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน ๑๙๕๒ เกือบประเทศเพื่อนบ้านทั้งหลายมิได้รับรองทหารจีนคณะชาติหรือ
ผู้ลี้ภัยอื่น ๆ และต่อมาเมื่อ ๑๔ มกราคม ๑๙๕๓ นายกรัฐมนตรีนูเอินโลก็ได้ประท้วงและกล่าว
หาฝรั่งเศสว่ากระทำรุนแรงต่อชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในเวียดนาม แต่ในทั้งสองกรณีนี้
นายกรัฐมนตรีนูเอินโล มิได้กล่าวให้ชัดเจนว่าจะใช้กำลังทหารเข้าแทรกแซง^{๑๔}

แม้จะมีได้มีการคุกคามโดยเปิดเผยจากจีนคอมมิวนิสต์ แต่ก็เป็นไปได้ว่าการเข้า
แทรกแซงโดยเปิดเผยของจีนคอมมิวนิสต์ย่อมจะมีผลก่อกองฝรั่งเศสและเวียดนามเหนือ ในทำนอง
เดียวกับการหนีของนายพล Ungern Sternberg ซึ่งเป็นรัสเซียขาวเข้าไปในดินแดนของ
มองโกลเลียนอกใน พ.ศ. ๑๙๖๕ และนำไปสู่การก่อกองของกองทัพรัสเซียแดง อันทำให้จีน
ของจีนในดินแดนนั้นต้องหมดไป มองโกลเลียนอกต้องกลายเป็นบริวารของโซเวียตไปในที่สุด
และจากเหตุการณ์ซึ่งกล่าวมานี้ ทั้งฝรั่งเศสและเวียดนามเหนือก็เผชิญจำได้ตั้งไม่ถ่วงการ
ให้กองทัพปลดปล่อยของประชาชนจีนติดตามทหารจีนคณะชาติเข้ามาในอินโดจีนแต่อย่างใด

^{๑๓} เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๓๘

^{๑๔} A Chronicle of Principal Events Relating to the Indo - China
Question, 1940 - 1954, Peking : World Culture, 1954, pp. 27, 29 (จาก
Hinton หน้า ๒๓๘)

ถึงนั้นฝรั่งเศสจึงได้ริบสงทหารจีนคณะชาติจำนวน ๓๐,๐๐๐ คนหรือมากกว่านั้น ซึ่งได้เข้ามาในเวียดนามในเดือนธันวาคม ๒๔๔๒ และในเดือนแรก ๆ ของปี ๒๔๔๓ กลับไปโดยสิ้นเชิง^{๑๕} สำหรับฝ่ายเวียดนามเหนือนั้นก็กล่าวได้ว่ามีความกระวนกระวายในเรื่องนี้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าฝรั่งเศส เพราะว่าทางที่จีนคอมมิวนิสต์จะเข้ามาในเวียดนามและต่อสู้กับฝรั่งเศสก็ต้องเป็นความจำเป็นอย่างแท้จริง ดังนั้นเวียดนามเหนือจึงมีความต้องการเช่นเดียวกับฝรั่งเศสในการส่งทหารจีนคณะชาติกลับ เพื่อมิให้จีนคอมมิวนิสต์ถือเอาเป็นข้ออ้างในการบุกรุก ซึ่งจะยังเกิดผลอันไม่อาจจะทำนายได้ และอาจจะไม่สามารถควบคุมเอาไว้ได้^{๑๖} นอกจากนั้นเวียดนามเหนือยังได้แถลงอย่างระมัดระวังว่าไม่ว่าโชคชะตาของชาวจีนโพ้นทะเลในดินแดนใต้การครอบครองของฝรั่งเศสจะเป็นอย่างไร คนเหล่านี้จะได้รับการปฏิบัติเป็นอย่างดีในดินแดนที่อยู่ภายใต้การปกครองของเวียดนามเหนือ^{๑๗}

ตามที่ปรากฏจากรายงานต่างฝ่ายฝรั่งเศสก็พอจะเชื่อถือได้ ก็ได้กล่าวถึงความตกลงช่วยเหลือทางทหารที่จีนคอมมิวนิสต์ให้แก่เวียดนามเหนือว่า ได้ลงนามกันในเดือนเมษายน ๒๔๔๓ และในเดือนเดียวกันนี้เองกองทัพปลดปล่อยของประชาชนจีนก็ได้ยึดเกาะไหหลำได้ เกาะนี้มีขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ห่างไปจากฮานอยทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ๒๐๐ ไมล์ และในเวลาเกือบได้เรียกกันนั้น เวียดนามเหนือก็ได้ย้ายฐานทัพสำคัญไปยังดินแดนที่เป็นชุมชนชาวกอหลิมแดนจีนคอมมิวนิสต์ คือจากนั้นอีกไม่นานต่อมาชาวเวียดนามประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน

^{๑๕} Donald Lancaster, The Emancipation of French Indochina, Oxford University Press, 1961, pp. 202 - 203

^{๑๖} Milton Sacks, "The Strategy of Communism in Southeast Asia", Pacific Affairs, Vol. 23, no. 3 (September, 1950), p. 240 (จาก Hinton หน้า ๒๔๐)

^{๑๗} เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๔๑ - ๒๔๒

ก็ได้ข้ามพรมแดนไปรับการศึกษาและอบรมการใช้ในดินแดนจีน พร้อมกับกับที่อาวุธยุทโธปกรณ์จำนวนมากก็ได้มันทุกเรือสำเภาจากเกาะไหหลำมายังเวียดนามเหนือ ^{๑๔}

ต่อมาในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๓ ฝรั่งเศสก็ได้ตีพิมพ์เอกสารที่คัดได้จากเวียดนามเหนือ เป็นความตกลงระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - เวียดนามเหนือ ซึ่งมีวันที่กำกับไว้ว่าทำกันตั้งแต่วันที่ มิถุนายน ๒๕๕๓ กล่าวตกลงในกรณีฝรั่งเศสรุกใหญ่ในเขตชายแดน พหุชาวจีนคอมมิวนิสต์ที่ ปลอมแปลงเป็นหน่วยอาสาสมัครหรือเป็นเวียดนามก็จะเข้ามาในเวียดนามเพื่อสนับสนุนกองทัพ ของประชาชนเวียดนาม และจะถอยกลับออกไปเมื่อการต่อสู้ยุติลงแล้ว ^{๑๕} จากผลของเอกสาร ฉบับนี้เอง ซึ่งฝรั่งเศสเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง จึงทำให้รัฐบาลไทยถึงมีปฏิบัติการของ ฝรั่งเศสทางด้านชายแดนว่าจะออกมาในรูปใด และนำไปสู่การสูญเสียการควบคุมพรมแดนอินโดจีนที่ติดต่อกับจีนคอมมิวนิสต์ในที่สุด จีนคอมมิวนิสต์ในระยะนั้นจึงได้ให้ความช่วยเหลืออย่าง ขนานใหญ่แก่เวียดนามเหนือ และจากเอกสารฉบับนี้เองได้มีผลอันสำคัญต่อการเรียกร้องของ ฝรั่งเศสเพื่อขอความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ นอกจากนั้นแล้วจีนคอมมิวนิสต์ ยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่เวียดนามเหนือ ในเมื่อฝรั่งเศสซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ กลับเป็นฝ่ายได้เปรียบในการรบเพื่อควบคุมพรมแดนในเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ และกำลังกำลังเป็น สงครามกวาดล้างกำลังของเวียดนามเหนือเพื่อควบคุมพรมแดนในเดือนธันวาคมปีนั้นอย่างหนัก

^{๑๔} Edward L. Katzenbach, Jr., "Indo - China : a Military - Political Appreciation", World Politics, vol.4, no.2 (January, 1952), p.206 ดูบันทึกเกาะไหหลำได้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และใช้เป็นแหล่งสร้างความกดดันบีบบังคับแก่ ดินแดนอินโดจีนคอมมิวนิสต์ รวมทั้งใช้เป็นที่ฝึกและเป็นฐานทัพอากาศเพื่อเข้ายึดครองเอเวียสวันออก เวียงไค้ทั้งหมด (จาก Hinton หน้า ๒๔๐)

^{๑๕} Peter Calvocoressi, Survey of International Affairs, 1949 - 1950, p. 434

โดยจีนคอมมิวนิสต์ได้กล่าวหาซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่า ฝรั่งเศสส่งระเบิดปรมาณูและน้ำหนัก ๒๐
 กิโลกรัมเหล่านี้ทำควบคู่กับไปกับคำกล่าวหาสหรัฐฯ ว่าระเบิดน้ำหนักแมนจูเรียซึ่งจีนคอมมิวนิสต์
 ได้กล่าวอ้างในเวลาไล่เรี่ยกัน ทำให้สันนิษฐานได้ว่ามีจุดประสงค์เหมือนกัน คือแสดงให้เห็น
 ถึงความระวังระไวของจีนต่อความเคลื่อนไหวใด ๆ ในลัทธิปรมาณูของกองทัพที่พิจารณาได้ว่า
 ยุ่งร้ายแก่จีน และความพร้อมเพียงของจีนที่จะปกป้องปรมาณูในเมื่อจำเป็น

เนื่องจากการพ่ายแพ้ในสมัย ๑๙๔๔ กองทัพประชาชนเวียดนามจึงได้ถอยเข้าไป
 ในถิ่นแดนจีนคอมมิวนิสต์ที่เต็มไปด้วยยุบเขาเพื่อพักฟื้น จีนคอมมิวนิสต์ยังคงให้ความช่วยเหลือ
 ทั่วไป โดยมีลักษณะปกปิดคง เช่นที่ใดเคยกระทำความ ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องไม่งามขึ้นในตนเอง
 จีนยังคงปล่อยข่าวลือที่ว่ากองกำลังรบของจีนคอมมิวนิสต์จะเข้ามาแทรกแซงในสงครามอินโดจีน
 อยู่ต่อไป แต่ก็มิได้มีการแทรกแซงถึงกว่านั้นจริง จนกระทั่งกองทัพประชาชนเวียดนามได้
 เริ่มรบรุกขึ้นอีกในต้นปี ๑๙๕๕ กล่าวคือในคืนที่ภายหลังที่นายพล เลอราลท์ (General de
 Lattre) พ่าย ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าทำไปเพื่อเบนความสนใจของฝ่ายตะวันตกไปจากสงคราม
 เกาหลี แก่อย่างไรก็ตาม ยังคงไม่มีการแทรกแซงอย่างเปิดเผยจากจีนคอมมิวนิสต์เช่นเคย
 ทั้งนี้ นอกจากจะไม่มีควาจำเป็นทางทหารแล้ว การแทรกแซงยังหาได้ยากด้วย เนื่องจาก
 จะไปเพิ่มการเสี่ยงต่อการถอยตัวของสหรัฐฯ โดยการส่งทหารสหรัฐฯ มุขรุกในเวียดนามโดย
 ตรง ดังที่ใดทำมาแล้วในสงครามเกาหลี

ในเดือนมิถุนายน ๑๙๕๕ โยจิมีนทร์ประกาศว่า "การรุกใหญ่จะเริ่มขึ้น" โดยไม่หวัง
 สิ่งใดมากกว่าตนเอง" ^{๒๑} ("without counting on anyone other than
 ourselves") พร้อมทั้งนั้นก็ให้มีการหลั่งไหลของอาวุธและเจ้าหน้าที่เทคนิคทางทหารจาก

^{๒๐} ตัวอย่างก็คือ คำกล่าวหาของ "Yu Hsin - ch'uan" ซึ่งปรากฏในคำปรารภที่
 ออกขณะสมมติความมั่นคง เมื่อ ๒๔ พฤศจิกายน ๑๙๕๐ (เรื่องเดียวกัน หน้า ๔๘๑)

จีนคอมมิวนิสต์มายัง เวียดนามเหนือ การกบฏนาคมที่คี่ขึ้น ระหว่างกันแดนจีนทางตะวันตกเฉียงใต
 กับเวียดนามตอนเหนือทำให้การให้ความช่วยเหลือเวียดนามเหนือสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว
 การให้การฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ทางทหารและพลเรือนเอง เวียดนามเหนือในดินแดนจีนตอนบน
 ก็ยังคงดำเนินต่อไป ^{๒๒} จนกระทั่งราวเดือนมีนาคม ๑๙๕๖ ซึ่งเป็นระยะที่จีนคอมมิวนิสต์ได้มี
 ลงนามในการพักรบในเกาหลี ความช่วยเหลือที่จีนคอมมิวนิสต์ให้แก่เวียดนามเหนือในการ
 สงครามกับฝรั่งเศสจึงได้มีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่ก็มีได้มีจำนวนมากพอที่จะทำให้เวียดนามเหนือ
 ภัยหรือบังคับให้ฝรั่งเศสออกไปจากอินโดจีนได้ ซึ่งสันนิษฐานว่าคงมีเหตุผลอยู่สองประการด้วยกัน
 ก็คือ ประการแรกจีนคอมมิวนิสต์คงไม่กล้าส่งอาวุธจำนวนมากจากแนวหน้าในเกาหลีมาใช้ใน
 สงครามอินโดจีน ขณะที่สภาวะการรบ ที่นั่นยังคงต้องการให้เตรียมพร้อมอยู่ ประการที่สอง
 การเข้าแทรกแซงของจีนคอมมิวนิสต์ในสงครามเกาหลีได้ก่อให้เกิดอันตรายที่จะไ้รับการตอบโต้
 (retaliation) จากสหรัฐฯ มากพออยู่แล้ว หากจีนคอมมิวนิสต์ยอมให้อันตรายเช่นนี้เพิ่ม
 ขึ้นอีกโดยเข้าแทรกแซงโดยตรงในสงครามอินโดจีนเพื่อช่วยเหลือเวียดนามเหนือแล้ว ผลคือ
 ทำให้สหรัฐฯ โกรธแค้นยิ่งขึ้น และนำไปสู่การตอบโต้ที่จะสร้างความเสียหายให้แก่จีนได้

๗.๑.๒ บทบาทของสหรัฐฯ ในสงครามอินโดจีน

อินโดจีนมีความสำคัญสำหรับฝรั่งเศสไม่แต่เพียงในก้านอุดมสมบูรณ์ แต่ด้วย
 ทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น ที่ตั้งของอินโดจีนยังถือว่ามีความสำคัญยิ่งในอันที่จะเป็น

^{๒๒} ปรากฏในหนังสือ "Handbook for Political Workers Going to Vietnam" ออกโดยคณาการจีนคอมมิวนิสต์เมื่อ ๑๕ ธันวาคม ๑๙๕๕ (text in Chinese, B. Cole, ed., Conflict in Indo - China and International Repercussions: A Documentary History, 1945 - 55, Cornell University Press, 1956, pp. 125-130)

^{๒๓} นายจอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลส (John Foster Dulles) เมื่อยังมีได้เป็น รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ เคยกล่าวว่า สหรัฐฯ ควรจะตอบโต้จีนคอมมิวนิสต์จากจีนคอมมิวนิสต์ที่เข้าแทรกแซงในสงครามอินโดจีน (New York Times, April 7, 1954)

(springboard) สำหรับจะเอาอิทธิพลเข้าไปยังประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ รวมทั้งดินแดนจีนคอมมิวนิสต์ด้วย ความสำคัญของอินโดจีนที่กล่าวมานี้ได้พิสูจน์ได้เต็มแล้วในคราวที่ญี่ปุ่นส่งทหารเข้าไปยึดครองอินโดจีนทางตอนใต้เมื่อก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลสหรัฐฯ ในครั้งนั้นได้ตอบโต้การกระทำของญี่ปุ่นด้วยการส่งกักตขพรรพยสินของญี่ปุ่นในสหรัฐฯ เมื่อวันที่ ๒๖ ก.ค. ๒๔๔๔ ทำให้ญี่ปุ่นต้องตัดสินใจโจมตี Pearl Harbor ของสหรัฐฯ ในที่สุด สงครามระหว่างสหรัฐฯ กับญี่ปุ่นเพื่อครองความเป็นใหญ่ในภูมิภาคแปซิฟิกจึงได้อุบัติขึ้น ๒๔

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองยุติลงใหม่ ๆ สหรัฐฯ ให้ความสนใจแก่ดินแดนแถบนี้เพิ่มขึ้นมากยิ่ง ทั้งนี้ เพราะระยะนั้นดินแดนอินโดจีนทั้งหมดได้กลับไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝรั่งเศส ประเทศสัมพันธมิตรของสหรัฐฯ อีกครั้งหนึ่ง และจีนคณะชาติก็ยังมีอิทธิพลเหนือดินแดนที่ยังอยู่ในจีนอยู่ ๒๕ สหรัฐฯ เริ่มมาให้ความสนใจกับอินโดจีนเป็นพิเศษก็ต่อเมื่อจีนคอมมิวนิสต์เข้ามามีชัยชนะเหนือจีนคณะชาติบนดินแดนที่ยิ่งใหญ่ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ และเริ่มให้ความช่วยเหลือแก่ขบวนการกบฏชาติเวียดนาม (Viet Nam) ภายใต้การนำของโฮจิมินห์ซึ่งทำสงครามกบฏเองทางด้านฝรั่งเศสมาตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๔ เมื่อได้รับความช่วยเหลือจากจีนคอมมิวนิสต์เป็นการต่อสู้ระหว่างฝรั่งเศสกับขบวนการเวียดนามซึ่งบัดนี้ก็ได้แสดงออกถึงความนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างเปิดเผยแล้วก็ตาม ความรุนแรงยิ่งขึ้น ฝรั่งเศสจึงได้ร้องขอความช่วยเหลือไปยังสหรัฐฯ ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๘๓ หลังจากได้ทำการปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีต่างประเทศฝรั่งเศสแล้ว นายคิม อเชสัน ได้ประกาศความตกลงใจของสหรัฐฯ ที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ฝรั่งเศส และรัฐสมทบ (Associated State) ทั้งสามของฝรั่งเศสในอินโดจีน เพื่อต่อสู้กับขบวนการเวียดนาม ๒๖

๒๔ Harold C. Hinton p. 235

๒๕ เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๐๔

สถาปนาสันติภาพที่ถาวรขึ้นในอินโดจีน เพื่อต่อสู้และช่วยชาวอินโดจีนให้บรรลุถึงซึ่งสิทธิที่พึงมีอย่างเต็มที่จริง ^{๒๖} เมื่อตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือแล้วในเป็นนัยสหรัฐอเมริกา ก็ได้ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและทางทหารแก่อินโดจีนเป็นเงิน ๒๓ และ ๑๕ ล้านดอลลาร์ของทหารลำดับ พร้อมกันนั้นก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ฝรั่งเศสในการทำสงครามอินโดจีนเพิ่มขึ้นทุกปี ^{๒๗} และนอกจากเสนอแนะให้ฝรั่งเศสปฏิบัติแก่รัฐทั้งสามในอินโดจีนในฐานะเป็นรัฐเอกราชที่แท้จริง เพื่อที่ประชาชนในรัฐทั้งสามจะโค่นระบอบที่เก่าแก่ซึ่งดำเนินการต่อสู้กับขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนามเพื่อความเป็นอิสระของพวกเขาเองในที่สุด ในการประชุมทำสนธิสัญญาสันติภาพกับญี่ปุ่น (The Japanese Peace Treaty Conference) ที่ซานฟรานซิสโกเมื่อเดือนกันยายน ๑๙๔๕ สหรัฐฯ ได้เชิญตัวแทนของเวียดนาม กัมพูชา และลาว เข้าร่วมลงนามด้วยในฐานะรัฐเอกราช นอกจากนั้นยังได้มีการสถาปนารัฐมาลจักรพรรดิเบาโคขึ้นปกครองเวียดนามต่อจากนั้นสหรัฐฯ ก็แยกทำสนธิสัญญาสองฝ่ายให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจแก่รัฐทั้งสามในอินโดจีน ^{๒๘} ทั้งนี้ ก็โดยวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกราชของรัฐทั้งสามนั่นเอง ดังนั้น ในขณะที่สงครามเกาหลีอุบัติขึ้นเมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๑๙๕๑ การสู้รบในอินโดจีนระหว่างฝรั่งเศสกับขบวนการเวียดนามจึงยังคงดำเนินต่อไป และเพิ่มความรุนแรงยิ่งขึ้นเมื่อมีการเจรจาพิทิมในสงครามเกาหลีเมื่อเดือนกรกฎาคม ๑๙๕๒ ทั้งนี้ เพราะเป็นโอกาสที่จีนคอมมิวนิสต์สามารถ

^{๒๖} Kramol Tongdhummachart, p. 218 (คัดจาก Department of State Bulletin, June 18, 1950, pp. 877 - 878)

^{๒๗} ในการทำศึกอินโดจีน สหรัฐฯ ช่วยเหลือฝรั่งเศสทั้งการเงิน อาวุธและ อีการะอื่น ๆ เฉพาะในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ สหรัฐฯ ได้ช่วยเหลือเป็นมูลค่าถึง ๓๒๕ ล้านดอลลาร์ หรือประมาณ ๔,๕๖๐ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นมูลค่า ๕๐๐ เหรียญทอง หรือประมาณ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท และปี ๒๔๙๖ เป็นมูลค่า ๓๕๕ ล้านดอลลาร์หรือประมาณ ๑๕,๓๐๐ ล้านบาท จาก ดิเรก ชัยนาม, หน้า ๓๑๔ (คัดจาก The United States in World Affairs, 1952, p. 201; 1954, p. 217)

^{๒๘} Kramol p. 220

หนักกลับมาให้ความช่วยเหลือโดยกองก่อกบฏการเวียดมินห์ได้อย่างเต็มที่อีกครั้งหนึ่ง ดังคำกล่าว
 ของประธานาธิบดีไอเซนเฮอว์ ซึ่งกล่าวเมื่อเดือนเมษายน ๒๔๙๖ ที่ว่า "Any armistice
 in Korea the merely released aggressive armies to attack elsewhere
 would be a fraud" ^{๒๙} ดังนั้น ภายหลังจากพักรบในสงครามเกาหลีแล้ว สงครามอินโดจีน
 ระหว่างฝรั่งเศสกับขบวนการเวียดมินห์จึงดำเนินไปอย่างรุนแรงมาก โดยระหว่างปี พ.ศ.
 ๒๔๙๖ และ พ.ศ. ๒๔๙๗ เวียดมินห์ส่งทหารเข้าไปในลาวและกัมพูชา ทางลาวนั้นพวกกลางภาค
 เห็นใจเข้าร่วมมือกับโฮจิมินห์และประกาศเรียกตัวเองว่า "ปะเทศลาว" ตั้งตัวเองเป็นปฏิปักษ์
 ต่อรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวภายใต้สหภาพฝรั่งเศส (French Union) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อ ทาง
 กัมพูชานั้น เมืองโคกพิหาร เวียดมินห์ยึดไว้ได้ก็ตั้งรัฐบาลเขมรอิสระขึ้น ^{๓๐}

การขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในอินโดจีนภายใต้การนำของขบวนการเวียดมินห์ซึ่งได้
 ได้รับความช่วยเหลือจากจีนคอมมิวนิสต์ จึงก่อให้เกิดสถานการณ์ทั่วไปในขณะนั้น เป็นที่น่าวิตกมาก
 เพราะฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้แผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาครอบงำทางตอนเหนือของอินโดจีนไว้ได้ตั้งหลัก
 และอยู่ในฐานะได้เปรียบในการสู้รบตลอดมา การเปลี่ยนแปลงในการรบบ่อยครั้งทำให้ฝรั่งเศส
 กองสั่งเปลี่ยนตัวผู้บัญชาการทหารในอินโดจีน โดยให้นายพลองรี นาวาร์ (Henri Navarre)
 เข้ารับหน้าที่แทนนายพล ซาลอง (Salan) นายพลนาวาร์ได้แก้ไขปรับปรุงยุทธวิธีในการสู้รบ
 ใหม่โดยให้ชื่อยุทธวิธีใหม่นี้ว่า "แผนการนาวาร์" (Navarre Plan) แผนการมีท่าทีจะให้มีผล
 ในตอนต้น แต่แล้วก็ได้ประสบความล้มเหลวในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๙๗ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 เมื่อขบวนการเวียดมินห์ได้เริ่มเข้าล้อมป้อมเคียมเบียนผู้ไว้ทุกด้าน

การปราบปรามบ่อยครั้งของฝรั่งเศสในสงครามอินโดจีน ทำให้ประชาชนฝรั่งเศสต่างพากัน
 ว่าสงครามอินโดจีนเป็นสงครามสกปรก (dirty war) ที่สิ้นเปลืองเงินทองมากเป็นแสนล้าน

^{๒๙}

Council of Foreign Relation, The United States and
World Affairs, 1954, Harper and Brothers, New York, 1956, p. 207

ฝรั่งเศสเกิดเศรษฐกิจถดถอยและเกิดการขาดดุลย์ในงบประมาณของประเทศ รวมทั้งชีวิตคนอย่างมหาศาลต้องสูญเสียไปอย่างไร้ความหมายในดินแดนซึ่งอยู่ห่างไกลจากฝรั่งเศส หากจะรวมทหารฝรั่งเศส เวียดนาม และชาวอาณานิคมอื่น ๆ ที่มาช่วยเหตุในการรบที่กองเสียชีวิตรวมแล้วเป็นจำนวนถึง ๒๐๖,๐๐๐ คน บาดเจ็บ ๑๑๓,๐๐๐ คน ทหารฝรั่งเศสถูกจับเป็นเชลยอีก ๓๐,๐๐๐ คน ส่วนค่าเสียหายในสงครามซึ่งกินเวลา ๘ ปี (๑๙๔๖ - ๑๙๕๔) นั้น ฝรั่งเศสต้องสูญเสียเงินถึง ๓,๐๓๐ พันล้านฟรังก์ ซึ่งในจำนวนนี้ ๒,๑๘๘ พันล้านฟรังก์นำมาวางงบประมาณของประเทศเอง ^{๑๑} นอกนั้นเป็นเงินช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ดังได้กล่าวมาแล้ว และด้วยปัญหานี้เอง รัฐบาลฝรั่งเศสจึงต้องเผชิญกับฐานะอันอ่อนแอทางการเมืองอย่างไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ คือในระยะช่วงนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้งเพื่อพยายามดึงเอาสงครามอินโดจีนออกจากความยุ่งยาก แต่ก็ล้มเหลวให้จมลึกลงไปอย่างช่วยอะไรไม่ได้ อีกทั้งแต่ละรัฐบาลที่เข้ารับหน้าที่ใหม่หมายถึงคนใหม่ที่ต้องมาอยู่กับปัญหาเก่า ๆ ซึ่งถูกขี้นก้นด้วยข้อจำกัดและต้องเตรียมทำสงครามด้วยวิธีการที่ล้าสมัย ^{๑๒} นอกจากปัญหาในอินโดจีนแล้วฝรั่งเศสยังเผชิญกับปัญหาการรุกรานในแอลจีเรียอันเป็นอาณานิคมแห่งหนึ่งของฝรั่งเศสในอาฟริกาเหนืออีกด้วย ความมีบั้นทั้งภายในและภายนอกประเทศเช่นนี้ทำให้ฐานะของรัฐบาลฝรั่งเศสได้รับความกระทบกระเทือนยิ่ง และนำไปสู่การตัดสินใจถอนตัวออกจากความรับผิดชอบในภูมิภาคอินโดจีน ชาติที่เปลี่ยนหน้าเข้ามาแทนที่อิทธิพลของฝรั่งเศสคือเวียดนามสำหรับฝ่ายคอมมิวนิสต์ และสหรัฐฯ สำหรับฝ่ายโลกเสรี

^{๑๑} รายละเอียดสำหรับค่าใช้จ่ายและชีวิตผู้คนที่สูญเสียไปในสงครามอินโดจีนโปรดอ่านใน Duong Chau, The Seventeenth Parallel, Cong Dan Publishing Company, Saigon, 1958, pp. 72 - 77

^{๑๒} Tran Tam, Communism and war in Asia: A Story of Communism in Asia, Free Pacific Edition; 1959, pp. 211 - 212

เมื่อตกลงใจที่จะถอนตัวออกจากการสู้รบในอินโดจีนแล้ว รัฐบาลฝรั่งเศสได้ให้รัฐมนตรีต่างประเทศของตนแจ้งเรื่องนี้ให้ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศที่กรุงเบอร์ลิน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ ตาม (การประชุมที่กรุงเบอร์ลินระหว่าง ๒๕ มกราคม ถึง ๑๔ กุมภาพันธ์) ซึ่งนายคัสเตส รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ไม่สู้จะเห็นชอบด้วยนัก แต่ก็ยอมรับที่จะให้ความร่วมมือในการจัดให้มีการประชุมการเมืองเพื่อแก้ปัญหาอินโดจีนขึ้น ๓ นครเจนีวา โดยกำหนดตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๔๘๘ เป็นการประชุมพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับเอเชียโดยเฉพาะ คือประชุมพิจารณาปัญหาเกาหลีเรื่องหนึ่ง และปัญหาอินโดจีนอีกเรื่องหนึ่ง จึงได้มีการออกคำแถลงการณ์ร่วมของรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของสัมพันธมิตร คือ สหรัฐฯ อังกฤษ ฝรั่งเศส และสหภาพโซเวียต ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ คำแถลงนั้นตกลงที่จะจัดให้มีการประชุม ๓ นครเจนีวา เพื่อพิจารณาหาทางระงับปัญหาเกาหลีโดยสันติวิธีที่นครเจนีวาในวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๔๘๘ และ ๗ ที่ประชุมนั้นตกลงจะให้มีการพิจารณาปัญหาเรื่องการที่จะให้มีสันติภาพในอินโดจีนกลับคืนมาด้วย ดังข้อความในคำแถลงร่วมเกี่ยวกับเรื่องปัญหาอินโดจีนมีว่า ๕๕

" รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา, ฝรั่งเศส, สหราชอาณาจักร และสหภาพแห่งสาธารณรัฐโซเวียตโฆระลิสต์ ซึ่งได้ประชุมกัน ณ นครเบอร์ลิน ออกแถลงการณ์ที่จะให้สันติภาพในอินโดจีนกลับคืนมาขั้นนี้จะได้นำขึ้นหารือในที่ประชุม (๓ นครเจนีวา) ด้วย ซึ่งผู้แทนของประเทศสหรัฐอเมริกา, ฝรั่งเศส, สหราชอาณาจักร, สหภาพโซเวียต สาธารณรัฐประชาชนจีน (จีนคอมมิวนิสต์) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ จะได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม "

การที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ยินยอมให้มีการประชุมในครั้งนี้ ก็เพราะมีความมุ่งหมายของการจะใช้ที่ประชุมนี้สำหรับการโฆษณาของตน และจะชวนให้จีนคอมมิวนิสต์เข้ามามีบทบาท

^{๕๕} จรูญพันธุ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา, สงครามปี ๒๔๘๔ : การประชุมพิจารณาปัญหาอินโดจีน ๓ นครเจนีวา, โรงพิมพ์หาพระจันทร์, พระนคร, หน้า ๑๑๑

อย่างประเพณีหาอำนาจ และเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ เวียดนามที่ที่จะเข้าร่วมประชุม
ในฐานะเป็นรัฐบาล สหรัฐฯ นี้แม้จะไม่เต็มใจก็ตามต้องผ่อนผันให้ฝรั่งเศสหาทางระงับกรณี
พิพาทอินโดจีนโดยสันติวิธี สำหรับอังกฤษนั้นไม่มีข้อสงสัย เพราะอังกฤษยอมพอใจที่จะผ่อน
ปรนมากกว่าสหรัฐฯ จากถ้อยแถลงของนายคัลเลสในครั้งนั้นชวนให้เป็นที่เข้าใจว่าไม่ได้
หวังว่าการประชุมที่เจนีวาจะสร้างสัมพันธภาพในเกาหลีและในอินโดจีนได้ นายคัลเลสเห็นว่า
การที่จะสร้างสัมพันธภาพในอินโดจีนได้ก็จะต้องสร้างความมั่นคงร่วมกันในเอเชียตะวันออกเฉียง
เฉียงใต้ ^{๓๔}

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในขณะที่ได้มีการตกลงในหลักการว่าจะเปิดการเจรจาปัญหา
อินโดจีนขึ้นภายในเดือนเมษายนนั้น การสู้รบระหว่างฝรั่งเศสกับขบวนการเวียดมินท์ในอินโดจีน
ยังคงดำเนินต่อไป คอมมิวนิสต์เวียดมินท์ได้โหมกระหน่ำเปิดการโจมตีขึ้นหลายจุด โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งที่ป้อมเคียนเบียนฟู ทั้งนี้ ก็เพื่อจะแสวงหาความได้เปรียบทางทหารเพื่อไว้ใจเป็น
ประโยชน์ในเมื่อมีการเจรจาสงบกันอันจะนำไปซึ่งการได้เปรียบในทางการเมืองโยกย้ายตนเอง

วันที่ ๒๐ มีนาคม ฝรั่งเศสได้เรียกร้องไปยังสหรัฐฯ ในอันที่จะให้ใช้กำลังทหาร
สหรัฐฯ เข้าแทรกแซงในสงครามอินโดจีนโดยตรง ทั้งนี้ โดยฝรั่งเศสอ้างว่าเพื่อไม่ให้อินโดจีน
ทั้งหมดต้องสูญเสียไปให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ หลังจากที่ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ได้รับทราบ
เรื่องนี้แล้วก็เห็นว่าเรื่องนี้ไม่ปรักปรำหรือกับเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของสหรัฐฯ และได้ตัดสินใจที่จะไม่
เข้าแทรกแซงโดยอ้างถึงตามคำเรียกร้องขอของฝรั่งเศส จึงได้ให้คำตอบแก่ฝรั่งเศสในเรื่อง
นี้ได้โดยมีเงื่อนไขว่า สหรัฐฯ จะเข้าแทรกแซงตามที่ฝรั่งเศสร้องขอก็คือ ^{๓๕}

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๑๒

^{๓๕} Kramol p. 230

๑) มหาอำนาจประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอังกฤษ ต้องให้การสนับสนุนกับการแทรกแซงนี้ในฐานะเป็นการดำเนินการแทรกแซงโดยหลายชาติร่วมกัน มิใช่ถือว่าเป็นการกระทำของสหรัฐอเมริกา แต่ผู้เดียว

๒) ฝรั่งเศสจะต้องให้เอกราชที่สมบูรณ์แก่รัฐต่าง ๆ ในอินโดจีน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาการระนามสหรัฐอเมริกา ว่าให้การสนับสนุนแก่ลัทธิล่าเมืองขึ้น

หลังจากให้คำคอมคังกล่าวแก่ฝรั่งเศสแล้ว อีกไม่กี่วันต่อมา ทางการสนธิสัญญา ก็ได้ ออกแถลงการณ์หลายฉบับเพื่อเตือนให้ประชาชนอเมริกันตระหนักถึงสถานการณ์ร้ายแรงแห่ง สถานการณ์ในอินโดจีน และความจำเป็นอันสำคัญของภูมิภาคส่วนนี้ที่มีในทางยุทธศาสตร์อันเกี่ยว โยงถึงผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ทั้งนี้ ก็โดยหวังที่จะให้ประชาชนชาวอเมริกันตระหนักถึงความ จำเป็นที่จะต้องเข้าแทรกแซงโดยตรง ตัวอย่างของการดำเนินการดังกล่าวของสหรัฐฯ จะเห็น ได้จากคำแถลงของนายคลีเวลแลนด์ ๒๘ มีนาคม ซึ่งได้กระทำไปภายหลังจากได้เปิดการ ปรึกษาหารือถึงหลักการกับผู้ผู้นำในสภาทั้งของสหรัฐฯแล้ว นายคลีเวลแลนด์ได้เรียกร้องให้ประชาชน อเมริกันและประชาชนในโลกเสรีตระหนักถึงสถานการณ์ในอินโดจีนว่า ๒๕

"Under the conditions of today the imposition on Southeast Asia of the Political system of Communist Russia and its communist Chinese ally, by whatever means, would be a grave threat to the whole free community. The United States feels that the possibility should not be passively accepted but should be met by United action. This might involve serious risks but these risks are far less than those that will face us a few years from now if we dare not be resolute to day"

ต่อมาในวันที่ ๘ เมษายน ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ก็ได้อ่านถึงพจนานุกรมไชนีส ซึ่งกล่าวอธิบายถึงภัยอันอาจจะเกิดตามมาจากการกบฏเสี่ยอินโกจิ่น ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ก็พยายามเจาะจงชี้ให้เห็นถึงการสูญเสียอันจะตามมาเป็นเหตุให้พวก กองกบฏเสี่ยอินโกจิ่นไป เจ็บเกี่ยวกับกองทัพของไฟลด์แมก ซึ่งจะนำไปสู่การสูญเสียดินแดนอัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด และจะถูกความแนวป้องกันสองสหรัฐฯ ในญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และซีเรียในที่สุด อันจะก่อมลพิษความแก่แก่ของแห่งพุทธศาสนาในเอเชียในที่สุด นอกจากนั้นแล้ว ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ยังได้อ่านถึงความหวังเกี่ยวกับการประชุมเจนีวาที่ตกลงปัญหา อินโดจีนซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ ๒๒ เมษายน ๑๙๕๔ ว่า มองเห็นความสำเร็จอยู่เพียงเล็กน้อย และว่าสหรัฐฯ กำลังดำเนินการปรึกษาหารือกับประมุขของโลกเสรีอยู่ในอันที่จะให้ขบวนการ ร่วมกันเพื่อสกัดกั้นการแผ่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ ^{๓๓}

ต่อมาในวันที่ ๑๒ เมษายน รองประธานาธิบดีนิกสันก็ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว เกี่ยวกับเรื่องสหรัฐฯ จะเข้าแทรกแซงในอินโดจีนว่า การเข้าแทรกแซงโดยกำลังของ สหรัฐฯ โดยตรงยังไม่มีความจำเป็น แต่หากเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และสถานการณ์ เรียกร้องแล้ว สหรัฐฯ ก็ว่าเป็นที่จะกองเมชีงกับสถานการณ์ด้วยการส่งทหารสหรัฐฯ เข้าไป ในอินโดจีน ^{๓๔}

ในระยะเดียวกันนั้น นายคลีแลสก็ได้เชิญผู้แทนทางการทูตของอังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ ไทย และรัฐทั้งสามในอินโดจีนที่ประจำอยู่ในกรุงวอชิงตัน ไปพบ เพื่อปรึกษาหารือกันถึงความเป็นไปใดที่จะดำเนินการแทรกแซงโดยตรงร่วมกันด้วย

^{๓๓} จากการให้สัมภาษณ์ในที่ประชุมผู้สื่อข่าว (press conference) ของประธานาธิบดี ไอเซนฮาวร์เมื่อ ๘ เมษายน ๑๙๕๔ ปรากฏในหนังสือพิมพ์ New York Times ฉบับ ๑๔ เมษายน ๑๙๕๔

^{๓๔} New York Times, April 18, 1954

นายคัลเลสได้เสนอให้ใช้โครงการปฏิบัติการร่วมกันโดยใช้เรือบรรทุกเครื่องบินของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส และออสเตรเลีย เข้าร่วมปฏิบัติการในอินโดจีน พร้อมทั้งให้มีการออกแถลงการณ์ร่วมกัน ๘ ข้อ อธิบายถึงเหตุผลในการที่ต่อต้านการตั้งกล่าว และเตือนจีนคอมมิวนิสต์ไม่ให้เข้าแทรกแซง แต่เนื่องจากอังกฤษไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวของนายคัลเลส และฝรั่งเศสเองก็เฝ้าสังเกตให้เห็นว่าไม่ต้องการเข้าไปสู้รบในอินโดจีนอีกเพราะประชาชนเมื่อหน่วยกองกำลังปฏิบัติการสู้รบในรูปของการเจรจาโดยสันติวิธี ข้อเสนอของนายคัลเลสในเรื่องนี้จึงต้องยุติลง ^{๓๘}

ต่อมาในวันที่ ๒๐ เมษายน นายวิลสัน รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ ก็ได้แถลงเกี่ยวกับการส่งทหารสหรัฐฯ เข้าไปปฏิบัติการในอินโดจีนตามคำให้สัมภาษณ์ของรองประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ว่า เป็นไปไม่ได้ที่สหรัฐฯ จะส่งทหารเข้าไปในอินโดจีน ทั้งนี้ เพราะทางทหารสหรัฐฯ ยังไม่เคยมีการพิจารณาในเรื่องนี้แต่อย่างใด

สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับการร้องขอเป็นการรีบด่วนของนายพลนาวาร์ ผู้บัญชาการทหารฝรั่งเศสประจำอินโดจีนเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ที่ขอให้ประเทศสัมพันธมิตรเปิดการโจมตีทางอากาศแก่กำลังของขบวนการเวียตมินห์ที่ล้อมป้อมเคียนเบียนฟูอยู่นั้น ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ก็เตรียมพร้อมที่จะให้การสนองตอบอยู่แล้ว โดยได้เตรียมที่จะขออำนาจในการปฏิบัติการดังกล่าวร่วมกับประเทศสัมพันธมิตรอื่น ๆ จากรัฐสภาสหรัฐฯ ในวันที่ ๒๒ เมษายน แล้วแล้วการปฏิบัติการโจมตีทางอากาศร่วมกัน (massive air strike) ต่อกำลังของขบวนการเวียตมินห์ซึ่งล้อมป้อมเคียนเบียนฟูอยู่ก็ต้องระงับไป เพราะได้รับการปฏิเสธจากอังกฤษโดยนายอีเคน รัฐมนตรีต่างประเทศอังกฤษให้เหตุผลในการปฏิเสธดังนี้ ^{๔๐}

^{๓๘} Kramol pp. 233 - 234

^{๔๐} New York Times, June 24, 1954

" First, we have been advised that air action could not have been effective; secondly, any such military intervention could have destroyed the chances of a settlement at Geneva; thirdly, it might well have led to a general war in Asia" และเมื่อประกอบกับ นายกรัฐมนตรีเชอร์ซิลได้เปิดเผยท่าทีในการอภิปรายในสภาสามัญชนหนึ่งว่า "รัฐบาลของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถยังไม่พร้อมต่อความรับผิดชอบใด ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติทางทหารของสหราชอาณาจักร ก่อนที่จะทราบผลของการประชุมที่เจนีวา" ภัยแล้ว ก็ยิ่งเห็นได้ชัดว่าอังกฤษไม่เห็นด้วยกับการเข้าแทรกแซงนี้ เพราะเกรงจะชักชวนต่อการเจรจา บุติสงครามอินโดจีนซึ่งกำลังจะประชุมอยู่ที่นครเจนีวา ทั้งเห็นว่าการเข้าแทรกแซงของประเทศต่าง ๆ จะทำให้เกิดเป็นสงครามใหญ่ในเอเชียได้

จากภาวะการณ์ดังกล่าวมาแล้วนี้ รัฐบาลสหรัฐฯ ในขณะนั้นจึงไม่สามารถที่จะดำเนินมาตรการแทรกแซงร่วมกัน (united intervention) ในอินโดจีนได้ เพราะได้รับการปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือจากอังกฤษ สหรัฐฯ จึงไม่ประสงค์ที่จะเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง และต้องล้มเลิกความคิดนี้ไปในที่สุด ซึ่งนอกจากจะมีอุปสรรคเพราะการคัดค้านของอังกฤษแล้ว ภาวะการณ์ภายในสหรัฐฯ ขณะนั้นก็กล่าวได้ว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่ง และทำให้สหรัฐฯ

---

๘๑ Allan B. Cole, Conflict in Indochina and International Repercussions, A Documentary History, 1945 - 1955 (New York : Cornell University Press, 1956) p. 183 (คัดจาก Parliamentary Debates, House of Commons, 5th sess., Vol. 526, April 27, 1954, pp. 1455 - 1456)

ล้องดำเนินนโยบายไม่เข้าแทรกแซงในอินโดจีนในที่สุด ทั้งนี้ เพราะรัฐสภาสหรัฐฯ และมติมหาชนในสหรัฐฯ ขณะนั้น ^{๔๒} ไม่เห็นด้วยกับการส่งกำลังทหารสหรัฐฯ เข้าแทรกแซงตามความคิดของรองประธานาธิบดีนิกสันที่กล่าวเมื่อ ๑๖ เมษายน นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่กองทหารสหรัฐฯ ทุกคนยกเว้นพลเรือเอก อาร์เชอร์ คัมบลิวู แรดฟอร์ด ประธานเสนาธิการผสมสหรัฐฯ ได้แสดงความเห็นคัดค้านการที่จะส่งกำลังทหารทางภาคพื้นดินเข้าไปปฏิบัติการในอินโดจีนโดยให้เหตุผลว่า สถานการณ์ในภูมิภาคแห่งนั้นไม่เอื้ออำนวยให้แก่ยุทธวิธีทางทหารของสหรัฐฯ ^{๔๓} และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การส่งทหารไปช่วยเข้าไปปฏิบัติการรบในอินโดจีนย่อมจะก่อให้เกิดความรู้สึกโกรธแค้นจากชาวพื้นเมือง ผู้ซึ่งขณะนั้นกำลังมองดูเวียดนามในฐานะขบวนการกบฏเอกราช

---

^{๔๒} มติมหาชนในสหรัฐฯ ขณะนั้น ไม่เห็นด้วยกับการที่สหรัฐฯ จะส่งกองทหารเข้าไปต่อสู้ในดินแดนแห่งอื่นนอกเหนือไปจากที่ทำอยู่แล้วในเกาหลี และไม่เห็นด้วยกับการที่สหรัฐฯ จะเข้าไปแทรกแซงในอินโดจีน ผลของการหยั่งเสียง (Gallop poll) เมื่อเดือนมีนาคม ๑๙๕๓ ปรากฏว่า ๔๕% ไม่เห็นด้วยกับการที่สหรัฐฯ จะเข้าไปแทรกแซงในอินโดจีน ทำตัวนี้ของประชากรอเมริกันจึงยังคงยึดถือไว้มานจนถึงเลข ๖๕ หลังเมื่อรองประธานาธิบดีนิกสันกล่าวคำปราศรัยเมื่อ ๑๖ เมษายน เสียอีก ดู U.S. News and World Report, May 17, 1954, pp. 25 - 26

^{๔๓} พลเอก Mathew B. Ridgeway ประธานเสนาธิการทหารบกสหรัฐฯ ได้ให้เหตุผลคัดค้านการส่งทหารสหรัฐฯ เข้าไปแทรกแซงในอินโดจีนว่า ภูมิภาคนี้เป็นป่าเขาในอินโดจีนจะทำให้อากาศยานนิวเคลียร์ของสหรัฐฯ ใช้ประโยชน์เกือบไม่ได้ ดู Soldier : The Memoirs of Mathew B. Ridgeway, (New York, 1956), pp. 275 - 277

จากเหตุผลทั้งโคมรขยายมาทั้งหมดนี้ สหรัฐฯ จึงมิได้ดำเนินการเข้าแทรกแซงในสงครามอินโดจีนระยะนั้นแต่ประการใด และระบึกตีว่าการเจรจาที่จะเปิดขึ้นที่เจนีวาในวันที่ ๒๖ เมษายน (ต่อมาเลื่อนเป็นวันที่ ๔ พฤษภาคม) เป็นการเจรจาท้าความตกลงที่เสมือนเป็นการทำสัญญาขอมให้อย่างเป็นทางการแก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ นายคัลเลสจึงมิได้เข้าร่วมในการเจรจาที่เจนีวาแต่อย่างใด ^{๔๔}

การประชุมเจนีวาเพื่อแก้ไขปัญหามินโดจีน เริ่มขึ้นหลังจากที่มันของฝรั่งเศสได้เคยเป็นศูนย์กลางเพียงวันเดียว (เคยเขียนผู้แต่งเมื่อ ๓ พฤษภาคม ๑๙๕๔ ภายหลังจากที่เวียดนามได้ปิดล้อมป้อมน้ำอยู่นานถึง ๕๐ วัน) การรวมที่เขียนเขียนผู้แต่งเป็นที่ทราบกันแล้วว่า เป็นวิธีการของฝ่ายคอมมิวนิสต์ วิจัยนิพนธ์ที่จะใช้ความมีบดบังทางทหาร เพื่อประโยชน์ในการเจรจางานการเมืองที่เจนีวา ทั้งนี้ เพราะถึงไกลกล่าวมาในตอนต้นแล้วว่า คอมมิวนิสต์ได้เริ่มล้อมป้อมน้ำมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์แล้ว ดังนั้น เมื่อป้อมน้ำมาแตกในขณะที่จะเปิดการเจรจากัน จึงทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ซึ่งก่อนหน้านี้ได้เปรียบอยู่แล้วกลับได้เปรียบยิ่งขึ้น และในระหว่างเปิดการเจรจากันอยู่นี้เองรัฐบาลฝรั่งเศสชุดนายดาเนียลคองลาออกไปเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม เนื่องจากรัฐสภาไม่เห็นชอบด้วยกับนโยบายของรัฐบาลที่จะจัดการต่อไปกับปัญหามินโดจีน โลกมีการจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ โดยมีนายฌ็อง เฌ็องซ์ (Mendes France) เป็นนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ รัฐบาลชุดใหม่ได้แถลงนโยบายของตนเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม และได้รับความไว้วางใจจากรัฐสภา นโยบายของรัฐบาลใหม่เกี่ยวกับปัญหามินโดจีนเกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงหน้า นายฌ็องซ์ เฌ็องซ์ ได้เดินทางไปพบกับนายจูเอนโล นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศจีนคอมมิวนิสต์ที่กรุงเบอร์ลินในประเทศสวีเดน การพบปะระหว่างบุคคลทั้งสองเป็นที่คาดหมายว่า นายฌ็องซ์ เฌ็องซ์ คงจะผ่อนตามความต้องการของจีนคอมมิวนิสต์เกี่ยวกับเงื่อนไขการหยุดรบเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการที่นายฌ็องซ์ เฌ็องซ์

^{๔๔} นายคัลเลสได้เดินทางจากเจนีวาไปตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม และได้มอบหมายให้หัวหน้าคณะผู้แทนสหรัฐฯ ไว้ให้แก่ นายบิเคิล สมิต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

โคแดงว่า ถ้าใบสามารถทำลายความตกลงหยุดการรบในอินโดจีนได้ภายใน ๑ เดือน(ภายในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม) ก็จะขอลาออก ซึ่งเขาก็สามารถจัดให้มีการตกลงหยุดยิงได้ทันตามกำหนดที่พูดไว้ แต่ผลของภาวะตกลงนั้นได้ทำให้เกิดปัญหาซึ่งจะได้พิจารณาถัดไป ระเบียบการร่างข้อ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยไปร่วมประชุมพิจารณาปัญหาเกาหลี^{๕๕} ได้ประธานความเห็นไว้ตั้งแต่ก่อนนั้นว่า "ฝรั่งเศสคงจะยอมให้ยานอัยและไฮโดรเจนแก๊สฝ่ายเวียดนาม ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วในภายหน้าก็มาก็คอมมิวนิสต์จะได้เวียดนามทั้งหมด ภัยก็จะเข้าใกล้ประเทศไทยขึ้นทุกที ฉะนั้น เราจะต้องเร่งป้องกันตนเองถึงขั้น"^{๕๖}

พื้นฐานของการประชุมหาทางระงับกรณีอินโดจีนโดยสันติวิธีแก่เบื้องแรกจึงไม่ตรงกัน ฝ่ายคอมมิวนิสต์มิได้มีเจตนาขยับวิธีหรือการเจรจา หากหวังจะอาศัยการเจรจาเป็นข้อเรียกร้องหรือตั้งเงื่อนไขในที่ประชุมด้วยวิธีต่างทางการทูตแทนการใช้กำลังสหรัฐฯ นั้นแม้จะไม่เต็มใจก็จำต้องผ่อนผันให้ฝรั่งเศส ส่วนอังกฤษพอใจที่จะผ่อนปรนมากกว่าและสนับสนุนไม่ให้มีการแทรกแซงในการเจรจาระหว่างฝรั่งเศสกับจีนคอมมิวนิสต์ ประเทศที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมดนอกจากโซเวียต จีนคอมมิวนิสต์และฝรั่งเศสแล้ว ก็มีสหรัฐฯ อังกฤษ เวียดนาม กัมพูชา และลาว เป็นที่น่าสังเกตว่าในขั้นแรกประเทศฝรั่งเศสต้องการที่จะเจรจาโดยตรงกับจีนคอมมิวนิสต์และโซเวียตเท่านั้น หากสองประเทศนี้ได้

---

^{๕๕} ไทยมิได้มีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาปัญหาอินโดจีน เพราะระฆาอ่าวครั้งที่ ๔ ได้ตกลงให้ประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้นเข้าร่วมประชุม ดังนั้น ไทยจึงไม่มีผู้แทนหรือผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมประชุมด้วย

อนึ่ง การประชุมเจนีวาเพื่อพิจารณาปัญหาเกาหลี ซึ่งได้เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๑๙๕๓ และเสด็จในกรมฯ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานของที่ประชุมฯ นั้น ได้ลงเลิกลงเมื่อ ๑๕ มิถุนายน ทั้งนี้ เพราะ ๑๖ ประเทศที่ส่งทหารไปร่วมรบที่คานคอมมิวนิสต์ได้ประกาศบอกเลิกการประชุม เพราะต่างเห็นว่าไม่มีทางจะตกลงกันได้

^{๕๖} จรูญพันธุ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา หน้า ๑๑๗

ร้องขอว่า เวียดนามสมควรจะได้รับการช่วยเหลือด้วย ^{๔๗} ประกอบกันในเวลาเดียวกันนี้ก็ได้มีการตกลงว่า ประเทศทั้งสามที่เกี่ยวข้อง คือ เวียดนาม กัมพูชา และลาว ควรจะได้เข้าร่วมในการประชุมด้วย ดังนั้น การประชุมครั้งนี้จึงมีผู้แทนมาจาก ๕ ประเทศด้วยกัน โดยกำหนดให้นายอีเดน และนายโม โอลอฟ ยึดกันหัวหน้าที่ประธานของที่ประชุม

เมื่อเริ่มประชุมวันแรก (๘ พฤษภาคม) นายยอร์ช บิโกลท์ (George Bidault) รัฐมนตรีต่างประเทศฝรั่งเศสได้เสนอข้อหุคยั้ง ๖ ประการอยู่ที่ประชุมทันที ทำให้ทราบถึงเจตนาที่แท้จริงของฝรั่งเศสว่า ความต้องการอันค้ำแรกที่มาประชุมเงินก็คือการร้องขอความช่วยเหลือจากโซเวียตให้จัดการหุคยั้งขึ้นเพื่อให้ทหารฝรั่งเศสที่บาดเจ็บเป็นจำนวนมากได้มีโอกาสเคลื่อนย้ายออกไปรักษาพยาบาลเท่านั้น ^{๔๘} ซึ่งนายโม โอลอฟ รัฐมนตรีต่างประเทศโซเวียตได้ปฏิเสธที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ และขอร้องให้นายบิโกลท์ไปเจรจาเรื่องที่ยึดตรงกับผู้แทนเวียดนาม ซึ่งจะเป็นการช่วยยกฐานะเวียดนามขึ้นด้วยในตัว อย่างไรก็ตามผู้แสดงบทบาทส่วนใหญ่ในการประชุมคือ จีนคอมมิวนิสต์ เช่นเมื่อมีการประชุมในเรื่องสำคัญหรือการเจรจาลับ จีนคอมมิวนิสต์มักจะเป็นผู้แทนของฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้าเจรจาร่วมกับฝ่ายฝรั่งเศสโดยตรง โซเวียตเพียงแต่ให้การช่วยเหลืออยู่เบื้องหลังเท่านั้น

สหรัฐฯ ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ไม่เห็นด้วยกับการแบ่งแยกประเทศเวียดนาม ซึ่งเป็นที่ตกลงกันก่อนการเปิดประชุมแล้วว่า เวียดนามจะต้องตั้งเงื่อนไขข้อนี้เป็นอย่างแรกเพื่อแลกเปลี่ยนกับการหุคยั้ง ดังนั้น เมื่อนายอีเดน รัฐมนตรีต่างประเทศอังกฤษ

^{๔๗} Chan p. 89

^{๔๘}

Donald Lancaster, The Emancipation of French Indochina, Oxford University Press, London, New York, Toronto, 1961, p. 315

ได้เสนอให้ทำความตกลงตามแบบโลการ์โน^{๔๘} กับประเทศคอมมิวนิสต์ จึงทำให้ชาวเยอรมันหลายคนเชื่อว่าฝรั่งเศสและอังกฤษกำลังจะเป็นผู้ค้าประกันต่อผลประโยชน์ของคอมมิวนิสต์^{๔๙} ด้วยนโยบายดังกล่าวนี้สหรัฐฯ ได้แสดงปฏิกิริยาโดยในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๑๙๕๔ สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ ได้แนบข้อแก้ไขเพิ่มเติมไปในพระราชบัญญัติความมั่นคงร่วมกัน^{๕๐} (Mutual Security Act of 1954) โดยเรียกร้องว่ารัฐบาลสหรัฐฯ จะไม่อนุมัติเงินทุนที่ได้ให้ไว้สำหรับ

^{๔๘} ความตกลงหรือกติกาโลการ์โน (Locarno Pact, November 16, 1925) นี้เป็นสนธิสัญญาที่ประเทศมหาอำนาจในยุโรปมี อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมัน และเบลเยียมลงนามร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและระงับกรณีพิพาทโดยสันติวิธีผ่านทางสันนิบาตชาติ นอกจากนั้นภาคีสถิตินี้ยังให้การรับรองพรมแดนของเยอรมันในส่วนที่ติดต่อกับฝรั่งเศสและเบลเยียม และได้ระบุในสนธิสัญญาว่าหากภาคีหนึ่งใดใน ๕ ประเทศนี้ถูกรุกรานพรมแดนของประเทศภาคีอื่นแล้ว จะเผชิญกับกำลังทหารอีก ๔ ประเทศที่เหลือ และคณะมนตรีสันนิบาตชาติจะเป็นผู้ตัดสินลงโทษผู้รุกรานนั้น ทั้งนี้โดยไม่มีมาตรการอย่างมึนเคือง ความตกลงนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นความพยายามของสัมพันธมิตรในยุโรปที่จะย้อนคลายการมีขั้วกันเยอรมันภายหลังจากพ่ายแพ้ในสงครามโลกครั้งแรก ซึ่งจะเห็นได้ว่าในเวลาต่อมาเยอรมันได้รับการสนับสนุนให้เข้าเป็นสมาชิกสันนิบาตชาติและได้รับการช่วยเหลืออุปถัมภ์ในเรื่องค่าปฏิกรรมสงคราม ดังนั้น เมื่อนายอีเคนนำความคิดนี้มาไว้กับการประชุมที่เจนีวา จึงได้เกิดปฏิกิริยาและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ทันที รัฐบาลสหรัฐฯ ดึงกันแสดงความวิตกกังวล เพราะทำให้คิดว่าขบวนการตามแบบโลการ์โนที่จะนำมาไว้กับอินโดจีนนั้นจะรวมถึงการลงนามกับจีนคอมมิวนิสต์ด้วย หนึ่งจีนคอมมิวนิสต์ในสหประชาชาติด้วยหรือไม่ ? และจะต้องให้การประกันต่อดินแดนที่อยู่ในความครอบครองของคอมมิวนิสต์ด้วยหรือไม่ ? ฯลฯ ๖๓ Russell H. Fifield, Southeast Asia in United States Policy, Frederick A. Praeger Inc., New York, London, 1963, pp. 409 - 410

^{๔๙} Kramol p. 243

^{๕๐} ตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยแบ่งความช่วยเหลือออกเป็น ๒ คาบด้วยกันคือ คาบสนับสนุนการป้องกัน ความช่วยเหลือพิเศษ คาบความร่วมมือทางวิชาการ คาบเงินทุนเพื่อการพัฒนา คาบเงินช่วยเหลือเพื่อการฉุกเฉิน และคาบโครงการเบ็ดเตล็ด (Fifield หน้า ๒๖๖)

อินโดจีนต่อประเทศหนึ่งประเทศใดที่ท่าทีการซึ่งมุ่งหมายที่จะช่วยประโยชน์ของคอมมิวนิสต์ในเอเชีย และในวันเดียวกันนี้เองประธานาธิบดีไอเซนเฮอว์ก็ได้ประกาศว่า "จะไม่ร่วมมือในความตกลงใด ๆ ที่ทำให้ไครต้องเป็นอิสระ" ^{๕๒} ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าสหรัฐฯไม่เห็นด้วยในความตกลงเจนีวาที่ทำให้ประเทศเวียดนามครึ่งหนึ่งถูกแบ่งแยกไปให้คอมมิวนิสต์ อย่างไรก็ตามก็ประเทศที่เหลืออีก ๔ ประเทศยกเว้นสหรัฐฯ ซึ่งขอถอนตัวไปก็ได้ลงนามกันในประกาศความตกลงยุติการสู้รบในอินโดจีน (Geneva cease - fire Agreement) เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๑๙๕๓ ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความตกลงทางการเมือง ที่นับว่าสำคัญควรแก่การสนใจได้แก่ :-

๑) เรื่องเวียดนาม ถูกแบ่งแยกออกเป็นสองประเทศที่เส้นขนานที่ ๑๗ เพื่อรอการรวมเป็นประเทศเดียวกัน ซึ่งจะโคกระทำให้โดยการเลือกตั้งทั่วไปด้วยวิธีลงคะแนนเสียงลับในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยให้ผู้อยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการระหว่างประเทศซึ่งประกอบด้วยผู้แทนรัฐแห่งคณะกรรมการระหว่างประเทศเพื่อการควบคุมดูแลสามที่กล่าวไว้ในความตกลงหยุดการรบ คือ อินเดียน ลานาตา และโปแลนด์ ส่วนความคุ้มครองในหัวบุคคลและทรัพย์สินในระยะเวลานี้จะยอมให้ทุกคนเลือกตามใจชอบว่าจะสมัครอยู่ทางเขกเวียดนามหรือเวียดนามห์

๒) เรื่องลาว ที่ประชุมรับทราบแถลงการณ์ของรัฐบาลลาวที่จะอนุญาตให้พลเมืองลาวทั้งปวงมีสิทธิเป็นผู้ออกเสียงในการเลือกตั้งทั่วไปโดยวิธีลงคะแนนเสียงลับ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญของลาวจะโคกระทำให้ใน พ.ศ. ๒๕๑๕

๓) เรื่องกัมพูชา ที่ประชุมรับทราบแถลงการณ์ของรัฐบาลกัมพูชาที่จะอนุญาตให้พลเมืองกัมพูชาทั้งปวงมีสิทธิเป็นผู้ออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งทั่วไปโดยวิธีลงคะแนนลับ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญของกัมพูชาจะโคกระทำให้ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เช่นเดียวกัน

^{๕๒} จากคำฉบับในการให้สัมภาษณ์ของประธานาธิบดีไอเซนเฮอว์ ใน New York Times, July 1, 1954

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า :-

๖. ค่าแถลงสุดท้ายของที่ประชุมเจนีวาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องที่จะให้สันติภาพในอินโดจีนกลับคืนมานั้น สำหรับคณะผู้แทนเวียดนามแม้จะโต้ประท้วงในตอนแรก แต่เมื่อประมาณของที่ประชุมตามความเห็นชอบของแต่ละคณะผู้แทนฯ คณะผู้แทนเวียดนามก็มีใจคัดค้าน แล้วต่อจากรัฐบาลเวียดนามได้แสดงความขมขื่นมากในเรื่องที่ประเทศต้องถูกแบ่งแยกออกเป็น ๒ ส่วนทางการเวียดนามได้สั่งให้สถานทูตราชการลงครึ่งเสาเป็นการประท้วง นายกรัฐมนตรี วัน โค รัฐมนตรีต่างประเทศได้ขอลาออกจากตำแหน่งเพื่อเป็นการประท้วง ข้อตกลงนี้ แต่นายกรัฐมนตรีเวียดนามได้ขอร้องให้ระงับการลาออกนั้นไว้ และว่าจะดำเนินการต่อสู้ด้วยวิธีสันติต่อไป ^{๕๓}

๗. สำหรับคณะผู้แทนสหรัฐฯ ได้แถลงเปิดเผยว่าไม่พร้อมที่จะร่วมในค่าแถลงสุดท้ายของที่ประชุมนี้ได้ แต่รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ออกคำแถลงการณ์ของคนที่เฉพาะขึ้นฉบับหนึ่งที่มีความว่า :-

- (๑) รับทราบความตกลงหยุดการรบตั้ง ๓ ฉบับ และวรรคที่ ๑ ถึง ๑๖ ของค่าแถลงสุดท้าย
- (๒) จะละเว้นจากการคุกคามหรือใช้กำลังรบกวนความตกลงเหล่านี้
- (๓) แต่ถ้ามีการรุกรานและเกิดข้อความตกลงดังกล่าวเกิดขึ้นอีก ก็จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญ และถือว่าเป็นการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศอย่างหนัก

นอกจากนั้น คณะผู้แทนสหรัฐฯ ยังได้กล่าวด้วยว่า สำหรับคำแถลงการณ์ว่าด้วยการเลือกตั้งทั่วไปในเวียดนามนั้น รัฐบาลสหรัฐฯ ยังมีคัมในค่าแถลงของรัฐบาลที่ได้ประกาศ ณ กรุงวอชิงตันเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๑๙๕๓ ว่า "ในกรณีชาติที่ถูกแบ่งแยกชัดกับเจตจำนงของคุณในปัจจุบันนั้น เรา (สหรัฐฯ) จะหาทางต่อไปให้ได้ร่วมกันโดยการเลือกตั้งทั่วไป"

^{๕๓} จรูญทัณฑ์ อิศรางกูร ๑ อพุทธยา หน้า ๑๒๔ - ๑๒๖

ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของสหประชาชาติ เพื่อให้แน่ใจว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดย
ยุติธรรม" ^{๕๔}

การที่ประเทศต่าง ๆ ได้ลงนามในความตกลงเจนีวาฉบับนี้ เปรียบเสมือนเป็นการยุติ
สงครามในเวียดนามและส่วนอื่น ๆ ในอินโดจีน ซึ่งยึดเยื้อตลอดเวลา ๘ ปีติดต่อกันมา จึง
เป็นเรื่องที่น่าจะยินดีกัน แต่มีข้อคิดหลายข้อจากผลความตกลงนี้ ปัญหาใหญ่ที่สุดคือ การที่
เวียดนามถูกแบ่งออกเป็นสองประเทศที่เส้นขนานที่ ๑๗ ความแนวแม่น้ำเบนไฮ (Ben Hai
River) นั้นเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ของคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือที่ได้จากการประชุม ซึ่งไม่แตก
ต่างไปจากชัยชนะที่ได้รับจากป้อมเทียนเป็นเหตุในสนามรบนัก เพราะนอกจากจะเป็นการ
ยอมรับฐานะของคอมมิวนิสต์ในทางการเมืองแล้ว การถือเส้นแบ่งเขตแดนตามแนวดังกล่าวจึง
ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุดทำให้ประชาชนจำนวน ๑๒ ล้านคนต้องตกไปอยู่ภายใต้การปกครอง
ของเวียดนามเหนือโดยได้ครอบครองพื้นที่ถึง ๘๘,๐๐๐ ตารางไมล์ ขณะเดียวกับที่รัฐบาล
เวียดนามใต้ซึ่งต่อต้านคอมมิวนิสต์เหลือประชาชนอยู่ภายใต้การปกครองเพียง ๘ ล้าน
๕ แสนคน และพื้นที่เพียง ๕๐,๐๐๐ ตารางไมล์ ^{๕๕} ส่วนข้อตกลงเกี่ยวกับลาวนั้น ตาม-
มาตรา ๑๔ ของความตกลงเจนีวาว่าด้วยการหยุดยิงในลาวที่กำหนดให้ขบวนการปลดปล่อย
ย้ายไปตั้งมั่นรวมสวี่ใหม่ในแคว้นซำเหือและพงสาลีเป็นการชั่วคราวนั้น ในทางการเมือง
เท่ากับเป็นการยอมรับฐานะของขบวนการคอมมิวนิสต์ปลดปล่อยลาวอย่างไม่เป็นทางการ เพราะ
ฝ่ายนี้ได้เข้าไปมีอำนาจควบคุมโดยพฤตินัย (de facto control) เหมือนแขวงทั้งสองในลาว
คือ ซำเหือ และพงสาลี พร้อมกับโฆษณาเผยแพร่สิทธิการเมืองและคำเป็นทางการเข้าแทรกซึม
ทั้งในหมู่ประชาชนและรัฐบาล (จากการเลือกตั้งในเวลาต่อมา) ได้ลดทอนภัยตายยิ่งขึ้น

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๒๕

^{๕๕} Facts on File, Vol. XIV., July 16 - 22, 1954, Facts on
File Inc., p. 241

ในทางที่กึ่งฝ่ายปเทศลาว ไคยักแวงทั้งสองนี้เป็นฐานทัพดำเนินการถาวร และที่ตั้งของแวงทั้งกล่าวซึ่งเชื่อมติดกับ เวียดนามเหนือและจีนคอมมิวนิสต์ ได้เปิดโอกาสให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์-เวียดนามเหนือ และจีนคอมมิวนิสต์ส่งกำลังอาวุธและผู้คน ตลอดจนเสบียงอาหารเข้ามาในลาวไคยโดยง่าย ส่วนกองทัพสหภาพฝรั่งเศสนั้นตามความตกลงกำหนดให้มีทหารอยู่ในลาวไคยไม่เกิน ๕,๐๐๐ คน กล่าวคือ ๑,๕๐๐ คนเป็นนายทหารสัญญาบัตรและทหารชั้นประทวน ส่วนอีก ๓,๕๐๐ คนเป็นทหารที่จะทำหน้าที่รักษาป่าของฝรั่งเศสสองแห่งคือ มีเเนนแห่งหนึ่ง ส่วนอีกแห่งหนึ่งอยู่ที่เวียงจันทน์หรือไคยเวียงจันทน์ลงไป ทหารฝรั่งเศสจำนวนนี้ยังคงอยู่ต่อไปในลาวภายหลังที่กองทหารเวียดนามเหนือถอนออกไปแล้ว แต่ก็มิได้มีการปฏิบัติให้เป็นไปได้ตามความตกลง คือทหารฝรั่งเศสซึ่งมีอยู่เกินจำนวนได้ลดเครื่องแบบทหารออกเป็นพลเรือน เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่พอใจให้แก่ฝ่ายปเทศลาว ^{๕๖} เพราะเห็นว่าฝรั่งเศสเอาเปรียบและไม่อยากปล่อยให้อำนาจทางการเมืองหลุดไปโดยง่าย เจ้าสุภานุวงศ์ หัวหน้าขบวนการปเทศลาวจึงถือโอกาสเข้ายึดอำนาจการปกครองในแขวงพงสาสีและจำเหนือต่อไป ลาวในขณะนั้นจึงอยู่ในลักษณะที่ถูกแบ่งแยกออกเป็นสองฝ่ายโดยพฤตินัย

ดังนั้น สรุปแล้วผลของความตกลงเงินว่าคัมมิวนิสต์ว่าสำคัญและฝ่ายโลกเสรีควรให้ความสนใจเป็นพิเศษก็คือ การที่กองทัพสหรัฐเสียดประเทศเวียดนามครั้งหนึ่งให้กับฝ่ายคอมมิวนิสต์ และการยกแวงทั้งสองแวงเหนือของลาวคือ จำเหนือ และพงสาสี ให้เป็นที่รวมพลของขบวนการปเทศลาว จนกว่าจะมีภาวะตกลงทางการเมือง (โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งภายในปี ๑๙๕๕ ซึ่งอาจหวังกันไว้ก่อนว่า จะรวมแวงทั้งสองนี้เข้าอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลลาวไคย ซึ่งยอมหมายถึงการนำกำลังของขบวนการปเทศลาวเข้าร่วมอยู่ในกองทัพแห่งชาติลาวด้วย)

---

^{๕๖} Cole pp.193 - 194 (คัดจาก U.S. Senate, 83rd Cong., 2nd sess., Report of Senator Mike Mansfield on a Study Mission to Vietnam, Cambodia, Laos, 1954 pp. 28 - 29

วุฒิสมาชิก วิลเลียม โนว์แลนด์ (William Knowland) ผู้นำเสียงข้างมากของพรรค
รีพับลิกันในสภาสูงขณะนั้น โฉกกล่าวถึงการประชุมเจนีวามี ๒๔๔๗ ว่าเป็นการประชุมที่มี
ลักษณะเหมือนการประชุมที่มิวนิคและเรียกการประชุมนี้ว่า "Asian Munich"^{๕๗}

ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทยนั้นเห็นว่า ความตกลงหยุดการรบในอินโดจีน
ครั้งนี้ได้ทำให้ภัยคอมมิวนิสต์ใกล้ ประเทศไทยเข้ามามาก ด้วยการสูญเสียเวียดนามภาคเหนือ
แก่ฝ่ายเวียดนามห์ โดยเฉพาะเมืองท่าไฮโงง และดินแดนสามเหลี่ยมรุ่มแม่น้ำแดงบ่อยเสียดัน
กันว่า เป็นการเปิดประตูเตรียมรับการขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ลงมาถึงดินแดนเวียดนามฝั่ง
หมด ในฉายตาของโลกเวลานั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ในบรรดาประเทศฝ่ายเสรีประชาธิปไตย

^{๕๗} New York Times, February 24, 1954 (ความตกลงที่มิวนิค Munich Agreement) ซึ่งทำในเยอรมันเมื่อ ๒๔ กันยายน ๒๔๔๗ เป็นความตกลงระหว่างอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และอิตาลี โดยมีนายกรัฐมนตรีเนวิลส์ แชมเบอร์เลน ของอังกฤษเป็น ผู้ริเริ่ม ทั้ง ๔ ประเทศได้ตกลงที่จะยกแคว้นบูเดเตน ของเช็กโกสโลวาเกียซึ่งมีชนเชื้อสาย เยอรมันอาศัยอยู่ให้แก่เยอรมัน ส่วนดินแดนอื่นๆ ของประเทศนี้ก็จะจัดให้ประชาชนได้ออก เสียงแสดงประชามติว่าต้องการจะร่วมกับเยอรมันหรือไม่ โดยให้คณะกรรมการระหว่าง ประเทศเป็นผู้ควบคุมดูแล อังกฤษและฝรั่งเศสรับจะประกันพรมแดนที่เหลือให้แก่เช็กโกสโล วาเกีย และของความตกลงนี้ทำให้เช็กโกสโลวาเกียต้องเสียประชาชนและพื้นที่ไปประมาณอย่าง ละเอียด ๓๐ ให้แก่เยอรมันรวมทั้งโปแลนด์และฮังการี อ้อมกพร่องสำคัญคือ เช็กโก สโลวาเกียซึ่งเป็นประเทศเจ้าทุกข์โดยตรงไม่มีส่วนรู้เห็นด้วยเลย ความตกลงที่มิวนิคจึงถูก โจมตีว่าเป็นนโยบายเพื่อเอาใจเยอรมัน หรือ The Policy of Appeasement (อ้าง John F. Kennedy, Why England Slept, Chapter VIII "The Penalty - Munich, 1938" pp. 141 - 160)

ประเทศไทยได้กลายเป็นแนวหน้า หรือเป็นเป้าหมายของกาที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะรุกรานหรือ
แทรกแรงลงมา ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะมีประเทศกัมพูชาและลาวกั้นกลางระหว่างประเทศไทยโดยกับ
ฝ่ายคอมมิวนิสต์ แต่ในเมื่อความตกลงหยุดการรบสำหรับประเทศทั้งสองได้วางข้อจำกัดมิให้
ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศภายนอก นอกจากนั้นฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศนี้ก็
ตกอยู่ในที่ลำบาก ฉะนั้น จะหวังให้ประเทศทั้งสองมีกำลังป้องกันที่เข้มแข็งไว้รวดเร็วอย่าง
ไรได้ โดยเฉพาะทางด้านขวานั้นเป็นแนวที่นำหน้ายิ่งยวดด้วยเป็นด้านที่ถูกแบ่งแยกโดย
ปริยาย มีกำลังของฝ่ายคอมมิวนิสต์ตั้งอยู่ได้ ณ บริเวณเมืองจำเริญและพงสาดี ทั้งนี้ การ
รุกรานซึ่งหากมีขึ้นในอนาคต ขอมมีหวังจะเข้ามายังเขตประเทศไทยทางอุตรดิตถ์และน่าน
ได้^{๔๔} เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ จึงเห็นว่าประเทศไทยจะต้องเตรียมเผชิญกับภัยที่กล่าวนี้
อย่างเต็มที่ ถึงที่รัฐบาลได้เร่งดำเนินอยู่ในปัจจุบัน เพราะถ้าจะพิจารณาตามแนวนโยบาย
ของคอมมิวนิสต์ที่มุ่งจะครองโลก ก็คงจะไม่หยุดนิ่งอยู่เพียงนี้ และโดยเฉพาะในซีกโลกด้าน
ตะวันออก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังเป็นจุดที่หมายสำคัญ

ดังนั้น จากเหตุการณ์ทั้งหมดที่ผู้เขียนได้นำมาบรรยายไว้ข้างต้นนี้ จึงเป็นการชี้
ให้เห็นได้เป็นอย่างดีว่า นับตั้งแต่จีนคอมมิวนิสต์ได้ขึ้นมาใช้อำนาจบนดินแดนดินใหญ่จีนในเดือน
ตุลาคม ๒๔๙๒ เป็นต้นมา จีนคอมมิวนิสต์ได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญยิ่งในการจุดชนวนก่อความ
วุ่นวายขึ้นกับเหตุการณ์ทุกครั้งที่เกิดขึ้นในเอเชีย เพื่อแผ่ขยายอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ประ
ดลอิทธิคอมมิวนิสต์ออกไปครอบคลุมประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคแถบนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีความสำคัญในทางยุทธศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ และจากปฏิบัติการ
ที่จีนคอมมิวนิสต์ได้ส่งออกเรื่อยมานี้เอง สหรัฐฯ จึงได้ตระหนักถึงภัยคุกคามอันจะเกิดแก่
สหรัฐฯ เองในที่สุด หากอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์และลัทธิคอมมิวนิสต์ประสบความสำเร็จ
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สหรัฐฯ จึงได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือ
ให้ร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคดังกล่าวแล้วดำเนินการสกัดกั้นการแผ่ขยาย
ของลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งดำเนินไปโดยได้รับการสนับสนุนจากจีนคอมมิวนิสต์ ทำให้สหรัฐฯ

^{๔๔} จรูญพันธ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา หน้า ๑๒๗

ต้องเข้ามาตัวพันกับเหตุการณ์ในภูมิภาคแถบนี้อย่างไม่เคยห้วมาก่อนหน้านี้เลยในอัสกี ดังเช่น การให้ความช่วยเหลือเกาหลีใต้ในนามของสหประชาชาติสะกักกันการรุกรานของเกาหลีเหนือ ซึ่งกระทำแก่เกาหลีใต้เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ และรวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือฝรั่งเศส ในการทำสงครามกับขบวนการเว็บบินห์ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากจับคอมมิวนิสต์ด้วย และจาก สงครามในอินโดจีนนี้เองจึงกล่าวได้ว่า สหรัฐฯ ได้รับประสบการณ์ที่เข้มข้นยิ่งกว่าครั้งใด ๆ ที่ ผ่านมา ทั้งนี้ เพราะนอกจากสหรัฐฯ จะต้องสูญเสียความช่วยเหลือมูลค่ามหาศาลนับได้กว่า ๒ พันล้านเหรียญฯ ที่ให้แก่ฝรั่งเศสมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ไปโดยเปล่าประโยชน์ ดังเช่นความช่วยเหลือที่สหรัฐฯ เคยให้แก่จีนคณะชาติในการต่อสู้กับจับคอมมิวนิสต์บนแผ่นดินใหญ่มานานแล้ว ฝ่ายที่ สุดฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็สามารถขยายตัวเข้ามาในดินแดนที่เกยอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายตะวันตกได้ เป็นผลสำเร็จถึงขั้นที่ผู้เขียนได้บรรยายไปแล้ว สหรัฐฯ ในครั้งนั้นจึงมิได้ร่วมลงนามในความตกลง เจนีวา เพราะมีความเห็นไม่สอดคล้องกับอังกฤษและฝรั่งเศส เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอินโดจีน แต่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าการเสียดินอินโดจีนบ่อนำไปสู่การสูญเสียเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีก^{๕๔} จึงได้คิดที่จะป้องกันอินโดจีนส่วนที่เหลือไว้ มิให้ต้อง ตกไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ หลังจากฝรั่งเศสได้สูญเสียอินโดจีนในแถบนี้ไปแล้ว และจากการตระหนักถึงภัยคุกคามของฝ่าย คอมมิวนิสต์ที่จะมีต่ออินโดจีนในส่วนที่เหลือนี้เอง สหรัฐฯ จึงได้ดำเนินการจัดตั้งองค์การสนธิสัญญา การป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (องค์การ ส.ป.อ.) ขึ้นมารับหน้าที่ป้องกันการ แอ่ขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอาณาบริเวณที่องค์การ ส.ป.อ. ระบุว่าอยู่ในเขตป้องกัน^{๕๕}

^{๕๔} วารสารสังคมศาสตร์ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๐๕ โรงพิมพ์ทองอุษามาร
สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย (An excerpt of M.A. Thesis on "The Origin
of SEATO" by Charoon Kanthawong, Submitted to Syracuse University)
p. 18

^{๕๕} เขตที่ได้รับการป้องกันตามสนธิสัญญานี้ ใ้กำหนดทั่วไปเรียกว่า เขตอาณาเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมทั้งอาณาเขตทั้งหมดของภาคที่ฝ่ายเอเชีย (ประเทศไทยและพม่าก็สถาปนา)
และเขตทั่วไปทางมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ แต่ไม่รวมถึงอาณาบริเวณแปซิฟิกตอนเหนือของ
^{๕๖} องค์การ ส.ป.อ. ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และให้ภาคีตกลงขยายไปถึงอาณาบริเวณประเทศอื่นใดที่
จะเข้ามาเป็นภาคีอีกได้ จากมาตรา ๘ ของสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์.

อันรวมถึงอินโดจีนในส่วนที่เหลือ ซึ่งได้แก่ เวียดนามใต้ ลาว และกัมพูชาด้วย ^{๖๑}

๗.๑.๑ ความเคลื่อนไหวของสหรัฐฯ ภายหลังจากสงครามอินโดจีนเพื่อ วัตถุประสงค์
ของการ ส.ป.อ.

สถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังจากการประชุมกลางภูมิภาคอินโดจีนที่เจนีวาได้เสร็จสิ้นไปเมื่อ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ กล่าวได้ว่าคอมมิวนิสต์เป็นฝ่ายได้เปรียบ จักรวรรดิคอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของโฮจิมินห์และจีนคอมมิวนิสต์แผ่ขยายออกไปโดยมีประเทศเวียดนามเหนือเข้าร่วมอยู่ด้วย และนั่นย่อมหมายถึงว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์ในเอเชียอยู่ในฐานะที่จะแสวงหาประโยชน์จากสถานการณ์ในขณะนั้นขยายอิทธิพลเข้าไปครอบงำส่วนที่เหลือของดินแดนอินโดจีนได้เสมอ และถึงได้กล่าวมาแล้วในตอนที่แล้วว่าสหรัฐฯ ตระหนักถึงความสำคัญในทางยุทธศาสตร์ของอินโดจีนว่า หากเสียดินแดนอินโดจีนทั้งหมดไปให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์แล้ว จะทำให้จุดยุทธศาสตร์ในเอเชียเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เป็นฝ่ายได้เปรียบ และอาจนำไปสู่การสูญเสียเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมดได้ ประกอบกับในระหว่างที่มีการประชุมเจนีวาเพื่อแก้ปัญหาอินโดจีนโดยสันติวิธี สหรัฐฯ ได้ตระหนักล่วงหน้าก่อนที่จะมีการตกลงกันอย่างเป็นทางการแล้วว่า ฝ่ายคอมมิวนิสต์คงจะได้เปรียบของสองฝ่ายปกครองเวียดนามตอนเหนือ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการทำสัญญาพักรบกับฝรั่งเศส ภายหลังจากที่รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ในขณะนั้นจึงได้ถือที่จะให้มีการจัดตั้งแนวป้องกันของฝ่ายโลกเสรีใน

^{๖๑} โดยที่คามสภาพภูมิศาสตร์ ประเทศเวียดนามใต้ ลาว และกัมพูชา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงในเขตสนธิสัญญา บรรดาประเทศภาคีจึงได้พร้อมใจกันระดมไว้ใจในวิธีสารก่อกำยสนธิสัญญา ให้ประเทศทั้งสามนี้ ซึ่งถูกจำกัดอิทธิพลความตกลง ณ กรุงเจนีวาปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีให้เข้าร่วมเป็นพันธมิตรทางทหาร อยู่ในฐานะพิเศษที่จะขอรับความช่วยเหลือจากประเทศภาคีสถิตินธิสัญญานี้ได้ ทั้งในทางการทหารและเศรษฐกิจ จาก พจนี สารสิน สรจตุรมย์ฉบับประจำปี ๒๕๐๑ : องค์การ ส.ป.อ.,

ในเอเชียเพื่อป้องกันและต่อต้านการแพร่ขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายหลังจากได้ค่าความตกลงปัญหาอินโดจีนอย่างเป็นทางการที่เจนีวาแล้ว ดังนั้น ระหว่างวันที่ ๑๒ ถึง ๑๓ เมษายน ๒๕๕๓ จึงได้มีการประชุมระหว่างนายอียอน รัฐมนตรีต่างประเทศอังกฤษกับ นายคัลเลส ขึ้นที่กรุงลอนดอน ในการประชุมครั้งนี้ รัฐมนตรีต่างประเทศทั้งสองได้ร่วมกันออกแถลงการณ์ว่า รัฐบาลทั้งสองพร้อมที่จะร่วมมือกับชาติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะพิจารณาหาทางป้องกันร่วมกันภายในกรอบของกฎบัตรสหประชาชาติ ทั้งนี้ เพื่อรับประกันสันติภาพและความมั่นคงตลอดจนอิสรภาพของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก วันรุ่งขึ้นคือวันที่ ๑๔ เมษายน นายคัลเลส ได้เดินทางไปกรุงปารีสและได้พบกับนายปีโคลท์ รัฐมนตรีต่างประเทศฝรั่งเศส และได้ออกแถลงการณ์ร่วมกันอีกฉบับหนึ่ง มีสาระสำคัญทำนองเดียวกัน ๖๒

ในการเจรจาเพื่อจัดตั้งองค์การ ส.ป.อ. เมืองขณะนี้ ถึงใกล้จะมาแล้ว อังกฤษใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะอังกฤษหวงการเจรจาปัญหาการสงบศึกในอินโดจีน ซึ่งกำลังเริ่มเจรจากับที่เจนีวาจะประสบความสำเร็จ และถ้าฝ่ายตะวันตกเห็นแก่ผลประโยชน์ ก็จะถูกฝ่ายคอมมิวนิสต์กล่าวหาว่าโยนความผิดให้ได้ อังกฤษจึงขอให้สหรัฐอเมริกา รอ ังผลการเจรจาเรื่องอินโดจีนก่อน แต่ฝ่ายสหรัฐฯ เห็นว่า เหตุการณ์แวดล้อมชี้ให้เห็นว่า จำเป็นต้องรีบทำสนธิสัญญาาร่วมป้องกันมิให้คอมมิวนิสต์ จึงมีใ้หยุดยั้งที่จะใช้ความพยายามในเรื่องนี้ต่อไป

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ คือภายหลังที่ฝรั่งเศสแพ้แก่เวียดนามห์ ในการรบใหญ่ที่เดียนเบียนฟูแล้ว แม้การเจรจาที่เจนีวาจะยังไม่ตกลงกันก็ดี คณะเสนาธิการทหารของสหรัฐฯ อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ จึงได้ประชุมกันมาหลายครั้ง ณ กรุงวอชิงตัน กล่าวคือตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ได้เปิดประชุมกันขึ้นอีกครั้งหนึ่งที่กรุงวอชิงตัน เพื่อปรึกษาหารือกันถึงสถานการณ์ทางด้านอินโดจีนเกี่ยวกับภัยจากคอมมิวนิสต์

ปลายเดือนมิถุนายน เซอร์วินสตันเชอร์ชิล นายกรัฐมนตรีอังกฤษและนายอียอน ได้เดินทางไปกรุงวอชิงตัน เพื่อประชุมหารือกับประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์และนายคัลเลส

หลังจากประชุมร่วมกันแล้วได้ออกแถลงการร่วมกันเมื่อ ๒๕ มิถุนายน ยืนยันว่าประเทศทั้งสองจะให้ความรีบเร่งต่อการร่างแผนการป้องกันร่วมกันขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยไม่คำนึงถึงว่าการเจรจา ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ที่นี่จะก่อให้เกิดความตกลงในปัญหาอินโดจีน จะเป็นผลหรือไม่ก็ตาม ๒๓

ระหว่างนี้รัฐบาลอังกฤษได้พยายามเจรจากับรัฐบาลอินเดียน พม่า ลังกา และอินโดนีเซียให้เข้าร่วมด้วย การที่อังกฤษต้องการให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมด้วยก็เพราะนายอีเคนโล่เคยแถลงในสภาผู้แทนอังกฤษว่า ความมั่นคงอันแท้จริงของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีไม่ไต่ถ้าไม่ได้รับเจตจำนงที่สนับสนุนอันมีมาครีจากชาติเอเชียเสรีทั้งหลาย และสนธิสัญญาว่าป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะไม่ได้แปลเต็มที่ ถ้ากลุ่มชาติโคลอมโบ ๒๔ ไม่เข้าใจเจตนาของตะวันตกและให้ความสนับสนุน อย่างไรก็ตามในกรณีโคลอมโบนี้มีปากีสถานประเทศเดียวที่เข้าเป็นสมาชิกขององค์การ ส.ป.อ. ๒๕ ประเทศอื่น ๆ ไม่ยอมตกลงด้วยโดยให้เหตุผลว่า คนจีนโยม่ายไม่พัวพันกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

สำหรับประเทศไทยนั้น กล่าวได้ว่าเป็นประเทศที่มีความสำคัญยิ่งในอันที่จะทำให้สนธิสัญญานี้มีความสมบูรณ์ขึ้นมา เพราะถ้าขาดการเข้าร่วมของประเทศไทยแล้ว แนวป้องกันหรือฐานทัพสำรอง(reserved base) ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บนผืนแผ่นดินก็จะไม่มีและจะทำให้องค์การนี้ขาดประสิทธิภาพในการที่จะสกัดกั้นการแพร่ขยายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน และในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปอย่างมาก ดังนั้น ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๗

๒๓ จารสารสังคมนาสลร์ หน้า ๒๐

๒๔ กลุ่มชาติโคลอมโบ ได้แก่ อินเดีย พม่า ปากีสถาน และอินโดนีเซีย

๒๕ ปากีสถานเข้าร่วมเพราะต้องการให้สนธิสัญญานี้คุ้มครองตนจากการรุกรานของอินเดียนด้วย แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วย และในขณะเดียวกัน ผู้แทนสหรัฐฯ ได้บันทึกความเข้าใจไว้ว่า รัฐบาลอเมริกันเข้าใจว่า การรุกรานด้วยกรโจนคี่นั้น หมายถึงการรุกรานของคอมมิวนิสต์เท่านั้น แต่ถ้ามีการรุกรานจากฝ่ายอื่นจะต้องปรึกษากัน.

นายกัลเดสจึงได้เริ่มดำเนินการพหุทางวัฒนธรรมประเทศไทยได้เข้าร่วมด้วย โดยผ่านนาง
 นายพนธ์ สารสิน เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ซึ่งพลเรือโทรับแจ้งจากนายพนธ์
 ถึงเรื่องนี้ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้ใช้เวลาที่กรอกอยู่เพียง ๒ วัน และ
 ตอบรับยินดีที่จะเข้าร่วมด้วยโดยไม่มีเงื่อนไขอย่างใด ^{๖๖} ทั้ง ๆ ที่มีเสียงบางเสียงใน
 ขณะนั้นสนับสนุนให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม พิจารณาถึงรายละเอียดในแนวความคิดนี้ของ
 สหรัฐฯ ด้วยความระมัดระวังก่อนก็ตาม จอมพล ป. พิบูลสงครามตัดสินใจโดยได้เหตุผล
 ว่า สถานการณ์ชายแดนทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทยขณะนั้นร้ายแรงมาก รัฐบาลอยู่
 ในสภาพที่เกือบสิ้นหวังในอันที่จะแก้ไขได้ ^{๖๗} จึงไม่ต้องการที่จะพบกับสถานการณ์ที่เลวร้าย
 ไม่นั่นอนเช่นที่อีกต่อไป แต่โบเคอดก็เชื่อว่า ความต้องการของจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 ในเรื่องนี้มีมาตั้งแต่ปี ๑๙๕๓ แล้ว จึงได้พยายามดำเนินการเรื่องนี้เพื่อไปประเทศไทย
 เป็นฐานป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของฝ่ายตะวันตกในที่สุด ^{๖๘}

หลังจากที่จอมพล ป. พิบูลสงครามได้ตอบตกลงในเรื่องนี้ไปแล้ว สหรัฐฯ และ
 ไทยก็ได้ดำเนินการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ในเดือนเมษายน ๑๙๕๕ สงครามชิงป้อมเกิด
 ขึ้นในสุมาตราอย่างรุนแรง เพื่อเป็นการสนองตอบความคำเรียกร้องของนายพล นาจารย์
 บุญชูชาลารพหารฝรั่งเศสในอินโดจีน สหรัฐฯ จึงได้เรียกร้องไปยังประเทศสัมพันธมิตร

^{๖๖} Donald E. Nuechterlein, Thailand and the Struggle for Southeast Asia, Cornell University Press, Ithaca, New York, p.114

^{๖๗} เกือบสิ้นวาคม ๑๙๕๖ ทหารเวียดนามได้บุกเข้ามาในลาวจนถึงด่านนอก สิบเจ็ด
 แห่งบ้าง รัฐบาลไทยจึงได้เรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติตั้งคณะ
 สืบเสาะการยสันติภาพมายังภูมิภาคแถบนี้ แต่สหภาพโซเวียตซึ่งเป็นสมาชิกประจำในคณะมนตรี
 ความมั่นคงได้ใช้สิทธิยับยั้งเพื่อประเทศเดียว จึงทำให้คำร้องขอของไทยไม่ประสบผลสำเร็จ

^{๖๘} George Modelski (ed.), SEATO Six Studies, Australia, Melbourne, 1962, pp. 87 - 88

ซึ่งมี อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ และไทย ได้ใช้การปฏิบัติการร่วมกับ
(United actions) เพื่อหยุดยั้งการแพร่ขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน ประเทศใน
นั้นประเทศเดียวในขณะนั้นที่ได้รับการสนองตอบคำขอของสหรัฐฯ โดยปราศจากข้อสงวนใด ๆ ^{๖๕}
แต่ก็ไม่สามารถที่จะมีการดำเนินการใด ๆ ในขณะนั้นได้ ทั้งนี้ เนื่องจากอังกฤษไม่ให้ความ
ร่วมมือและประมาทในสหรัฐฯ ไม่ต้องการเช่นนั้นดังโลกกล่าวมาแล้ว

ต่อจากนั้น ประเทศไทยและสหรัฐฯ ก็ได้ปรึกษานหาวิธีกันอย่างใกล้ชิดเพื่อพยายาม
ให้สหประชาชาติเข้ามาสืบบทบาทในการระงับปัญหาอินโดจีน และเพื่อที่จะได้สร้างสถานการณ์
ที่บีบบังคับให้มหาอำนาจคอมมิวนิสต์ว่าต้องระงับการพ่ายสงครามอินโดจีน ดังนั้น จึงกล่าวได้
ว่าตลอดระยะเวลาที่ประเทศไทยตระหนักถึงภัยคุกคามจากด้านอินโดจีน และแสดงให้เห็น
อย่างเด่นชัดว่าต้องการจะให้สหรัฐฯ เข้าแทรกแซงในสงครามอินโดจีนเพื่อให้หลักประกันใน
ทางทหารแก่ภูมิภาคแถบนี้ ในเดือนมิถุนายน ๑๙๕๓ ประเทศไทยได้เสนอว่า จะยอมให้การ
ทางชาติเข้ามาใช้ดินแดนไทย หากเวียดนามได้ปฏิเสธ ไม่ยอมที่จะทำสัญญาสันติภาพกับอินโดจีน ^{๖๖}

ดังนั้น การที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในระยะนั้นแสดงออกซึ่งท่าทีที่
คัดค้านคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรงและเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. ในที่สุด คงจะเป็นเพราะ
ต้องการได้รับการผูกมัด (commitment) จากสหรัฐฯ อย่างน้อย ๆ ก็เท่ากับที่สหรัฐฯ
ได้แก่ภาคีสันติสัญญาบาโต คงจะเห็นได้จากพระคำวิสัยตอนหนึ่งของเสด็จในกรมฯ รัชมนตรี
ว่าการต่างประเทศไทย ซึ่งคำวิสัยนี้ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ ๔ ประเทศ ณ นคร
มนิลา เมื่อเดือนกันยายน ๑๙๕๓ ที่ว่า :-

^{๖๕}

Russell E. Fifield, The Diplomacy of Southeast Asia :
1945 - 1958, Harper & Brothers, Publishers, New York, 1958,
pp. 270 - 271

^{๖๖}

Nuechterlein p. 115

"The Government and people of Thailand are anxious to have as strong a pact as possible..... While, in the matter of wording, there is a variety of models to choose from, it is the substance that counts; and, from this point of view, my Delegation would desire to see a commitment which in substance, is as near as possible to that of NATO."^{๗๑}

นอกจากนั้น หลวงดิฐการภักดี อธิบดีกรมเอเชียและแอฟริกา ยังโลกกล่าวปาฐกถา เรื่อง "สนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ณ ห้องประชุมกระทรวงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๗ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีของประเทศไทยว่า "สนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้จัดทำขึ้นโดยหวังว่าจะเป็นเครื่องกีดกันการรุกราน และรักษาสันติในภูมิภาคนี้เช่นเดียวกับที่สนธิสัญญานาโตได้เป็นผลแล้วทางยุโรป สำหรับประเทศไทยนั้น เมื่อก่อนมีสนธิสัญญานี้ เรายืนอยู่โดดเดี่ยว แต่เดี๋ยวนี้เราควรจะมีผู้สักลุ่มใจ เพราะรู้ว่าถ้าเราถูกรุกราน ก็จะมีเพื่อนมาช่วย"^{๗๒}

ถึงนั้น จากการแสดงออกของบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลและข้าราชการชั้นสูงของประเทศไทยในขณะนั้นจึงสันนิษฐานได้ว่า การที่รัฐบาลไทยตอบสนองยอมรับเข้าเป็นภาคี สนธิ โดยรีบด่วนเพราะคิดว่า องค์การนี้คงจะตั้งขึ้นมาเพื่อสกัดกั้นการรุกรานของคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในรูปเดียวกับองค์การนาโต ซึ่งถ้าเป็นไปได้ในรูปแบบนาโตแล้ว การรุกรานของคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทยก็เท่ากับเป็นการรุกรานต่อประเทศภาคีต่าง ๆ รวมทั้งสหภาพด้วย

^{๗๑} Secretariat of the Manila Conference, The Signing of the Southeast Asia Collective Defense Treaty, Manila, September 8, 1954, p. 37

^{๗๒} หลวงดิฐการภักดี, "ปาฐกถาเรื่องสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้", สารานุกรมประจำปี ๒๔๙๘, โรงพิมพ์พระจันทร์, พระนคร, หน้า ๕๓

ซึ่งย่อมจะได้รับการตอบโต้ร่วมกันจากประเทศภาคีอย่างมีประสิทธิภาพโดยอัตโนมัติ แต่แล้ว
 สหรัฐฯ ก็มีใ้ให้การประกันแก่ภาคีองค์การ สปอ. เช่นเดียวกับที่ให้แก่ภาคีนาโง ทั้งนี้ อาจ
 จะเห็นเพราะกลัวว่า สภาสูงสหรัฐฯ จะไม่ยอมให้สัตยาบันสนธิสัญญาที่บูกมัสสหรัฐฯ ให้คง
 ปฏิบัติแก่ภาคีของสนธิสัญญาที่ถูกต้องคือเช่นเดียวกับที่สหรัฐฯ ถูกโจมตี^{๗๒} ดังนั้น สนธิสัญญา
 สปอ. ที่ลงนามกันที่กรุงมอสโกจึงถูกมีดประหัตประหารที่พร้อมลงนามในการต่อต้านการรุกรานด้วย
 วิธีการโจมตีด้วยกำลังอาวุธในเขตสนธิสัญญาหรือต่อภาคีหนึ่งใด แต่เพียงใดประเทศภาคีที่เมื่อ
 ต้องปฏิบัติการ เพื่อเผชิญอันตรายร่วมกันตามกระบวนการแห่งรัฐธรรมนูญของตนเท่านั้น^{๗๓} ฉะนั้น
 ถึงแม้ว่าในระยะนั้นและในระยะหลัง ๆ รัฐบาลสหรัฐฯ จะได้พยายามให้ความมั่นใจแก่รัฐบาล
 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ด้วยวาจาหลายครั้ง เพื่อให้รัฐบาลไทยให้ความเชื่อมั่นในความผูกพัน
 ที่สหรัฐฯ มีต่อประเทศไทยก็ตาม แต่ก็มิได้ทำให้ความนิหหวังของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 สิ้นไป นอกจากนั้นมีการเมืองฝ่ายตรงข้ามก็ได้ใช้สาเหตุนี้โจมตีรัฐบาล ในข้อที่ว่าท่าทีระแวง
 ชาติไปในทางที่มากลัวอันตรายแสดงความเป็นศัตรูกับมหาอำนาจฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจน
 ในขณะที่ได้รับการกำประกันอย่างลม ๆ แฉ่ง ๆ จากสหรัฐฯ ในเรื่องที่จะป้องกันภัยได้เมื่อเกิด
 วิกฤตการณ์ขึ้น และจากสาเหตุเหล่านี้เองจึงทำให้รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ต้องคิดว่า
 แล้วซ้ำอีกถึงสนธิสัญญาฉบับนี้ ในเมื่อเหตุการณ์ระหว่างประเทศกลับดีขึ้นระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๖
 ถึง ๒๕๑๘^{๗๔} ดังนั้น การเริ่มตอบรับคำชวนของสหรัฐฯ ในการเข้าร่วมเป็นภาคี สปอ. ของไทย

^{๗๒} เมื่อสนธิสัญญา สปอ. ได้รับการเสนอเพื่อขอการให้สัตยาบันจากสภาสูง ฝ่าย
 กัลเดส รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ได้พยายามแถลงชี้ให้เห็นว่า สนธิสัญญาฉบับนี้มีใ้ผูกพัน
 สหรัฐฯ ในกองปฏิวัติในการป้องกันประเทศภาคีโดยอัตโนมัติ

^{๗๓} รายละเอียดดูได้จากมาตราที่ ๘ ของสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเซีย
 ตะวันออกเฉียงใต้

^{๗๔} Nuechterlein. p. 716

ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึง ๒๕๑๘ เป็นระยะที่จีนคอมมิวนิสต์ปฏิบัติการแพร่ขยายลัทธิ
 คอมมิวนิสต์โดยใช้กำลังอาวุธ (armed struggle) และหันมาใช้นโยบาย peaceful
 coexistence แทน

ในขณะนั้น จึงสันนิษฐานไว้ว่าคงจะมีสาเหตุมาจากความเข้าใจผิดบางประการของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยคิดไปว่าองค์การนี้จะประกันความปลอดภัยแก่ประเทศไทย เช่นเดียวกับที่องค์การนาโตได้แก่ประเทศภาคีเป็นที่ตั้ง

ภายหลังการลงนามความตกลงเจนีวาเพื่อแก้ไขปัญหาวินโดจีนแล้ว วันที่ ๒๗ กรกฎาคม นายคอลลิส รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐฯ ก็ได้เปิดการให้สัมภาษณ์ถึงสื่อถึงถึงผลการประชุมที่เจนีวาว่า การที่ฝรั่งเศสของสูญเสียเวียดนามครั้งหนึ่งให้กับคอมมิวนิสต์นั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่ง และข้อเสียเปรียบนี้ได้เข้าครอบงำการประชุมที่เจนีวาทำให้ผลการระงับปัญหาที่ออกมาไม่เป็นที่น่าพอใจ และแสดงความคิดเห็นว่าสิ่งสำคัญนับแต่บัดนี้มิใช่การเสว้าเสียใจในอดีต หากจะต้องฉวยโอกาสข้างหน้าป้องกันมิให้การสูญเสียเวียดนามเพื่อนำไปสู่การขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ตลอดทั่วทั้ง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ ^{๗๖} นายคอลลิสได้กล่าวหาว่าความถึงความคิดเดิมของสหรัฐฯ ที่ชาติต่าง ๆ ควรจะได้ปฏิบัติกรร่วมกันเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นคงร่วมกัน (collective security) ขึ้น และได้วิจารณ์ว่า "ความหายนะของอินโดจีนและการประชุมที่เจนีวาได้ให้บทเรียนที่ดีแก่สหรัฐฯ คือ การต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์นั้นจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ในบางกรณีกับประชาชนเองก็ควรจะต้องรู้สึกได้ว่าเรากำลังป้องกันสถาบันกลาง ๆ ของเราอยู่ และการเตรียมการต่าง ๆ เพื่อการป้องกันร่วมกันนั้นจำเป็นที่จะต้องกระทำก่อนที่จะเกิดการรุกรานขึ้น มิใช่ภายหลังที่เกิดการรุกรานแล้ว....." ^{๗๗}

ในที่สุดได้มีการประชุมกันที่กรุงนิลาเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๑๙๕๔ ระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศหรือผู้แทนของประเทศเหล่านี้ ซึ่งมี ฟิลิปปีนส์ ฝรั่งเศส อังกฤษ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ไทย ^{๗๘} และสหรัฐฯ ในการประชุมครั้งนี้ นายคอลลิส

^{๗๖} Cole หน้า ๑๗๖

^{๗๗} เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๗๗ (คัดจากกานดองใน New York Times, July 24, 1954)

^{๗๘} ผู้แทนไทยคือ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิปพงศ์ประพันธ์ รัฐมนตรีต่างประเทศไทยในขณะนั้น

แสดงว่า สหรัฐฯ มีส่วนร่วมในโชคชะตากรรมของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศต่าง ๆ ที่มาประชุมที่กรุงนิวยอร์กครั้งนี้มีภัยอันตรายเผชิญหน้าร่วมกับจากคอมมิวนิสต์ของประเทศต่าง ประเทศและความกระหายอันไม่รู้จักอิ่มของคอมมิวนิสต์ และแสดงความเสียใจที่กัมพูชาและ เวียดนามใต้ไม่ได้มาร่วมประชุมด้วย แต่ก็หวังว่าที่ประชุมจะตกลงให้ความคุ้มครองแก่ ประเทศทั้งสอง และในการร่างสนธิสัญญาครั้งนี้นายคัลเลสหวังว่าคงจะมีบทบัญญัติระบุไว้ว่าชาติอื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้าประชุมมีโอกาสสมัครเข้าเป็นภาคีได้ เสด็จในกรมฯ ผู้แทนไทยทรง แสดงสนับสนุนความเห็นของนายคัลเลสและรับสั่งขอให้กัมพูชา เวียดนามใต้ และลาวเข้า เป็นภาคีด้วย กับให้ทรงเสนอให้กรุงเทพฯ เป็นที่ตั้งที่ทำการใหญ่ขององค์การที่จะตั้งขึ้นนี้

ผู้แทนปากีสถานแสดงว่า คำว่า "การรุกราน" (aggression) ตามสนธิสัญญา นี้ควรหมายถึงการรุกรานทุกชนิด และไม่จำกัดจำกัดว่าจะมาจากที่ไหน ก็ไม่ควรมุ่งเฉพาะ การรุกรานของคอมมิวนิสต์ หรือการแทรกซึมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้น การที่ปากีสถานแสดงเช่นนี้ก็เพราะว่าปากีสถานต้องการให้สนธิสัญญานี้คุ้มครองตนจากการรุกราน ของอินเดียด้วย แต่ที่ประชุมไม่เห็นด้วย ผู้แทนชาติอื่น ๆ ระมัดระวังถ้อยคำแสดงอาการ เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ต่างแสดงว่า สนธิสัญญานี้ควรจะมีลักษณะได้เห็น ใจชัดเจนว่าเป็นสนธิสัญญาเพื่อป้องกันตัว ไม่ใช่มุ่งคิดไปรุกรานใคร ผู้แทนฝรั่งเศสแสดงว่า สิ่งที่เขาเขี่ยตะวันออกเฉียงใต้ต้องการมากที่สุดก็คือ สันติภาพ เพื่อให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยไม่มีอุปสรรค ภายหลังที่ต่างโต้แย้งกันแล้วก็ได้มีการประชุมลับ และได้มีการลงนาม ในสนธิสัญญานี้เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๘ ที่กรุงมนิลา นครหลวงแห่งประเทศฟิลิปปินส์ ประกอบด้วยเอกสาร ๓ ฉบับด้วยกันคือ.-

ก. กฎบัตรแปซิฟิก (Pacific Charter) มีลักษณะเป็นการปฏิญญาร่วมกัน ระหว่างประเทศภาคีทั้ง ๔ ที่จะเชิดชูหลักการสำคัญให้เป็นที่ทราบชัดถึงความมุ่งประสงค์ใน การว่าสนธิสัญญาครั้งนี้ว่า ไม่เฉพาะแต่จะทำการป้องกันร่วมกันในกรณีที่มีการคุกคามก่อความไม่

หรือทำการต่อต้านการรุกรานเท่านั้น แต่จะร่วมกับส่งเสริมอิสรภาพและเอกราช และร่วมมือกันในทางเศรษฐกิจ การสังคม และการวัฒนธรรมด้วย

ข. สนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South

East Asia Collective Defence Treaty) สำหรับตัวสนธิสัญญาเองนั้น จะเห็นได้จากข้อความต่าง ๆ ซึ่งอยู่ใน ๑๑ มาตราด้วยกันว่า ประเทศภาคีซึ่งล้วนแต่เป็นประเทศสมาชิกสหประชาชาติ มีความประสงค์ที่จะรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคแถบนี้ของโลก ดังนั้นต่างฝ่ายจึงยืนยันเจตจำนงของตนที่จะระงับกรณีพิพาทของตนโดยวิธีการสันติเสมอ ตามนัยแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ แต่ในกรณีที่ถูกโจมตีด้วยอาวุธและถูกคุกคามก่อกวนจากภายนอกภาคีก็จะช่วยกันป้องกันต่อต้าน ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมตามกฎหมายสหประชาชาติเช่นเดียวกับ

ความประสงค์สำคัญอย่างหนึ่งขององค์การ สปอ. นี้ ก็เพื่อจะทำการป้องกัน การโจมตีหรือการคุกคาม หรือก่อกวนของคอมมิวนิสต์ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้น ถ้ามีการตีตั้งกล่าวนี้เกิดขึ้นแก่ดินแดนในบริเวณแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ อยู่ตอนใต้ของ ๒๑ องศา ๓๐ ลิปดา แอสมิอุคเหนือลงมา ซึ่งถือว่าเป็นเขตสนธิสัญญาความมั่นคง ในข้อ ๔ นี้ ประเทศภาคีทั้งหมดก็จะร่วมกันป้องกันต่อต้านหรือปรึกษาหารือกันแล้วแต่กรณี

ค. พิธีสารต่อท้ายสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Protocol to the South East Asia Collective Defence Treaty)

เป็นเอกสารภาคผนวกซึ่งภาคีสันธิสัญญาได้ทำขึ้น โดยระบุให้ประเทศกัมพูชา ลาว และดาฮาลมก เสรีภาคใต้เขตอำนาจของรัฐเวียดนาม เป็นอาณาเขตที่ได้รับประโยชน์เกี่ยวกับการป้องกัน ทางเศรษฐกิจขององค์การ สปอ. ด้วย

การที่สหรัฐฯ อังกฤษ และประเทศภาคีอื่น ๆ ได้จัดตั้งสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันดังกล่าวขึ้นในอาณัติบริเวณนี้ อาจมองอีกทางหนึ่งได้ว่า เพื่อเป็นการประกันต่อความตกลง เจนีวา

เพราะในพิธีสารต่อท้ายสนธิสัญญานี้ได้ถือว่ามีทั้งสามในอินโดจีน คือ กัมพูชา ลาว และ เวียดนามไว้ให้น้อยภายใต้การคุ้มครองป้องกัน (protective umbrella)^{๘๐}

๘.๒ ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมที่เป็นพื้นฐานในการสนองตอบจากประเทศไทย

โดยที่นโยบายต่างประเทศเป็นเรื่องที่กว้างขวางและสลับซับซ้อนมาก ได้รับกำหนดขึ้นมาจากมีเป้าหมายเพื่อการรักษาสปประโยชน์ของชาติ (National Interest) เป็นสำคัญ ซึ่งทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ว่าองค์กรที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายต่างประเทศของชาติจะเห็นว่าผลประโยชน์ในเรื่องใดมีความสำคัญก่อนหลังในขณะนั้นมากน้อยกว่ากัน สำหรับผลประโยชน์ของชาติที่นับว่าสำคัญและมีน้ำหนักกล่าวถึงกันอยู่เสมออีกคือ การดำรงอยู่รอดเป็นรัฐอธิปไตยของชาติ (Self - preservation) ความมั่นคงของประเทศ (Security) และความสุขสบายของประชาชน (Well being of the state) และโดยที่นโยบายต่างประเทศของไทยตั้งแต่ปี ๒๔๘๒ ถึง ๒๔๘๘ เปลี่ยนมา เป็นการตัดสินใจในแนวที่มุ่งแสวงหาความมั่นคงให้แก่ประเทศไทยเป็นประการสำคัญ ก็คงจะเห็นได้จากเหตุผลในการให้ความร่วมมือกับฝ่ายตะวันตกในสงครามเกาหลีโดยมาจากการสหประชาชาติ และการให้การรับรองรัฐบาลจักรพรรดิเบนาไกเพื่อสนับสนุนฝ่ายตะวันตกในการทำสงครามสะกดกั้นการแผ่ขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน เป็นต้น นอกจากนั้นการเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยน่าจะพิจารณาได้ว่าทำไปเพื่อความมั่นคงของประเทศด้วย ดังนั้น นโยบายต่างประเทศของไทยที่แสดงออกในระยะนี้จึงถือว่าได้รับการกำหนดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องความมั่นคงของประเทศเป็นประการสำคัญ

โดยที่มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์สำคัญก็คือความมั่นคงของประเทศไทย การกำหนดนโยบายเพื่อที่จะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อันสำคัญนี้ นโยบายต่างประเทศที่ดีจึงจะต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่มันแปรอยู่เสมอ และสิ่งที่ควรระวังมากที่สุดก็คือ ในการดำเนิน

^{๘๐} ดูรายละเอียดในหัวข้อรองพิธีสารฯ จากหนังสือ Collective Security :

Shield of Freedom, A SEATO Publication, Published by SEATO, Bangkok.

นโยบายต่างประเทศให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย รัฐจะต้องมุ่งและคำนึงอยู่
 เป็นนิจถึงสถานะของประเทศ ทั้งในค่านิยมศาสนา ในค่านิยมเมือง และในค่านิยมเศรษฐกิจ
 พร้อมทั้งจะต้องสำรวจเหตุแห่งอุปสรรคหรือข้อคิดเห็นในทางประวัติศาสตร์ของประเทศตน
 ด้วย ^{๔๑} และโดยที่นโยบายต่างประเทศของไทยก็มีคุณลักษณะดังใดกล่าวมานี้ เป็นส่วนมาก
 คือมีลักษณะยืดหยุ่น กำหนดขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ผู้เขียน
 จึงจะไต่ถายามพิจารณาโดยจะมุ่งจุดสนใจเฉพาะระยะเวลาก่อนการจัดตั้งองค์การ สมัชชา
 ร่วมป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส.ป.อ.) ว่ามีปัจจัยและสิ่งแวดล้อมอะไรบ้างที่ทำให้
 รัฐบาลในขณะนั้น กำหนดนโยบายต่างประเทศของไทยในแนวทางที่สนองตอบคำเรียกร้องของ
 สหรัฐฯ ขอมติผูกมัดตัวเองกับฝ่ายตะวันตก และเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ในที่สุด และโดยที่
 รัฐบาลในขณะนั้นอ้างถึงภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าเป็นปัจจัยที่มี
 อิทธิพลยิ่งในการสร้างความกดดันทำให้ประเทศไทยต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายจัดการไม่ผูกพัน
 กับฝ่ายใด ต้นไปคำนิยามนโยบายแสวงหามิตรประเทศที่มีกำลังและความสามารถมากพอที่จะ
 ค้ำยันอันเกิดจากการขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ และจากความจำเป็นในเรื่องนี้ที่เองที่คิด
 ได้ไทยเราต้องเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ในที่สุด ฉะนั้น ในส่วนนี้ผู้เขียนจะได้พิจารณาดัง
 อิทธิพลของคอมมิวนิสต์ที่มีต่อประเทศไทยเป็นสำคัญ โดยจะกล่าวทั้งภายในประเทศและ
 ปรเทศข้างเคียงเฉพาะอย่างยิ่งในปี ๑๙๕๖ ว่า มีมากจริงดังที่รัฐบาลไทยในขณะนั้นอ้างเป็น
 เหตุผลที่ทำให้ประเทศไทยต้องผูกมัดตัวเองเข้ากับฝ่ายตะวันตกหรือไม่ หรือว่ามีสาเหตุอื่นใด
 อยู่ในคำอ้างนั้น

ดังใดกล่าวมาแล้วว่า สิ่งแวดล้อมในแต่ละยุคแต่ละสมัยเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการ
 กำหนดนโยบายต่างประเทศของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีใช้ประเทศมหา
 อำนาจเช่นประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงปัจจัยและสิ่งแวดล้อม ตลอดจน
 จำเป็นของประเทศไทยเองในขณะนั้น ที่ทำให้เกิดการสนองตอบเข้าเป็นภาคี สปอ. ของ
 ประเทศไทย ผู้เขียนจึงจะแยกการพิจารณาออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือ

^{๔๑} วิสูตร อรรถยุกติ "การกำหนดวิเทโสมบายเกี่ยวกับความมั่นคงของไทย-
 สหประชาคม ประจำปี ๑๙๖๒, หน้า ๖.

๑) ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมที่เป็นพื้นฐานในการสนองตอบจากประเทศไทย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ "real courses" นั้นเอง ซึ่งจะได้แยกพิจารณาออกเป็น

(ก) จุดมุ่งประสงค์ที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคอมมิวนิสต์

(ข) ความสำเร็จในนโยบายแสวงหาความร่วมมือของสหรัฐฯ ในประเทศไทย ทั้งนี้ เพราะสิ่งนี้ย่อมเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยให้มีความร่วมมือกับฝ่ายตะวันตก

๒) เหตุการณ์ใดให้เกิดความกดดันในการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ "immediated courses" ซึ่งสร้างความกดดันและเพิ่มน้ำหนักให้แก่รัฐบาลไทยยิ่งขึ้น ในการดำเนินการตัดสินใจโดยมิตตัวเอง เข้ากับฝ่ายตะวันตก โดยยอมรับคำเชิญชวนของรัฐบาลสหรัฐฯ เข้าเป็นสมาชิกองค์การ สปอ. ในที่สุด ซึ่งพอจะแยกพิจารณาออกได้เป็น (ก) การแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย (ข) การก่อตั้งรัฐไทยอิสระทางตอนใต้ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ (ค) วิกฤตการณ์อินโดจีนนับตั้งแต่การสงบศึกในสงครามเกาหลี

๗.๒.๑ จุดมุ่งประสงค์ที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคอมมิวนิสต์

ถ้าใจกว้างมาบ้างแล้วในคอนตันของบทนี้ว่า เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่จีนคอมมิวนิสต์ให้ความช่วยเหลือแก่ขบวนการ เวียดนามในการต่อสู้สงครามกับฝรั่งเศส ก็คือความต้องการที่จะเข้ามามีอิทธิพลในบริเวณเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ฉะนั้น เพื่อให้เข้าใจถึงจุดมุ่งประสงค์ที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคอมมิวนิสต์กระจ่างยิ่งขึ้น อันทำให้ได้รับการต่อต้านจากประเทศไทยด้วยการให้ความร่วมมือกับฝ่ายตะวันตก โดยนโยบายของสหรัฐฯ จิตตั้งองค์การ สปอ. อันดำเนินการต่อต้านความต้องการหรือจุดมุ่งประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์ จำเป็นอยู่เองที่ผู้เขียนจะต้องพิจารณาไปถึงมูลเหตุแห่งแรงกระตุ้น (motive) ที่ก่อให้เกิดความปรารถนาดีของจีนคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการยืนยันว่าจีนคอมมิวนิสต์

มีความต้องการในเรื่องนี้จริง เป็นความต้องการที่เป็นลัทธิเอกอกราชและความมั่นคงของประเทศไทยมาก ทำให้ประเทศไทยต้องหันไปดำเนินนโยบายคบค้ากับประเทศตะวันตก เพื่อนำเอามาเป็นกำลังข้ามมีให้ความปรารถนาในเรื่องนี้ของจีนคอมมิวนิสต์ประสบผลสำเร็จ และจากความต้องการในเรื่องนี้ของจีนคอมมิวนิสต์นี่เองจึงได้ก่อให้เกิดการต่อสู้ทั้งในแบบที่เปิดเผยและที่ดำเนินไปโดยวิธีแทรกซึมซ่อนท่าหลายชั้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้จึงจำเป็นต้องพิจารณาเพื่อให้เห็นถึงมูลเหตุแห่งแรงกระตุ้น (motive) ที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวเพื่อแผ่อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในโลกเสรีเห็นว่าเป็นการรุกราน แต่โลกคอมมิวนิสต์กลับเห็นว่าเป็นความพยายามของจีนคอมมิวนิสต์ที่จะขจัดอิทธิพลของประเทศตะวันตกหรือประเทศที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์เรียกว่าประเทศจักรวรรดินิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ ออกไปจากภูมิภาคแถบนี้^{๔๖} เสียก่อน

สำหรับมูลเหตุแห่งแรงกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวเพื่อขยายอิทธิพลเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคอมมิวนิสต์นั้น Chatham House Study Group ภายใต้การอุปถัมภ์ของ Royal Institute of International Affairs แห่งสหราชอาณาจักรได้ศึกษาไว้เมื่อปี ๑๙๕๑ ประมวลได้ว่ามีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากแรงกระตุ้น ๔ ประการดังต่อไปนี้^{๔๗}

- ๑) แรงกระตุ้นในเรื่อง ภาคนิยมที่ต่อต้านการขยายอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์
- ๒) ต้องการที่จะขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์
- ๓) ต้องการที่จะควบคุมผู้ชาวฮั่นและวัตถุดิบของบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๔) ความปรารถนาที่จะให้ได้มาซึ่งหลักประกันในเรื่องความมั่นคงของประเทศไทย

๔๖

"Unite with the Soviet Union and other Communist States and movement in the struggle against the "imperialists" and in particular the U.S.A" จากคำแถลงนโยบายต่างประเทศ ๕ ของจีนคอมมิวนิสต์เมื่อ ๑ ตุลาคม ๑๙๔๒ (R.G. Boyd p. 20)

๔๗

Chatham House Study Group Report, Collective Defence in South East Asia, Oxford University Press, London, 1958, p. 56

สำหรับความสำคัญของแรงกระตุ้นทั้ง ๔ ประการที่มีคอนโยบายขยายอิทธิพลของ
จีนคอมมิวนิสต์ในฐานะประเทศมหาอำนาจประเทศหนึ่งไปยังประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างค่อยเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และประเทศแต่ละประเทศที่จีนคอมมิวนิสต์
จะนำไปใช้ แต่โดยทั่วไปแล้วสองข้อแรกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลยิ่งสำหรับการขยายอิทธิพล
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเวลาที่จีนคอมมิวนิสต์ขึ้นมาใช้อำนาจบนผืนแผ่นดินใหญ่ในระยะแรก ๆ ^{๔๔}

เพื่อให้บังเกิดความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นถึงมูลเหตุแห่งแรงกระตุ้นทั้งสี่ที่ก่อให้เกิดความ
เคลื่อนไหวของจีนคอมมิวนิสต์อันนำไปสู่การปะทะกันในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างที่กล่าวมา
ซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นหัวหน้า ผู้เขียนจะบรรยายถึงมูลเหตุแห่งแรงกระตุ้นทั้งสี่ในรายละเอียดเป็น
ลำดับไป โดยจะเริ่มในเรื่องแรงกระตุ้นที่เกี่ยวกับชาตินิยมก่อน ซึ่งกล่าวได้ว่า ชาวจีนมี
ความรู้สึกในเรื่องนี้มานานตั้งแต่สมัยเมื่อครั้งถูกบีบบังคับจากมหาอำนาจฝ่ายตะวันตกแล้ว และ
รุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อยมา ดังนั้น เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนสามารถจัดตั้งรัฐบาลปกครองบนผืนแผ่นดิน
ใหญ่ขึ้นได้เป็นผลสำเร็จก็พยายามเน้นในเรื่องนี้ เพื่อให้ชาวจีนมีความต้องการที่จะเห็น
ความเป็นมหาอำนาจของประเทศจีน ทั้งนี้ ก็โดยจุดมุ่งประสงค์ที่จะให้รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์
ได้รับการสนับสนุนและความเชื่อถือจากประชาชนจีนและรวมไปถึงจากประเทศต่าง ๆ ในฐานะ
ที่ได้ชื่อว่าเป็นมหาอำนาจชั้นนำในเอเชีย และเมื่อบวกกับความจริงที่ว่ากองทหารจีนคอมมิวนิสต์
ได้ปะทะกับทหารสหรัฐฯ และทหารประเทศอื่นอย่างเปิดเผยในสงครามเกาหลีมาแล้ว ก็ยิ่งทำให้
ฐานะของจีนคอมมิวนิสต์ในฐานะผู้นำของประเทศในเอเชียเด่นยิ่งขึ้นไปอีก การมาเยือน
ประเทศจีนของเนรูห์ในเดือนตุลาคม ๑๙๕๓ และอูบุในเดือนมิถุนายน ๑๙๕๓ ^{๔๕} เพื่อแสดงถึงความ
เคารพนับถือ รวมไปถึงการที่นายคัชฮามาโซล เลขาธิการสหประชาชาติเดินทางไปหา

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๖

^{๔๕}

R.G. Boyd p. 26

ดูทางที่จะให้จีนคอมมิวนิสต์ปล่อยเชลยศึกชาวอเมริกันในสงครามเกาหลี ก็ยิ่งทำให้พิจารณาได้ว่าบัดนี้จีนได้กลายเป็นมหาอำนาจขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งแล้ว และด้วยเหตุนี้เองชาวจีนจึงได้มุ่งหมายที่จะขยายอิทธิพลของตนออกไปยังประเทศเล็ก ๆ ข้างเคียงจีน และพิจารณาว่าประเทศจีนควรจะมีการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเหล่านั้น โดยมีความสัมพันธ์ในรูปที่ประเทศเพื่อนบ้านเล็ก ๆ ของจีนเหล่านั้นจะเป็นพันธมิตรกับประเทศใดจะต้องได้รับความยินยอมเห็นชอบจากประเทศจีนเสียก่อน รวมตลอดไปถึงการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของจีน ประเทศเหล่านั้นก็ต้องให้ความสนับสนุนเพื่อให้จีนบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ นั่นก็คือการเสริมสร้างจีนให้เป็นมหาอำนาจของโลกที่ล้อมรอบไปด้วยประเทศบริวาร เช่นเดียวกับสหภาพโซเวียตนั่นเอง ^{๔๖}

นอกจากความรู้ลึกในเรื่องชาตินิยมที่ต้องการจะเป็นผู้นำประเทศเล็ก ๆ ให้อยู่รอบจีนดังที่กล่าวแล้ว จีนคอมมิวนิสต์ยังมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษที่จะขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ออกไปยังประเทศที่ล้อมรอบจีนอยู่ โดยมีประเทศจีนเป็นศูนย์กลางหรือผู้นำในด้านอุดมการณ์ของลัทธินี้ ความรู้ลึกอันนี้ของจีนคอมมิวนิสต์จึงเข้าไปในทำนองเดียวกับความพยายามของโหม เวี๊ยตในระยะเวลาที่นำลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปขยายเผยแพร่ในยุโรปตะวันออกเมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่สอง กล่าวคือต้องการให้ประเทศในภูมิภาคแถบนี้ดำเนินการปฏิวัติเพื่อนำไปสู่ระบอบการปกครองที่เป็นคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกับตน โดยอาจจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์อย่างสิ้นเชิง หรืออยู่ภายใต้การบงการของจีนคอมมิวนิสต์แต่เพียงส่วนหนึ่งที่เท่านั้นก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์จึงมีทัศนะว่า การปฏิวัติเพื่อนำไปสู่การปกครองในระบอบลัทธิคอมมิวนิสต์ของประเทศในภูมิภาคแถบนี้ โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จะเกิดขึ้นเร็วหรือช้าเท่านั้น จึงเป็นภาระและหน้าที่ของจีนคอมมิวนิสต์ที่จะต้องให้การสนับสนุนขบวนการดังกล่าว ดังนั้น ถ้าหากโอกาสอำนวยให้ก็จะขยายลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน จีนคอมมิวนิสต์ก็จะฉวยโอกาสนั้นทันที ^{๔๗}

^{๔๖} Chatham House Study Group Report p. 57

^{๔๗} เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๘

สำหรับความปรารถนาที่องค์การจะควบคุมผู้อาวุบน้ำและวัตถุเคมีในอาชาริเวอ เอเวียตะวันออกเฉียงใต้ นั้น คล่าวได้ว่าสิ่งที่จีนคอมมิวนิสต์ปรารถนาอย่างแท้จริงก็คือ องค์การที่จะไล้อาชาริเวอนี้ไว้ เป็นแหล่งที่จะป้อนวัตถุเคมีให้แก่อุตสาหกรรมของจีนคอมมิวนิสต์ เพราะผลจากสงครามเกาหลีและการที่สหประชาชาติได้ออกมติห้ามส่งสินค้ายุทธปัจจัยไปให้จีนคอมมิวนิสต์ในครั้งนั้น ได้พิสูจน์ให้จีนคอมมิวนิสต์เห็นเป็นออย่างชัดเจนแล้วว่า อุตสาหกรรมของจีนคอมมิวนิสต์ได้รับความกระทบกระเทือนเพียงใด การขาดยาง น้ำมันจากบอร์เนียว สุนัขจอก และหม่า ทำให้อุตสาหกรรมของจีนคอมมิวนิสต์ต้องประสบความยากลำบาก ยิ่งไปกว่านั้นพวกสามารถควบคุมเอเวียตะวันออกเฉียงใต้ไว้ได้ทั้งหมดแล้ว ก็จะทำให้จีนคอมมิวนิสต์ไม่แพ้จะคุมวัตถุเคมีไว้ได้เท่านั้น จีนคอมมิวนิสต์ยังสามารถควบคุมตลาดสำคัญไว้ได้ด้วย และจะช่วยให้จีนคอมมิวนิสต์มีอำนาจต่อรองกับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การซื้อขายและแลกเปลี่ยนเครื่องจักรที่จะใช้เป็นประโยชน์ในการผลิตกับประเทศญี่ปุ่นได้ในที่สุด ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงการดึงประเทศญี่ปุ่นให้เข้ามาอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ด้วย ทั้งนี้ เพราะจีนคอมมิวนิสต์ตระหนักดีว่า การค้าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการดำรงอยู่รอดของประเทศญี่ปุ่น ๔๔

สำหรับความปรารถนาประการสุดท้ายที่จะให้ได้มาซึ่งหลักประกันในเรื่องความมั่นคงของประเทศนั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของจีนคอมมิวนิสต์ รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์อาจอยู่เสมอว่า ประเทศจีนถูกล้อมรอบด้วยศัตรูที่จ้องหาทางจะทำลายจีนคอมมิวนิสต์ ทั้งสี่ชายพล จูเต้ และนายจูเอมไฮ ไค่กว่าวเมื่อ ๑ สิงหาคม ๑๙๕๓ ตามลำดับ รูปสสารสำคัญในคำกล่าวของบุคคลทั้งสองได้ว่า เกาะฟอร์โมซาของจีนปัจจุบันตกอยู่ในความยึดครองของสหรัฐฯ จีนมีความมุ่งมั่นที่จะนำเอาถิ่นแดนนี้กลับคืนมาให้ได้ ๔๕ นอกจากนี้จีนคอมมิวนิสต์ยังมีความเชื่อว่าควรจะพยายามหาทางผลักดัน

๔๔ เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๘

๔๕

ศัตรูของจีนคอมมิวนิสต์ให้อยู่ในระยะที่ห่างไกลไว้ หากไม่สามารถจะทำลายศัตรูได้ และด้วยเหตุนี้เองจีนคอมมิวนิสต์จึงปรารถนาที่จะขยายอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์เข้าไปในประเทศต่าง ๆ เพื่อสร้างเขตที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ขึ้น ซึ่งนอกจากจะเพื่อควบคุมวัตถุดิบและทรัพยากรแล้ว จุดมุ่งหมายในการขยายอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์โดยทั่วไปแล้วยังมุ่งที่จะเสริมสร้างกำลังและอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์เพื่อต่อต้านพลังอำนาจของสหรัฐฯ ด้วย รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์จึงใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะให้ประเทศเล็ก ๆ ที่อยู่ใกล้จีนคอมมิวนิสต์อื่น โยนายเป็นกลางไม่รับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ หรือมิฉะนั้นก็มีรัฐบาลที่มีอุดมการณ์เช่นเดียวกับจีนคอมมิวนิสต์ปกครองประเทศนั้น ซึ่งจะช่วยให้ผลประโยชน์ของประเทศเหล่านั้นประสานกันได้กับจีนคอมมิวนิสต์ ^{๔๐}

ดังนั้น จากการศึกษาถึงแรงกระตุ้นสำคัญทั้ง ๔ ประการดังได้กล่าวมาแล้วนี้ จึงพอจะกล่าวได้ว่าจุดมุ่งประสงค์ของการแผ่อิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคอมมิวนิสต์ ก็คือการเสริมสร้างจีนให้เป็นประเทศมหาอำนาจชั้นนำของโลกนั่นเอง วัตถุประสงค์เช่นนี้มีใจของแปลกละสำหรับจีน เพราะความประสงค์เช่นนี้ได้ฝังลึกอยู่ในความนึกคิดของชาวจีนมาช้านานแล้ว เนื่องจากชาวจีนเชื่อว่าประเทศจีนโดยธรรมชาติแล้วย่อมจะต้องรับหน้าที่ผู้นำในเอเชีย และมีอำนาจเหนือดินแดนต่าง ๆ โดยรอบ ชาวจีนไม่เคยล้มเลิกว่า ถ้าหากจะยอมไปดูเมื่อสมัยสองพันปี แขนงจะเป็นร้อยปีที่ผ่านมา จะเห็นว่าจีนเป็นประเทศที่เริ่มแห่งที่สุดในเอเชียมาเป็นเวลานาน และประเทศในเอเชียหลายประเทศต่างก็เคยเป็นประเทศราชของจีนมาแล้ว ^{๔๑}

Werner Levi ชี้ให้เห็นว่าตั้งแต่ปี ๑๘๕๐ เป็นต้นมา จีนได้เสนอตัวเองเป็นคู่แข่งตลอดเอเชียทั้งหมด และเป็นผู้นำชาวเอเชียไปสู่อนาคตอันรุ่งโรจน์ สิ่งสำคัญที่จะให้

^{๔๐} Chatham House Study Group Report pp. 57 - 58

^{๔๑} Cecil V. Crabb, Jr., American Foreign Policy in the Nuclear Age, Harper & Row, Publishers, New York, 1965, p. 308

เข้าใจถึงนโยบายของจีนในปัจจุบันก็คือ การทราบความจริงว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญนั้น เคยหรือไม่ว่าถูกอ้างว่าอยู่ภายใต้อำนาจของจีนมาแล้วโดยการที่ติดตนเองว่า เป็นราชอาณาจักรกลาง ^{๔๒} ดังนั้น ตลอดระยะเวลาของสมัยจักรวรรดิจีน จีนจึงได้พยายามที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งระบบ "political dependencies" เอาไว้ ระบบนี้เป็นที่รู้จักกันในภาวะการทูตสมัยก่อนว่า "client states" ซึ่งเรียงรายอยู่โดยรอบ heart land ของจีน

ในระยะต่าง ๆ ของประวัติศาสตร์ อิทธิพลของจีนได้แผ่เลยไปกว่าดินแดนซึ่งในปัจจุบันเป็นประเทศเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ เวียดนามเหนือ เวียดนามใต้ ลาว กัมพูชา ไทย พม่า ชีเบต เนปาล มาเลเซีย และบางส่วนของอินโดนีเซีย ดังนั้น ด้วยข้อเท็จจริงดังกล่าวและพฤติกรรมทางการทูตของจีนในปัจจุบัน กลุ่มนักศึกษาชาวอังกฤษจึงสรุปว่า ภูมิภาคกลางของจีนมุ่งจะสร้างกลุ่มประเทศบริวารไว้โดยรอบจีน ให้อยู่ภายใต้อิทธิพลจีน และปฏิบัติตามวิถีทางการเมืองแบบจีนเป็นส่วนใหญ่ และกันให้ชายแดนจีนพ้นจาก "Contacts" ^{๔๓} ไม่พึงปรารถนา

๔๒

Werner Levi points out that since 1949, Red China has presented itself as "the savior of all Asia, leading its peoples to a glorious future." Especially significant to an understanding of present day Chinese policy is the fact that "the area of major interest, Southeast Asia, is also the area in which imperial China had or claimed a paramount position.....", จากเรื่องเดียวกัน หน้า ๓๐๘

๔๓ เรื่องเดียวกัน หน้า ๓๐๘

ถ้าหากยังไม่เป็นการเพียงพอก็อาจดูข้อความที่กล่าวในทำนองเดียวกันนี้ได้จากหนังสือ "Communist China's foreign Policy" ๑๙๖๖ R.G. Boyd pp.

ดังนั้นจากหลักฐานข้าง ๆ ที่ผู้เขียนได้นำมาเสนอ ณ ที่นี้ จึงน่าจะเป็นการเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า :-

จีนคอมมิวนิสต์มีนโยบายที่จะสถาปนาจักรวรรดิจีนขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ประกอบด้วยดินแดนที่เคยอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์มาก่อน ซึ่งในปัจจุบันเป็นประเทศเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ เวียดนามเหนือ เวียดนามใต้ ลาว กัมพูชา ไทย พม่า จีนเขตเนปาล มาเลเซีย และบางส่วนของอินโดนีเซีย เป็นกลุ่มประเทศบริวารอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์

การที่จะให้บรรลุถึงผลสำเร็จดังกล่าวข้างต้นหนทางที่จีนคอมมิวนิสต์จะต้องปฏิบัติก็คือ พยายามล้มล้างสหรัฐฯ ที่เข้ามามีอิทธิพลแทนที่อังกฤษและฝรั่งเศสอยู่ในภูมิภาคแถบนี้ออกไป และนี่เองจึงเริ่มที่มาของการให้ความสนับสนุนแก่ขบวนการชาตินิยมต่าง ๆ ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศตะวันตกซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นตัวหน้า ซึ่งจีนคอมมิวนิสต์อ้างว่าเป็นการห้าสงครามเพื่อปลดแอกขับไล่จักรวรรดิขมออกไปจากอาณาบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ดังนั้น จากกรณีการฉกฉวยแนวหน้าทั้งหมดนี้ประกอบกับนโยบายที่จีนคอมมิวนิสต์แสดงออกอย่างเปิดเผยก่อนหน้านี้ เช่น ส่งทหารเข้าไปปราบปรามประชาชนธิเบตเมื่อปี ๒๕๔๙ และการให้ความสนับสนุนเกาหลีเหนือรุกรานเกาหลีใต้เมื่อปี ๒๕๕๑ รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือขบวนการเวียดมินห์ในการห้าสงครามกับฝรั่งเศสในอินโดจีน จึงพอจะกล่าวได้ว่าจีนคอมมิวนิสต์มีจุดมุ่งประสงค์ (objective) ที่จะเข้าครอบครองหรือเข้ามามีอิทธิพลในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด ส่วนวิธีการ (mean) ที่ใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งประสงค์ดังกล่าวไว้ก็มีหลายวิธีด้วยกัน แล้วแต่โอกาสจะอำนวยให้วิธีใด เช่น ในบางกรณีก็ใช้กำลังเข้ารุกรานแทรกแซงอย่างเปิดเผยอย่างเช่นในกรณีธิเบตหรือมิฉะนั้นก็ใช้วิธีแทรกซึมอ่อนไหวสายสนับสนุนคนในประเทศนั้นให้ก่อการปฏิวัติโค่นล้มรัฐบาลที่ปกครองประเทศอยู่ในรูปสงครามปลดแอกหรือสงครามประชาชน (armed struggle) เพื่อจัดตั้งรัฐบาลสังคมนิยมที่เป็นมิตร กับจีนคอมมิวนิสต์ขึ้นในประเทศนั้นในที่สุด หรือมิฉะนั้นก็ใช้

วิธีมุ่งใจประเทศต่าง ๆ ได้เชื่อและทลายใจในความเป็นมิตรของจีน โดยใช้นโยบาย "peaceful coexistence" ^{๕๕} ดังจะเห็นได้จากปี ๑๙๕๑ เป็นต้นมา แต่ทั้งนี้ ก็มิได้หมายความว่า จุดมุ่งประสงค์ในการที่จะเข้าครอบครองหรือเข้ามามีอิทธิพลในประเทศแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะระงับไว้หรือหยุดหยุดลงแะอย่างใดเลย ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงจุดมุ่งประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์จึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะดำเนินการต่อต้านที่ตนจะปล่อยให้โชคชะตาของชาติขึ้นอยู่กับความกรุณาของจีนคอมมิวนิสต์ เช่น ประเทศบางประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับประเทศไทยแล้ว การที่จะได้รับอันตรายจากนโยบายกลับคืนสู่สถานะเดิมของจีนคอมมิวนิสต์กล่าวได้ว่ามีมาก ทั้งนี้ เพราะในทัศนะของจีนคอมมิวนิสต์แล้ว เห็นว่า ประเทศไทยตั้งอยู่ในจุดที่มีความสำคัญยิ่งในทางภูมิรัฐศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รัฐบาลที่ปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนั้นก็ได้แสดงออกถึงความนิยมมิตรอาณาว

---

^{๕๕} นโยบาย "peaceful coexistence" ^{๕๕} นี้มีที่มาจากหลักการแห่งการอยู่ร่วมกันโดยสันติ (Five Principles of Peaceful Coexistence) หรือหลักการของอสีตนาयर รัฐมนตรีเนहरूแห่งอินเดีย

ศาสตราจารย์โพสิอิด (Posioid) แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้เขียนจดหมายไปถึงอสีตนาयर รัฐมนตรีเนहरूผู้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อขอคำอธิบายความหมายของคำนี้ เนहरूได้ตอบชี้แจงว่า คำว่า "ปัญจศีล" นี้ ในภาษาฮินดูขวนอยากให้เห็นว่า "Panchashloka" ตรงกับสำเนียงที่อ่านออกเสียง "ปัญจศีล" แต่เมื่อส่วนมากนิยมเขียนว่า "Pancha Shila" มากกว่าไม่ชัดของ หลัก ๕ ประการซึ่งอินเดียพำคัมจัดแจงในครั้งนี่ คือ สัญญาลงวัน ^{๕๕} เพราะใน ค.ศ. ๑๙๕๑ มีว่า ทั้งสองฝ่ายจะมีคหลักเคารพบูรณาภาพ อาณาเขต และอธิปไตยซึ่งกันและกัน หลักไม่รุกรานซึ่งกันและกัน หลักไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน หลักความเสมอภาคและประนีประนอมร่วมกัน และหลักอยู่ร่วมกันโดยสันติ (รายละเอียดของเรื่องนี้ โปรดอ่าน ปัญจศีลกับการอยู่ร่วมกันโดยสันติ, ของ ดร.ดิเรก ชัยนาม, สราธรรมย์ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ระลึก ๑๐ กุมภาพันธ์ ๑๙๖๖ หน้า ๑๘ - ๒๕)

ตะวันตกให้เห็น และมีนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์ก่อชาวจีนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่ของประเทศ^{๕๕} และที่สำคัญก็คืออิทธิพลของสหรัฐฯ ในประเทศไทยมีมากกว่าทุก ๆ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เวียงไคญ เวียดนาม ลาว กัมพูชา การเปลี่ยนแปลงล้มล้างรัฐบาลที่ปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนี้ย่อมกล่าวได้ว่า จะก่อให้เกิดกำลังใจอย่างมหาศาลแก่กำลังของขบวนการคอมมิวนิสต์ในแถบอินโดจีน มลายู และพม่า แต่การที่จะโจมตีทางทหารแก่ประเทศไทยโดยตรงในขณะนั้นเป็นสิ่งที่ยังทำไม่ได้ ทั้งนี้ เพราะโดยกับจีนไม่มีพรมแดนติดต่อกัน กำลังทหารจีนคอมมิวนิสต์จะเคลื่อนผ่านดินแดนพม่า ลาว กัมพูชา หรือเวียดนามไปเข้ามา ซึ่งเป็นการไม่สะดวกนัก เพราะจะนำมาซึ่งการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมที่ยาว และจากการพิจารณาถึงเด็กกล่าวมาแล้วนี้ จึงเป็นการห้ามปรามมิให้จีนคอมมิวนิสต์เปิดสงครามโจนคืออย่างเปิดเผย (open war) กับไทย แต่ก็ยังคงรักษาจุดมุ่งประสงค์ที่จะเข้ามาอิทธิพลในประเทศไทยต่อไป^{๕๖} นั่นก็การสนับสนุนใช้วิธีการแทรกซึมบ่อนทำลายโดยผ่านกลุ่มที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลอยู่ในขณะนั้น

^{๕๕} Chatham House Study Group Report p. 62

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๖ - ๕๗

Frank C. Darling ก็ได้กล่าวถึงภัยคุกคามอันจะเกิดจากการรุกรานโดยเปิดเผยของจีนคอมมิวนิสต์ที่มีต่อประเทศไทยระหว่างปี ๑๙๕๑ - ๑๙๕๓ ว่า ยังไม่รุนแรงเหมือนกันที่รัฐบาลไทยและสหรัฐฯ อ้างเข้าไคญ ทั้งนี้เพราะ -

- ๑) ความบอบช้ำจากสงครามกลางเมืองกับจีนคณะชาติ
- ๒) ความมอมช้ำในสงครามเกาหลี
- ๓) ความล่าช้าในการส่งกำลังบำรุง
- ๔) เกรงกำลังสหรัฐฯ ที่ไคญกว่า และกลัวว่าสหรัฐฯ จะเปิดสงครามใหญ่ คือ

ให้จีนคณะชาติบุกขึ้นแผ่นดินใหญ่จีน

๕) ประเทศไทยไม่มีทรัพยากรอะไร หากจะบุกลงมาทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บุคคลมาได้ประโยชน์มากกว่า เพราะบุกได้ง่ายและมีทรัพยากรมากกว่าไทย

^{๕๗} Frank C. Darling, Thailand and the United States,

กล่าวคือในระยะนั้นเองก็มีขบวนการแทรกซึมของเหล่าสายปฏิบัติการณ์อยู่บ้างแล้ว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย แม้ว่าจะยังไม่มีกำลังที่เข้มแข็งนักก็ตาม แต่ก็ได้ปรากฏให้เห็นแล้วว่าจีนคอมมิวนิสต์สามารถจะดำเนินการผ่านกลุ่มคนไทยที่มีเชื้อสายลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ และเมื่อประกอบกับการที่ในภาคนี้มีชาวญวนอพยพจำนวนมากตั้งอาศัยอยู่ และในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในฐานะให้ความเห็นอกเห็นใจแก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ จีนคอมมิวนิสต์จึงมองเห็นทางที่จะแทรกซึมผ่านกลุ่มเหล่านี้ นอกจากนั้นยังมีจำนวนชาวจีนโพ้นทะเลที่มีความโน้มเอียงไปในทางนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ก็มิใช่น้อยมากในประเทศไทย หากสามารถมารวมเข้ากับกลุ่มนักการเมืองนิยมนายปรีดี ที่ไม่พอใจรัฐบาลได้แล้ว ก็จะเป็นพลังพอที่จะทำให้ลัทธิคอมมิวนิสต์แพร่ขยายเข้าไปในประเทศไทย และด้วยเหตุนี้เองจีนคอมมิวนิสต์จึงได้ให้ความเชื่อถือแก่นายปรีดีว่าจะสามารถถึงขบวนการเสรีไทยที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลมาตุลาการได้อีก ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าคนไทยหลายคนยังคงให้ความเชื่อถือแก่นายปรีดี ในวงส่วนตัวอีกมาก แต่ในระยะนี้ยังไม่มีขบวนการใด ๆ ที่จะให้การสนับสนุนแก่นายปรีดี ที่จะสามารถก่อให้เกิดขบวนการปฏิวัติที่มีประสิทธิภาพพอสมควรขึ้นภายในประเทศไทย จีนคอมมิวนิสต์จึงได้พยายามสนับสนุนให้เกิดความไม่สงบขึ้นในหมู่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งพยายามที่จะให้ขบวนการเสรีไทยที่ไม่พอใจรัฐบาลหันมาสนับสนุนกำลังเข้ากับกลุ่มฝ่ายก่อกบฏแล้วด้วย ซึ่งไม่ใช่ของง่ายนัก แต่อย่างไรก็ตาม จีนคอมมิวนิสต์ก็ยังคงหวังว่าจะเชื่อมกลุ่มที่ไม่พอใจรัฐบาลทั้งสองกลุ่มนี้เข้าด้วยกันเพื่อจัดตั้งขบวนการที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล ^{๔๘}

เพื่อที่จะให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ จีนคอมมิวนิสต์จึงได้ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้รัฐบาลไทยในขณะนั้นดำเนินนโยบายเป็นกลาง ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะได้ดำเนินการเข้าแทรกแซงชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยได้สะดวกขึ้นนั่นเอง และด้วยเหตุนี้เองจีนคอมมิวนิสต์จึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ขบวนการกู้ชาติในอินโดจีนประสบชัยชนะ เพราะหากเป็นเช่นนั้นจริง จีนคอมมิวนิสต์เชื่อว่านโยบายต่างประเทศของไทยคงจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในรูปที่เห็นต่าง

หรือมีเงินนั้นก็คงจะเกิดความไม่สงบขึ้นภายในประเทศ แล้วนำไปสู่การล้มล้างรัฐบาลเพื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ที่มีท่าทีที่เป็นมิตรกับจีนคอมมิวนิสต์ขึ้นในประเทศไทย ทั้งนี้ ความหวังที่จีนคอมมิวนิสต์ของการจะเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของไทย และจลัทธิพิลลของฝ่ายตะวันตกในประเทศไทยจึงเป็นความพยายามที่ใช้วิถีดำเนินการทางใต้ดิน ซึ่งมีทางที่จะประสบผลได้เสมอ ^{๔๔}

เมื่อพิจารณา เป็นลำดับเช่นนี้แล้วก็จะกล่าวได้ว่า ภายหลังจากสงครามเกาหลีหรือในระหว่างปี ๒๔๙๑ - ๒๔๙๖ ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในเป้าหมายที่จีนคอมมิวนิสต์ต้องการ จะแน่ชัดพิลลเข้าครอบครอง แต่เนื่องจากไทยตระหนักถึงภัยจากการครอบครองของจีนมาแล้วในอดีต บวกกับความเกรงภัยจากสหประชาชาติ จึงไม่สามารถจะเข้ากันได้กับวิถีชีวิต ระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจประจำชาติ ข้อคิดเห็นในทางประวัติศาสตร์ รวมถึงสถาบันทั้งหลายของชาติไทยได้ ประเทศไทยจึงได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศออกมาในรูปที่เกยเข้ามาในอ้อมแล้วในอดีต นั่นคือพยายามหาหนทางอำนาจที่มีกำลังเข้มแข็ง เข้าไปร่วมกับจีนคอมมิวนิสต์มาต่อต้านอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ไว้ ทั้งนี้ ก็เพื่อความอยู่รอดของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั่นเอง ^{๔๕} และเข็ญก็ได้จังหวะเป็นระยะที่สหรัฐฯ ก็ยิ่งให้ความสนใจกับภูมิภาคแถบนี้ และกำลังดำเนินนโยบายหาพวกพ้อง เพื่อสะกิดกั้นการขยายตัวของจีนคอมมิวนิสต์อยู่ ประเทศไทยจึงได้ให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ เพื่อสะกิดกั้นมิให้จุดประสงค์ที่ต้องการแผ่อิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อันหนึ่งของจีนคอมมิวนิสต์ได้รับความสำเร็จ

ดังนั้น จุดมุ่งประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์ที่มุ่งจะเข้ามามีอิทธิพลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อันหนึ่งโดยใช้วิธีการต่าง ๆ กันได้กล่าวมาแล้ว จึงเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่สร้างความตึงเครียดให้แก่รัฐบาลและประชาชนชาวไทยที่สนใจเหตุการณ์บ้านเมืองในระบายนั้น อันทำให้รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม หันไปร่วมมือกับประเทศตะวันตกในการจัดตั้งองค์การ ส.ป.อ.

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน หน้า ๖๓

^{๔๕} Pifield p. 267

และเนื่องจากตระหนักถึงความหวาดกลัวจีนของประเทศในภูมิภาคแถบนี้จึงนำไปสู่การเสียดลประโยชน์ของจีนเอง ในปี ๑๙๙๙ ระหว่างที่มีการดำเนินการจัดตั้งองค์การ สหประชาชาติ ประเทศจีนจึงได้หันไปใช้นโยบาย "peaceful coexistence" เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ภาย ความหวาดกลัวและเข้าใจจีน อันจะนำไปสู่การถึงป้อมเป็นศัตรูกับจีนดังที่กล่าวถึง เกิดขึ้นใน หน้านั้น แต่ผู้อ่านก็ยังไม่เชื่อว่าจุดมุ่งประสงค์ของจีนยังมีได้มีการเปลี่ยนแปลงแก่ประการใด หากแต่วิมีการ (mean) เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์เท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้น ในลักษณะ ของผู้เขียนกับจากจีนคอมมิวนิสต์จึงยังคงมีอยู่ และความหวาดเกรงอันตรายจากจีนคอมมิวนิสต์ ของรัฐบาลไทยในระยะนั้นจึง เป็นเหตุผลที่สมควรได้รับการรับฟัง

๘.๖.๖ ความสำเร็จในนโยบายแสวงหาความร่วมมือของสหรัฐฯ ใน ประเทศไทย

ดังได้กล่าวมาข้างแล้วในบทที่หกว่า เมื่อจีนคอมมิวนิสต์ขึ้นมาเมื่ออำนาจบน ยืนเด่นคืนใหญ่ในระยะแรกนั้น สหรัฐฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงนโยบายของตนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใหม่ และประสบความสำเร็จอย่างมากน้อยมากในการดำเนินนโยบายแสวงหาความร่วมมือ ในประเทศไทยในครั้งนั้น ทั้งนี้ เพราะการปฏิบัติของสหรัฐฯ ในอดีตเกี่ยวกับการยอมรับสถานะ ความเป็นเอกราชของไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง พิจารณาได้ว่าได้สร้างชื่อเสียงที่ดี และความเชื่อถือในหมู่ผู้นำไทยและประชาชนชาวไทยพ้องกับสหรัฐฯ เป็นอย่างมาก จึงไม่ถือว่า นั้นประเทศไทยก็ไม่เคยมีประสบการณ์ในการตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศมหาอำนาจตะวันตก หรือได้รับความชื่นชมอย่างมากมาจากการแสวงหาประโยชน์โดยประเทศตะวันตกดังเช่นที่ ประเทศในเอเชียทั้งหลายเคยได้รับ ทั้งนี้ ความรู้สึกสงสัยหรือระแวงประเทศตะวันตกจึงมี น้อยมากหรือแทบไม่มีเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกสงสัยในเจตนาที่แอบแฝงของยิวตะวันตก ตะวันตกในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ทัศนคติของประเทศไทยในการยอมรับความช่วยเหลือ จากประเทศตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสหรัฐฯ จึงมีค่านิยมไปจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของตะวันตกมาก

ยิ่งไปกว่านั้น ดังโลกจะวาม่างแล้วในบัดนี้ที่กล่าว รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม
 ขณะนั้นจึงมีอำนาจโดยการรัฐประหาร จึงอยู่ในสถานะที่ต้องการได้รับความสนับสนุนจากสหรัฐฯ
 เพื่อผลทางการเมืองภายในประเทศและภายนอกประเทศ จึงได้พยายามดำเนินนโยบายเอาใจ
 มหาอำนาจฝ่ายตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ เป็นอย่างมาก เพื่อให้สหรัฐฯ สนับสนุน
 ฝ่ายตน อันจะนำไปสู่การถ่ายเทการจจัดอิทธิพลทางการเมืองของฝ่ายตรงกันข้ามหรือฝ่ายซ้าย
 ในที่สุด

นอกจากนั้น ยังเป็นที่สังเกตได้ว่า ฝ่ายค้านรัฐบาลในประเทศไทยก็นิยมสหรัฐฯ และ
 ประารถนาที่จะร่วมมือกับสหรัฐฯ เช่นกัน การกล่าวหาของฝ่ายค้านที่ว่ารัฐบาลอยู่ภายใต้อิทธิพล
 ของตะวันตกจึงเป็นเรื่องที่กล่าวได้ว่าไม่มีน้ำหนักอะไร และไม่ใคร่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งให้แก่
 ประชาชนไทยมากมายนัก ดังที่เคยสร้างมาแล้วในประเทศเพื่อนบ้าน จึงกล่าวได้ว่า เหตุการณ์
 และสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยขณะนั้น อำนวยให้นโยบายแสวงหาความร่วมมือของสหรัฐฯ ใน
 ประเทศไทยสำเร็จลงอย่างงดงามมาก ดังจะเห็นได้จากกรณีที่รัฐบาลไทยได้เลิกวางตัวเป็น
 กลางให้ความร่วมมือสหรัฐฯ ในการรับรองรัฐบาลจักรพรรดิเบนาโต และรัฐบาลภายใต้การอุปถัมภ์
 ของฝรั่งเศสในลาวและกัมพูชา สังกัดสำนักงานเวียดนามในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นที่พอใจแก่สหรัฐฯ
 และฝรั่งเศสมาก ๑๐๐

เหตุการณ์ที่สำคัญยิ่งต่อมาก็คือ การที่ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่คอย
 สมองรับที่จะส่งทหารไทยไปเข้าร่วมรบในสงครามเกาหลี และคัดค้านข้อเสนอของอเล็กซานเดอร์
 ทรูเนอริ เบนตูร์ร่วมกับสหรัฐฯ ที่เสนอให้จัดคอมมิวนิสต์มีที่ใจในคณะกรรมการความมั่นคงแห่งเอเชีย
 ซึ่งจะมีผลทำให้สหรัฐฯ หายกลายเป็นใจในลัทธิจอมพล ป. พิบูลสงคราม และนำไปสู่การได้ฉาย
 เชื้อถั่วและสนับสนุนอย่างเต็มที่ ๑๐๑

๑๐๐ Frank C. Darling p. 78

๑๐๑ เรื่องเดียวกัน หน้า ๗๘

ในทางที่กลับกัน สงครามเกาหลีก็เพิ่มสถานะความได้เปรียบให้แก่สหรัฐฯ ใน
ประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยได้เห็นแล้วว่าคอมมิวนิสต์จีนได้ใช้กำลัง
เข้าช่วยเหลือเกาหลีเหนืออย่างเปิดเผย เป็นสาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเกิดความ
เชื่อมั่นว่า จีนคอมมิวนิสต์มีพลังที่จะคุกคามความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านอย่างมหาศาล
และในฐานะประเทศเล็ก ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับประเทศที่มีพลังอัน
มหาศาลคอยสนับสนุนและเมื่อประเทอบกับการแสดงออกซึ่งความจับปล้นในการให้ความช่วย
เหลือแก่ประเทศที่ตกเป็นเหยื่อแห่งการรุกรานของสหรัฐฯ ก็ยิ่งสร้างความประทับใจให้แก่
ประเทศไทยยิ่งขึ้น โดยเชื่อมั่นว่าสหรัฐฯ จะสามารถเป็นพลังสำคัญที่จะช่วยเหลือประเทศในแ
ให้พ้นจากการรุกรานได้ ^{๑๐๒}

ฉะนั้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า ภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้นโยบายแสวงหา
ความร่วมมือของสหรัฐฯ ได้รับความสำเร็จในประเทศไทย ก็คือความกลัวภัยจากจีน ผู้ที่
โดยในขณะนั้นจึงต้องการ ความสนับสนุนและความร่วมมือจากสหรัฐฯ มาก ความกลัวภัยจาก
จีนนี้กล่าวได้ว่ากลัวมากกว่ากลัวภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์ที่รัฐบาลเผด็จการสนับสนุนอยู่ ทั้งนี้
เพราะในระบอบนั้นกล่าวได้ว่าประเทศไทยยังรู้เรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์น้อยมาก ความกลัวจีนของ
ไทยนี้กล่าวได้ว่ากลัวมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว และยังเด่นชัดมากขึ้นเมื่อชาวจีนในประเทศไทย
ก่อเหตุร้ายขึ้นในสมัยรัชกาลที่หก รวมทั้งเหตุการณ์ที่เขาวราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง
ยุติลง ก็จะได้เห็นได้จากกรณีที่ประเทศไทยปฏิเสธที่จะยอมทำสนธิสัญญาพันธมิตรกับจีนกลาง
ทั้งนี้ ก็เพื่อป้องกันความแทรกแซงจากจีนนั่นเอง จนกระทั่งถึงสงครามโลกครั้งที่สองประเทศไทย
ต้องการ ได้รับความสนับสนุนจากจีนในการ เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ จึงได้ยอมทำสัญญา
พันธมิตรกับจีน ^{๑๐๓} ทั้งนี้ จึงกล่าวได้โดยง่ายว่าประเทศไทยกลัวภัยจากจีนไม่ว่าจะอยู่ภายใต้
การนำของเผด็จการหรือเชียงใหม่ และยิ่งจีนเริ่มมีพลังอันมหาศาลมีจุดมุ่งประสงค์ที่จะแผ่
อิทธิพลเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้วรวมทั้งประเทศไทยด้วยแล้ว ประเทศไทยก็ยิ่งกลัวภัย

^{๑๐๒} Kramol pp. 204 - 205

^{๑๐๓} รายละเอียดในเรื่องนี้ดูได้จากบทที่สาม

ภัยจากจีนมากขึ้น และจากความกลัวภัยจากจีนนี้เองจึงเป็นมูลเหตุสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยไม่ยอมคำเป็นนโยบายเป็นกลาง เพราะเกรงว่าหากทำเช่นนั้นจะเท่ากับเป็นการแสดงออกซึ่งการยอมจำนนต่ออำนาจของจีน อันจะทำให้เราจีนซึ่งไม่ถอยยอม เป็นไทยจำนวนประมาณกว่า ๓,๐๐๐,๐๐๐ คนในประเทศไทยคำเป็นการพ่ายท้าวชาติไทยขึ้นได้ และเป็นช่องทางอันหนึ่งที่จะทำให้รัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์เข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศไทยโดยผ่านชาวจีนซึ่งเป็นบุคคลใค้บังคับ (subject) ของตนได้

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวนี้อเมริกาจึงพบว่าเป็นการง่ายมากที่จะได้รับการสนองตอบและได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลไทย ทั้งนี้ เพราะทั้งสองประเทศต่างก็มีศัตรูร่วมกัน (common enemy) คือจีนคอมมิวนิสต์และรัฐบาลไทยก็ต้องการให้สหรัฐอเมริกาให้ความสนับสนุนคนไทยในทางการเมืองภายในประเทศและต่างประเทศ การร่วมมือกันจึงย่อมหมายถึงว่าทั้งสองฝ่ายต่างได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

หลังจากการรุกรานของคอมมิวนิสต์ในเกาหลีแล้ว สหรัฐฯ ก็ได้เปลี่ยนนโยบายจากการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างเดียวมาให้ความช่วยเหลือทางการทหารแก่ประเทศไทยด้วย และได้เห็นถึงความจำเป็นในการป้องกันประเทศทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกยิ่งขึ้น จึงได้เร่งสร้างแนวป้องกันขึ้นทั่วไปในเอเชีย แทนที่จะมุ่งคำอยู่แต่ในยุโรปดังแต่ก่อน และได้วางนโยบายไว้ ๔ ประการคือ^{๑๐๔}

- (๑) ยับยั้งการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์
- (๒) สร้างความมั่นคงร่วมกัน
- (๓) ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและทางวิชาการ
- (๔) ให้ความสนับสนุนกลุ่มที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ในเวียดนาม

ซึ่งสหรัฐฯ ก็ได้ปฏิบัติให้เห็นแล้วในสงครามอินโดจีน และเนื่องจากนโยบายแสวงหาความร่วมมือจากประเทศในภูมิภาคแถบนี้ของสหรัฐฯ ได้รับความสำเร็จในไทย ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ สหรัฐฯ จึงได้เริ่มให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทย โดยให้คำความตกลงเกี่ยวกับเรื่อง

^{๑๐๔} John Kerry King, South East Asia in Perspective, New York, 1956, p. 138

เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา ซึ่งสหรัฐฯ จะได้จัดตั้งองค์การศึกษา คือมูลนิธิฟูลไบรท์ (Fulbright) ขึ้นในประเทศไทย^{๑๐๕} และประเทศทั้งสองได้ตกลงที่จะแลกเปลี่ยนนักศึกษา และนักวิชาการเพื่อทำการศึกษา สอนและทำการวิจัย ณ มหาวิทยาลัยของประเทศทั้งสอง เพื่อที่จะทำให้ประเทศไทยเข้าใจหัวใจของสหรัฐฯ ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สำนักแถลงข่าวสหรัฐฯ ในประเทศไทย ก็ได้ขยายบริการห้องสมุด และขณะเดียวกันวิทยุเสียงอเมริกา ก็ได้จัดรายการภาคภาษาไทยขึ้น ยิ่งกว่านั้นสหรัฐฯ ยังได้เริ่มโครงการให้ความช่วยเหลือทั้งทางเศรษฐกิจและทางทหารแก่ประเทศไทย

ภายใต้ความตกลงร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการที่ได้ลงนามกันเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๔๘๓ สหรัฐฯ ได้ตกลงที่จะให้เงินช่วยเหลือประเทศไทย และในเวลาเดียวกันนั้นรัฐบาลไทยก็ตกลงยอมรับ คณะผู้แทนพิเศษทางเศรษฐกิจและวิชาการจากสหรัฐฯ^{๑๐๖} ทำให้รัฐบาลไทยสามารถเริ่มโครงการเศรษฐกิจได้หลายโครงการโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการสาธารณสุข การศึกษา การคลังงาน การคมนาคม และอุตสาหกรรมขนาดเบา ฯลฯ สหรัฐฯ ได้พยายามย้าว่าที่ให้ความช่วยเหลือก็เพราะประชาชนอเมริกันตระหนักดีว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่รักเสรี จึงจะเห็นได้จากคำพูดตอนหนึ่งของเอกอัครราชทูตแสนสนั่นซึ่งกล่าวไว้ในชื่อลงนามให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศไทยว่า "The American people fully support this program of aid to Thailand because of deep interest in the Thai people whose devotion to the ideals of freedom and liberty and wholehearted support of the U.N. have won the admiration of the American people"^{๑๐๗} นอกจากนั้นในปี ๒๔๘๔ สหรัฐฯ ยังได้ให้ความช่วยเหลือโดยเพิ่มปริมาณการส่งออกสินค้าออกของไทย ซึ่งมียางและดีบุก ซึ่งได้เป็น

^{๑๐๕} Department of State Bulletin, August 14, 1950, p.274

^{๑๐๖} Kramol p.207 (จาก Department of State, United States and other International Agreements, 1950, G.P.O., 1951, pp. 950-951)

^{๑๐๗} The Bangkok Post, September 19, 1950

เป็นไปตามแผนการของสหรัฐฯ ที่จะชักชวนสินค้าที่เป็นอุตสาหกรรมเกษตรให้ การกระทำของ
สหรัฐฯ ดังกล่าวได้ช่วยให้รัฐบาลไทยสามารถส่งสินค้าที่อุตสาหกรรมและอุปกรณ์ด้านอุตสาหกรรม
จากสหรัฐฯ เข้าประเทศได้เพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางกา
เศรษฐกิจและการค้าระหว่างสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ๑๐๘

นอกจากนั้นสหรัฐฯ ยังได้รับความร่วมมือจากประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ
ตระเตรียมการทางทหาร ภายใต้ความตกลงช่วยเหลือทางทหารซึ่งได้ลงนามกันเมื่อวันที่
๑๑ ตุลาคม ๑๙๕๑ สหรัฐฯ ได้ตกลงที่จะส่งคณะที่ปรึกษาทางทหาร(MAAG) มาประจำใน
ประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่ควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางทหาร
แก่ประเทศไทย โดยร่วมมือกับคณะกรรมการช่วยเหลือทางทหารของฝ่ายไทย สหรัฐฯ ได้
เข้ามาปรับปรุงวิธีการฝึกหัดทหาร และได้ตกลงที่จะขยายกำลังกองทัพบกที่มีอยู่ ๕๕,๐๐๐ คน
ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็น ๘๐,๐๐๐ คนในปี ๒๔๙๗ โดยให้ทีดีอาร์ของสหรัฐฯ ๑๐๙ เอกอัคร
ราชทูตแสนตันได้กล่าวในพิธีลงนามในความตกลงฉบับดังกล่าวว่า "การให้ความช่วยเหลือ
นี้สหรัฐฯ หวังว่าจะทำให้ประเทศไทยมีสันติสุข และมีความเป็นปึกแผ่น ช่วยสร้างความเจริญ
ก้าวหน้า และความรุ่งเรืองให้แก่ประเทศไทย อันจะมีผลที่แน่นอนคือทำให้เกิดขึ้นความสันติใน
โลกด้วย ๑๑๐ ในตอนพิธีส่งมอบอาวุธที่ส่งเรือมาถึงเที่ยวแรกให้แก่ไทย เอกอัครราชทูต
แสนตันก็ได้กล่าวย้ำถึงภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ "ซึ่งจะทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์

๑๐๘

Frank C. Darling p. 81

๑๐๙ Gorall Bell, Survey of International Affairs, 1954,
London, 1957, p. 291

๑๑๐

"It is my sincere hope that the assistance being
extended by the Government of the United States will give the
armed forces and people of Thailand a feeling of greater security
and will engender unity of purpose between the army, the navy, and
the air force for the greater good of Thailand. By preserving peace,
Thailand's armed forces will not only insure progress and prosperity
for the people of Thailand but will also be making a definite contribu-
tion to world peace " From U.S. Department of State Bulletin,
October 30, 1950

และรัฐธรรมนูญถูกโค่นล้ม^{๑๑๑} และในปีก่อนหน้านั้นเองอาวุธที่ขนมาโดยเรือ ๒๘ ลำสามารถ
จัดตั้งกองทหารได้ ๑๑ กองพัน ก็ได้เคลื่อนทางมาถึงประเทศไทย พร้อมด้วยเครื่องบินและเรือรบ
แบบทันสมัยที่จะให้แก่อากาศและกองทัพเรือไทยก็ได้มาถึงด้วย ๑๑๒ ดังนั้น จึงเป็นที่
เห็นได้ชัดว่าการเพิ่มกำลังทหารครั้งนี้อยู่นอกเหนือความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
ในขณะนั้นที่จะเอื้ออำนวยให้ได้ และได้บรรลุผลสำเร็จในขณะที่ประเทศไทยกำลังต้องการ
พัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างที่สุด การเพิ่มกำลังทหารในระยะนั้นได้ทำควบคู่กันไปด้วยการเพิ่ม
กำลังตำรวจ ทำให้กำลังตำรวจมีจำนวนมากเกินกว่าความจำเป็นเพื่อรักษาความสงบภายใน
และเพื่อต่อสู้กิจกรรมมอห์ลาคายของคอมมิวนิสต์ เพื่อที่จะช่วยเหลือผ่อนคลายภาระอันหนักอึ้ง
ด้านเศรษฐกิจและทรัพยากรของไทยอันเกิดจากการเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าตัวของงบประมาณทาง
ทหารของไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ถึง ๒๔๘๙ สหรัฐฯ จึงได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ
แก่ประเทศไทยในด้านการป้องกันภัยเป็นมูลค่าประมาณ ๓๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ^{๑๑๓}

เป็นที่น่าสังเกตว่า การโค่นล้มระบอบชาวมอริกันน้อยขึ้นในระย่นี้ทำให้คนไทยได้
ตระหนักถึงความบอบช้ำหากองสภายุคภายใต้การปกครองของคอมมิวนิสต์ และได้รับการสนับสนุน
จากสหรัฐฯ ให้ใช้มาตรการต่อต้านการรุกรานและแทรกซึมของคอมมิวนิสต์โดยแบ่งวง
บุคคลสำคัญของสหรัฐฯ ที่มาเยือนประเทศไทยในระย่นี้ (พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๕) มี Harold
Strassen, Henry Luce, นายพล Joseph I. Collins, Mrs. Eleanor Roosevelt,
ผู้พิพากษา (Justice) William O. Douglas พลเรือเอก Arthur Radford, วุฒิสมาชิก
John Sparkman, วุฒิสมาชิก Bourke Hickenlooper, วุฒิสมาชิก Ernest Mc Farland,
วุฒิสมาชิก Theodore Green, วุฒิสมาชิก Hamer Ferguson และนาย John L.
Allison รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ซึ่งพร้อมกับการเป็น

^{๑๑๑} "Your good and noble King and your democratic constitution would be over thrown" From Bangkok Post January 24, 1951

^{๑๑๒} Frank C. Darling p. 81

^{๑๑๓} Kramol p. 209 - 210

บุคคลเหล่านี้ก็โลกาภิวัตน์กับอันนาสซังกล่าวของลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย ๑๑๔ เอกอัครราชทูต
 แสตนตันเองก็ได้พยายามกระตุ้นอยู่เสมอให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีไทยใน
 หน้านั้นระงับระงวไว้ในเครื่องแสดงให้เห็นถึงการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ที่เพิ่มขึ้นใน
 หมู่ปัญญาชน นักศึกษา พระสงฆ์ และนักเขียน ในเรื่องนี้เอกอัครราชทูตแสตนตันได้กล่าว
 ไว้ว่า "ในส่วนตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้กระตุ้นท่านนายกรัฐมนตรีเหมือนกับที่ได้เคยทำมา
 เพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะกองทำลายแผนการนี้ของฝ่ายคอมมิวนิสต์เสีย" ๑๑๕

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงมุ่งประสงค์ประการหนึ่งก็คือต้องการชี้ให้เห็นว่า สหรัษฎา
 เองได้มีส่วนอันสำคัญยิ่งในการชี้ให้รัฐบาลไทยและประชาชนชาวไทยที่สนใจในสภาของ
 เหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น เห็นถึงภัยคอมมิวนิสต์ ที่จะเข้ามาทำลายสถาบันอันถึงงามทั้ง
 หลายของประเทศไทย และได้พยายามเร่งเร้าให้รัฐบาลไทยดำเนินการโดยเข้มงวดเพื่อ
 ป้องกันมิให้ลัทธินี้แผ่ขยายเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งก็นับว่าได้ผลเพราะรัฐบาลไทยยอม
 ดำเนินการสนองคอบการกระตุ้นของสหรัษฎา แทนทุกประการ แม้กระทั่งการเพิ่มกำลังทหาร
 ขึ้นเป็นสองเท่า ในขณะที่ประเทศชาติกำลังต้องการการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างที่สุดก็ตาม

เอกอัครราชทูต Chester Bowles เห็นว่าการต่อต้านคอมมิวนิสต์โดยวาง
 ทหารอย่างเดียวย่อมไม่ใช่วิธีสำเร็จ ลวรจะพิจารณาไปถึงปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมือง
 และสังคมด้วย พร้อมทั้งวิจารณ์ถึงสถานการณ์ในประเทศไทยในระบอบนั้นว่า มิได้ถูกภัยคุกคาม
 จากการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศรุนแรงดังที่ฝ่ายสหรัษฎา และไทยคิด ทั้งนี้
 เพราะประเทศไทยผลิตข้าวได้เป็นจำนวนมาก และชาวนาส่วนใหญ่ก็มีฐานะเป็นของตนเอง

๑๑๔ Frank C. Darling p. 82 (จาก The Bangkok Post, January, 1950 - January, 1952 passim.)

๑๑๕ "In my concern, I urged on the Prime Minister, as I had on many previous occasions, the need of trying to ferret out their plans." From Stanton, Brief Authority, p. 275

และว่าบางครั้งฝ่ายโลกเสรีก็เชื่อการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์มากไป โดยไม่ได้คิดว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์กระทำอะไรหรือไม่ การกระทำต่าง ๆ ของสหรัฐฯ ในระยะนี้จึงมักทำอย่างเร่งรีบ อันกลับเป็นการทำให้ประเทศไทยสอแหลมต่อการถูกฝ่ายคอมมิวนิสต์บ่อนทำลาย ซึ่งตรงข้ามกับความต้องการของสหรัฐฯ ๑๑๖

ส่วน Frank C. Darling โลกกล่าววิจารณ์นโยบายของรัฐบาลประธานาธิบดีทรูแมนที่ให้ความช่วยเหลือทางทหาร เป็นจำนวนมากแก่ไทย เพื่อต่อต้านการรุกรานของคอมมิวนิสต์ภายหลังสงครามเกาหลีว่า ในระยะนั้นจีนคอมมิวนิสต์ไม่อยู่ในฐานะที่จะรุกรานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเปิดเผยได้ เพราะจีนเพิ่งเสร็จสิ้นสงครามกลางเมืองซึ่งกินเวลาถึง ๘ ปีมาแล้ว ๓๑๖ เหตุที่เกรงภัยจีนนั้นก็เพราะประชาชนจีนสนับสนุน และคงจะไม่สนับสนุนต่อไปหากไปทำสงครามนอกแดนจีน นอกจากนี้กำลังทางอากาศสหรัฐฯ ในญี่ปุ่น ไอกินาวา ฟิลิปปินส์ ยังเป็นเครื่องต่อต้านสงครามในยูอันอาจจะเกิดจากการรุกรานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของจีนคอมมิวนิสต์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ รวมถึงการสนับสนุนให้จีนคณะชาติบุกยึดแผ่นดินใหญ่ด้วย และว่าถึงมาเกิดสงครามเกาหลี จีนคอมมิวนิสต์ก็ยังไม่อยู่ในฐานะที่จะรุกรานเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ เพราะไม่มีความสามารถขอในทางด้านอุตสาหกรรม และจากระบบการคมนาคมที่จีนจะโจมตีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเจาะประเทศไทยได้ และหากจีนคิดจะรุกรานจริงก็ว่าจะรุกรานมามากกว่าไทยเพราะทำได้ง่ายกว่าและมีทรัพยากรธรรมชาติมากกว่า สำหรับภัยอันอาจจะเกิดจากการรุกรานของเวียดนามเห็น Frank C. Darling ให้เหตุผลว่า ที่เวียดนามนี้สามารถทำการต่อต้านฝรั่งเศสได้ก็ดี ก็เพราะได้รับการสนับสนุนจากชาวเวียดนาม หากเวียดนามนี้ทำการนอกอินโดจีนก็ย่อมไม่มีผู้ใดสนับสนุน ทั้งเวียดนามนี้เองก็ไม่มีกำลังความสามารถมากพอที่จะบุกประเทศไทยได้ คงเป็นแต่ก่อความรำคาญให้เท่านั้นเอง ๑๑๗

๑๑๖ Frank C. Darling p. 83

๑๑๗ เรื่องเดียวกัน หน้า ๘๘

นอกจากนี้ Frank C. Darling ยังได้กล่าวถึงการถูกลดคามของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศโดยว่า ไม่ร้ายแรงเท่าที่รัฐบาลไทยและสหรัฐฯ คิด แต่ประเทศไทยจะเป็นที่ทำการของตัวแทนคอมมิวนิสต์ในเอเชียเป็นครั้งคราว แต่การดำเนินการนั้นก็ไม่ได้เป็นผลร้ายแรงแก่เสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศ และว่าคอมมิวนิสต์จีนและเวียดนามในไทยมีราวไม่กี่พันคน พวกนี้มีความสนใจการเมืองในประเทศตนมากกว่าในเมืองไทย การดำเนินการของพวกนี้จึงกระทบกระเทือนความมั่นคงของไทยน้อยมาก ดังนั้น แม้จะมีคอมมิวนิสต์ปฏิบัติการอยู่รอบ ๆ ประเทศไทย ชาวไทยก็มีใจสนใจในลัทธิคอมมิวนิสต์ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยก็ไม่ได้มีความหมายอะไร^{๑๑๘} และว่า Virginia Thompson ก็กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันนี้ว่า เนื่องจากชาวไทยมีที่คิดเอง ไม่เคียดแค้นทางเศรษฐกิจ ภัยลัทธิคอมมิวนิสต์ ใจอยู่ในพุทธศาสนา และไม่เคยเป็นเมืองขึ้นของใคร^{๑๑๙} ภัยคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยจึงมีน้อยมาก Frank C. Darling กล่าวว่าในระยะปี ๒๔๔๒ มีคอมมิวนิสต์ชาวจีนในไทยประมาณ ๔,๐๐๐ คน และมีชาวไทยที่เป็นคอมมิวนิสต์ประมาณ ๕๐๐ คน และว่าที่ได้มีการกล่าวถึงการถูกลดคามของคอมมิวนิสต์ในระยะนั้น เป็นการกล่าวที่เกินความเป็นจริง ทั้งนี้ เพราะเนื่องมาจากความว่องไว (sensitive) ของผู้นำทางทหารของไทย เพื่อให้เห็นว่าเอกราช

^{๑๑๘} เรื่องเดียวกัน หน้า ๘๕

^{๑๑๙} Virginia Thompson and Richard Adloff, The Left Wing in Southeast Asia (New York : William Sloane Associates, 1950) p. 52
ข้อสรุปในทำนองเดียวกันนี้เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ซึ่งมีน้อยมากในประเทศนั้น
ผู้อ่านอาจหาอ่านได้จากหนังสือของ David Wilson เรื่อง Marxism in Southeast Asia, edited by Frank Trager, (Stanford : Stanford University Press, 1959) และจากหนังสือของ J.H. Brimmell, Communism in South East Asia : A Political Analysis (London : Oxford University Press, 1959)

และความมั่นคงของชาติกำลังได้รับการคุกคามจากภัยดังกล่าว ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ก็ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำสหรัฐฯ ที่มีมติความเชื่อว่า คอมมิวนิสต์กำลังจะรุกรานเอเชีย การประณามสถานการณ์ที่ถูกมีดเขี่ยไปโดยรัฐบาลสหรัฐฯ และไทยเช่นนี้จึงทำให้รัฐบาลไทยละเลยในด้านการค้าหลังทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เช่น การปล่อยปะละเลยไม่เอาใจใส่ในดินแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นต้น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ในปี ๒๔๘๓ ประเทศไทยมีคอมมิวนิสต์จำนวนไม่มากพอที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ แต่เนื่องจากมีบางสิ่งบางอย่างในประเทศไทยที่รัฐบาลไม่รับค่าเป็นการแก้ไข จึงเป็นเชื้ออย่างที่ดีทำให้คอมมิวนิสต์ขยายตัวออกไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ประเทศไทยในระยะนั้นจึงควรที่จะแก้ไขจุดอ่อนทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมากกว่าที่จะสร้างสมกำลังอาวุธ และว่าทั้งหมดนี้ก็เป็นความผิดของผู้นำสหรัฐฯ ในระยะนั้นด้วย ที่มุ่งกล่าวถึงภัยคอมมิวนิสต์เสียมากมายกว้างขวางแทนที่จะกล่าวว่ามีเพียงจำกัด การสามารถพิชิตฝ่ายอำนาจในสงครามโลกครั้งที่สองด้วยวิธีการทำนองเดียวกันนี้ ทำให้รัฐบาลสหรัฐฯ เชื่อว่าการกล่าวถึงการคุกคามต่อสันติภาพของโลกให้มากไปสักหน่อยก็กว่าจะกล่าวว่ามีเพียงเล็กน้อย มาในปี ๒๔๘๔ พิษะดังกล่าวของสหรัฐฯ ได้กลืนกลายเป็นสิ่งที่บีบบังคับให้สหรัฐฯ ทำเป็นการทุกวิถีทางไปในแนวที่เห็นว่า เป็นการขัดขวางการคุกคามของคอมมิวนิสต์ จึงพิจารณาได้ว่าชาวอเมริกันได้กลืนเหยื่อการโฆษณาชวนเชื่อสองตนเองและแสดงออกว่าพร้อมจะดำเนินการทุกทางเพื่อขจัดภัยขวางคอมมิวนิสต์ การให้ความช่วยเหลือทางทหารและเศรษฐกิจแก่ประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศไทย ซึ่งอยู่ใกล้อิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ จึงเท่ากับเป็นการแสดงให้คนอื่นเห็นว่า รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ทำการบางอย่างลงไปแล้วเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ ๑๒๐

นอกจากนั้น Frank C. Darling ยังได้กล่าวถึงการรับความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ของจอมพล ป. พิบูลสงครามว่า ทำให้รัฐบาลทหารของไทยถือเป็นโอกาสสร้างอิทธิพล

และดำเนินการจัดค่ายกักกันโดยกล่าวหาว่ามีแผนคอมมิวนิสต์แอบแฝงอยู่ ซึ่งก็ได้รับความสนับสนุนจากผู้นำสหรัฐฯ ในขณะนั้น โดยพยายามกล่าวเป็นข้อยกของอยู่เสมอว่า รัฐบาลทหารของไทยดำเนินการทุกอย่างเพื่อความมั่นคงและเป็นประชาธิปไตย และทุกครั้งที่มีการบุกขึ้นเพื่อล้มล้างรัฐบาลตั้งเช่นเมื่อคราวกบฏแมนฮัตตันเมื่อ ๒๒ มิถุนายน ๒๔๙๐ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็กล่าวหาว่าคอมมิวนิสต์เป็นสาเหตุแห่งการกบฏครั้งนั้น ซึ่งความจริงแล้วเป็นการแตกแยกในหมู่ทหารและแย่งชิงอำนาจหาอิทธิพลใส่ตนโดยไม่คำนึงถึงภัยอันจะเกิดแก่ประเทศชาติมากกว่า ^{๑๒๖} และว่าแม่แก่การ "รัฐประหาร" เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๔ เพื่อนำรัฐธรรมนูญปี ๒๔๗๕ มาใช้อีก อันนำไปสู่การยุบสภา ยุบพรรคการเมือง เช่น เขมรพันธ์สยาม และแต่งตั้ง สส.ประเภทสองเข้าไปที่นั่งในสภาให้มีจำนวนเท่ากับ สส.ประเภทหนึ่ง ซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากราษฎร ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวิธีการที่จะเสริมสร้างอำนาจทางการเมืองของรัฐบาลทหาร จัดค่ายกักกันเรือนที่กักกุมมอยู่ในขณะนั้น รวมทั้งจัดพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ซึ่งมีมากตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๒ รัฐบาลทหารขณะนั้นก็อ้างว่าเข้าไปเพื่อป้องกันประเทศชาติให้พ้นจากภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ และอ้างว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๔๙๒ ยึดให้อำนาจรัฐบาลเพียงพอในการปราบคอมมิวนิสต์ และจากการรัฐประหารเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๔ นี้เอง พวกนิยมกษัตริย์ (Royalist) ซึ่งได้แก่นายทอง อภัยวงศ์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช และพวกอนุรักษนิยม (Conservative) ซึ่งได้โดยร่วมมือกับจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก่อจัดค่ายนาฬิกา พนมยงค์ ก็หมดอำนาจไปจากรวงการเมืองของไทย เพราะฝ่ายทหารมองความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพวกนี้ต่อไป เนื่องจากในระบอบนั้นสหรัฐฯ ได้ให้ความสนับสนุนรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม อย่างเต็มที่แล้ว และกำลังเป็นกังวลในเรื่องการมองกันการขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ความจำเป็นในการมีพวกนิยมกษัตริย์และพวกอนุรักษนิยมไว้ในรัฐบาลจึงไม่จำเป็นอย่างเช่นในคอมมิวนิสต์ฝ่ายทหาร จึงมามีอำนาจในระยะแรก ๆ อีกต่อไป ^{๑๒๗} ในปลายปี ๒๔๙๔ นั้นเองฝ่ายทหารจึงอยู่ในฐานะที่มีอำนาจมากที่สุด และได้พยายามใช้นโยบายชาตินิยม

^{๑๒๖} เรื่องเดียวกัน หน้า ๔๔ - ๔๕

^{๑๒๗} เรื่องเดียวกัน หน้า ๔๔

กล่าวถึงภัยคอมมิวนิสต์บ่อยครั้งขึ้น และทุกครั้งที่รับอาวุธจากสหรัฐฯ ก็อ้างว่าจะนำมาป้องกันประเทศให้พ้นจากการคุกคามของคอมมิวนิสต์ แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นเครื่องมือที่จะสร้างอำนาจในทางการเมืองให้แก่ฝ่ายตนด้วย ๑๒๓

ต่อมาในปี ๒๔๘๕ หลังจากได้กำจัดฝ่ายค้านที่เป็นพลเรือน ซึ่งได้แก่พวกนิยมกษัตริย์ และพวกอนุรักษนิยมออกไปจากวงการ เมืองของประเทศหมดแล้ว บุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลทหาร ก็เกิดแตกแยกกันเองออกเป็นสองฝ่ายคือ ฝ่ายหนึ่งสนับสนุนนายพลตำรวจโท เผ่า สรียานนท์ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งสนับสนุนพลโท สฤษดิ์ ชนะรัชต์ การปกครองของประเทศไทยในขณะนั้นจึงเป็นการปกครองแบบสามเส้า (Authoritarian Triumvirate Rule) ระหว่างจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น ถิ่นนายพลตำรวจโท เผ่า อธิบดีกรมตำรวจ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย พลโทสฤษดิ์ ชนะรัชต์ รองผู้บัญชาการทหารบก และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ๑๒๔ จอมพล ป.พิบูลสงครามในขณะนั้นจึงอยู่ในฐานะเป็นกลาง ไม่มีอำนาจทางทหารและทางตำรวจที่แท้จริงแต่อย่างใด แต่อยู่ใต้เงาหัตถ์พลโท สฤษดิ์ และนายพลตำรวจโทเผ่า ต้องการให้อยู่เพื่อให้รัฐบาลทหารได้รับการ เชื่อถือจากฝ่ายตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

๑๒๓ เรื่องเดียวกัน หน้า ๘๔ - ๘๕

๑๒๔ พลโท สฤษดิ์ ฯ (ยศในขณะนั้น) ได้รับเลื่อนขึ้นเป็นพลเอก และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกแทนจอมพล ปิน จุฑะหะวัช ในปี ๒๔๘๓ และในปีเดียวกันนี้ นายพลตำรวจโทเผ่า ก็ได้รับการเลื่อนขึ้นเป็นนายพลตำรวจเอก พร้อมทั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังอีกตำแหน่งหนึ่ง

อนึ่ง ก่อนหน้านี้ทั้งพลโท สฤษดิ์ ฯ และนายพลตำรวจโท เผ่า ต่างก็ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยในคราวเดียวกัน ก็เมื่อ ๑๑ ธันวาคม ๒๔๘๔ จากหนังสือเรื่องคณะรัฐมนตรี โดย นายบุญชู บริสุทธี พิมพ์ที่โรงพิมพ์สำนักพิมพ์เนียบมาয়กรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๘ หน้า ๑๕๕

อย่างไรก็ตามผู้นำทั้งสามต่างร่วมมือกันอย่างเต็มที่ เพื่อพยายามสร้างไว้ซึ่งอำนาจของตน และกำจัดฝ่ายตรงกันข้าม สภาพของประเทศไทยในระยะนี้จึงเหมือนกับเมื่อครั้งที่ พิชัย เอกพระบาทพลพลาพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีของท่านในระยะนั้นได้แยกแยะกันออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งเป็นพวกของพันโท หลวงพิบูลสงคราม และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นพวกของนายปรีดี พนมยงค์

จากสถานการณ์ดังกล่าวแล้วนี้ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ในระยะนั้นจึงอยู่ในฐานะไม่แน่นอน แต่ก็ยังคงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป และได้พยายามทุกวิถีทางที่จะสร้างฐานะของตนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยพยายามให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ด้วยประการต่าง ๆ นอกจากนั้น จอมพล ป. พิบูลสงครามยังทราบดีว่า ใครที่สามารถควบคุมกองทัพมกได้ก็สามารถปกครองประเทศไทยได้ เพราะแผนปฏิรูปการล้มล้างรัฐบาลแพะทุกครั้ง เกิดขึ้นและประสบผลสำเร็จก็ด้วยการร่วมมือจากกองทัพมกทั้งสิ้น และถึงแม้จะนั้นจอมพล ป. พิบูลสงครามจะได้รับความจงรักภักดีจากพลโท สฤษดิ์ฯ รองผู้บัญชาการทหารบกซึ่งมีอิทธิพลยิ่งในกองทัพมกขณะนั้นก็ตาม แต่ก็มิได้เป็นหลักประกันที่ล้นพ้น ทั้งนี้ จอมพล ป. พิบูลสงครามจึงหวังที่จะสร้างกติกาสัญญาของนายพลตำรวจโท เข่าฯ ให้มีกำลังและอำนาจที่ทัดเทียมกับกองทัพมกเพื่อไว้ใช้ควบคุมอำนาจกองทัพมกได้เมื่อถึงคราวจำเป็น ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากมหาศาล เงินทุนจากภายในประเทศมีไม่เพียงพอ ดังนั้นทั้งจอมพล ป. พิบูลสงคราม และนายพลตำรวจโท เข่าฯ จึงหวังที่จะได้รับความสนับสนุนทางการเงินในเรื่องนี้จากต่างประเทศ นั่นคือความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ซึ่งร่างที่จะได้เงินจำนวนนี้มาก็ย่อมจะต้องพยายามแสดงให้สหรัฐฯ เห็นถึงภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทยในระยะนั้นว่ามีอย่างรุนแรงพร้อมกันไปกับการแสดงให้ฝ่ายสหรัฐฯ เห็นถึงความเข้มแข็งของรัฐบาลไทยในการดำเนินการปราบปราม

ดังนั้น ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๙๕ จึงได้มีการประกาศภาวะฉุกเฉินทั่วประเทศขึ้น

เมื่อไรเป็นมาตรการในการสกัดกั้นการคุกคามของคอมมิวนิสต์ ซึ่งรัฐบาลได้อ้างต่อรัฐสภา^{๑๒๕} ว่ามีอย่างรุนแรง และจากการประกาศภาวะฉุกเฉินครั้งนี้เอง รัฐบาลในขณะนั้นจึงมีอำนาจอย่างมากมาย สามารถดำเนินมาตรการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ เพื่อสกัดกั้นการแพร่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลอ้างว่ากำลังคุกคามอยู่อย่างกว้างขวางในขณะนี้ ต่อมาในเดือนตุลาคม ๒๔๘๕ ก็ได้มีการดำเนินการจับกุมกวาดล้างผู้ต้องสงสัยว่าเป็นคอมมิวนิสต์อย่างขนานใหญ่ ผู้ถูกจับกุมครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๔ คน ในจำนวนนี้ประกอบด้วยนักการเมือง นักเขียน นักศึกษา ข้าราชการ ทหารและญาติพี่น้องของนักการเมืองฝ่ายเสรีนิยมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล ในจำนวนนี้ ๔๘ คนถูกศาล^{๑๒๖} ตัดสินจำคุก ๒๐ ปี นอกจากนี้ยังได้ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิตลงมาสามรายด้วย

^{๑๒๕} ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๘๔ กำหนดให้มีสภาเดี่ยวประกอบด้วยสมาชิก ๔๒ คน เป็นสมาชิกประเภทสองที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลครึ่งหนึ่งคือ ๑๒ คน อีก ๑๒ คนเป็นสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากราษฎรทั่วประเทศ และจากการเลือกตั้งที่คณะรัฐประหารจัดให้มีขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๕ ปรากฏว่าพรรคประชาธิปัตย์ ของนายถวัลย์ อภัยวงศ์ ไม่ยอมส่งผู้สมัครเข้าสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคเลย แต่ก็ไม่รู้จักของผู้สมัครจะสมัครเป็นการส่วนตัว ผลการเลือกตั้งในครั้งนั้นจึงปรากฏว่า สมาชิกที่สนับสนุนรัฐบาลได้ ๔๕ ที่นั่ง ฝ่ายค้านได้ ๑๓ ที่นั่ง ผู้สมัครอิสระได้ ๔ ที่นั่ง

^{๑๒๖} Frank C. Darling กล่าวว่า อำนาจตุลาการในระบอบนั้นก็อยู่ในความควบคุมของรัฐบาลทหารเช่นเดียวกับสภา การตัดสินของผู้พิพากษาจึงเป็นไปตามความต้องการของรัฐบาล ผู้พิพากษาจะได้มีบทบาทบ้างก็แต่เพียงเล็กน้อย จาก Thailand and the United States p. 122

ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ๑๙๕๔ หลังจากโลกวางคลังผู้ทองสงสัยเป็นคอมมิวนิสต์
ครั้งใหญ่ไปแล้ว รัฐบาลไทยก็ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการป้องกันการค้าระหว่างอินเป็นคอมมิวนิสต์
ซึ่งมีบทกำหนดโทษอย่างรุนแรงต่อสภา โดยนายพลตำรวจโท เผ่า ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่า
การค้าระหว่างอินเป็นคอมมิวนิสต์ อ่างว่าเขาแบบอย่างมาจากตุรกี สิงคโปร์ และสหรัฐฯ
พร้อมตั้งอำนวยการบ่อนค้าขายของคอมมิวนิสต์ในระบะนั้น ^{๑๖๕} ซึ่งสภาได้พิจารณา
โดยรับควนและแก้ไขเวลาพิจารณาเพียงชั่วโมงเดียวเท่านั้น ก็ลงมติยอมรับร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวด้วยคะแนนเสียง ๑๓๖ ต่อ ๒ หรือกันนั้นก็ได้มีการพิจารณาร่างแก้ผ่านทั้ง ๑ วาระ
เสร็จสิ้นประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ภายในวันเดียวกันนั้น และจากการแสดงออกซึ่งการต่อต้าน
คอมมิวนิสต์อย่างเข้มแข็งของนายพลตำรวจโท เผ่า นี้เอง ประกอบกับบุคลิกลักษณะที่ดี
ชอบปรากฏภายในหมู่ชาวต่างประเทศและเข้าใกล้กับฝ่ายสหรัฐฯ รัฐบาลสหรัฐฯ ในขณะนั้น
จึงให้ความสัมพันธ์นายพลตำรวจโท เผ่า อย่างเต็มที่ โดยให้ความร่วมมือในการจัดหา
อาวุธให้ช่วยกำลังตำรวจออกไปอย่างกว้างขวาง อาวุธที่รัฐบาลสหรัฐฯ ส่งมอบให้แก่
ตำรวจไทยในระบะนั้นได้แก่ทาง "Sea Supply Corporation" ประกอบด้วย รถถัง
ปืนใหญ่ ขนเกราะ เครื่องบิน และเรือกระแจะรายดั่ง ในปี ๑๙๕๓ โดยความช่วยเหลือ
ของสหรัฐฯ นายพลตำรวจโท เผ่า สามารถขยายกำลังตำรวจขึ้นเป็น ๔๒,๔๓๕ คน หรือ
เทียบแล้วกำลังตำรวจ ๑ คนต่อพลเรือน ๔๑๘ คน อันเป็นอัตราที่สูงที่สุดในโลก และประกอบ
ไปด้วยอาวุธร้ายแรงที่บางชนิคมกองทัพบกเองก็ยังมี ^{๑๖๔}

^{๑๖๕} นายพลตำรวจโท เผ่า ได้อ้างหลักฐานจากการสืบทราบของกรมตำรวจได้
สภาสั่งว่า เงินสำหรับอุดหนุนคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยส่งเข้ามาถึงบริษัท "Andar" และมีบริษัท
"Farland-Thai" โดยส่งมาเข้ามาทางสำนักงานธุรกิจในฮ่องกง และว่าคอมมิวนิสต์ทั้งหมดภายใน
ประเทศไทยซึ่งได้ติดต่อกับ ฉวน-หมิน-ป๋า (Chuan-min-pao) มาตั้งแต่ปี ๑๙๔๔ นี้มีสายงาน
มีกิจกรรมวิธีการก่อความบ่อนค้าขายและแจกอาวุธแก่กรรมกรในโรงสีข้าวและโรงงานทำเกลือ
แห่ง และว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้จัดตั้งสมาคมหญิงจีนอย่างลับ ๆ ขึ้นแล้วในประเทศไทย เพื่อหา
วางฝึกหัดอบรมและปลูกฝังลัทธิคอมมิวนิสต์ให้แก่ครูและนางพยาบาลในประเทศไทย จาก

Bangkok Post, June 21, June 30, 1954

^{๑๖๔}

Frank C. Darling

พร้อมกันนั้นผู้นำสหรัฐฯ ก็กล่าวพอที่จะดำเนินการเอาใจพลโท สฤงคิศา ซึ่งฝ่าย
สหรัฐฯ ขณะนั้นพิจารณาว่าเป็นทหารอาชัฎและไม่สู้จะสนใจกับการเมืองเท่าใดนักไว้ด้วย
คงจะเห็นได้จากการที่นายพลโคโคโนแวม เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทยได้พา
พลโทสฤงคิศา เดินทางไปสหรัฐฯ เมื่อพ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อชี้แจงกับเจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ถึงสถานการณ์
และโครงการที่จะเพิ่มกำลังกองทัพบกไทย ซึ่งสหรัฐฯ ก็ได้ให้ความช่วยเหลือตามสิ่งที่ขอจาก
ไทยในขณะนั้นต้องการ ทำให้ฐานะของพลโท สฤงคิศา ในกองทัพบกเป็นที่เชื่อถือยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น สถานการณ์ในประเทศไทยขณะนั้น สหรัฐฯ เองก็มีความเชื่อว่า
คอมมิวนิสต์กำลังคุกคามและแทรกซึมอย่างรุนแรง ทั้งนี้เพราะเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ที่มา
ประจำอยู่ในประเทศไทยทุกคนได้รายงานให้รัฐบาลสหรัฐฯ ทราบเป็นเสียงเดียวกันว่า
ประเทศไทยกำลังได้รับการคุกคามจากภัยคอมมิวนิสต์

ดังนั้น ในทัศนะของผู้เขียนจึงเป็นการยากแก่การที่จะสรุปลงไปว่า ภัยของ
คอมมิวนิสต์ในระยะนั้นมีมากจริงดังที่รัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐฯ อ้างหรือไม่ หรือว่ามีบ้าง
แต่ไม่มากพอที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาติ ดังเช่นที่นักเขียนมีชื่ออาทิเช่น
Frank C. Darling Virginia Thompson Richard Adloff David Wilson
และ J.B. Drimmell ได้อ้างไว้ และกล่าวอธิบายข้ออ้างข้างต้นของรัฐบาลไทยและรัฐ
สหรัฐฯ ว่าทำไปเพื่อผลประโยชน์บางอย่างดังได้กล่าวมาแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้เขียนจึงจะ
ขอคว่นสรุปตัดสินอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป หากแต่ปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะให้อ่านได้ใช้
วิจารณญาณในเรื่องนี้ด้วยตนเอง และจากสถานการณ์ในระหว่างนั้นจึงได้อ่านวิทยานิพนธ์
เป็นอย่างยิ่งในอันที่จะได้รับความร่วมมือจากประเทศไทย เพราะการร่วมมือกันก่อน
คอมมิวนิสต์ได้ได้ประโยชน์แก่ทั้งฝ่ายสหรัฐฯ และฝ่ายไทย และยิ่งมีการร่วมมือกันแน่นแฟ้น
ยิ่งขึ้นในสมัยประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์

กล่าวถึงในระหว่างการประชุมเลือกตั้งตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในปี
พ.ศ. ๒๕๕๕ นายพลไอเซนฮาวร์ ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของพรรคริพับลิกันได้
โจมตีประธานาธิบดีทรูแมนว่า ดำเนินนโยบายเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์ออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในเอเชีย ในกรณีจีนและเกาหลี^{๑๒๕} และโค่นลงภายหลังได้รับเลือกตั้งแล้วว่า สหรัฐา จะใช้แนวนโยบายต่างประเทศแบบใหม่ที่ เกิดจากการระดมกำลังการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ และจะเป็นการสนับสนุนประเทศพันธมิตรสหรัฐฯ ที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์^{๑๓๐} แนวนโยบาย ใหม่ที่จึงมุ่งไปในทางเสริมสร้างฐานะทางทหารของประเทศพันธมิตรสหรัฐฯ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เกิดความหวาดกลัวไม่กล้ารุกกร้าว และโค่นล้มที่กึ่งใช้โดย ทางใช้กำลังทหารในรูประบบความมั่นคงร่วมกันส่วนภูมิภาคต่อต้านการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ที่อาจจะเกิดขึ้นอีก ในการกล่าวคำปราศรัยในพิธีรับตำแหน่ง ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ได้ ย้ำถึงแนวนโยบายต่างประเทศใหม่ของสหรัฐฯ ที่จะนำเอามาปฏิบัติว่า จะเป็นไปในรูปที่ "more dynamic and aggressive foreign policy"

ในการกล่าวคำปราศรัยแถลงแนวนโยบายที่จะปฏิบัติแก่รัฐสภา (State of the Union Message) ประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ได้กล่าวโจมตีการดำเนินนโยบายเก่าที่เข้ามา ของอดีตประธานาธิบดีทรูแมนว่า ทำให้เกิดงบประมาณขาดดุลงบและเงินเฟ้อขึ้น และได้เรียกร้องให้แก้ไขภาวะดังกล่าวนี้โดยการลดจำนวนทหารสหรัฐฯ ที่ประจำอยู่ในต่างประเทศลงเป็น และให้อาวุธ เพิ่มเสริมแก่ประเทศที่ไปใช้คอมมิวนิสต์ที่อยู่รายรอบโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์ โดยชี้ให้เห็นว่าวิธีนี้จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการให้มีกำลังทหารสหรัฐฯ ประจำอยู่ใน ต่างประเทศ วิธีใหม่นี้จึงเป็นการเพิ่มกำลังทหารและกำลังอาวุธทางภาคพื้นดินแก่ประเทศ พันธมิตรสหรัฐฯ เมื่อเกิดสงครามใหญ่ขึ้นสหรัฐฯ จึงจะให้ความสนับสนุนโดยกำลังกองทัพเรือ และกองทัพอากาศของสหรัฐฯ นโยบายใหม่นี้จึงมีใจความถึงถึงการ เมืองของประเทศสังคมนิยม

^{๑๒๕} เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๘

^{๑๓๐} "a new, positive foreign policy to block any further advances by the Communists and to bolster the nation's anti-Communist allies" From New York Times, February 2, 1953

สหรัฐฯ ในเอเชียจะเป็นอย่างไร คงพิจารณาแต่เพียงว่าหากรัฐบาลที่ปกครองประเทศนี้ มีนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์แล้ว สหรัฐฯ ก็จะทำให้ความช่วยเหลือโดยทันที ซึ่งรัฐสภาสหรัฐฯ ในขณะนั้นหวังมากกว่าการดำเนินตามนโยบายใหม่นี้จะเป็นผลดีแก่ประเทศที่มีใจเป็นคอมมิวนิสต์ และประเทศในเอเชียจะต้องร่วมมือในการดำเนินนโยบายนี้อย่างแน่นอน

ในสมัยประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์นี้เอง นายจอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลสก็ได้เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ พร้อมทั้งแถลงว่าจะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ให้ดีขึ้น โดยจะให้ความสนใจแก่เอเชียมากขึ้น และได้แสดงความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับปัญหาอินโดจีน เพราะตระหนักถึงความสำคัญของอินโดจีนที่มีต่อความมั่นคงของประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้นหลังรับตำแหน่งได้ไม่นานก็เคยตรงมาเยือนเอเชีย และเนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากอิมพีเรียลพาร์ตี้ และอินโดจีนีเซียในการให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ต่อต้านคอมมิวนิสต์ นายคัลเลสจึงหันมาสนใจประเทศที่ได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนตะวันตกต่อต้านคอมมิวนิสต์เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ ติมอร์ตะวันออกอินโดจีนภายใต้สหภาพฝรั่งเศส และประเทศไทย

วันที่ ๑๒ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๗ นายคัลเลสได้กล่าวอธิบายถึงแนวนโยบายต่างประเทศที่จะนำเอาเขาปฏิบัติกับ "The Council on Foreign Relations" ในนครนิวยอร์ก เพื่อชี้ให้เห็นถึงการต่อต้านคอมมิวนิสต์ โดยไม่ต้องลงทุนมากนักว่า จะทำโดยวิธีส่งเสริมการสร้าง "community deterrent power" ให้มากยิ่งขึ้นกว่า "local defensive power" และจากแนวนโยบายใหม่นี้กำลัง local defensive ของประเทศที่มีใจเป็นคอมมิวนิสต์เช่นประเทศไทยและฟิลิปปินส์ก็จะได้รับการช่วยเหลือในด้านอาวุธจากสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเพื่อให้ขึ้นมาสู้ระดับ "Community deterrent power" ซึ่งจะมีประสิทธิภาพในการสะกดกันหน่วงเหนี่ยวการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์เอาไว้ได้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อรอกำลังทางอากาศของสหรัฐฯ ในการที่จะเปิดการโจมตีแบบ "massive retaliatory power" แก่สถานที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๑๒ ศูนย์กลางการคมนาคมต่างๆ ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งดำเนินการรุกราน และเพื่อให้นโยบายนี้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

รัฐบาลสหรัฐฯ จึงได้พิจารณาลดความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการที่ให้แก่ประเทศ
ล้อยพัฒนาลง เพื่อนำเงินที่ลดลงนี้มาเติมเป็นความช่วยเหลือทางด้านอาชญา และให้เหตุผลใน
การลดความช่วยเหลือในรูปแบบเงินให้เปล่า (grants) เพื่อช่วยเหลือพัฒนาเศรษฐกิจแก่
ประเทศล้อยพัฒนาว่า การให้ความช่วยเหลือในรูปแบบนี้ไม่ได้ผลในการพัฒนาเศรษฐกิจ ควรทำ
ในรูปแบบส่งเสริมให้มีการค้าและการลงทุนโดยเอกชน

การเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศในสมัยประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ จึงแสดงให้เห็น
เห็นว่า รัฐบาลใหม่สหรัฐฯ เกรงกลัวภัยคอมมิวนิสต์มากกว่ารัฐบาลก่อนหน้านี้ ซึ่งหลาย
ถึงว่าประเทศนิยมตะวันตกเช่นประเทศไทยเป็นดินแดนที่รัฐบาลสหรัฐฯ ต้องการขยายอิทธิพล
และให้การสนับสนุน และนั่นก็ย่อมหมายถึงการสนับสนุนฝ่ายทหารในประเทศไทยได้มากยิ่งขึ้น
โดยมีจุดมุ่งประสงค์ร่วมกันในการต่อต้านคอมมิวนิสต์ และในระยะเวลาเดียวกันนี้เอง นาย
คัลเลสกีได้เสนอแนะนโยบายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นกลาง ทั้งนี้ก็ด้วยวัตถุประสงค์ในอัน
ที่จะพยายามชักจูงให้ประเทศเหล่านี้หันมาให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ในการต่อต้านคอมมิวนิสต์
มากขึ้น^{๑๓๑} และเมื่อประกอบช่วยกันแถลงของประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ดังได้กล่าวมาแล้ว
ว่า "จะเพิ่มความช่วยเหลือต่อประเทศใหม่มิตรสหรัฐฯ ที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์" ก็ยังมีอิทธิพลถึง
ในการกำหนดนโยบายของประเทศไทยในระบอบนั้นออกมาในรูปแบบที่ให้ความร่วมมือและให้
ความสนับสนุนแก่นโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ของสหรัฐฯ อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ก็เพื่อหวังจะได้
รับความสนับสนุนและความช่วยเหลือจากสหรัฐฯ ในด้านกำลังอาวุธเพื่อต่อต้านการคุกคาม
ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งในระบอบนั้นประชาชนส่วนใหญ่ก็ได้ตระหนักแล้วว่า เป็นลัทธิที่ไม่สามารถ
จะเข้ากันได้กับวิถีชีวิตและสถาบันต่าง ๆ ของไทยได้

ทั้งหมดที่กล่าวเจ้านำมาเสนอไว้ในที่นี้ ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่า นโยบายแสวงหาความ
ร่วมมือจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์

ของสหรัฐฯ ได้รับความสำเร็จอย่างงดงามยิ่งในประเทศไทย ทั้งนี้ เพราะการเรืองภายในประเทศไทยระยะนั้น เชื้อชาน่วยให้กับสหรัฐฯ เป็นอย่างมาก กล่าวคือการแตกแยกในทางการเมืองภายในประเทศ และการกลัวภัยจากจีนซึ่งมีจุดมุ่งประสงค์ในการแผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ใ้ทำให้รัฐบาลไทยขณะนั้นตอบสนองให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ด้วยดี เพราะการร่วมมือกับสหรัฐฯ ย่อมหมายถึงว่าการต่อต้านการแผ่ขยายตัวของจีนซึ่งผู้นำไทยแทบทุกคนสมัยก๊ก และพิจารณาได้ว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศไทย ซึ่งเมื่อประกอบกับภัยจากอิทธิพลจากลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ผู้นำจีนต้องการสนับสนุนให้เผยแพร่เข้าไปในประเทศไทยต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยแล้ว จึงพิจารณาได้ว่าการร่วมมือกับสหรัฐฯ ทำให้นโยบายต่างประเทศไทยยิ่งจำเป็นไม่เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ และเมื่อประกอบกับผลลดยกยอที่ได้รับจากการร่วมมือกับสหรัฐฯ ที่ตกลงรัฐบาลในขณะนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้อำนาจทางการเมืองของรัฐบาลดีขึ้น ในการต่อสู้หรือขจัดฝ่ายตรงข้าม ก็จึงทำให้รัฐบาลไทยในขณะนั้นได้ให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ อย่างเต็มที่ โดยทั้งรัฐบาลไทยและสหรัฐฯ ในระยะนั้นต่างอ้างกับประชาชนของตนว่า ประเทศทั้งสองกำลังดำเนินการร่วมมือกัน เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.

๗.๓ เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความกดดันในการเข้าเป็นภาคีองค์การ ส.ป.บ.

ของประเทศไทย

นอกจากการแตกแยกกันระหว่างทหารกับตำรวจที่เอื้ออำนวยให้แก่สหรัฐฯ ในการได้รับการสนองตอบให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ จากรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในการสนธิสัญญานโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ของสหรัฐฯ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ดังกล่าวมาแล้ว ยังมีเหตุการณ์สำคัญที่พิจารณาได้ว่าเป็นภัยคุกคามที่เกิดจากการกระทำของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในระยะก่อนการจัดตั้งองค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสร้างผลกระทบกดดันหรือเป็น "immediated courses" ที่ทำให้รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ใ้การสนองตอบคำเชิญชวนของสหรัฐฯ ในระยะนั้น อันนำไปสู่การละทิ้งนโยบายเป็นกลาง หรือ

ไม่ผูกมัดตัวเข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด นำไปสู่การร่วมมือกับสหรัฐฯ ในการจัดตั้งองค์การ สปอ. ในที่สุด เหตุการณ์สำคัญดังกล่าวสามารถจะแบ่งออกพิจารณาได้เป็น ๓ หัวข้อดังต่อไปนี้.-

- (๑) การแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย
- (๒) การก่อตั้งรัฐไทยอิสระทางคอมมิวนิสต์ของประเทศไทยในปี ๒๕๕๒
- (๓) วิกฤตการณ์ในอินโดจีน

๑.๓.๑ การแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเกิดขึ้นเมื่อใด ไม่สามารถบอกได้อย่างแน่นอน แต่หลังจากเกิดการปฏิวัติสังคมนิยมในเดือนตุลาคม ๒๕๒๐ ขึ้นในโซเวียต ซึ่งเรียกว่า การปฏิวัติเดือนตุลาคม (The October Revolution) ประเทศไทยก็เริ่มก่อกำเนิดคอมมิวนิสต์ และหาทางป้องกันลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่ลัทธิคอมมิวนิสต์ก็ยังหาได้เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยไม่ นักศึกษาไทยที่ไปเรียนในยุโรปส่วนแก่นิยมลัทธิเสรีนิยม (Liberalism) อย่างมากที่สุดก็นิยมลัทธิสังคมนิยมของเสรีนิยมหรือเป็นพวกเสรีนิยมที่หัวรุนแรงซึ่งเรียกว่า พวกราดิคัล (Radical) ไม่มีใครนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือไม่มีใครนำลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาในประเทศไทย ดังนั้น ลัทธิฝ่ายซ้ายที่นักศึกษาไทยนำมาจากยุโรปก็มีแค่ลัทธิสังคมนิยมของเสรีนิยม หรือราดิคัล เท่านั้น ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่แพร่ขยายเข้ามาในประเทศไทยจึงมาจากสายนักศึกษาจีนที่หลบหนีการปราบปรามของพรรคก๊กมินตั๋งในปี ๒๕๓๑ เข้ามาในประเทศไทย ๑๓๒

ทั้งนี้ เพราะในประเทศไทยขณะนั้นพรรคก๊กมินตั๋งกำลังดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์จีนอย่างเข้มแข็ง ทำให้นักศึกษาจีนซึ่งเดิมจะไปเรียนในยุโรปจะนำลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามายังประเทศของตน ต้องหลบหนีการจับกุมออกนอกประเทศ ส่วนหนึ่งเข้ามาประเทศไทย

๑๓๒ ภูมิทัศน์ พัทธชาติพงศ์ กลุ่วชีวิตอันหาลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

พวกนี้เองที่น่าลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาในประเทศไทย ทั้งนี้ ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่เข้ามาในประเทศไทยจึงมีใช้มาจากสายยุโรปแต่มาจากสายจีน

ตามรายงานของ Shen-Yu-Dai ^{๑๓๓} เชื่อว่า พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๓ โดยเป็นสาขาหนึ่งคำเนิงานขึ้นตรงต่อพรรคคอมมิวนิสต์ที่อาศัย ซึ่งมี "คณะกรรมการพิเศษสยาม" อันึง ก่อนหน้านั้นก็ได้มีรายงานของพรรคคอมมิวนิสต์มาหาในปี ๒๔๘๖ กล่าวว่า พรรคคอมมิวนิสต์ไทย องค์การเยาวชนคอมมิวนิสต์ สหภาพกรรมกรทั่วไป และสหภาพแรงงานของกรรมกรหนุ่มทั้งหมด จัดตั้งขึ้นในระยะเดียวกัน

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทย โคมินเทอรันได้ส่งสาส์นแสดงความยินดีต่อคณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยถือโอกาสนี้กล่าวหาว่าคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนี้ด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะโคมินเทอรันเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เป็น "การปฏิวัติเพื่อทำลายอำนาจพวกชนชั้นมั่งมี" ก็ได้ ในปีเดียวกันนี้มีการแจกใบปลิวอันมีข้อความโจมตีรัฐบาลอย่างรุนแรง และลงนาม "พรรคคอมมิวนิสต์สยาม" ใบปลิวนี้พิมพ์ ๓ ภาษา คือ ไทย จีน อังกฤษ แสดงว่าในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ นี้ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เกิดขึ้นแล้ว

เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขณะนั้น เป็นพรรคการเมืองที่มีกฎระเบียบตามระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๖ คอมมิวนิสต์จึงคำเนิงานอย่างมุ่มร้อน ไม่เดือน พฤษภาคม ๒๔๙๗ มีการตั้งใบปลิวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ลงนามโดย "คณะหนุ่มไทย" ซึ่งมีข้อความเรียกร้องให้รัฐบาลมีการปกครองแบบโซเวียต ต่อมาในปี ๒๔๙๘ พรรคคอมมิวนิสต์ไทยสามารถจัดตั้งโดยตรงกับองค์การกิจกรรมด้านตะวันออกไกลของคอมมิวนิสต์จีนได้ จึงได้ส่งสมาชิก ๓ คนไปรับการฝึกอบรมที่เชียงไฮ้ และในปีเดียวกันนั้นเองเมื่อมีการ

^{๑๓๓}

ประชุมคอมมิวนิสต์สากลครั้งที่ ๗ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยก็เข้าร่วมด้วย และในเวลา
ถัดมาก็กับพรรคคอมมิวนิสต์จีนมองไกลชัดกว่าติดต่อกับพรรคคอมมิวนิสต์มาอย่างเนิ่นนาน

อย่างไรก็ตาม พรรคคอมมิวนิสต์ในระยะ เริ่มกันนี้ยังมีได้เป็นพรรคคอมมิวนิสต์
สมบูรณ์ มีสภาพเป็นเพียงหน่วยสังคมนิยม - เลนินเท่านั้น องค์การนำในเวลาหนึ่งยังมี
ฐานะเป็นคณะกรรมการกลาง (Central Committee) แต่มีฐานะเป็นเพียงคณะกรรมการ
บริหาร (Executive Committee) การเคลื่อนไหวยังจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มชาวจีนและ
ชาวเวียดนามในไทยที่สนใจสังคมนิยม เลนิน ยังมีได้เข้าสู่กรรมกรชาวนาหรือชนชั้นอื่น ๆ
ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ คอมมิวนิสต์ในประเทศไทยจึงขยายตัวจากหน่วยสัง
คมนิยม - เลนิน มาเป็นพรรคแห่งสังคมนิยม - เลนิน โดยการเปิดประชุมผู้แทนทั่วประเทศ
ของพรรค (Party Conference) ครั้งที่ ๑ และเริ่มงานมวลชน (mass work)
การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้คอมมิวนิสต์ถือว่าเป็นก้าวใหญ่ที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์ แต่ก็ยังไม่
เห็นที่คอมมิวนิสต์ในประเทศไทยจะดำเนินงานได้ผลอย่างไร สงครามโลกครั้งที่สองก็อุบัติขึ้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย
ไทยรุ่งเรืองรูปมาในองค์การต่าง ๆ เช่น สหภาพแรงงานกรรมกรในประเทศ จึงอยู่ในระยะ
ที่เรียกว่าตั้งตัวยังไม่ได้ และยังเป็นปีกแน่นนัก หลังจากการรุกรานของญี่ปุ่นก่อระลอกใน
เอเชียอาคเนย์แล้ว องค์การกรรมกรในรูปสมาคมช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้รับการจัดตั้งขึ้น
โดยอ้างว่าเพื่อร่วมมือกับกรรมกรกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งต่างเชื้อชาติต่อสู้เพื่อการอยู่ดีกินดีของตน ^{๑๓๘}
ในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ มีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครต่อต้านญี่ปุ่น (Anti-Japanese Volunteer Corp.)
และในเดือนพฤศจิกายน ๒๔๘๗ มีการจัดตั้งสหพันธ์สหภาพกรรมกรกรุงเทพฯ (Bangkok
Federation of Trade Union) ซึ่งทั้งสองเป็นองค์การมิ่งหน้าของคอมมิวนิสต์ไทย และ

^{๑๓๘} Daily News Release, Peking, Nov. 24, 1949 p. 96 นำมาอ้างอิงใน

ในระหว่างสงครามนี้เองคอมมิวนิสต์จีนบางคนในกรุงเทพฯ ได้ดำเนินการออกหนังสือพิมพ์
ชื่อ "Truth News" โดยพยายามแสดงออกในรูปต่างสายกลาง ๑๓๕

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ เมื่อรัฐบาลไทยยกเลิกพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๗๒
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ เพื่อผลทางการเมือง คือต้องการได้เสียงสนับสนุนจากโมเว็ท
ซึ่งเป็นสมาชิกประจำในคณะมนตรีความมั่นคง ในกรณีที่ไทยจะเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ
คอมมิวนิสต์ก็เริ่มแสดงบทบาทมากขึ้น โดยประกาศแถลงการณ์ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ รวมทั้ง
"มวลดนรายสัปดาห์" ซึ่งดำเนินงานโดยคอมมิวนิสต์ ถึงความมุ่งหมายและกิจการของพรรค
ในหลัก ๑๑ ข้อที่สำคัญคือ ร่วมมือกับทุกคนเพื่อจัดตั้งสยามประชาธิปไตยที่เป็นอิสระ ปรับปรุง
มาตรฐานการครองชีพของกรรมกร สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศประชาธิปไตย
อื่น ๆ ๑๓๖

นอกจากนี้ ยังประกาศว่าจะดำเนินกิจการของพรรคตามหลักของมาร์กซ์ - เลนิน
- สตาลิน อย่างเคร่งครัด มีการระดมคุณสมบัติในการเข้าเป็นสมาชิกของพรรค คือผู้ที่จะเข้า
เป็นสมาชิกของพรรคได้นั้นต้องเป็นบุคคลที่เห็นด้วยกับหลักนโยบายและระเบียบการของพรรค
คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย บำเหน็จนโยบายของพรรค มติของกรรมการการเมืองมาปฏิบัติอย่าง
สุดความสามารถ ต้องชำระค่าบำรุงให้แก่พรรคตามกำหนดโดยไม่มีคหรีว ทุกคนต้องรับรอง
หลักนโยบายของพรรค ร่วมต่อสู้เพื่อเอกราชและประชาธิปไตยอันสมบูรณ์ของประเทศไทย และ
ต่อสู้เพื่อลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย

๑๓๕

Virginia Thompson & Richard Adloff p. 58

๑๓๖ เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๑ - ๒๒

ในเดือนสิงหาคม ๒๔๙๒ คณะผู้ก่อตั้งพรรคประชาชนจีนกำลังได้รับชัยชนะทหารก๊กมินตั๋งในสยามรบแทบทุกด้าน และมีดีคำว่าจะเป็นฝ่ายมีชัยในที่สุดนั้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ถือโอกาสนี้ส่งสาส์นไปยังเมาเซซุง กล่าวถึงรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ที่จะตั้งขึ้นมาใหม่ในจีนว่า "เป็นเสมือนหนึ่งปรากฏการณ์แห่งขบวนการปลดปล่อยของประชาชนเอเชีย"^{๑๓๗} พร้อมกับสาส์นของพรรคคอมมิวนิสต์ไทย แผนกกรรมกรจีนของสหพันธ์สหภาพกรรมกรกรุงเทพฯ และสาขา (Chinese Workers Department of the All - Siam and Bangkok Federation of Trade Unions) ก็ได้ส่งสาส์นแสดงความยินดีกับเมาเซซุงด้วย และยังมีสาส์นจากสมาคมนักงานจีนโพ้นทะเลในสยามส่งไปพร้อมกันนี้อีกรายหนึ่ง^{๑๓๘}

ในประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๔๙๓ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้กำหนดแผนการดำเนินงานของพรรคที่สำคัญรวม ๓ ประการด้วยกันคือ.-

๑. ดำเนินการต่อต้านประเทศมหาอำนาจฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งคอมมิวนิสต์เรียกว่าจักรวรรดินิยม โดยเฉพาะสหรัฐฯ ตลอดจนรัฐบาลไทยซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นสยงของจักรวรรดินิยมอเมริกาด้วย

๒. ดำเนินการสนับสนุนการผงาดขึ้นของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งเรียกว่า "สันติภาพของประชาชน" หรือสันติภาพดาวร ตามนโยบายของโคมินชองที่ว่า "เพื่อประชาธิปไตยของประชาชน เพื่อสันติภาพดาวรของโลก"

๓. เข้าช่วยเหลือและดำเนินการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยของประชาชนหรือประชาธิปไตยแบบใหม่ (New Democracy) ตามแบบจีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งอ้างว่าเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง

^{๑๓๗}

Daily News Release, Peking, Nov. 15, 1949

^{๑๓๘} เรื่องเดียวกัน

ในปีเดียวกันนั่นเอง มีการจัดตั้งองค์การบังหน้าคอมมิวนิสต์เรียกว่า "คณะกรรมการสันติภาพแห่งประเทศไทย" อันเป็นสาขาของคณะกรรมการสันติภาพแห่งโลก (World Peace Council-WPC) อันเป็นองค์การบังหน้าระหว่างประเทศคอมมิวนิสต์ที่สำคัญที่สุด คณะกรรมการนี้เริ่มทำการเผยแพร่ความแหวงของคณะกรรมการสันติภาพแห่งโลก โดยเรียกร้องให้ประชาชนสนับสนุนข้อเรียกร้องเพื่อสันติภาพ ประณามการใช้อาวุธปรมาณูของสหรัฐฯ ส่งคำร้องไปยังมิชชันนารี นักศึกษานักเรียน บุคคลต่างอาชีพต่างฐานะทั่วไป และยังได้จัดส่งผู้แทนไปร่วมประชุมกับบรรดาตัวแทนคอมมิวนิสต์นานาชาติหลายครั้ง คณะกรรมการนี้มีการเคลื่อนไหวอย่างคึกคัก ภายใต้การบงการของพรรคคอมมิวนิสต์ไทย และอ้างว่ามีสมาชิกประมาณ ๗๐ - ๑๐๐ คน ๑๓๘

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสามารถจัดการประชุมผู้แทนทั่วประเทศครั้งที่สองเป็นผลสำเร็จอีกครั้งหนึ่ง ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางของพรรค นายประสงค์ วงศ์วิวัฒน์ ได้รับเลือกให้เป็นเลขาธิการของพรรคต่อไป มีกรรมการประกอบด้วย นายประเสริฐ ทรัพย์สุนทร ร.ศ.ถ.วาสน์ สุนทรจามร นายศักดิ์ สุภกานม และนายประพันธ์ วีระศักดิ์ เข้มขัน มีมติในที่ประชุมครั้งนี้มีมติให้มีการแพร่ขยายอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์เข้าสู่มวลชนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มกรรมกรและชั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา คอมมิวนิสต์ได้แทรกซึมในกลุ่มกรรมกร นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ นักการเมืองอย่างมาก มีการจัดตั้งหน่วย (cell) ในกลุ่มกรรมกรอาชีพต่าง ๆ ได้มีการอุปการะกิจกรรมต่างสังคมและวัฒนธรรมแก่กลุ่มกรรมกร ทำตัวเป็นผู้แทนของกรรมกรในอานสวัสดิภาพ ยุยงให้ขัดขากับนายจ้าง นอกจากนี้คอมมิวนิสต์ยังพยายามแทรกซึมเข้าไปในองค์กรมวลชนต่าง ๆ ในประเทศไทยด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้การสนับสนุนอย่างลับ ๆ หรือถึงขั้นแนะนำดำเนินการบังหน้า สหภาพแรงงานกรรมกรจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง ความหลักการของคอมมิวนิสต์ ซึ่งเห็นว่าการกรรมกร เป็นพลังการปฏิวัติที่สำคัญยิ่ง และมีความสำคัญในฐานะแห่งการปฏิวัติอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อใดก็ตามที่มีการขัดแย้งกับนายจ้างเกิดขึ้น คอมมิวนิสต์

จะพยายามแก้แตรกแรงของสิ่งใดที่มิควรกระทำเป็นการ เป็นปฏิปักษ์กับนายจ้างลูกจ้างไป
ทำตัวเป็นผู้รักนายของประโยชน์ของกรรมกร เพื่อเข้ามามีอิทธิพลควบคุมในที่สุด

ในการประชุมสมัชชาครั้งที่ ๘ ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนเมื่อถึงเรื่อง
วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ พรรคคอมมิวนิสต์ไทยได้ส่งสาส์นแสดงความยินดี^{๑๔๐} ลงนาม
โดยนายประพันธ์ วีระศักดิ์ ในสาส์นนั้นกล่าวว่า "ประชาชนในประเทศอาณานิคมและกึ่ง
อาณานิคมซึ่งได้รับทุกข์ทรมานจากลัทธิจักรวรรดินิยมและระบบศักดินา จะได้มาซึ่งอิสรภาพ
เสรีภาพ ประชาธิปไตยและความสุขโดยการร่วมกันในรูปของแนวร่วมเพื่อต่อสู้กับระบอบ
จักรวรรดินิยมและนายทุน พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและประชาชนไทยดำเนินการ
รวมพลังทั้งหมดในประเศไทย ก่อสู่กับการรุกรานของลัทธิจักรวรรดินิยมอเมริกาเพื่อบรรลุ
อิสรภาพสันติภาพและประชาธิปไตยสำหรับประเทศไทย"

เมื่อรัฐบาลไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
เมื่อ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ หัวหน้าพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเคยกระทำอย่างเปิดเผยจึงลหาย
ตัวไปโดยปริยาย และหันไปสู่การดำเนินงานอย่างซ่อนเร้นแทน ดังนั้น นับแต่ปี ๒๕๕๕ มาถึง
ปี ๒๕๕๗ จึงไม่มีข่าวเรื่องผู้ดำเนินการ กิจกรรมของพรรคและอื่น ๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์
ไทยปรากฏแก่ภายนอกอีกเลย

๘.๓.๒ การก่อตั้งรัฐไทยอิสระทางตอนใต้ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖

ในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ จีนคอมมิวนิสต์ได้ประกาศการ ก่อตั้งรัฐไทยอิสระ
(Thai Autonomous People's Republic) ขึ้น ในมณฑลยูนนาน (Yunnan) ถิ่นแห่งหนึ่ง
กล่าวได้ว่าเป็นถิ่นดั้งเดิมของคนไทยและเป็นที่อยู่แก่บรรพบุรุษไทยแล้วไปว่า "สิบสองพันนา"
เป็นถิ่นเดิมของผู้คนสมบูรณ มีพื้นที่ประมาณ ๒๐ ตารางกิโลเมตร นอกจากจะประกอบด้วยมณฑล
ยูนนานแล้ว ยังประกอบด้วยตำบลชิลี (Chili) ฟุไฮ (Fuhai) มานเจียว (Manchiao)

และเฉินหยู (Chenyueh) รวมทั้งส่วนของตำบลเชียงเชน (Chiengcheng) ชูเตนา (Szurnao) นิงเกียง (Ningkiang) และลิวชวาน (Liushuan) มีพลเมืองทั้งสิ้นประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ คน ประกอบด้วยชนต่าง ๆ หลายเผ่า ที่มีจำนวนมากที่สุดคือเผ่าไทย ประธานของรัฐไทยอิสระ (Chairman of the Thai Autonomous State) เป็นคนไทยชื่อ เจ้ายาง (Chao Yang) รองประธานประกอบด้วยคนไทยเป็นส่วนใหญ่ มีชื่อหน้าว่า "ท้าว" (Tao) ๑๔๑

การที่จีนคอมมิวนิสต์เลือกเอาดินแดนตั้งเดิมของคนไทยเป็นที่ตั้งรัฐบาลหุ่นขึ้นเช่นนี้ เพราะตระหนักดีว่าในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีคนไทยกระจัดกระจายอยู่ในประเทศต่าง ๆ กล่าวคืออย่างน้อยที่สุดก็มีคนไทย ๒๕ ล้านคนในประเทศไทย และอีกประมาณ ๒ - ๒ ๑/๒ ล้านคนในดินแดนลาว บางส่วนในตะวันตกเฉียงเหนือของอินโดจีน ในบริเวณเคียนเบียนฟู ซึ่งรู้จักกันในนามว่าจาว "แทน" (Tang) และในบางส่วนของรัฐฉาน (Shan State) ทางภาคเหนือของพม่า ดังนั้น จากสถานการณ์ดังกล่าวมาแล้วนี้ จีนคอมมิวนิสต์จึงได้เลือกก่อตั้งรัฐไทยอิสระขึ้นในมณฑลยูนนาน ซึ่งมีพรมแดนติดกับ ๓ ประเทศและอยู่ใกล้กับประเทศไทย ๑๔๒

ในพิธีเข้ารับตำแหน่งประธานรัฐไทยอิสระ เจ้ายาง ประธานรัฐไทยอิสระ และคณะรัฐมนตรีได้แถลงให้คำมั่นกับจีนคอมมิวนิสต์ว่า จะศึกษาวิธีการจากชาวจีน เพื่อนำมาใช้ในการรวมชาวไทยที่กระจัดกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๑๔๑

Bhakdi Juttijudata, Thailand : Motivation to Join SEATO, M.A. Thesis submitted to University of California, Berkeley, 1964, p. 128

๑๔๒

Edwin F. Stanton, "Spotlight on Thailand," Foreign Affairs, Vol XXXIII, no.5 (October 1954), p. 75

และว่าจะใช้ความพยายามร่วมกับจีนคอมมิวนิสต์ในการทำลายกวาดล้างการดำเนินการ ขอบข่ายของจักรวรรดินิยมสหรัฐฯ และกองโจรเจียงไคเช็คตัวแทนพิเศษของสหรัฐฯ ออกไปจากภูมิภาคแถบนี้ รวมทั้งจะต่อสู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันชาติบ้านเมือง และสร้างรัฐสืบสองปັນนาใหม่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ๑๔๓

การที่จีนคอมมิวนิสต์เลือกเอาถิ่นแค้นดั้งเดิมของคนไทยเป็นที่ตั้งรัฐบาลหุ่น ในครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นแผนการที่ฉลาดยิ่ง เพราะก่อให้เกิดความเป็นถึงวลแก่ฝ่ายไทย ยิ่งกว่าเรื่องใด ๆ ทั้งนี้ เพราะการดำเนินการดังกล่าวของจีนคอมมิวนิสต์ไปชี้ถูกจุด ความกลัวของผู้นำไทยในขณะนั้นเข้า กล่าวคือก่อนหน้านี้อักระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๒ - ๒๔๘๓ จอมพล ป. พิบูลสงครามเองก็ได้ไปฝันที่จะตั้งมหาอาณาจักรไทย (Greater Thailand) ขึ้น โดยรวบรวมเอาไทยที่มีอยู่ตามดินแดนต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้ามาไว้ด้วยกัน โดยมีกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลาง และต่อมาภายหลังสงครามโลก ครั้งที่สอง นายปรีดี พนมยงค์ ก็มีแผนการณ์ในทำนองเดียวกันนี้อีก ดังนั้น การที่จีนคอมมิวนิสต์หรือฝ่ายนี้ขึ้นมา โดยสนับสนุนให้รัฐไทยอิสระในมณฑลยูนนานเป็นที่รวบรวมคนไทย จึงนับได้ว่าก่อให้เกิดความหวาดกลัวแก่จอมพล ป. พิบูลสงครามมาก ๑๔๔

เอกอัครราชทูตแอสตันตัน เขียนไว้ในบทความเรื่อง "Spotlight on Thailand" ว่า ดินแดนรัฐไทยอิสระนี้เป็นความเกือบไหวทางการเมืองที่สำคัญยิ่ง โดยมีแผนการณ์ที่จะฟื้นฟูความคิดในการก่อตั้งสหพันธรัฐของคนไทยทั้งหมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากแต่ในครั้งนี้อยู่ในความกึกก้องเริ่มและควบคุมโดยจีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งรวบรวมคนไทยในขณะนั้นก็คือความเกรงกลัวกระบวนการในลักษณะการแทรกซึมและการสู้รบแย่ง กองโจร ซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ประสบผลสำเร็จมาแล้วในอินโดจีน อาจได้รับการนำ

๑๔๓ เรื่องเดียวกัน หน้า ๗๖

๑๔๔

มาปฏิบัติใหม่อีก ณ ที่นี้ ไม่ช้าก็เร็ว และจะเกิดขึ้นในเมื่อประเทศไทยจำเป็นต้องดึงเอา
จุดสนใจไปยังปัญหาที่สำคัญอื่น ๆ หรือในเมื่อมีการแตกแยกในหมู่คนไทยด้วยกันเอง กล่าว
โดยย่อก็คือ ในเมื่อโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์พิจารณาว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับปฏิบัติการ
การแล้วนั่นเอง ท้ายสุดเอกอัครราชทูตแอสคันทันชี้ให้เห็นว่า ความเคลื่อนไหวในการจัดตั้ง
รัฐไทยอิสระ คงกล่าวนี้ทำไปเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการแทรกซึม ๑๔๕

เหตุการณ์ยิ่งน่ากลัวยิ่งขึ้น เมื่อนายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งหลบหนีจากประเทศไทย
ไปตั้งแต่คราวฝ่ายทหารก่อการรัฐประหารเมื่อพฤศจิกายน ๒๔๙๐ ได้ปรากฏตัวขึ้นในปักกิ่ง
และได้ติดต่ออย่างใกล้ชิดกับผู้นำปกครองของรัฐไทยอิสระ พร้อมทั้งได้แถลงเรียกร้องให้ประชาชน
ชาวไทยทำการต่อสู้กับผู้นำปกครอง.....ซึ่งหมายถึงจักรวรรดินิยมอเมริกาและลูกกะโหลก หรือ
นั่นหนึ่งคือรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม นอกจากนี้นายปรีดีฯ ยังได้กล่าววิจารณ์เสียดสี
แก่การคอร์ปชั่นซึ่งมีอยู่อย่างกว้างขวางในระบอบนั้น รวมทั้งระบบอุปถัมภ์ค้ำจุนลูกหลานหลาย
เชื้อในกลุ่มผู้นำปกครองทหาร และการเริ่มล้มเหลวในทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกิดจากการ
ร่วมมือกับสหรัฐฯ ๑๔๖ และจากเหตุการณดังกล่าวนี้ รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม
จึงมีความเชื่อว่า จีนคอมมิวนิสต์กำลังดำเนินการเพื่อให้ นายปรีดีฯ ได้กลับเข้ามาใน
ประเทศไทยอีกเพื่อจัดตั้งรัฐบาลไทยที่มีนโยบายเป็นมิตรกับจีนคอมมิวนิสต์ ๑๔๗

๑๔๕ Stanton p. 78

๑๔๖ New York Times, July 30, 1954

๑๔๗ Nuechterlein pp. 112 - 113

Frank C. Darling ได้กล่าววิจารณ์เหตุการณ์ในระบอบนี้ว่า มิได้เป็นภัย
ร้ายแรงถึงเช่นที่รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามและรัฐบาลสหรัฐฯ พากันหวาดวิตก ทั้งนี้
เพราะคนไทยในรัฐไทยอิสระเป็นพวกที่ล่าหลังและมีจำนวนน้อยกว่าคนไทยในประเทศไทย
มากนัก การที่จีนคอมมิวนิสต์ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งขึ้นก็ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะดำเนิน
การโฆษณาชวนเชื่อ ให้รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามลดการร่วมมือกับฝ่ายตะวันตก โดย
เฉพาะอย่างยิ่งกับสหรัฐฯ ลงนั่นเอง จาก "Thailand and the United States"
p. 101

๗.๓.๑ วิกฤตการณ์ในอินโดจีนนับตั้งแต่การสงบศึกในสงครามเอเชย

ตั้งใจกล่าวมาข้างแล้วว่า องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสหรัฐากับไทย อันนำไปสู่การให้ความร่วมมือกับสหรัฐ ในการจัดตั้งองค์การ สปอ. ก็คือ ความรุนแรงของการสู้รบในสงครามอินโดจีน ซึ่งสร้างความวิตกกังวลให้แก่ประเทศไทยมากเกี่ยวกับความสำเร็จในการแผ่ขยายอิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งในอันที่จะใช้เป็นฐานหรือ "spring-board" สำหรับขยายลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปในดินแดนของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ - ๒๔๘๗ เหตุการณ์ในอินโดจีนยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ในเมื่อโซเวียตได้เข้มแข็งขึ้นด้วยการได้รับการสนับสนุนจากจีนคอมมิวนิสต์และโซเวียต ในเดือนเมษายน ๒๔๘๖ กองกำลังเวียคมินห์ได้เริ่มบุกเข้าไปในลาวและเข้าประชิดหลวงพระบางในระยะ ๑๒ ไมล์ และห่างจากพรมแดนไทยประมาณ ๖๐ ไมล์ และจากการเริ่มต้นของฤดูฝนกำลังของฝ่ายคอมมิวนิสต์จึงได้สลายตัวไป ขณะเดียวกันก็ได้มีการจัดตั้งตัวแทนทางการเมืองและทางการทหารลับ ๆ ไว้ภายหลังการถอนตัวไปแล้ว เพื่อเกณฑ์ชาวลาวและฝึกหัดให้เป็นหน่วยกองโจร ปฏิบัติการอยู่ในป่าเหนือและพงสาดี ในนามที่รู้จักกันคือคำว่า "ขบวนการปลดปล่อยลาว" มีเจ้าสุภานุวงศ์น้องชายต่างมารดาของเจ้าสุวรวงศ์มาเป็นหัวหน้า

ในเดือนธันวาคม ๒๔๘๖ ขบวนการเวียคมินห์ได้เริ่มแทรกซึมและบุกรุกเข้ามาในลาวอีก คราวนี้ได้เข้ายึดเมืองท่าแขกไว้ และเนื่องจากท่าแขกเป็นเมืองทางภาคกลางของบริเวณแม่น้ำโขงและอยู่ตรงข้ามกับจังหวัดนครพนมซึ่งมีชาวลาวอพยพอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก รัฐบาลไทยจึงรู้สึกกระวนกระวายมาก และมีความรู้สึกหวาดกลัวขบวนการชาตินิยมดังกล่าวสูงเกี่ยวกับว่าจีนคอมมิวนิสต์กำลังรุกรานอินโดจีน สถานการณ์ในระบะนั้นจึงเป็นการเพิ่มภาระให้แก่รัฐบาลไทยในการระงับระไว เหตุการณ์ทางอำนาจตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ รัฐบาลไทยจึงได้ประกาศปิดพรมแดนและเสริมกำลังตำรวจตระเวนชายแดนและดำเนินการจับกุมชาวเวียคนามอพยพประมาณ ๑,๕๐๐ คน พร้อมทั้งได้มีการลงทะเบียน

ชาวเวียดนามที่ยังเหลืออยู่ทั้งหมด ต่อมาวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๔๘๖ ก็ได้ประกาศภาวะ
ฉุกเฉินและตั้งเตรียมพร้อม ๕ จังหวัดที่มีคนแดนติดต่อกับประเทศลาวและลำแม่น้ำโขงคือ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย นาม เลบ หลองกาย อูครธานี นครพนม และ
อุบลราชธานี เพราะการรบในลาวรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ^{๑๔๔} นอกจากจะดำเนินการใน
ลาวแล้ว พวกชุมชนการเวียงมินห์ได้ดำเนินการอย่างคึกคักโดยเฉพาะตามบริเวณ
แดนที่ติดต่อกันระหว่างไทยกับกัมพูชาด้วย ดังนั้น เมื่อสหรัฐอเมริกา ได้เริ่มเรียกร้องในเดือน
เมษายน ๒๔๘๗ ให้มีการ "ปฏิวัติการร่วมกัน" ในอินโดจีน ประเทศไทยจึงเป็นประเทศ
เดียวที่ได้ตอบสนองในทันทีทันใดและโดยไม่มีข้อสงวนใด ๆ ทั้งสิ้น และตั้งเฝ้ากล่าวมาแล้ว
ว่าการดำเนินการครั้งนั้นไม่สามารถจะดำเนินการไปได้เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจาก
อังกฤษและฝรั่งเศส เนื่องจากกลัวว่าจะไปทำลายผลการเจรจาที่กำลังดำเนินการอยู่ ณ กรุง
เจนีวา

ดังนั้น ในวันที่ ๒๕ พ.ค. ๒๔๘๗ ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้แทนไทยประจำ
สหประชาชาติจึงได้ยื่นหนังสือต่อประธานคณะมนตรีความมั่นคง ประท้วงกองกำลังต่างชาติ
ซึ่งได้เข้ามาบุกรุกลาวและกัมพูชา เพื่อสถาปนาความยิ่งใหญ่ของเวียงมินห์ในประเทศดังกล่าว
โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเตรียมการแทรกซึมเป็นการใหญ่ต่อประเทศไทย เพื่อโค่นล้มรัฐบาล
ที่ถูกกองทัพตามกฎหมาย^{๑๔๕} และต่อมาในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๗ รัฐบาลไทยก็ได้เรียกร้อง
ต่อคณะมนตรีความมั่นคงให้ส่งผู้สังเกตการณ์ไปยังประเทศไทยเพื่อศึกษาและรายงานสถานการณ์
ที่กำลังเลวร้ายลง ผู้แทนโซเวียตซึ่งเป็นสมาชิกประจำในคณะมนตรีความมั่นคงได้ใช้
สิทธิยับยั้งข้อเรียกร้องของไทยเพียงประเทศเดียว จึงทำให้คำขอของประเทศไทยไม่
ประสบความสำเร็จและคณะอนุที่สถานการณ์ในขณะนั้นได้ทำให้กำลังทหารของฝ่ายเวียงมินห์

^{๑๔๔} น.ส.พ. "สยามรัฐรายวัน" ฉบับ ๔ มกราคม ๒๔๘๗ หน้า ๓

^{๑๔๕} Fifield p. 250

ต้องถอยกลับไป กระนั้นก็คือเหตุการณ์ในครั้งนี้ได้ทำให้ประเทศไทยได้สำนึกว่า การที่จะหวังพึ่งองค์การสหประชาชาติแค่เพียงค่านับวันนั้น ในยามฉุกเฉินการช่วยเหลือจากองค์การนี้อาจมาถึงไม่ทันกาลก็เป็นได้ และเมื่อประกอบกับการตกลงที่เจนีวาออกมาในรูปที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์อยู่ในฐานะเป็นฝ่ายได้เปรียบดังโลกกล่าวมาแล้ว กล่าวคือคอมมิวนิสต์เรียกมินท์ไค้แว้นตั้ง เกี้ยและอันหมัไป และรอการรวมโดยวิธีจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งถ้าเป็นไปตามแผนการณ์ก็เป็นภาระแน่นอนเหลือเกินว่าแว้นไค้ชินไซน่าจะต้องออกไปอยู่ภายใต้การปกครองของฝ่ายคอมมิวนิสต์เวียดนามด้วยอย่างไม่มีปัญหา^{๑๕๐} และถ้าหากเป็นเช่นนั้นจริงประเทศไทยก็จะกลายเป็นแนวหน้า หรือเป็นเป้าหมายของการที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะรุกรานหรือแทรกซึมต่อไป ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะมีประเทศกัมพูชาและลาวคั่นกลางอยู่ระหว่างประเทศไทยกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ แต่ในเมื่อความตกลงหยุดการรบสำหรับประเทศทั้งสองได้วางข้อจำกัดไว้มิให้ใครได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ประกอบกับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งสองนี้ก็ตกอยู่ในฐานะลำบากอยู่แล้ว การที่ประเทศไทยจะหวังให้ประเทศทั้งสองมีกำลังป้องกันที่เข้มแข็งใครวกร่วมมือเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะทางค่านลาวนั้นเป็นแนวที่นำหวังใจมาก คุ้มเป็นคำที่ถูกแบ่งแยกโดยปริยาย มีกำลังของฝ่ายคอมมิวนิสต์ตั้งอยู่ที่ ๗ บริเวณเมืองซาเหื้อ และพงสาสี ดังนั้น การรุกรานซึ่งหากจะมีต่อประเทศไทยในอนาคตก็จะต้องผ่านลาวเข้ามายังเขตประเทศไทย และจากข้อได้เปรียบของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในลาวและเวียดนามดังโลกกล่าวมาแล้วนี้เอง ประเทศไทยจึงตระหนักดีว่า จะช่วยทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์สามารถเพิ่มความรุนแรงในการปฏิบัติการเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในลาว เพื่อความได้เปรียบทางการเมือง และการได้เปรียบในลาวจะเป็นผลให้สามารถเพิ่มความกดดันต่อประเทศไทยได้ในที่สุด

เนื่องจากสภาพการแวดล้อมของความกดดันดังได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ ซึ่งมีอาทิเช่น จุดมุ่งประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์ที่จะขยายอิทธิพลของตนเข้าไปในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย อันนำไปสู่การจัดตั้งรัฐไทยอิสระดังได้กล่าวมาแล้ว

^{๑๕๐} ภายหลังสหรัฐฯ และ เวียดนามไค้สามารถดำเนินการให้ยึดการเลือกตั้งเพื่อรวมเวียดนามเหนือกับเวียดนามใต้ออกไป โดยไม่มีกำหนดได้

และที่สำคัญยิ่งก็คือการเข้าครอบครองเวียดนามเหนือของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ใ้ก่อให้เกิดความหวาดวิตกแก่ยูเอ็นไทยในระยะนั้นมาก จึงได้ตัดสินใจพาประเทศชาติเข้าผูกมัดเป็นภาคีองค์การสปอ. ซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นผู้อุปถัมภ์ การตัดสินใจของรัฐบาลไทยในครั้งนี่จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง และควรได้รับการตั้งข้อสังเกตว่า ตัดสินใจดำเนินไปโดยมีความเชื่อมั่นว่า การเข้าร่วมกับฝ่ายตะวันตกย่อมจะให้หลักประกันที่มีประสิทธิภาพแก่ความมั่นคงของประเทศ ดียิ่งกว่าการดำเนินนโยบายผูกไมตรีแบบเป็นกลางกับจีนคอมมิวนิสต์ ดังจะเห็นได้จากพระคำรัชศอนหนึ่งซึ่งทรงกล่าวในโอกาสเปิดประชุมที่กรุงมนิลา เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๗ ว่า :-

"...เพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคง ประเทศไทยได้พยายามใช้นโยบายมากมายหลายประการในอดีต อาทิเช่น นโยบายความเป็นกลางและสนธิสัญญาไมรุกรานผู้หนึ่งผู้ใด แต่กลับพิสูจน์ให้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไร้ผล และไม่มีเหตุผลใด ๆ ที่พิสูจน์ให้เห็นว่า จะสามารถใช้งานได้" ๑๕๑

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้กล่าวปราศรัยแก่ประชาชนในตอนหนึ่งว่า :-

---

๑๕๑ ".....for the preservation of peace and security Thailand has tried many policies in the past, such as those of neutrality and of non - aggression treaties but found that they did not work nor can any reason be seen why they should work now"
From Speech of Prince Wan Waithayakon, The Signing of the Southeast Asia Collective Defense Treaty, the Protocol to the Southeast Asia Collective Defense Treaty and the Pacific Charter,
 p. 36.

"การตัดสินใจของรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะเข้าร่วมในสนธิสัญญาดังกล่าวนี้ ได้กระทำขึ้นภายหลังการพิจารณาอย่างระมัดระวังในข้อที่ว่าประเทศไทยอยู่ใกล้กับอาณาบริเวณที่กำลังเป็นอันตราย นอกจากนั้น ยังมีเรื่องแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยโดยรวมอยู่ในบริเวณที่มีการตั้งใจที่จะรุกรานต่อไป ฉะนั้น จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดที่จะต้องมีการใช้ความเพียรพยายามเพื่อแสวงหาสันติภาพและความมั่นคงสำหรับประเทศไทย วิธีทางที่ดีที่สุดก็คือการ ยึดมั่นและปฏิบัติตามข้อความในกฎบัตรสหประชาชาติที่ว่าด้วยความมั่นคงร่วมกัน ซึ่งสนธิสัญญา สปอ. นี้ก็จัดตั้งขึ้นโดยมีมูลฐานมาจากหลักการดังกล่าว โดยสนธิสัญญานี้ประเทศไทยจะได้รับการประกันเมื่อถูกรุกรานและจะได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายต่าง ๆ ตามสนธิสัญญา ซึ่งถ้าหากปราศจากหลักประกันนี้แล้วประเทศไทยก็จะต้องต่อสู้อย่างเดี่ยวกายเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงของตนเอง" ๑๕๒

๗.๔ ทัศนะของผู้เขียนเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทย

จากเหตุการณ์ทั้งหมดที่ผู้เขียนได้นำมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ จึงน่าจะเป็นการเพียงพอที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้รัฐบาลไทยในระยะสี่ปีจนมิวนิสม์ขึ้นมาพิจารณาจน

๑๕๒ Announcement by the Thai Presidency of the Council of Ministers, The Signing of the Southeast Asia Collective Defense Treaty, Bangkok, September 16, 1954

๑๕๓ เนื่องจากการเสนอเรื่องสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์จากผู้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อ ๑๑ กันยายน ๒๔๙๗ รัฐบาลได้เสนอในรูปให้ที่ประชุมสภาผู้รับทราบ (โดยอ้างว่าไม่ถึงกับที่จะต้องขออนุมัติสัจตามันตรา มาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญ) โดยจะรับความ สมานักบางคนเช่น นายเทียม ไชยนันท์ จากจังหวัดตากได้เรียกร้องต่อสภาขอให้เลื่อนการรับทราบออกไปในวันรุ่งขึ้น เพราะสนธิสัญญานี้เพิ่งเสนอมานี้ไม่มีเวลาอันพอสำหรับการแทนประธานสภาผู้แทนราษฎร อ้างว่าไม่ใช่เรื่องเตรียมตัวสำหรับลงมติอะไร และนี่จึงขอให้มีการพิจารณาเรื่องนี้เป็นไปตามระเบียบวาระที่ตั้งไว้ ดังนั้น การอภิปรายของสมาชิกซึ่งไม่มีการเตรียมตัวจึงออกมาในลักษณะนอกกรอบนอกทาง หรือพูดทวนหาสาระและประเด็นไม่ได้ เมื่ออภิปรายกันพอควรแล้วก็ลงมติรับทราบ รายละเอียดของการประชุมครั้งนี้ ผู้อ่านที่สนใจสามารถได้จาก รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๑/๒๔๙๗ (สามัญ) วันเสาร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๙๗

ผันแผ่นดินใหญ่ละหังนโยบายเป็นกลางหันไปดำเนินโยบายให้ความร่วมมือกับฝ่ายตะวันตกมากขึ้น อันนำไปสู่การผูกมัดประเทศเข้ากับฝ่ายตะวันตกตามสนธิสัญญา สปอ. ในที่สุด ซึ่งนอกจากจะมีสาเหตุมาจากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐบาลเองคงได้กล่าวมาแล้ว การแสดงออกของจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งจู่โจมประสงค์ที่จะแผ่ขยายอิทธิพลของตนเข้าไปในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย ก็มีอิทธิพลยิ่งที่ทำให้รัฐบาลไทยในระยะนั้นยังเกิดความหวาดกลัว เพราะพิจารณาไต่ถามโยบายหรือจู่โจมประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์เป็นอันตรายต่อเอกราชและความมั่นคงของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผลประโยชน์ของจีนคอมมิวนิสต์และประเทศไทยขัดกันอย่างยากที่จะประสานกันได้ ทั้งนี้เพราะในขณะที่ประเทศไทยต้องการรักษาเอกราชความมั่นคงและธำรงไว้ซึ่งสถาบันต่าง ๆ ของประเทศชาติเอาไว้ จู่โจมประสงค์ของจีนคอมมิวนิสต์กลับไม่ต้องการเช่นนั้น เพราะการปล่อยให้ประเทศไทยมีสถานะดังกล่าวยอมไปขัดกับผลประโยชน์และอุดมการณ์ทางค้ำฉลั้วฉิวของตน ดังนั้น ในเมื่อผลประโยชน์ขั้นพื้นฐานซึ่งมีความสำคัญยิ่งในการก่อให้เกิดความเป็นมิตรชั้กันเช่นนี้ คำมั่นสัญญาต่าง ๆ เช่นหลักการอยู่ร่วมกันโดยสันติที่จีนคอมมิวนิสต์พยายามนำมากล่าวจ้วงลวนเป็นเรื่องไร้ความหมาย ทั้งนี้ เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ประเทศเล็ก ๆ เช่นประเทศไทย มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่พิจารณาได้ว่าเคยอยู่ในเขตอิทธิพลของจีน จะอยู่ในฐานะที่เสมอภาคเสมอไหล่กับจีนซึ่งเป็นประเทศใหญ่ได้ นอกเสียแต่ว่าประเทศไทยจะต้องยอมดำเนินแนวนโยบายตามทีจีนปรารถนา ทั้งนี้ก็เพื่อส่งเสริมให้อาณาจักรจีนกลับยิ่งใหญ่ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งนั่นเอง ดังนั้น ในทัศนะของผู้เขียนแล้ว ประเทศไทยมีปัญหาในเรื่องเอกราชความมั่นคง รวมทั้งความเชื่อถือในเรื่องสัมพันธ์กับจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งปกครองในระบอบเผด็จการมากกว่ามีปัญหาในเรื่องนี้กับมหาอำนาจตะวันตกซึ่งปกครองในระบอบประชาธิปไตย และจากอุปสรรคในเรื่องเหล่านี้ที่เองที่ทำให้ประเทศไทยเห็นประโยชน์ที่จะเลือกดำเนินโยบายให้ความร่วมมือกับตะวันตกคือสหรัฐฯ มากกว่าที่จะดำเนินโยบายเป็นกลางตามกำเรีบกรองของจีนคอมมิวนิสต์และกลุ่มบางกลุ่มในประเทศไทย ทั้งนี้ เพราะคงได้กล่าวมาแล้วว่าในสถานการณ์ของสงครามเป็นเช่นนี้ การเป็นกลางที่แท้จริงสำหรับประเทศเล็ก ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ย่อมเกิดขึ้นได้ยาก นอกเสียแต่ว่าการเป็นกลางโดยยอมรับอิทธิพลของ

จีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วนโยบายเป็นกลางก็ไม่ปลอดภัยสำหรับประเทศไทย เพราะขอมหมายถึงว่า นำเอาโศครตของประเทศไทยให้อยู่ในกำมือของจีนคอมมิวนิสต์ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเห็นด้วยกับวิธีการของรัฐบาลไทยที่ดำเนินนโยบายต่างประเทศออกมาในรูปที่เกยกำเนินได้ผลมาแล้วในอดีต นั่นคือพยายามหาหนทางที่มีกำลังความเข้มแข็งเท่าเทียมกับจีนคอมมิวนิสต์มาคานอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอดของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อันเอง และนี่เองจึงเป็นที่มาหรือรากฐานของความร่วมมือกันระหว่างไทยกับสหรัฐ ฯ เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวของจีนคอมมิวนิสต์ซึ่ง เป็นศัตรูต่อความมั่นคงของประเทศไทยทั้งสอง ยิ่งในระยะเวลาต่อมาจีนคอมมิวนิสต์ได้แสดงออกซึ่งความเป็นปฏิปักษ์ต่อประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ท่านคนเป็นศูนย์กลางของการให้การสนับสนุนแก่ขบวนการต่อสู้ล้มล้างรัฐบาลที่เป็นปฏิปักษ์ต่อจีนโดยไอ้กำดัง อาวух คงจะเห็นได้จากเหตุการณ์ในอินโดจีน พม่าและ มลายู รวมทั้งการจัดตั้งรัฐไทยอิสระขึ้นในมณฑลยูนนาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการแทรกซึมและล้มล้างรัฐบาลไทยต่อไป ผู้เขียนจึงเห็นว่าความกดดันของสถานการณ์ในขณะนั้นได้สร้างเหตุผลอย่างเพียงพอให้แก่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในการดำเนินนโยบายให้ความร่วมมือยิ่งขึ้นกับสหรัฐ ฯ จนนำไปสู่การนำประเทศไทยเข้าอ้อมกอดกับองค์การ สปอ. ในที่สุด ส่วนภัยคอมมิวนิสต์ในประเทศที่มีคุกคามอยู่ในระยะนั้น ถึงแม้ว่าจะมีนักเขียนชาวต่างประเทศหลายคนอ้างว่ามีไม่พอต่อที่จะเป็นภัยร้ายแรงแก่ประเทศชาติก็ตาม แต่ในทัศนะของผู้เขียนแล้วเห็นว่ามิควรจะประมาณสถานการณ์ในเรื่องนี้ต่ำเกินไปนัก เพราะในระยะนั้นคงได้กล่าวมาแล้วว่ามีกลุ่มซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์อาจใช้ เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานอย่างน้อย ๆ ถึง ๕ กลุ่มด้วยกัน คือ (๑) ชาวจีนที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ (๒) ชาวจีนอพยพ (๓) ชาวจีนที่ขมขื่นซึ่งไม่พอใจในการปกครองของรัฐบาล (๔) นักการเมืองฝ่ายค้าน (๕) ชาวไทยอิสลามใน ๔ จังหวัดภาคใต้ และเมื่อประกอบกับความจริง

ที่ว่าประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังยากจนไร้การศึกษา ก็ยังเป็นกรงายที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะดำเนินการแทรกซึมก่อวินาศกรรมในประเทศไทยโดยผ่านกลุ่มต่าง ๆ ทั้งโลกกล่าวมาแล้ว ต่อจากนั้นก็แพร่ไปยังประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น การที่ประเทศไทยกลัวภัยในเรื่องนี้และรับคำเชิญการร่ำรวมปรามเสียแต่ต้นมือจึงเป็นการกระทำที่ควรแก่การสนับสนุน และน่าที่รัฐบาลจะได้มีการดำเนินการ เชื้อแก้ไขสภาพความยากจนและไร้การศึกษาควบคู่กันไปควบกับการให้การศึกษาปราบปราม ภัยเหล่านี้ในทัศนะของผู้เขียนจึงเห็นว่าความกดดันของสถานการณ์ที่คุกคามความมั่นคงของประเทศไทยทั้งภายในและภายนอกประเทศที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามอ้างเป็นเหตุของความจำเป็นในการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยจึงเป็นเรื่องที่ควรแก่การรับฟังได้ และเมื่อประกอบกับในระยะนั้น นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา กำหนดขึ้น โดยได้รับอิทธิพลมาจากนายจอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลส มากพอควรกล่าวคือ มีการดำเนินนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างแข็งขันและแสดงออกซึ่งความเป็นเอกภาพกับประเทศที่ถือนโยบายเป็นกลาง ทั้งนี้ ก็ด้วยวัตถุประสงค์ในอันที่จะพยายามจกแจงให้ประเทศที่ถือนโยบายเป็นกลางเหล่านั้นหันมาให้ความร่วมมือกับสหรัฐฯ ในการต่อต้านคอมมิวนิสต์มากยิ่งขึ้น ทำให้ทางออกของนโยบายต่างประเทศไทยในระยะนั้นต้องออกมาในรูปที่ต่อต้านและเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์อย่างเข้มแข็งด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อจะให้ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากสหรัฐฯ เพื่อต่อต้านภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ที่กำลังดำเนินไปอย่างหนักทั้งในอินโดจีนและประเทศเพื่อนบ้านรอบประเทศไทยทั้งโลกกล่าวมาแล้ว ประเทศไทยในระยะนั้นจึงกล่าวได้ว่าไม่สามารถจะดำเนินนโยบายเป็นกลางตามที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์และกลุ่มบางกลุ่มในประเทศไทยปรารถนาได้ เพราะถ้าทำเช่นนั้นจะก่อให้เกิดปัญหานานัปการดังที่โลกกล่าวมาแล้ว ดังนั้นนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยจึงต้องเลือกเอาทางที่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มประเทศตะวันตกซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นหัวหน้าต่อต้านหรือสะกดกั้นการแผ่ขยายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งก็มีใจว่าจะไม่มีปัญหาเสียเลย แต่เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินนโยบายเป็นกลางแล้ว ก็กล่าวได้อย่างเต็มปากว่ามีปัญหาน้อยกว่ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศชาติ ส่วนปัญหาที่แรงเกียรติภูมิของประเทศซึ่งตกต่ำลงไปเพราะการร่วมมือกับสหรัฐฯ ต่อต้านคอมมิวนิสต์

อย่างเต็มที่ตามสนธิสัญญา สปอ. นั้น ย่อมเป็นการระงับของรัฐบาลและนักการทูตของประเทศทั้งสองที่จะต้องแถลงแก่ประชาชนทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนชาวอเมริกันให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ประเทศทั้งสองจะต้องพึ่งพาวาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในด้านการความมั่นคงร่วมกัน และแสดงออกให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าการพึ่งพาวาอาศัยซึ่งกันและกันนี้เมื่อเทียบกันดูแล้ว ประเทศไทยได้อำนวยประโยชน์นานัปการ ซึ่งสูงที่สุดที่จะประมาณค่าไม่ได้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของชาวอเมริกันทั้งชาติ การสูญเสียประเทศไทยซึ่งมีความสำคัญยิ่งให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ จึงย่อมหมายถึงการสูญเสียภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด และจะไปเพิ่มเป็นพลังอันมหาศาลให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศภาคอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปีนส์ และรวมถึงสหรัฐอเมริกาด้วย ซึ่งถ้าประชาชนของประเทศภาคดังกล่าวมานี้ตระหนักถึงคุณค่าของประเทศที่ไทยตั้งใจกล่าวมาแล้ว ผู้เขียนก็เชื่อเหลือเกินว่า เกียรติภูมิของประเทศไทยในสายตาของชาวโลกจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีปัญหา เพราะอย่างน้อย ๆ ก็เป็นการแสดงออกให้เห็นว่า ทั้ง ๆ ที่ตระหนักถึงความสำคัญแห่งที่ตั้งในทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยมิได้ใช้ความสำคัญค่าเป็นนโยบายเพื่อให้ได้มาซึ่งความช่วยเหลือจากทั้งสองฝ่าย ดังเช่นที่ประเทศบางประเทศดำเนินนโยบายเป็นกลางเพื่อผลประโยชน์ในเรื่องนี้ และนั่นย่อมหมายถึงการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอุดมการณ์ บังเกิดความฉะฉานที่จะแสวงหาประโยชน์จากการขัดกันระหว่างมหาอำนาจ เลือกว่าดำเนินนโยบายต่างประเทศไปใบนานที่คำนึงถึงความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศเป็นที่ตั้ง มิได้กำหนดนโยบายต่างประเทศขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นประการสำคัญดัง เช่นบางประเทศ

นอกจากนั้น เหตุการณ์เท่าที่กล่าวมาก็คงมีสัญญาณที่สื่อแสดงให้เห็นแล้วว่า ความหวังในเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศไทยอันเป็นมูลเหตุสำคัญในการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยมิใช่จะสูญสลายไปเสียทั้งหมดไม่ว่า ทั้งนี้ เพราะมีภาคีหลายประเทศที่สยงเว้นปรังเศสและปากีสถานได้แสดงออกแล้วว่า ต่างฝ่ายต่างมีผลประโยชน์ร่วมกันในการป้องกันรักษาไว้ซึ่งเอกราชและความมั่นคงของประเทศไทยอันจะส่งผล

ในการชำระไวซึ่งเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นอิสระพ้นจากการครอบครองของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งจะสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ประเทศของตนในที่สุด ทั้งนี้ การเข้าร่วมเป็นภาคีในองค์การ สปอ. ของประเทศไทยจึงเท่ากับเป็นการ เปิดช่องให้ประเทศภาคีต่าง ๆ สามารถเข้าแทรกแซงช่วยเหลือประเทศไทยตามที่ประเทศภาคีนั้น ๆ ต้องการได้โดยวิธีการที่เปิดเผย รวดเร็ว และถูกต้องตามกฎหมายสหประชาชาติ ซึ่งยิ่งมีความจำเป็น (sheer necessity) ในเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยสำหรับประเทศชาติอื่น ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วเข้าประอบด้วย การให้ความช่วยเหลือประเทศไทยเพื่อต่อต้านภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ก็หวังไว้ว่า จะเป็นไปตามที่ได้รับการกำหนดไว้ในสนธิสัญญา นอกจากนั้นแล้วการเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. อย่างน้อยที่สุดก็ให้ผลแก่ประเทศไทยในด้านจิตวิทยาที่ว่า ประเทศไทยจะไม่ต้องต่อสู้อย่างเดียวหากถูกรุกรานก็จะมีมิตรประเทศมาช่วยเหลือ ทั้งนี้ในทัศนะของผู้เขียนแล้วเห็นว่า การเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยมิได้เป็นความผิดพลาดในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ หรือเป็นการสูญเสียผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างมากมายดังที่บางฝ่ายโจมตีเลย หากแต่พิจารณาว่าเป็นการ เร่งสร้างแนวป้องกันเพื่อเตรียมสกัดกั้นการแผ่ขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะความตกลงหยุดรบในอินโดจีนครั้งนั้นได้ทำให้คอมมิวนิสต์ไกลประเทศไทยเข้ามามาก ทั้งนี้ การตัดสินใจเข้าเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยในระยะนี้ จึงเป็นความพยายามของประเทศไทยที่จะหาหลักประกันในเรื่องความมั่นคงและปลอดภัยเพิ่มขึ้นนอกเหนือไปจากที่ได้รับอยู่แล้วจากองค์การสหประชาชาติ และเป็นการยากที่ความพยายามของประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์โดยทันที ทั้งนี้เมื่อยังไม่บรรลุเป้าหมายประเทศไทยจึงควรพยายามต่อไป เพื่อให้ความต้องการในเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศเป็นผลสำเร็จในที่สุด อันจะมีผลในการส่งความผลสุกมาให้ประชาชนชาวไทยได้อยู่กันอย่างอิสระเสรี ชำรงไว้ซึ่งวิถีชีวิต ระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งสถาบันทั้งหลาย ซึ่งเป็นมรดกตกทอดอันมีคุณค่าของชาติไทยไว้.

บทที่ ๔

บทสรุป

จากบทที่ ๑ ถึงบทที่ ๓ คงได้บรรยายไปแล้วนี้จึงจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่กล่าวมานี้ แนวนโยบายต่างประเทศของไทยดำเนินไปเพื่อวัตถุประสงค์ซึ่งแตกต่างกันออกไป กล่าวคือภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง แนวนโยบายต่างประเทศของไทยมุ่งไปในทางที่พยายามหาทางเจรจาระงับสถานะสงครามกับประเทศต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอังกฤษและอินเดีย และตลอดระยะเวลาที่ประเทศไทยดำเนินการเจรจากับอังกฤษนี้ โอกาสที่อำนาจให้กับประเทศไทยที่จะใช้อิทธิพลของสหรัฐฯ เข้ายึดอำนาจให้อังกฤษมีบังคับแก่ประเทศไทยมากเกินไป ทั้งนี้ เพราะในระยะนั้นพิจารณาได้ว่า อังกฤษต้องการที่จะดำเนินการ เรียกร้องค่าตอบแทนจากไทยอย่างมากมาย เพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่จะยอมบอกเลิกสถานะสงครามที่นี้กับประเทศไทย แต่เนื่องจากอังกฤษทำในนามของประเทศสัมพันธมิตร การกระทำดังกล่าวจึงจะต้องได้รับการเห็นชอบจากสหรัฐฯ ด้วย และเนื่องจากสหรัฐฯ เห็นว่า หากยอมให้อังกฤษทำกับประเทศไทยในทำนองนั้นแล้ว อังกฤษก็จะเป็นฝ่ายได้ประโยชน์แก่ฝ่ายเดียว สหรัฐฯ ซึ่งลงทุนทำสงครามเสียทั้งกำลังทรัพย์และชีวิตทหารก็จะได้ไม่ได้รับอะไรตอบแทนเลย ซึ่งอย่างน้อยสหรัฐฯ ก็ควรจะสร้างความประทับใจให้กับชาติเล็ก ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เว้นแต่ประเทศไทยว่า เป็นชาติมหาอำนาจที่ไม่นิยมการรกดขี่บีบบังคับประเทศเล็ก ทำสงครามเพื่อจรรโลงไว้ซึ่งความเป็นอิสระเสรีของมวลมนุษยชาติ จึงได้นำไปสู่การเข้าแทรกแซงของสหรัฐฯ ในครั้งนั้น ทำให้ขอเรียกร้องของอังกฤษที่เสนอต่อคณะผู้แทนไทยที่สิงคโปร์ กองลกหย่อนลงไปจากเดิมมาก การเจรจากับอังกฤษจึงได้ขุดออกมาตามที่ฝ่ายไทยปรารถนา นโยบายต่างประเทศที่พยายามนำเอาอิทธิพลของสหรัฐฯ เข้ายึดอำนาจให้อังกฤษจึงได้ผลอย่างงดงาม ทั้งนี้ เพราะสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้นอำนาจให้กับตนเอง

เมื่อเจรจาระงับสถานะสงครามกับอังกฤษและอินเดียแล้ว แนวนโยบายต่างประเทศของไทยในระยะเวลานี้ก็คือ พยายามเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างฐานะและเกียรติภูมิของประเทศไทยที่ตกต่ำในระหว่างสงครามโลก

ครั้งที่สองให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง เป็นที่ยอมรับนับถือในวงการระหว่างประเทศในฐานะที่เป็นรัฐอธิปไตยและรักสันติ และจากความต้องการดังกล่าวนี้เอง ประเทศไทยจึงต้องพยายามเอาใจประเทศสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงอีก ๑ ประเทศคือ จีนคณะชาติ ฝรั่งเศส และสหภาพโซเวียต เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนการขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการที่จีนคณะชาติมีสหภาพโซเวียตจะสนับสนุนการขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติของประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงได้ยอมทำ "สนธิสัญญาทางไมตรีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน" และประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๗๖ สำหรับประเทศฝรั่งเศสนั้น กล่าวได้ว่าพยายามชักชวนการขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติของไทยอย่างเต็มที่ โดยอ้างว่ายังมีสถานะสงครามอยู่กับประเทศไทย และเรียกร้องให้ประเทศไทยคืนดินแดนที่ได้มาโดยอนุสัญญากรุงโตเกียวปี ๑๙๔๔ ให้แก่ฝรั่งเศสเสีย มิฉะนั้นฝรั่งเศสจะใช้สิทธิยับยั้งการขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติของประเทศไทย เนื่องจากการดำเนินนโยบายเพื่อที่จะรักษาดินแดนดังกล่าวไว้ในไม่ได้รับการสนับสนุนจากทั้งอังกฤษและสหรัฐฯ ประเทศไทยจึงต้องยอมคืนดินแดนดังกล่าวให้แก่ฝรั่งเศสไป และสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติได้เป็นผลสำเร็จเมื่อ ๑๕ ธันวาคม ๒๔๘๘

ดังที่กล่าวแล้วว่า สภาพทางภูมิศาสตร์และที่ตั้งของประเทศมีส่วนสำคัญยิ่งในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของประเทศแทบทุกประเทศ และโดยที่ประเทศไทยตั้งอยู่ใกล้ติดกับจีนคอมมิวนิสต์ บิดินแดนที่ตั้งของประเทศซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นดินแดนที่เคยอยู่ภายใต้เขตอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์มาแล้ว ดังนั้น เมื่อจีนคอมมิวนิสต์ขึ้นมาอำนาจบนแผ่นดินใหญ่ในเดือนตุลาคม ๑๙๔๒ พร้อมกับแสดงท่าทีซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไทย จึงทำให้ผู้นำไทยในระยะนั้นดำเนินนโยบายออกมาในรูปที่พยายามแสวงหาความมั่นคงให้แก่ประเทศโดยหามิตรประเทศที่มีกำลังที่เข้มแข็งมาต่อต้านอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ไว้ ซึ่งพิจารณาได้ว่ามีอยู่อย่างมากมายมหาศาล และสามารถจะดำเนินการแทรกแซงผ่านชาวจีนซึ่งเป็นชนส่วนน้อยกลุ่มใหญ่ในประเทศไทยได้เสมอหากโอกาสอำนวย สำหรับสิ่งที่สร้างความหวาดกลัวให้กับผู้นำไทยในระยะนั้นมากที่สุด ก็น่าจะจากนโยบายกลับสู่สถานะเดิมของ

จีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้นำจีนคอมมิวนิสต์จะสร้างประเทศจีนให้กลับเป็นอาณาจักรกลาง ซึ่งล้อมรอบด้วยประเทศบริวารที่จะต้องยอมอ่อนน้อมต่ออำนาจของจีน นอกจากนี้ยังกลัวภัยจากลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ผู้นำจีนให้ความสนับสนุนอยู่อีกด้วย เพราะลัทธิสังคมนิยมกับสถาบันต่าง ๆ และเหตุผลประจำชาติของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง เมื่อเกิดสงครามเกาหลีขึ้นรัฐบาลไทยในระบอบนั้นจึงได้แสดงออกซึ่งการให้ความช่วยเหลือเกาหลีใต้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ก็เพื่อจุดประสงค์ในการที่จะสร้างความหวังว่า ถ้าหากประเทศไทยถูกรุกรานจากฝ่ายคอมมิวนิสต์เช่นเกาหลีใต้วงแล้ว ประเทศต่าง ๆ ในองค์การสหประชาชาติคงจะให้ความช่วยเหลือประเทศไทยในทำนองเดียวกันบ้าง และผลจากสงครามเกาหลีนี้เองที่แสดงออกอย่างแจ่มชัดว่านโยบายต่างประเทศของไทยและจีนคอมมิวนิสต์ไม่สามารถจะประสานกันได้อีกต่อไป พร้อมกับนั้นก็แสดงออกซึ่งผลประโยชน์ร่วมกันที่ประเทศไทยและสหรัฐฯ จะต้องดำเนินการร่วมกันเพื่อหาทางขจัดนโยบายกลับสู่สถานะเดิมของจีนคอมมิวนิสต์ และจากการร่วมมือโดยผ่านทางองค์การสหประชาชาติครั้งนี้เอง จึงทำให้ประเทศไทยและสหรัฐฯ สนิทสนมกันยิ่งขึ้น

เมื่อสงครามเกาหลีในอินโดจีนสิ้นสุดลงด้วยชัยชนะของโฮจิมินห์ ก็พิจารณาได้ว่าอิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้แพร่ขยายออกไปและคืบคลานเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่สนธิสัญญาเจนีวาปี ๑๙๕๓ กำหนดให้ประชาชนในเวียตนามเหนือและเวียตนามใต้ออกการรวมโดยวิธีจี้ให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนกรกฎาคม ๑๙๕๔ ซึ่งถ้าเป็นไปตามแผนการนั้นก็เป็นการแน่นอนเหลือเกินว่าเวียตนามใต้จะต้องตกไปอยู่ภายใต้การปกครองของฝ่ายคอมมิวนิสต์เวียตนามเหนืออย่างแน่นอน ซึ่งถ้าหากเป็นเช่นนั้นจริงประเทศไทยก็จะกลายเป็นแนวหน้า หรือเป็นเป้าหมายของการที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะรุกรานหรือแทรกซึมต่อไป ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะมีประเทศกัมพูชาและลาวคั่นกลางอยู่ระหว่างประเทศไทยกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ แต่ในเมื่อความตกลงหยุดการรบสำหรับประเทศทั้งสองได้วางข้อจำกัดไว้มิให้ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ประกอบกับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งสองก็ตกอยู่ในฐานะลำบากอยู่แล้ว การที่ประเทศไทยจะหวังให้ประเทศทั้งสองมีกำลังป้องกันที่เข้มแข็งใ้ใครจะรีบยอมเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะทางด้านลาวนั้น

เป็นแนวที่น่าห่วงใยมาก ตัวอย่างร้านค้าที่ถูกแบ่งแยกโดยปริยาย มีกำลังของฝ่าย
 คอมมิวนิสต์ตั้งอยู่ได้ ๗ บริเวณเมืองซาเหินอ และพงสลี ดังนั้นการรุกรานซึ่งหาก
 จะมีคือประเทศไทยในอนาคตก็จะต้องนานลาวเข้ามายังเขตประเทศไทย และจากข้อ
 โต้เปรียบของฝ่ายคอมมิวนิสต์ทั้งในเวียคนามและในลาวในระยะนั้นนั่นเอง ประเทศไทย
 จึงตระหนักดีว่าจะช่วยทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์สามารถเพิ่มความรุนแรงในการปฏิบัติการ
 เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลาวเพื่อความได้เปรียบในทางการทหารอันจะนำไปสู่
 การได้เปรียบในทางการเมืองในที่สุด ซึ่งจะเป็นผลให้สามารถเพิ่มความกดดันต่อประเทศ
 ไทยได้ไม่มากนัก และจากสภาพแวดล้อมรวมทั้งความกดดันของสถานการณ์ทั้งภายใน
 และภายนอกประเทศทั่วโลกแล้วมาด้วยนี้เอง รัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงได้ตกลง
 ยอมรับคำเชิญชวนให้เป็นสมาชิกองค์การ สปอ. ซึ่งสหรัฐ ฯ เป็นตัวตั้งตัวตีในการจัดตั้ง
 องค์การนี้ขึ้น เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ก็เพราะสถานการณ์
 มีบีบคั้นซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้พยายามสร้างขึ้น เพื่อหวังตั้งใจจะให้ประเทศไทยลดการ
 ร่วมมือกับฝ่ายตะวันตกแล้วหันไปดำเนินนโยบายเป็นกลางนั่นเอง แต่ผลกลับกลายเป็น
 ไปในทางตรงกันข้าม เพราะการบีบคั้นของสถานการณ์กลับมีผลผลักดันให้ประเทศไทย
 ต้องหันไปร่วมมือกับฝ่ายตะวันตกมากขึ้น อันนำไปสู่การผูกมัดกับฝ่ายตะวันตกโดยสนธิสัญญา
 สปอ. ในที่สุด ดังนั้น จึงพิจารณาได้ว่า เพราะการแสดงออกซึ่งความเป็นปฏิปักษ์ต่อ
 ประเทศไทยอย่างรุนแรงของจีนคอมมิวนิสต์นั่นเอง จึงทำให้ประเทศไทยหันไปดำเนิน
 นโยบายผูกมัดกับฝ่ายตะวันตกมากยิ่งขึ้นทุกที่ทั้งนี้ก็เพื่อนำเอาอิทธิพลของฝ่ายตะวันตก
 โดยเฉพาะสหรัฐ ฯ ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อจีนคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกับประเทศไทย
 เข้ามาต้านอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ไว้ ซึ่งก็สำเร็จผลด้วยดีเพราะนับตั้งแต่ประเทศไทย
 เข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. เป็นต้นมา ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายของฝ่ายตน
 ในภูมิภาคนี้มุ่งมาหาทางบ่อนทำลายทางเศรษฐกิจและการเมืองแทนการรุกรานโดยเฉียด
 ซึ่งในทัศนะของผู้เขียนแล้วเห็นว่าเป็นการดำเนินนโยบายที่ถูกต้อง เพราะการที่ประเทศไทย
 ซึ่งเป็นประเทศเล็กและได้รับการพิจารณาจากจีนว่า เคยอยู่ในเขตอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์
 จะยอมดำเนินนโยบายเป็นกลางตามที่จีนปรารถนาก็เท่ากับเป็นการยอมรับอิทธิพลของจีน-
 คอมมิวนิสต์นั่นเอง ซึ่งถ้าปฏิบัติเช่นนั้นแล้วก็จะนำไปสู่การเป็นประเทศบริวารของจีนคอมมิวนิสต์

ในที่สุด ดังนั้น ทางออกในเรื่องนี้คือ ต้องพยายามหาหนทางที่มีอิทธิพลทัดเทียม
กับจีนคอมมิวนิสต์และเป็นศัตรูกับจีนคอมมิวนิสต์มาควานอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์ไว้ หรือ
มีฉะนั้นก็รวมกลุ่มประเทศที่เป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคแถบนี้ขึ้น เพื่อให้การต่อ
ต้านภัยจากจีนคอมมิวนิสต์ของประเทศในภูมิภาคแถบนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
สามารถช่วยให้ประเทศเล็กโตบูร์วมเคียงมาเคียงไหล่กับประเทศใหญ่ในเวทีการเมือง
ระหว่างประเทศได้ และจากการเข้าร่วมเป็นภาคีองค์การ สปอ. ของประเทศไทยในปี
๒๕๕๘ นั้นเอง แนวนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยในระยะต่อมาจึงได้ดำเนินไป
ในรูปที่สนับสนุนค่ายตะวันตกซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นหัวหน้าและเป็นปฏิปักษ์ต่อค่ายคอมมิวนิสต์.